

ТЕОДОР ДРАЙЗЕР СТОИК

Част 3 от „Трилогия на желанието“

Превод от английски: Мадлена Евгениева, 1990

chitanka.info

ГЛАВА I

Два големи проблема тревожеха Франк Каупъруд по време на провала му в Чикаго, когато след дълга и изтощителна борба той не успя да поднови концесията си за още петдесет години.

Първият беше възрастта. Той вече гонеше шестдесетте и уж още се държеше, но при конкуренцията на млади и също така ловки финансисти доста трудно би натрупал състоянието, което смяташе да спечели, ако му бяха подновили концесията. А то щеше да възлезе на 50 милиона долара.

Вторият и дори по-важен проблем — според трезвата му преценка — бе липсата на стабилни връзки, с други думи, все още нямаше необходимия престиж в обществото. Пречеше му, разбира се, най-вече неговото минало — на младини бе лежал във филаделфийския затвор. Като се прибавят и нещастният му брак с Ейлийн, която не умееше да печели хората, и собственият му непоклатим и почти свиреп индивидуализъм и непостоянство, ставаше ясно защо мнозина, които биха могли да се сприятелят с него, го отбягваха.

Но и самият Каупъруд не бе склонен да дружи с хора, които му отстъпват по сила, хитрост и компетентност. Такива връзки му се струваха безсмислено самоунижение или в най-добрия случай пилеене на време. От друга страна разбра, че не е никак лесно да спечелиш силните, ловки и истински важни люде, особено тук, в Чикаго, където бе водил тежка борба за положение и власт с някои от тях, които решиха да се обединят срещу него не защото не одобряваха неговия морал или похвати — те самите бяха такива и допускаха и други да са като тях, а по-скоро, защото той, свършено външен човек, бе нахлул във финансовите територии, които те смятаха за свои, и за кратко време бе натрупал повече пари и власт, отколкото те. На всичкото отгоре бе спечелил жените и дъщерите на неколцина от тези, които най-много му завиждаха, поради което те се заеха да го изолират от обществото и почти успяха.

В отношенията си с жените той винаги бе държал на личната си свобода и винаги я бе отстоявал безогледно. Същевременно много добре знаеше, че може да срещне някоя жена, която с превъзходството си над всички останали да го задържи пряко волята му. Не че щеше да ѝ бъде абсолютно верен — това той не очакваше от себе си, — но се надяваше на една истинска връзка, основана на разбирателство и привързаност. И ето вече осем години имаше чувството, че наистина е открил своя идеал в лицето на едно момиче, Беренис Флеминг. Тя очевидно не бе поразена нито от собствената му персона, нито от славата му, нито от умението му да печели жените. По тази причина, а също защото го бе омагьосала с прелестта и чувствеността си, той се убеждаваше все повече и повече, че със своята младост, красота, интелигентност и увереност в собствената си стойност тя ще може да създаде и да поддържа един естествен социален фон за неговата мощ и богатство, ако, разбира се, някога бъде свободен да се ожени за нея.

За съжаление, въпреки цялата си непоколебимост спрямо Ейлийн той все още не бе успял да се освободи от нея. Пък и тя бе твърдо решена да не го пуска. И щеше да му бъде много тежко, ако към трудната си битка за железниците в Чикаго прибавеше и тази борба за свобода. Още повече че в поведението на Беренис нямаше и следа от така необходимото му поощрение. Погледът ѝ, изглежда, бе насочен към други мъже, не само по-млади от него, но и с по-добро положение в обществото, нещо, което той с тази си репутация не можеше да ѝ предложи. Така за пръв път Каупъруд усети вкуса на любовната мъка. Часове наред седеше сам в стаята си, убеден, че е загубил напълно битката за по-голямо богатство и за любовта на Беренис.

И изведнъж тя дойде при него и обяви своето изумително и неочаквано поражение, така че той се почувствува подмладен и почти веднага си възвърна стария градивен дух. Най-сетне, мислеше си Каупъруд, намери любовта на жена, която истински ще го подкрепя в жаждата му за власт, слава и престиж.

От друга страна, колкото и искрен и пряк да, бе отговорът ѝ на въпроса, защо е дошла — „Сметнах, че сега наистина имаш нужда от мен... Реших се“, все пак тя имаше да урежда някои сметки с обществото и живота въобще, търсеше възмездие за жестоките обиди, които бе понесла в ранната си младост. Заслепен от радост, че Беренис така внезапно се е обявила за негова, Каупъруд не можеше да проумее

едно нещо. Тя все едно му казваше: „И ти, и аз сме пари. Теб светът се опита да те срази, а мен — да ме изгони оттам, където смятам, че ми е мястото, поради качествата, които притежавам, както и по ред други причини. И двамата сме засегнати. Да сключим тогава съюз, съюз на красотата, силата, ума и смелостта на две страни, никоя от които няма да бъде господар. Защото, ако не играем честно, този неосветен съюз няма да издържи дълго.“ В общи линии такъв бе мотивът ѝ да отиде тогава при него.

И макар че Каупъруд добре познаваше нейната сила и проникателност, не можеше да се досети за хода на мислите ѝ. А когато онази зимна вечер я видя да пристига като съвършено цвете, доверяно от ледения вятърни през ум не му мина, че мисълта ѝ е била също така старателно и безукорно стегната, както и външността ѝ. Как да очакваш такова нещо от това младо, засмяно, весело и изящно женско създание! А всъщност истината бе такава. Тогава тя стоеше пред него дръзка и въпреки това вътрешно неспокойна. Нямахше и следа от злост към него, по-скоро любов, ако желанието да бъде с него и част от него до края на дните му при тези условия можеше да се нарече любов. Чрез него и заедно с него тя щеше да постигне всяка победа, ако и двамата си помагаха чистосърдечно и действаха задружно.

И така тази първа вечер Каупъруд се обърна към нея със следните думи:

— Но, Беви, наистина ми е чудно как така изведнъж взе това решение. Да дойдеш при мен сега, когато току-що съм претърпял второто си голямо поражение!

Спокойният поглед на сините ѝ очи го обгърна като топла наметка или като стелещ се етер.

— От години си мисля и чета за тебе. Но едва миналата неделя в Ню Йорк, когато прочетох цели две страници за тебе в „Сън“, можах да те разбера малко по-добре.

— От вестниците? Наистина ли?

— И да, и не. Не критичните оценки за теб, а събраните от тях факти, ако това наистина са факти. Ти никога не си обичал първата си жена, нали?

— Е, в началото си мислех, че я обичам. Но пък бях много млад, когато се ожених за нея.

— А сегашната мисис Каупъруд?

— О, Ейлийн, да! Навремето много я обичах — призна си той. — Тогава тя направи много за мен, а аз, Беви, не съм неблагодарник. Освен това тя много, много ме привличаше. Но още бях млад и не така възискателен, както сега. Ейлийн не е виновна. Това бе грешка, направена поради липса на опит.

— По-добре ми става, като говориш така — каза Беренис. — Не си толкова безцеремонен, колкото разправят. И все пак аз съм много по-млада от Ейлийн и имам чувството, че ако не изглеждах така, умът ми нямаше да е много важен за теб.

Каупъруд се усмихна.

— Вярно е. Такъв съм и няма какво да се оправдавам — каза той. — Съзнателно или не, се опитвам да следвам собствения си интерес, тъй като според мене няма по какво друго да се води човек. Може и да греша, но мен ако питаш, повечето хора го правят. Не е изключено да съществуват интереси, които стоят над тези на отделния човек, но мисля, че когато той действа в своя полза, това по правило е от полза и за другите.

— Донякъде съм съгласна с тази постановка — каза Беренис.

— Искам да ти изясня едно нещо — продължи Каупъруд, като ѝ се усмихваше ласкаво. — Не се опитвам да подценя или омаловажа мъката, която съм причинил. Тя върви ръка за ръка с живота и промените. Просто искам да изложа пред теб своя случай така, както аз го виждам, за да можеш да ме разбереш.

— Благодаря — засмя се Беренис, — но не трябва да се чувстваш като на свидетелска скамейка.

— Има такова нещо. Но нека да ти обясня още малко за Ейлийн. Тя е любещо и емоционално създание, но умът ѝ не е и никога не е бил такъв, какъвто ми е нужно. Познавам я отлично и съм ѝ благодарен за всичко, което стори за мен във Филадельфия. Тя застана до мен, въпреки че опетни името си. Затова и не я напуснах, макар че вече не мога да я обичам както преди. Тя носи моето име, живее в дома ми. Смята, че има право и на едното, и на другото. — Той замълча, тъй като не знаеше какво мисли Беренис. — Разбираш, нали? — попита я.

— Да, да — възкликна Беренис. — Естествено, че разбирам. Моля те, аз никак не искам да я разстройвам. Нямах предвид това, когато дойдох при тебе.

— Много си великодушна, Беви, но не е справедливо към теб самата — каза Каупъруд. — Искам да знаеш колко важна си ти за моето бъдеще. Може и да не ме разбереш, но искам да ти го призная днес и сега. Ненаправно осем години те преследвам. Това значи, че те обичам, и то силно.

— Знам — каза тя тихо, доста разчувствана от това признание.

— През всичките тези осем години — продължи Каупъруд — съм имал един идеал. Този идеал си ти.

Той спря, обзет от желание да я прегърне, но реши, че сега не е уместно. Бръкна в джоба на жилетката си и извади плосък златен медальон, голям колкото сребърен долар, отвори то и й го подаде. На едната му вътрешна страна бе залепена снимка на Беренис — дванадесетгодишно момиче, тънко, изящно, високомерно, сдържано, хладно, каквато си бе останала досега.

Тя погледна снимката и я позна, беше правена, когато двете с майка й бяха още в Луисвил, а майка й бе жена с добро материално и обществено положение. Но колко различно бе сега и как бе страдала тя от тази промяна! Впери очи в снимката и приятните спомени нахлуха в съзнанието й.

— Откъде си я взел? — попита най-накрая.

— От бюрото на майка ти в Луисвил още щом я видях. Но тогава не беше в този медальон, него го купих по-късно. — Каупъруд го затвори нежно и го прибра в джоба си. — Оттогава не се разделям с него — каза той.

Беренис се усмихна.

— Дано никой не те е видял. Но тук съм такова дете.

— Въпреки това стана моят идеал. А сега — още повече отпреди. Естествено аз съм имал много жени. И съм се отнасял с тях така, както съм желал в момента. Но независимо от всичко това винаги съм имал известна представа какво търся всъщност. Винаги съм мечтал за силно, чувствително и поетично момиче като тебе. Мисли си за мен каквото искаш, но ме преценявай по постъпките, не по думите. Ти каза, че си дошла, защото си мислила, че имам нужда от теб. Наистина имам.

Тя сложи ръка на рамото му.

— Реших — каза спокойно, — че най-доброто, което мога да сторя в живота си, е да ти помогна. Но ние... аз... нито един от двама ни не може да постъпва така, както му се иска. Ти го знаеш.

— И то много добре. Искам ти да си щастлива с мен и аз — с теб. А това е невъзможно, ако се тревожиш за нещо. Тук, в Чикаго, особено сега, трябва да съм изключително внимателен, а също и ти. И затова след малко ще се върнеш в хотела си. Но и утре е ден и се надявам да ми се обадиш към единадесет часа. Тогава сигурно ще можем да обсъдим тези неща. Но почакай малко — той я хвана за ръката и я поведе към спалнята си. Като затвори вратата, се приближи до голямата красива каса от ковано желязо, която беше в ъгъла. Отключи я, извади от нея три съда, в които държеше колекцията си от древни гръцки и финикийски пръстени, сложи ги пред нея и каза: — С кой от тях да те даря в знак на твоя обет?

Благосклонно и с известно безразличие, както тя обикновено се държеше като жена, която е свикнала да я молят, но която никога не моли за нищо, Беренис започна да разглежда пръстените, да ги попипва, да възкликва, когато забележеше някой по-интересен. Най-накрая каза:

— Цирцея навярно би избрала тази извита сребърна змия. А Елена — тази гирлянда цветя от зелен бронз. Афродита сигурно ще вземе тази свита ръка, стиснала камък. Но аз няма да избира просто най-красивото. За себе си ще взема тази патинирана сребърна халка. В нея има и сила, и красота.

— Все нещо неочаквано, нещо оригинално! — възкликна Каупъруд. — Беви, ти си несравнима. — И той я целуна нежно, като сложи пръстена на ръката ѝ.

ГЛАВА II

С това, че отиде при Каупъруд след поражението му, Беренис направи за него много — възроди вярата му в неочакваното и дори нещо повече, в собствената му щастлива звезда. Защото той знаеше, че тя по природа е егоистична, уравновесена, иронична, но не така груба и по-поетична от него. Докато той желаше парите, за да освободи съдържащата се в тях сила, която да използва сетне така, както иска, Беренис, изглежда, се бореше за правото да изразява своята определено разностранна природа по начин, който да създава красота и да удовлетворява нейните главно естетически идеали. Тя искаше не толкова да се осъществи в някое от изкуствата, колкото да живее така, че самият ѝ живот и самата ѝ личност да са произведения на изкуството. Неведнъж си бе мислила колко съзидателно и творчески би използвала едно голямо богатство, една много голяма власт, ако ги имаше. Никога не би ги пръснала за големи къщи, земи или показност, по-скоро би създавала около себе си атмосфера, която да е изискана и естествено вдъхновяваща.

Но за това тя никога не говореше. То по-скоро се съдържаше в самата ѝ същност, която Каупъруд невинаги разгадаваше докрай. Той разбираше, че Беренис е крехка, чувствителна, загадъчна, неуловима, тайнствена. По тази причина никога не му омръзваше да я съзерцава, както и е му омръзваше да съзерцава самата природа: новия ден, внезапния вятър, променения пейзаж. Какво ще бъде утрото? Каква ще бъде Беренис, когато я види следващия път? Той не можеше да отгатне. А тя, съзнавайки тази своя необичайност, не бе в състояние да я обясни нито на него, нито на някого другиго. Тя е такава, каквато е. Нека Каупъруд, а и всички останали да я приемат такава.

Освен това в нея се чувстваше аристократизмът. Със своето спокойствие и самоувереност тя внушаваше уважение и печелеше вниманието на всички, които общуваха с нея. Неизбежно. А Каупъруд, разпознал в нея онова вродено превъзходство, което, макар и почти подсъзнателно, винаги бе търсил в жената, бе изключително доволен и

едновременно с това поразен. Тя беше млада, красива, мъдра, самоуверена — същинска дама. Бе го доловил още преди осем години в снимката на дванадесетгодишното момиче в Луисвил.

Но сега, когато Беренис най-сетне бе дошла при него, едно нещо не му даваше покой — възторженото му и в момента съвсем искрено желание да ѝ бъде абсолютно верен. Беше ли готов за това? След първия си брак и особено след като дойдоха децата и започна спокойният и скучен семеен живот, ясно осъзна, че нормите на семейната любов съвсем не са за него. Доказателство за това беше и романът му с младата и красива Ейлийн, която Каупъруд по-сетне възнагради за нейната саможертва и привързаност, като се ожени за нея. Направи го както от обич, така и в името на справедливостта. И вследствие на това се почувствува напълно свободен и в чувствата, и в страстите си.

Не бе имал желание нито да се опитва, още по-малко да постига някакво постоянство. И все пак вече осем години бе преследвал Беренис. А сега се чудеше как би могъл честно да ѝ разкаже за себе си. Знаеше, че тя е изключително умна и прозорлива. С нея едва ли щяха да му помогнат лъжите, които можеха да успокоят, макар и да не измамят напълно някоя обикновена жена.

На това отгоре в Дрезден, Германия, живееше една жена на име Арлет Уейн. Само преди година той бе започнал любовна връзка с нея. Арлет, която преди това живееше в малък град в Айова и се страхуваше да не погребее таланта си там, бе писала на Каупъруд и му бе изпратила и чаровната си снимка. Но тъй като не бе получила отговор, бе взела пари назаем и се бе появила лично в бюрото му в Чикаго. Арлет постигна онова, което снимката не бе успяла, тъй като не само бе дръзка и самоуверена, но и притежаваше темперамент, който наистина допадна на Каупъруд. Освен това тя не преследваше само користна цел. Интересуваше се истински от музика и имаше глас. След като се убеди в това, той пожела да ѝ помогне. Бе му донесла и убедителни доказателства за условията, в които живееше — снимка на малката къщица, която обитаваше заедно с овдовялата си майка, местна търговка, и трогателна история за усилията на майка ѝ да издържа и двете и да ѝ помогне да пробие.

Естествено за Каупъруд не представляваха нищо тези няколко долара, които ѝ бяха необходими. Той обичаше

амбициозните хора и сега, трогнат и от самото момиче, се залови да уреди бъдещето ѝ. Па първо време тя трябваше да получи най-доброто образование, каквото предлагаше Чикаго. Сетне, ако покажеше качества, Каупъруд щеше да я изпрати в чужбина. Но за да не се обвързва по никакъв начин, той ѝ определи една сума, с която тя да се издържа, и я изпращаше редовно и до ден днешен. Освен това я беше посъветвал да повика майка си в Чикаго, за да живеят двете заедно. Арлет нае малка къща, прибра майка си, установи се за постоянно и скоро Каупъруд започна да я посещава често.

Тъй като Арлет беше умна и искрено желаше да пробие, между тях се създадоха отношения, в които всеки ценеше и обичаше другия. Тя нямаше и най-малкото намерение да го компрометира, затова скоро преди пристигането на Беренис в Чикаго той успя да убеди Арлет да замине за Дрезден. Самият Каупъруд вече бе разбрал, че няма да остане дълго в Чикаго. И ако не беше Беренис, сега щеше да гостува на Арлет в Германия.

Ала сравнявайки я с Беренис, той не чувствуваше никакво влечение към Арлет, тъй като Беренис бе овладяла цялото му същество. Но Арлет все още го интересуваше като човек на изкуството и тъй като искаше тя да успее, реши да продължи да ѝ помага. Сега обаче сметна за най-добре напълно да я отстрани от личния си живот. Нямахше да загуби почти нищо. Нейното време бе минало. Най-добре е да започне наново. Ако Беренис поискаше абсолютна вярност под заплаха от раздяла, той щеше да направи каквото може, за да изпълни желанието ѝ. Тя бе достойна за такава голяма жертва. От младини Каупъруд не бе изпадал в такова състояние на духа, когато човек е готов да мечтае и да дава обещания.

ГЛАВА III

На другата сутрин малко след десет Беренис се обади по телефона на Каупъруд. Уговориха се да се срещнат в неговия клуб, за да си поговорят.

Тя влезе в апартамента му по специалната стълба и го завари да я чака. В хола и в спалнята имаше цветя. Докато Беренис се изкачваше бавно по стълбите, Каупъруд, който още не можеше да повярва, че я е спечелил, се взря в лицето ѝ тревожно — да не би да има някаква промяна. Но щом тя пристъпи прага и се остави да я сграбчи в прегръдките си, той се успокои.

— Значи дойде! — възкликна Каупъруд радостно и се спря да я огледа.

— Да не си мислил, че няма да дойда? — попита тя, като се смееше на изражението му.

— Мога ли да съм сигурен? — запита той. — Никога не си правила това, което искам.

— Да, но ти знаеш защо. Сега е друго — и Беренис сля устни с неговите.

— Да знаеш само как ми се отрази твоето идване при мен — продължи Каупъруд развълнуван. — Цяла нощ не съм мигнал. Чувствам се така, сякаш никога вече няма да имам нужда от сън... Бисерни зъби... сиво-сини очи... устни като роза... — изреждаше с възторг, като я целуваше по очите. — И тази коса като слънчеви лъчи. — Той я докосна възхитен.

— Бебето има нова играчка!

Нейната разбираща, но ласкава усмивка още повече го развълнува; Каупъруд се наведе и я взе на ръце.

— Франк! Моля те! Косата ми... цялата ще ме разрошиш!

Тя се съпротивляваше със смях, докато той я носеше към спалнята, осветен от играта на огъня в камината, и тъй като бе неудържим, Беренис се остави да я съблече, развеселена от нетърпението му.

Едва късно следобед Каупъруд бе готов „да разговаря разумно“, както се изрази тя. Седяха на масичката за чай край камината. Беренис настоя да остане в Чикаго, за да бъде с него колкото се може повече, но заяви, че трябва да се пазят много. Той се съгласи. По това време лошата му слава бе достигнала най-ужасния си връх и затова, а и защото се знаеше, че Ейлийн живее сама в Ню Йорк, всяко излизане с такава привлекателна жена щеше да отприщи порой от клюки. В никакъв случай не биваше да ги виждат заедно.

Той добави още, че отказът да му подновят концесията съвсем не означава спиране на работата. Освен това далеч нямаше да загуби всичко, вложено в трамвайните линии. Бе ги строил дълги години, бе разпродавал акциите на хиляди хора и сега те не можеха да бъдат иззети без съд нито от него, нито от тях.

— Едно нещо трябва да се направи, Беви — сподели Каупъруд, — да се намерят един или няколко финансисти или някоя корпорация, които да изкупят акциите на цена, приемлива за всички. А това, разбира се, не може да стане за един миг. Може да минат и години. Всъщност много добре си давам сметка, че ако не предприема необходимата стъпка и не поискам това като лична услуга, едва ли някой ще дойде да ни направи някакво предложение. Всички знаят колко е трудно да се реализира печалба от трамваите. А трябва да се мине и през съда, дори и моите врагове или някои други компании да пожелаят да се заемат с тях.

Той седеше до нея и ѝ говореше, сякаш Беренис беше някой акционер или равен нему финансист. И макар самата тя да не се интересуваше особено от практическите подробности на неговия финансов свят, много добре усещаше колко живо се интересува той от тези неща.

— Едно нещо знам — прекъсна го Беренис, — че никога няма да те победят. Прекалено мъдър си, прекалено умен.

— Възможно е — каза той поласкан. — Но във всеки случай ще ми трябва време. Може да минат години, докато се отърва от тези трамвайни линии. Същевременно едно толкова дълго забавяне донякъде ще ми върже ръцете. Да предположим, че реша да се заема с нещо друго, а ще се чувствам обвързан с тукашните си отговорности. — Известно време големите му сиви очи се загледаха в една точка. — А сега, когато имам теб, най-много ми се иска да се поскитаме, да

попътуваме заедно. Малко ли съм работил! Ти си ми по-важна от парите, далеч по-важна. Странно, сега изведнъж усетих, че твърде много съм се бърхил в този живот. — Той се усмихна и я погали.

А Беренис, като го чу да говори такива неща, се изпълни с гордост и сила, а също така и с истинска нежност.

— Съвършено вярно е, скъпи. Ти си като някакъв голям локомотив, който се носи с пълна сила нанякъде, а не знае точно накъде. — Докато говореше, тя си играеше с косата му и го галеше по страните. — Размишлявах за живота ти и за това, което си постигнал досега. Смятам, че е добре да заминеш за известно време в чужбина, да видиш как стоят нещата в Европа. Не знам какво друго можеш да правиш тук, освен ако не искаш да спечелиш още пари. Пък и Чикаго не е най-интересният град. Даже е ужасен.

— Е, не съм съвсем съгласен — защити той Чикаго. — Има си и добри страни. Аз дойдох тук, за да направя пари, и никак не мога да се оплача.

— О, знам — каза Беренис, развеселена от тази негова вяроност към града, където той бе изтърпял толкова обиди и неприятности. — Но, Франк... — тук тя спря, за да премери внимателно думите си —... знаеш ли, аз мисля, че ти си много над тези неща. Винаги съм го мислила. Не смяташ ли, че трябва да си починеш, да се поогледаш и да видиш света, не само деловия свят? Можеш да си намериш някакво занимание, някакво голямо обществено начинание, което ще ти донесе по-скоро одобрение и слава, отколкото пари. Все още има нещо, с което да се заемеш в Англия или Франция. Умирам да поживея във Франция с теб. Защо да не отидем там и да им покажем нещо ново? Какво е например положението с транспорта в Лондон? Ето нещо такова. Във всеки случай да се махнем от Америка.

Каупъруд ѝ се усмихна одобрително.

— Е, Беви — каза той, — малко неестествено ми идва да водя делови разговор с две красиви сини очи и ореол от златни коси насреща си. Но в думите ти има нещо мъдро. До средата на идния месец, а може и по-рано, ние двамата с тебе наистина ще заминем за чужбина. И тогава ще намеря нещо, което да ти хареса — преди близо година ми направиха едно предложение за лондонското метро. Тогава бях толкова зает, че няхах време за нищо друго. Но сега... — и той я потупа по ръката.

Беренис се усмихна доволно.

Вече се смрачаваше, когато тя влезе в поръчания от Каупъруд файтон и си тръгна — внимателна, сдържана, леко усмихната.

Няколко минути по-късно Каупъруд също излезе на улицата, сега много по-весел и жизнен отпреди — мислеше си как на другия ден ще уреди чрез адвоката си среща с кмета и други влиятелни лица, за да обсъдят как и при какви условия ще се откаже от участието си в различните и многобройни предприятия и фирми. А след това... след това... Беренис — голямата, вече осъществена мечта на неговия живот. Поражение ли? Няма поражение. Та животът е любов, не само пари.

ГЛАВА IV

Споменатото от него предложение бе дошло от Англия преди около дванадесет месеца. Направиха го двама предприемчиви англичани, господата Филип Хеншоу и Монтагю Грийвс, който носеха със себе си писма от няколко известни банкери и борсови посредници в Лондон и Ню Йорк. В тях пишеше, че двамата са предприемачи, които вече са строили железопътни и трамвайни линии и заводи в Англия и в чужбина.

Преди време те станали акционери на Електротранспортната компания (английска компания, създадена с цел да се разшири релсовият транспорт), като вложили десет хиляди лири стерлинги в проект за строеж на подземна железница между гарата Чаринг Крос в центъра на Лондон и Хампстед, растящ жилищен район на около четири-пет мили. Едно от условията на този проект било да се осъществи пряка връзка между станцията Чаринг Крос (последна гара на Югоизточните железници, които обслужваха южните и югоизточните райони на Англия и бяха една от основните артерии, свързващи я с континента) и гарата Юстън, последна спирка на Лондонските и Северозападните железници, обслужващи северозападните райони и свързващи Англия с Шотландия.

Както те обясниха на Каупъруд, Електротранспортната компания има капитал от тридесет хиляди лири. Тя успяла да прокара през двете камари на парламента законодателен акт, предоставящ ѝ правото да построи и експлоатира въпросната линия, която ще е нейна собственост. Но за тази цел била нужна тлъста сума независимо от доброто мнение, което английската общественост имаше за своя парламент. Парите отишли не за да се подкупи направо една или друга група — както намекнаха господата Грийвс и Хеншоу и както Каупъруд най-добре от всички разбираше, човек прибегва до какви ли не похвати, за да си спечели благоволенieto на онези, които са в състояние да влияят върху умовете в дадена комисия, благоволение, на което не може да се надява външно лице, явяващо се направо с

молбата си за някоя ценна привилегия, особено когато тя се дава за вечни времена, както е в Англия. За тази цел те се бяха обърнали към една адвокатска кантора — „Райдър, Булок, Джонсън и Чанс“. Тя се славеше с това, че е събрала някои от най-умните и сведущи по техническите въпроси правни таланти, с които можеше да се похвали столицата на голямата империя. Тази известна кантора имаше безброй връзки с отделни акционери и председатели на най-различни компании. Всъщност тя бе открила хора, които не само бяха успели да убедят парламентарната комисия да приеме акта за линията Чаринг Крос — Хампстед, но и след това, когато разрешението бе получено и първите тридесет хиляди — изхарчени, бяха привлекли в компанията господата Грийвс и Хеншоу, които се бяха заели да завършат строежа в срок от две години и преди една година бяха внесли още десет хиляди лири.

Условията на акта бяха доста сурови. Предвиждаше се Електротранспортната компания да внесе точно шестдесет хиляди лири в ценни книжа като гаранция, че въпросната работа ще бъде извършена до или преди определената дата. Но както двамината предприемачи обясниха на Каупъруд, нямаше да е трудно да се намери група финансисти или банка, които да се съгласят срещу обичайния за такива сделки процент да внесат необходимото количество ценни книжа в определена от условията на акта банка, а и парламентарната комисия би се съгласила да удължи срока за завършване, ако към нея се подходи правилно.

И все пак след година и половина усилия и след като бяха изхарчени четиридесет хиляди и депозирани шестдесет хиляди в ценни книжа, те все още не можеха да намерят пари за построяването на линията (сумата се изчисляваше на един милион и шестстотин хиляди). Това се дължеше на факта, че макар в столицата вече да функционираше успешно друга подземна линия: Сити — Южен Лондон, която бе напълно съвременна, нищо не можеше да убеди английския капитал в рентабилността на една нова, при това по-дълга, тоест по-скъпа линия. Единствените други два действащи маршрута бяха полуподземни — Районната линия, дълга около пет мили и половина, и Метрополитън — не повече от две мили. Те бяха с парни локомотиви, които минаваха ту през тунели, ту на открито, като всяка от тях имаше право да ползва релсите на другата. Не бяха

електрифицирани, тунелите и платформите им бяха мръсни и често задимени и затова линиите не бяха много рентабилни. И тъй като още не съществуваше линия на стойност милиони лири, която да носи печалби, английският капитал не проявяваше интерес. Това наложи да се търсят пари в чужбина и господата Грийвс и Хеншоу, след като обиколиха Берлин, Париж, Виена и Ню Йорк, се озоваха при Каупъруд.

Както той обясни на Беренис, по това време бил така погълнат от неприятностите си в Чикаго, че изслушал англичаните без особен интерес. Но сега, след като бе загубил борбата за подновяване на концесията и особено след като Беренис му бе предложила да напуснат Америка, Каупъруд си спомни за тяхната идея. Разбира се, още тогава му се бе сторило, че този проект просто се срутва под бремето на разноските, с каквито никой делови човек с опит като неговия не би се нагърбил, но, от друга страна, можеше да се позаинтересува от положението в лондонското метро с цел да предприеме нещо по-голямо, без този път да прибегва до мошеничествата, с които, ще не ще, се занимаваше тук, в Чикаго и без да извлича незаконни печалби. Вече беше мултимилionер, защо да трупя пари до последния си час?

Освен това с минало като неговото и при цялата тази клеветническа кампания, предприета толкова грубо и жестоко от вестниците и враговете му, би било чудесно да заслужи честно одобрение, при това в Лондон, където се смяташе, че в бизнеса господстват безукорни норми. Щеше да си спечели обществено положение, на каквото не можеше да се надява в Америка.

Тази мисъл ги въодушеви. При това тя му бе подсказана от Беренис, това малко момиче. Със своя природен дар да схваща и разбира нещата тя бе успяла да надуши тази възможност. Чудно нещо — и тази идея за Лондон, и всичко, което щеше да му донесе бъдещето с Беренис, водеше началото си от едно лекомислено приключение от преди девет години, когато двамата с полковник Натаниъл Джилис от Кентъки бяха отишли на гости на майката на Беренис Хати Стар, която тогава обществото не приемаше. Кой казва, че порокът не ражда добро?

ГЛАВА V

Сега, след като отминаха първите вълнения от връзката ѝ с Каупъруд, Беренис се зае междуременно да обмисли и прецени пречките и опасностите, които я грозяха. Тя бе съвсем наясно с тях, когато най-сетне бе решила да отиде при Каупъруд, но все пак трябваше да ги посрещне твърдо и непоколебимо, при това без да губи повече време.

Първо — Ейлийн, една ревнива и емоционална съпруга, която не би се спряла пред нищо, за да я унищожи, стига да разбере, че Каупъруд я обича. После — вестниците. Те непременно щяха да разгласят връзката ѝ с него, ако някой ги видеше заедно по начин, който бие на очи. И накрая — майка ѝ, на която трябваше да обясни този свой ход, и брат ѝ Ролф, когото тя сега се надяваше да осигури е помощта на Каупъруд.

От всичко това следваше, че Беренис трябва твърдо и последователно да бъде предпазлива, хитра, дипломатична, смела и готова на някои жертви и компромиси.

Подобни мисли се въртяха и в главата на Каупъруд. Тъй като отсега нататък Беренис щеше да е главната движеща сила в живота му, той трябваше да се грижи тя да е добре, а също така да няма неприятности заради бъдещите им срещи. А и мисълта за Лондон го обземаше все повече и повече. Затова веднага щом се срещнаха на другия ден, той започна да обсъжда сериозно проблемите им от всички страни:

— Знаеш ли, Беви — каза Каупъруд, — колкото повече си мисля за тази твоя идея за Лондон, толкова повече тя ми харесва. Има интересни възможности в нея.

И той ѝ обясни какво има предвид, като ѝ разказа за двамата предприемачи, които го бяха посетили.

— Едно нещо трябва да сторя сега — продължи Каупъруд. — Да изпратя някого в Лондон, за да провери важи ли още направеното предложение. Ако важи, то пътят е открит и твоята идея може да се

осъществи. — Той се усмихна ласкаво на Беренис, авторката на всичко това. — От друга страна, ясно е, че ще имаме пречки — пресата и това, което може да направи Ейлийн. Тя е много романтична и емоционална, живее с чувствата си, а не с разума. Години наред се опитвам да я накарам да ме разбере — та нали човек може да се промени, без дори да го иска. Но тя не го проумява — смята, че хората се променят нарочно. — Той спря и се усмихна. — Тя е от онези жени, които по природа са верни до смърт. Жена за един-единствен мъж.

— И на теб това не ти ли харесва? — попита Беренис.

— Напротив, намирам го за красиво. Но там е работата, че аз никога не съм бил такъв.

— Няма и да бъдеш според мен — заяде се Беренис.

— Стига! — помоли я той. — Да не спорим! Остави ме да се изкажа, мила. След като навремето съм я обичал толкова много, тя не разбира защо да не продължа да я обичам. Страхувам се, че болката ѝ вече се е превърнала в нещо като омраза или поне тя се опитва да си го втълпи. Най-лошото е, че всичко е свързано с гордостта ѝ от това, че е моя жена. Тя иска да блести в обществото, и аз го исках в началото, защото си мислех, че е добре и за двамата ни. Но скоро установих, че Ейлийн не е достатъчно умна. Отказах се от опитите си в Чикаго. Реших, че много по-важен е Ню Йорк, град, достоен за богаташи. Затова рекох да опитам там. Почнах да си мисля, че може би няма да искам да изживея живота си с Ейлийн и, ако щеш вярвай, това стана, след като видях снимката ти в Луисвил — тази, която ми е в джоба. Едва след това реших да построя къщата в Ню Йорк и тя да бъде едновременно и художествена галерия, и дом. А сетне, ако все пак някога проявиш интерес към мен...

— Значи палатът, в който никога няма да живея, е бил построен за мен — каза Беренис замислено. — Странно!

— Такъв е животът — отвърна Каупъруд. — Но ние можем да бъдем щастливи.

— Знам — каза тя. — Просто си мислех колко е странно. В никакъв случай няма да тревожа Ейлийн.

— Знам, че си и мъдра, и великодушна. Сигурно ще се справиш много по-добре от мен с положението.

— Смятам, че ще мога — отвърна Беренис спокойно.

— Като махнем Ейлийн, остават вестниците. Те непрекъснато вървят по петите ми. Само да подушат тази работа за Лондон — стига да се заема с нея, — ще вдигнат шум до бога! А веднъж свържат ли името ти с моето, ще те гонят, както ястреб гони пиленце. Има едно разрешение — да те осиновя или да разправяме в Лондон, че съм ти настойник. Това ще ми даде правото да съм с теб, уж се грижа за деловите ти неща. Как мислиш?

— Ами да — каза тя бавно. — Не виждам друг начин. Но тази идея за Лондон трябва много внимателно да се обмисли. Нямам предвид само себе си.

— Разбира се — отвърна Каупъруд. — Но ще се оправим, стига да имаме мъничко късмет. Сега е важно едно — да не ни виждат много-много заедно. Най-напред трябва да помислим как да отвлечем вниманието на Ейлийн. Защото тя естествено знае за теб. Тъй като често гостувах на теб и на майка ти в Ню Йорк, Ейлийн отдавна подозира, че между нас има нещо. Нямаше как да ти го кажа — ти май много-много не ме харесваше.

— Много-много не те познавах — поправи го Беренис. — Ти беше твърде голяма загадка.

— А сега?

— Опасявам се, че си не по-малка загадка отпреди.

— Не ми се вярва. А за Ейлийн нищо не мога да измисля. Тя е толкова подозрителна. Съгласна е да търпи, стига да не напускам страната и да се явявам от време на време в Ню Йорк. Но ако замина и почна да се застоявам в Лондон, а и вестниците пишат за това... — той замълча, като размисляше.

— Страхуваш се, че ще се разприказва? Или ще те проследи и ще прави сцени? Нещо такова ли?

— Трудно е да се каже какво ще направи. Ако има някакво развлечение, може и нищо да не направи. От друга страна, особено след като почна да пие през последните няколко години, тя е способна на всичко. Преди няколко години при един от изблиците ѝ се напи от мъка и се опита да се самоубие. — Беренис се намръщи. — Попречих ѝ, като разбих вратата и успях да я разубедея.

Той ѝ описа сцената, но не ѝ даде да разбере колко неотстъпчив е бил.

Беренис го изслуша, убедена най-сетне в безпаметната любов на Ейлийн, което означаваше още един трън в неизбежния ѝ трънен венец. Само че, размишляваше Беренис, жената на Каупъруд с нищо не можеше да го промени. А що се отнасяше до нея самата и до желанието ѝ да си отмъсти на обществото.. не, тя наистина обичаше Каупъруд. Той ѝ действаше като силен опиат. Чарът му — физически и духовен — бе огромен, всъщност неотразим. Сега важното беше да продължат градивната си връзка, без да причиняват нова мъка на Ейлийн.

Тя помисли малко и каза:

— Сериозен проблем, нали? Но ние имаме известно време, за да го обмислим. Да го оставим за ден-два. Все едно, аз нито за миг не забравям за нея — Беренис погледна Каупъруд с големите си, замислени и ласкави очи, на устните ѝ играеше лека, но ведра усмивка. — Дватама заедно ще се справим, сигурна съм.

Тя стана от стола до камината, отиде при него, седна в скута му и започна да му роши косата.

— Не всички проблеми са финансови, а? — каза насмешливо, като докосна челото му с устните си.

— И още как — отвърна той весело, зарадван от ласкавото ѝ съчувствие и подкрепа.

Тъй като предишния ден бе паднал дълбок сняг, Каупъруд предложи да се повозят с шейна, чудесно развлечение, с което да завършат деня. Той знаеше една хубава гостилница на Норт Шор, където можеха да вечерят край езерото, под зимната луна.

След като се върна късно през нощта, Беренис седна сама край камината в стаята си и пак се размисли. Вече беше изпратила телеграма на майка си да пристигне веднага в Чикаго. Щяха да отседнат двете в един хотел в Норт Сайд. Когато майка ѝ дойдеше, тя щеше да ѝ обясни какво смятат да предприемат с Каупъруд.

Но най-много я тревожеше Ейлийн — сама в палата в Ню Йорк, загубила завинаги младостта, ако не и красотата си, а неотдавна, както бе забелязала Беренис, натрупала и килограми, без да се тревожи от това. Облеклото ѝ също бе по-скоро скъпо и разкошно, отколкото подбрано с вкус. Годишите, външният вид и тесният кръгзор — всичко това не ѝ даваше възможност да се мери с жена като Беренис. Но аз никога няма да съм жестока, каза си тя, колкото и отмъстителна

да бъде Ейлийн. По-скоро ще съм възможно най-великодушна и няма да допусна ни най-малката жестокост или дори нехайство спрямо нея от страна на Каупъруд, стига да ги забележа навреме. Всъщност Беренис съжаляваше Ейлийн, много я съжаляваше, защото знаеше колко жестоко е наранено изоставеното ѝ сърце, защото и тя самата, макар да бе млада, бе страдала заедно с майка си. и техните рани още не бяха зараснали.

Затова реши, че сега истината е една — тя да играе възможно най-незабележимата роля в живота на Каупъруд. Да, ще бъде с него, защото такава е голямото му, макар и смътно желание и голямата му жажда, но ще гледа да не я забелязват. Нима няма някакъв начин да се отвлече вниманието на Ейлийн от болката ѝ, за да не мрази тя Каупъруд, а щом узнае всичко, и самата Беренис.

Първо потърси изход в религията или по-точно си помисли дали няма някой свещеник, чиито религиозни съвети да помогнат на Ейлийн. Винаги ще се намерят такива благоразположени, макар и пресметливи души, които с радост ще се погрижат за нея срещу добра награда или надеждата, че ще бъдат споменати в завещанието. Тя си спомни за един такъв човек в Ню Йорк — преподобния Уилис Стийл, енорийски пастор в черквата „Свети Суидин“ в Нюйоркската епархия. Неведнъж бе посещавала неговата черква не толкова, за да се моли, колкото да помечтае под сеплите ѝ сводове и да послуша приятната проповед. Преподобният Уилис бе на средна възраст, изящен, привлекателен, с меки маниери и много светски блясък, но явно без пари. Беренис си спомни как той веднъж я бе заговорил, но мисълта за него само я накара да се усмихне и тя се отказа от тази идея. Но във всеки случай някой трябваше да се погрижи за Ейлийн.

Изведнъж Беренис се сети — защо не един от онези приятни безделници, които така често се срещаха в нюйоркското общество. Такъв човек би се наел срещу добра сума или издръжка да създаде около Ейлийн доста весело, па макар и малко неподходящо за нея обкръжение, което да я развлече поне за момента. Но как да се намери такъв човек и как да му се направи предложението?

Беренис реши, че тази идея е твърде тънка и твърде цинична, за да я предложи на Каупъруд. Но, от друга страна, бе твърде ценна, за да не бъде използвана. Може би е най-добре да му я подхвърли майка ѝ. А

той, съзре ли веднъж такъв изход, веднага ще се заеме с практическата част.

ГЛАВА VI

Каупъруд веднага се сети кого да изпрати в Лондон, за да разузнае всичко — да огледа местата и да види какви са финансовите възможности на Лондонското метро — Хенри де Сото Сипънс.

Бе го открил още преди години, когато Сипънс му бе оказал неоценима помощ в преговорите за правата за прокарване на газопроводи в Чикаго. С парите, спечелени от договора, Каупъруд завзе чикагските трамваи и включи Сипънс и в тази сделка, тъй като се беше убедил, че този човек има истински талант да разузнава какви са възможностите и да организира всякакви предприятия в общественото обслужване. Сипънс бе човек нервен и раздразнителен, лесно излизаше от кожата си и невинаги се държеше тактично, но, от друга страна, му бе напълно верен и притежаваше неотразима американска пробивност, която понякога дразнеше, а понякога се оказваше извънредно ценна.

В момента Сипънс смяташе, че Каупъруд е претърпял почти фатален крах, след като не е успял да си поднови концесиите. Не виждаше как той въобще ще си върне някога доброто име сред местните финансисти, които бяха вложили пари в неговото предприятие и сега щяха да понесат загуби. От онази вечер на поражението Сипънс очакваше неспокойно срещата с Каупъруд. Какво да му каже? Как да изрази съчувствие към човек, който допреди седмица е бил един от непобедимите финансови великани на света?

Сега обаче още на третия ден след поражението Сипънс получи телеграма от един от секретарите на Каупъруд с молба да посети бившия си работодател. След като се срещна с него й го видя такъв весел, сияещ, преливащ от добро настроение, Сипънс така и не повярва на очите си.

— Е, как си, шефе? Радвам се да те видя така добре.

— Както никога, Де Сото. А ти как си? Готов на всичко?

— Е, ти си ме знаеш, шефе. Винаги съм стоял до теб. Ти само ми кажи.

— Знам, знам, Де Сото — отвърна Каупъруд с усмивка. И наистина любовта на Беренис му бе компенсирала загубата и той усещаше, че най-великите страници от живота му тепърва ще бъдат разгърнати и написани, затова бе изпълнен не само с надежда, но и с доброта към всички. — Искам да ти възложа нещо. Повиках теб, Де Сото, защото ми трябва човек, на когото да мога да разчитам и който да пази тайна. Този човек си ти.

За миг устните му се свиха и погледът му придоби онзи твърд, остър, метален и неразгадаем блясък, всяващ страх у всички, които не му вярваха или се страхуваха от него. Сипънс се изпъчи и застана мирно. Той беше дребен мъж, не повече от метър и шестдесет, но допълваше ръста си с обувки на висок ток и цилиндър, който свалеше само пред Каупъруд. Беше облечен с дълго и широко палто с двойно закопчаване, което според него увеличаваше ръста му и му придаваше внушителност.

— Благодаря, шефе — каза той. — Знаеш, че и в ада бих отишъл заради теб.

Устните му потръпваха, тъй като бе дълбоко разтърсен не само от вярата и похвалата на Каупъруд, но и от всичко, което трябваше да преживее през последните няколко месеца, а и през годините на съвместната им работа.

— Този път няма да се ходи в ада, Де Сото — каза Каупъруд, спокоен и усмихнат. — Вече го направихме тук, в Чикаго, и няма защо да го повтаряме. И ще ти кажа защо. Искам да поговоря с теб за Лондон и неговото метро и за възможността аз да направя нещо там.

Тук той спря и посочи леко и вежливо на Сипънс да седне на стола, който бе най-близо до него, а Сипънс, потресен от самата възможност да се заемат с нещо толкова различно и интересно, стоеше със зяпнала уста.

— Лондон! Не може да бъде, шефе. Чудесно! Знаех си, че ще направиш нещо, шефе. Знаех си. Не мога да ти опиша как се радвам! — Докато той говореше, лицето му постепенно грейна, сякаш осветено отвътре от лампа, а пръстите му се свиваха и разпускаха. Той се понадигна, после пак седна, а това при него бе сигурен знак за голямо вълнение. И докато гледаше Каупъруд с безрезервно възхищение, но и предпазливо, Сипънс подръпваше гъстия си засукан мустак.

— Благодаря, Де Сото — каза тогава Каупъруд. — Знаех си, че може да те заинтересува.

— Да ме заинтересува ли, шефе! — възкликна Сипънс. — Та ти си осмото чудо на света. Още не си се оправил с тия чикагски негодници и ето готов си да се захванеш с такова нещо! Това е чудесно! Винаги съм знаел, че никой не може да те срази, но все пак си мислех, че малко ще клекнеш след този, последния провал. Ама не и ти, шефе. Аз да бях, до сега да съм взел-дал. Знаем си го. Да си призная, щях да се откажа веднъж завинаги. Ама не и ти! Сега ми кажи едно — какво искаш да направя, и аз веднага ще го направя! И никой нищо няма да разбере, стига да речеш, шефе.

— Да, това е едно от условията, Де Сото — каза Каупъруд. — Тайната и практичният ти нюх за всичко, свързано с градския транспорт. Добре ще ми послужи за тази моя йона идея, ако реша да я осъществя. И никой от двамата ни няма да загуби от това.

— Не говори така, шефе, недей — продължи Де Сото, развълнуван до крайност. — Това, дето съм го получил от теб, ми стига, ако ще и до края на живота си да не ми дадеш и цент. Кажи ми само какво искаш и аз ще направя всичко, което е във възможностите ми, или пък ще се върна и ще ти заявя, че не е по силите ми.

— Това последното още не съм го чувал от теб, Де Сото, и не ми се вярва някога да го чуя пак. Но ето накратко за какво става дума. Преди около година, когато ние всички бяхме заети с подновяване на концесията, тук дойдоха двама англичани от Лондон, които представяха някакво лондонско сдружение. По-късно ще ти изложа и подробностите, но накратко въпросът стои така...

И той му разказа накъсо за разговора си с Грийвс и Хеншоу и завърши с това, за което непрекъснато си мислеше.

— Както виждаш, Де Сото, доста са закъсали с тези вече похарчени суми. Близко половин милион долара са отишли за какво — за концесия за линията, дълга четири-пет мили. А за да бъде рентабилна, тя трябва да получи права за движение и върху другите отсечки. Те самите го признаха. Сега ме интересува следното: трябва да разузнаем всичко не само за лондонското метро, но и за възможността да се построи една по-голяма мрежа. Знаем, че ме разбираш — мрежа с отсечки, които да са рентабилни и да

осъществяват връзка с други райони, където още няма линии. Разбираш ли ме?

— Напълно, шефе!

— Освен това — продължи той — ми трябват карти с общия план и е подробно описание на града, неговия транспорт — надземен и подземен, откъде започват линиите и къде свършват, а също, ако е възможно, геоложки карти и данни за почвите. Също така за районите, до които стигат, какви хора живеят там сега и какви ще живеят евентуално в бъдеще. Ясно ли е?

— Напълно, шефе, напълно!

— Искам също да знам в чии ръце са концесиите за строежа на съществуващите линии — мисля, че те ги наричат „актове“, — какви са сроковете им, дължината им, кои са собствениците и кои са акционерите с най-голям дял, какво е управлението им, колко носят акциите — всъщност всичко, което би могъл да разбереш, без да привличаш много вниманието върху себе си и в никакъв случай върху мен. Нали разбираш защо е нужно това?

— Разбирам, шефе, и още как.

— Освен това, Де Сото, искам да знам всичко за заплатите на хората, за производствените разходи, свързани със съществуващите линии.

— Добре, шефе — откликна Сипънс, вече обмисляйки как ще се заеме за работа.

— Освен това разходите за изкопните работи и съоръженията, загубите и допълнителните разноски, свързани със замяната на парата с електричество за вече построените линии. Доколкото разбрах, засега те работят с пара. Също разходите за полагането на трета релса, каквато смятат да правят и в новото нюйоркско метро. Знаеш, че англичаните са различни от нас и имат друго отношение към тези неща. Затова искам да ми съобщиш абсолютно всичко, което успееш да научиш. И, накрая, вероятно ще можеш да узнаеш нещо и за цените на участъците, които сигурно ще се променят, докато се заемем с този проект, така че може би ще си струва да закупим някои от тях предварително, както направихме навремето в Лейк Вю и другаде. Помниш ли?

— Разбира се, шефе, разбира се — отвърна Сипънс. — Всичка ми е ясно. Ще ти осигуря каквото ти трябва, пък може и нещо повече.

Великолепна идея! Думи нямам да ти опиша колко съм горд и щастлив, че се обърна към мен. Кога искаш да тръгна?

— Веднага — отговори Каупъруд. — Тоест веднага щом си уредиш нещата тук, в предградията. — Тон имаше предвид управителния съвет на крайградската железопътна мрежа, на който Сипънс бе председател. — Най-добре е Китъридж да поеме работата, а пък ти му кажи, че отиваш на зимна почивка в Англия или някъде в Европа. Прави-струвай, но името ти да не попада във вестниците. Стане ли това обаче, гледай да създадеш впечатление, че се интересуваш от всичко друго, само не и от железници. И ако дочуеш за някои капиталисти там, които да дават признаци на живот и с които да си струва да се обединим — с тях и с линиите, които евентуално притежават, — веднага ми съобщи. Защото съвсем ясно е, че предприятието ни ще е изцяло английско, Де Сото, а не американско, макар че ние ще участваме. Разбираш, нали? Англичаните не ни обичат и аз в никакъв случай няма да разпалвам антиамериканска война.

— Добре, шефе, разбрах. Само за едно ще те помоля — ако може, да ме имаш предвид и след това, когато започне строежът. Толкова отдавна работим заедно, шефе, че направо не си представям какво ще правя без теб... — той спря и погледна почти умолително Каупъруд, който му отвърна е любезно, но доста неразгадаемо изражение на лицето.

Добре, Де Сото, добре. Знам, разбирам. Като му дойде времето, ще направя каквото мога. Няма да те забравя.

ГЛАВА VII

След като даде инструкции на Сипънс и разбра, че за да приключи чикагските си дела, ще трябва да замине за Ню Йорк и да се консултира с неколцина финансисти как да се сдобие веднага с известни суми срещу имуществото си в Чикаго, Каупъруд отново се размисли за Беренис и за това, как да пътуват и да живеят така, че да не привличат вниманието върху себе си.

Естествено на него нещата му бяха много по-ясни, отколкото на Беренис — цяла дълга верига от факти и преживявания го свързваха с Ейлийн здраво, както с никоя друга. Беренис не би могла да го разбере, особена след като той така пламенно я бе преследвал. Но самият Каупъруд бе принуден да се съмнява в успеха на каквито и да били действия спрямо Ейлийн освен умиротворителната дипломация. Иначе рискът би бил твърде голям, особено ако решеха да нахлуят в Лондон, и то така скоро след големия шум, вдигнал се около създадената от него компания и похватите, които използваше в Чикаго. Бяха го обвинили, че дава подкупи и едва ли не, че разклаща устоите на обществото. И сега в никакъв случай не можеше да си позволи нови нападки или вестникарски разкрития на връзката му с Беренис, които Ейлийн бе в състояние да предизвика.

А имаше и още един проблем, който можеше да се отрази зле на отношенията му с Беренис — връзките му с други жени. Той съвсем не бе прекъснал някои от старите си истории. Засега се бе отървал временно от Арлет Уейн. Имаше и няколко съвсем случайни връзки, но съвсем друго нещо бе Каролайн Ханд, жената на Хосмър Ханд, чикагски богаташ, вложил акции в железниците и консервените компании. Тя приличаше на девойче, а не на съпруга, когато Каупъруд се запозна с нея. След това Ханд се разведе с Каролайн, но и остави добра издръжка. Тя все още обичаше Каупъруд. По време на чикагската си битка той често я посещаваше, тъй като бе, убеден, че Беренис никога няма да го обикне.

А сега Каролайн възнамеряваше да се премести в Ню Йорк, за да бъде с него, когато той най-сетне реши да напусне Чикаго. Тя беше умна жена и не ревнуваше — или поне не го показваше; красива, макар и малко екстравагантно облечена, и толкова остроумна, че винаги успяваше да го разведри. Сега беше на тридесет години, въпреки че изглеждаше на двадесет и пет и бе запазила бодрия дух на двадесетгодишно момиче. До мига, в който пристигна Беренис, а и след това — тъй като Беренис не го знаеше — домът на Каролайн Ханд бе широко отворен за Каупъруд и за всекиго, който той пожелаеше да покани. Тъкмо за нейната къща в Норт Сайд споменаваха чикагските вестници в най-злостните си нападки срещу него. Каролайн все твърдеше, че щом я разлюби, той само трябва да ѝ го каже и тя няма да го задържа насила.

Сега, когато се чудеше какво да прави, Каупъруд си помисли дали да не се хване за думите ѝ, да ѝ обясни как стоят нещата и да я напусне. Но колкото и да държеше на Беренис, това му се стори излишно. Реши, че може да се разбере и с двете. В никакъв случай нямаше да допусне нещо да помрачи връзката му с Беренис, на която бе обещал да бъде верен, доколкото това бе по силите му.

Но мисълта за Ейлийн не го напускаше. Каупъруд неволно си спомняше за случките, които ги бяха сблизили, за онази бурна, неистова треска, която я бе обзела във Филадельфия и бе допринесла за първия му финансов крах или може би дори го бе причинила. Колко весела, безразсъдна, емоционална бе някогашната Ейлийн, отдала му се цялата така трескаво и зачакала в замяна онази пълна сигурност, с каквата любовта не е дарявала никого през цялата си дълга унищожителна история! И дори сега, след толкова години, след толкова много връзки в неговия и в нейния живот, тя не се бе променила и още го обичаше.

— Знаеш ли, мила — каза той на Беренис. — Толкова ми е жал за Ейлийн! Стои си в тази голяма къща в Ню Йорк без никакви интересни познати. Търсят я само някакви безделници, които гледат да я заведат някъде да ядат и пият, за да може после тя да плати сметката. Знам го от слугите, които все още са ми верни.

— Тъжна работа — отвърна Беренис. — Но я разбирам.

— Не я съдя — продължи Каупъруд. — Всъщност вината е изцяло моя. Знаеш ли какво си мисля — да намеря някой

привлекателен младеж от нюйоркското общество, може и да не е от най-висшите кръгове, който срещу съответното заплащане да се наеме да я развлича. Само не го разбирай съвсем буквално.

Тук той се усмихна тъжно на Беренис.

Но тя се направи, че не забелязва това, изслуша го невъзмутимо и само лекото потръпване в крайчеца на устните би могло да издаде радостта ѝ, че неговите намерения напълно съвпадат с нейните.

— Ох, не знам — каза Беренис предпазливо. — Сигурно има такива хора.

— Под път и над път — продължи делово Каупъруд. — Разбира се, той трябва да е американец. Ейлийн не обича да я ухахват чужденци. Но едно е сигурно — този въпрос трябва да се уреди скоро, ако искаме да се виждаме свободно и да сме спокойни.

— Мисля, че знам човек за тази работа — прекъсна го Беренис замислено. — Казва се Брус Толифър. От рода Толифър от Вирджиния и Северна Каролина. Може да си чувал за него.

— Не. Дали е такъв, какъвто ми трябва?

— Е, млад е и много красив, ако имаш предвид това — продължи Беренис. — Не го познавам лично. Само веднъж съм го виждала — на тенискортовете у Дейниа Муърс в Ню Джърси. Едгар Бонсил тогава ми разправяше какъв паразит бил този Брус и как го издържали богати жени като Дейниа Муърс например. — Тук тя се засмя и добави: — Едгар май се страхуваше да не го харесам. Той наистина е доста привлекателен.

Беренис се засмя неопределено, сякаш не знаеше почти нищо за този човек.

— Звучи интересно — отсъди Каупъруд. — Сигурно е доста известен в Ню Йорк.

— Да. Едгар ми каза, че се мяркал на Уолстрийт, Нищо сериозно не вършел, само колкото да прави впечатление,

— Наистина ли! — възкликна Каупъруд е доволно изражение. — Тогава сигурно лесно ще го открия, макар че има много такива като него. Навремето и аз познавах доста.

— Чувствам се доста неловко — каза Беренис. — Ужасно е, че трябва да се занимаваме с такива неща. Гледай да намериш човек, който да не причини никакви неприятности на Ейлийн.

— Аз ѝ мисля само доброто, Беви. И ти го знаеш. Просто искам този човек да направи за нея това, което не можем да направим нито аз, нито тя, заедно или поотделно.

Тук той спря и загледа Беренис замислено, а тя му отвърна с мрачен и унил поглед.

— Трябва ми човек, който да се заеме със задачата да я развлича. Готов съм да му платя, при това щедро.

— Добре, ще видим — каза Беренис и смени темата, която уж ѝ беше неприятна. — Майка ще пристигне утре в един часа. Запазила съм стаи в „Бранднигам“. Но сега искам да поговорим за Ролф.

— Какво за Ролф?

— О, той е толкова непрактичен. И образование няма. Искан ми се да му намеря някаква работа.

— Не се притеснявай. Ще наредя на моите хора да се погрижат за него. Можем да го вземем като секретар. Ще кажа на Китърдж да му пише.

Беренис го погледна, доста поразена от лекотата, с която той решаваше всичко, и от щедростта му към нея.

— Искан да знаеш колко съм ти признателна, Франк. Толкова си добър към мен.

ГЛАВА VIII

Тъкмо когато Беренис говореше за него, Брус Толифър, красивият безделник, отморяваше доста съсипаното си тяло, както и всестранния си и колоритен дух в една от малките спални на пансиона на мисис Селма Хол на Източната петдесет и трета улица — някога доста моден, но сега позападнал квартал с фасади от скъп кафяв пясъчник. Вкусът в устата му беше гаден, следствие на развлеченията до малките часове, но въпреки това на проядената от времето табуретка до него имаше бутилка уиски, сифон за сода и цигари. От другата му страна на сгъваемото легло лежеше една доста привлекателна млада актриса, която делеше с него заплатата си, стаята си и всичко, което имаше на този свят.

В единадесет без нещо сутринта двамата още дремеха. Но след няколко минути Розали Харигън отвори очи и огледа отблъскващата стая с някога кремавите, ала вече избелели тапети, с ниската тоалетка с тройни огледала и шкафа и реши, че трябва да стане и да разтреби разхвърляните навсякъде дрехи. Към стаята бяха направени малка кухничка и баня, а вдясно от табуретката имаше бюро, на което Розали сервираше, когато се хранеха в къщи.

Дори negliже тя бе привлекателно създание. Къдрава, пищна черна коса, бяло лице, неголеми, пронизателни черни очи, червени устни, леко чип нос, изящна фигура с чувствени извивки — всичко това, взето заедно, задържа, макар и за кратко, непостоянния, безпътен красавец Толифър. Розали си помисли дали да не му даде една цигара и нещо за пиене. А след това, стига той да поискаше, щеше да му направи кафе и да му свари няколко яйца. Ако пък решеше да не се помръдва и да не й обръща никакво внимание, тя ще се облече и ще отиде на репетицията в дванадесет часа, а сетне ще се върне при него, за да дочака все някога разбудването му. Защото Розали бе влюбена.

Любимец на жените по самата си същност, Толифър приемаше хладно такива жестове. И защо не? Един Толифър, от виден род от Вирджиния и Южна Каролина! Беше в правата си да общува само с

най-изискани люде! Но за беда, ако не беше Розали или някоя друга като нея, той често оставаше без пукната пара, при това пиян и затънал в дългове. И въпреки всичко това привличаше жените като магнит. Но сега, след повече от двадесет години лекомислено съществуване, той не бе успял да си намери добра партия и затова се държеше рязко, подигравателно и властно с всяка, която благоволяше да удостои е присъствието си.

Толифър бе потомък на добро южняшко семейство, някога много богато и издигнато. И до ден днешен в Чарлстън се издигаше великолепна стара къща, в която живееха последните потомци от рода, оцелели след Гражданската война. До ден днешен те пазеха облигации на стойност хиляди долари още от времето на Конфедерацията и обезценени от изхода на войната. Брус имаше брат в армията, капитан Уексфърд Толифър, който го смяташе за безделник и нехранимайко.

В Сан Антонио, Тексас, имаше още един брат, собственик на хубаво ранчо, който бе заминал на запад, бе се оженил, бе създал деца и бе останал да живее там и който сега гледаше на амбициите на Брус да завладее нюйоркското общество като на връх на глупостта. Щом ще предприема нещо — например да хване някоя богата наследница — защо не го е сторил още преди години? Вярно, че името му се появяваше във вестниците от време на време и в един момент се говореше, че щял да се жени за богато момиче от Ню Йорк, току-що появило се в обществото. Но оттогава бяха минали десет години и не бе излязло нищо. Нито братята му, нито някой друг роднина вече му имаха доверие. С него бе свършено. Повечето от някогашните му приятели от нюйоркското общество бяха склонни да се съгласят с това. Той прекалено много се подчиняваше на страстите си. Не ценеше социалното си положение. Затова те отдавна бяха се отказали да му дават каквито и да било заеми.

Но имаше и други, мъже и жени, млади и стари, които го виждаха от време на време трезв и добре облечен и изпитваха неволно съжаление, че не е успял да се ожени за богата наследница и не се е върнал в онези среди, сред които би блестял така ослепително. Топлият му южняшки тембър бе така приятен, щом Брус го пузнеше в действие, а усмивката му — така мила.

Историята му с Розали Харигън бе започнала преди два месеца и нямаше изгледи да продължи още толкова. Тя бе най-обикновена

хористка, която печелеше тридесет и пет долара седмично. Макар да бе весела, мила и обичлива, той виждаше, че Розали няма да напредне, защото не бе достатъчно пробивна. При нея го задържаха само тялото ѝ, нейната страст и любов.

И сега, гледайки разрошената му черна коса и изящно очертаните устни и брадичка с такава трогателна наслада, Розали потръпваше от отчаяние и страх, че някоя друга може да ѝ го отнеме. Тази сутрин той можеше да се събуди с добре познатото ѝ ръмжене, ругатни и заповеди. И въпреки това тя искаше да остане до него с часове, дори ако трябва само да го гали по косата.

Толифър от своя страна разсъждаваше в полубудно състояние върху всички злини, с които бе изпъстрено всекидневието му. Защото сега той нямаше никакви пари освен тези, които взимаше от Розали. И вече бе започнал да губи интерес към нея. Как му се искаше да намери някоя богата жена, с която да заживее нашироко, дори да се ожени за нея, ако трябва, и да натрие носа на всички тези местни парвенюта, които сега го гледат отвисоко, да им покаже какво значи да си Толифър, при това един богат Толифър!

Скоро след пристигането си в Ню Йорк той бе спечелил любовта на една богата наследница и я бе склонил да избяга с него, но родителите ѝ разбраха навреме и я експедираха в чужбина. А той бе заклеймен във вестниците като зестрогонец, от когото трябва да се пазят всички почетни богати семейства, ако искат дъщерите им да сключат добър и щастлив брак. И този провал, или по-точно грешка, заедно с пиенето, жените и хазарта затвори за него вратите, през които ,от години се опитваше да влезе.

Той се разсъни и докато се обличаше, мърмореше на Розали — защо го е замъкнала на това събиране снощи, където се бе напил и бе почнал да се подиграва на всички околии, докато най-сетне си отиде за тяхно голямо облекчение.

— Какви хора! Каква сбирщина! — викаше Брус. — Защо не ми каза, че ще дойдат и тия вестникари? То и актьорите не са стока, но тия драскачи, дето ги домъкнаха твоите приятелки! Тия ловци на сензации! Пфу!

— Но аз не знаех, че ще дойдат, Брус — оправдаваше се Розали с побледняло, но изразително лице, като се опитваше да препече една

филийка на газовия котлон. — Мислех, че е само за звездите на нашата програма.

— Звезди ли! И ти ги наричаш звезди! Те, ако са звезди, аз съм цяла плеяда! — Но Розали не можа да оцени това сравнение, тъй като не го разбра. — Пълни боклуци! Та ти не знаеш дори каква е разликата между звезда и газена лампа!

И той се прозя, като се чудеше кога ли ще се стегне и ще се махне оттук. Нима можеше да падне по-ниско? Делеше залък с момичета, които едва изкарваха достатъчно за себе си, а сетне пиеше и играеше комар с мъже, с които не можеше да се мери!

— Господи, вече не се издържа! — викна той. — Ще трябва да се махна. Не мога повече да кисна тук. Твърде унизително е!

Той прекоси стаята два пъти, пъхнал гневно ръце в джобовете си, Розали стоеше безмълвна до него и не смееше да си отвори устата от страх.

— Чуваш ли какво ти казвам? — настоя той. — Какво стърчиш като чучело? Какво нещо сте това жените! Или се борите като котки, или стихвате и дума не продумвате! Господи, де да можех да намеря някоя жена, една-единствена, с капка мозък в главата, тогава щях... щях...

Розали го погледна. Болката бе изкривила устните ѝ в нещо като усмивка.

— Какво щеше да направиш? — попита тя тихо.

— Щях да остана с нея. Дори да я обикна! Иначе какъв смисъл има? Да седя тук, в тази дупка. За какъв дявол? Другаде ми е мястото на мен, в друг свят и аз ще се върна в него! Ние с теб ще трябва да се разделим. Няма как. Това не може да продължава нито ден повече!

С тези думи той отиде в килера, извади шапката и палтото си и тръгна към вратата. Но Розали му препречи пътя, хвърли се на гърдите му и притисна лице към неговото. Тя ридаеше.

— О, Брус, моля те! Какво съм ти сторила? Не ме ли обичаш вече? Не ти ли стига това, че съм готова на всичко за теб? Нищичко не ти искам, нали? Моля те, Брус, не ме напускай. Нали няма, Брус?

Но Толифър я отблъсна и се изскубна от обятията ѝ.

— Недей, Розали, недей — продължи той. — Не мога да търпя такива работи. Така няма да ме задържиш. Отивам си, защото трябва.

Той отвори вратата, но щом пристъпи, Розали застана между него и стъпалата.

— О, Брус! — извика тя. — Моля те, за бога, не си отивай! Не ме оставяй така! Всичко ще направя за тебе, всичко, разбери. О, Брус, ще изкарвам повече пари, ще си намеря по-добра работа. Мога, знам го. Ще се преместим в друг апартамент. Аз ще уредя всичко. Брус, седни, моля те, и не се отнасяй така с мен. Ще се самоубия, ако ме оставиш?

Но този път Толифър бе неумолим.

— И стига, Роузи! Не ставай глупачка! Много добре знам, че няма да се самоубиеш. И ти го знаеш. Стегни се малко. Успокой се. Ще се видим довечера или може би утре, но сега трябва да се заловя за работа и това е всичко. Разбираш ли?

Розали омекна от погледа му. Едва сега тя разбра, че това, което има да става, ще стане, че няма да може да го задържи, ако той реши да си тръгне.

— О, Брус — помоли го тя още веднъж, притискайки се до него. — Няма да те пусна. Няма! Няма! Няма да си тръгваш!

— Няма ли? — попита Брус. — Я да видим!

Той я изблъска, излезе и хукна по стълбите. Ужасена и останала без дъх, Розали стоеше и гледаше с невиждащ поглед напред, докато входната врата не се затръшна, след което се обърна уморено и влезе в стаята, затвори вратата и се облегна на нея.

Време беше да отива на репетиция, но мисълта за това я накара да потръпне. Сега вече нищо не я интересуваше. Нищо... освен ако... ако той се върнеше... нали трябваше да си вземе дрехите...

ГЛАВА ІХ

Една мисъл се въртеше в главата на Толифър по това време — да си намери работа в комисионерска фирма или нотариална кантора, която се занимава с делата или по-точно с богатствата на вдовици или дъщери на имотни люде. Но това нямаше да е лесно, тъй като отдавна се бе откъснал от средите на онези „момчета за всичко“, които процъфтяваха в самото сърце на нюйоркския хайлайф, а не само в периферията му. Такива мъже бяха не само полезни, но понякога дори незаменими за хората с пари, ала без обществено положение, които се стремяха да влязат в определени кръгове, а също така за някои прецъфтели „момичета“, които се опитваха въпреки напредването на възрастта да продължат да блестят в обществото.

Тези мъже трябваше да притежават какви ли не качества — да произхождат от стар американски род, да изглеждат добре, да бъдат светски лъвове и да разбират изтънко от яхти, конни състезания, поло, тенис, езда и каране на екипаж — особено с четири коня, а също така от опера, театър и всякакви други развлечения. Те следваха богатите в Париж, Биариц, Монте Карло, Ница, Швейцария, Нюпорт, Палм Бийч и в тайните свърталища на юг, и по клубовете по цялата страна. В Ню Йорк те обикаляха най-вече изисканите ресторанти и специалните ложи в операта и театрите. Необходимо бе да се обличат добре и подходящо за случая; да умеят да предоставят услугите си за намиране на най-добрите места на изложбите на коне, състезанията по тенис, футболните мачове или най-нашумялата пиеса. Добре беше да могат да играят карти и да обясняват някои тънкости на играта, а също така да дават съвети за дрехи, бижута или обзавеждане. Но най-важното бе да се погрижат имената на техните покровители да се появяват сравнително често на страниците на списание „Таун Топике“ и в светската хроника на вестниците.

Ала „момчето за всичко“ биваше дискретно възнаграждавано за този си непрестанен труд, а понякога и за жертвите, които правеше, тъй като се лишаваше от радостите и насладите, от общуването с

млади, красиви момичета. Защото той обсипваше с внимание главно застаряващи жени, такива като Ейлийн, които се ужасяваха от мига, когато ще скучаят от самота или емоционална празнота.

Толифър бе минал през всичко това и сега, на тридесет и една-две години, бе започнал да се отегчава. Затова, поради едната скука или понякога дори от мъка, той изчезваше, за да пие и се забавляваше с някоя красива певица, която можеше да му предложи своя плам, любов и преданост. Но сега той отново [намисли да обиколи ресторантите, баровете, хотелите и всички други места, посещавани от хора, които можеха да му бъдат полезни. Щеше да се стегне, да спре да пие, да вземе малко пари отнякъде — сигурно от Розали — и да се появи пред тях толкова изискан и охолен, че те да съзрат отново някакви възможности в него.

И тогава... тогава ще видят!

ГЛАВА X

Междувременно в Ню Йорк Ейлийн си блъскаше отчаяно главата, как да го подреди този свой живот, вече лишен от илюзии. Макар че домът ѝ — „палатът Каупъруд“, както всички го наричаха — бе една от най-разкошните и красиви сгради в Ню Йорк, за нея той си оставаше празна черупка, гроб на любовта и светските ѝ амбиции.

Едва сега тя разбра каква мъка е причинила на първата жена на Каупъруд и на децата им. Навремето не знаеше, че жена му страда. Но сега трябваше на свой ред да изпие тази горчива чаша. Въпреки самоотвержената си любов, въпреки че се бе отказала от дом, приятели, близки и от доброто си име заради Каупъруд, Ейлийн бе сполетяна от най-дълбоко отчаяние. Други жени, безскрупулни, жестоки, ѝ го бяха отнели, но не от любов, а заради богатството и славата му. Той се сближаваше с тях заради младостта и чара им, чар, с който Ейлийн можеше да се мери допреди години. Но тя нямаше да го остави да я напусне! Никога! Никоя от тези жени нямаше да се нарече госпожа Франк Алджърнън Каупъруд! Тяхната любов бе скрепена в свещен брак и това никой не можеше да ѝ отнеме! Каупъруд нямаше да посмее да скъса открито с нея или да започне развод. Ейлийн знаеше за него твърде много, а и другите също, или поне тя щеше да се постарее да го узнаят, само да се опиташе той да я остави. Ейлийн не можеше да забрави как Каупъруд открито ѝ призна, че обича младата и красива Беренис Флеминг. Къде ли беше тя сега? Вероятно с него. Обаче тя никога няма да му стане жена. Никога!

Но каква ужасна самота. Тази голяма къща, тези стаи с техните мраморни подове, техните врати и тавани е дърворезба, техните украсени с картини стени! И тези слуги, които сигурно до един я шпионираха! А и нямаше какво да прави, нямаше с кого да се види. Малцина искаха да общуват с нея! Обитателите на големите съседни къщи не благоволяваха да забележат нито нея, нито Каупъруд въпреки цялото им богатство!

Около нея се въртяха няколко обожатели, които тя търпеше, и някой и друг роднина, между тях и двамата ѝ братя, които живееха във Филадельфия. Те бяха богати и с добро обществено положение, но рядко се срещаха с нея, защото бяха набожни и тесногръди, а и техните жени и деца не одобряваха поведението на Ейлийн. Братята ѝ идваха понякога на обед или вечеря или дори ноцуваха у нея, когато биваха в Ню Йорк, но винаги без семействата си. И тя усещаше, че скоро няма да ги види пак. Отлично разбираше всичко, а и те също.

Друг живот тя нямаше, нито други хора около себе си. Понякога я търсеха неколцина актьори и пройдохи, но главно да ѝ искат пари на заем, докато всъщност се интересуваха само от по-младите си приятелки. Ейлийн не можеше да си представи, че след Каупъруд ще се влюби в някой от тези евтини търсачи на удоволствия. Да се поддаде на моментно влечение — да! Но само след дълги и мъчителни часове на самота и мрачни мисли понякога се оставяше на физическото привличане, на любовния брътвеж, на алкохола! О, живот, самота, старост! Празно съществуване, лишено от всичко, заради което някога си е струвало да живее!

Каква подигравка бе тази великолепа къща с нейните галерии с картини, скулптури и гоблени! Защото Каупъруд, нейният съпруг, идваше толкова рядко. А когато дойдеше, винаги беше нащрек, а пред слугите се държеше като внимателен мъж. А те естествено раболепничеха пред него, тъй като Каупъруд беше господарят и наистина всичко тук бе негово и той можеше да се разпорежда както си иска. А ако тя решеше да се заяде или да негодува, колко приветлив и мил ставаше той, хващаше я за ръка или докосваше нежно рамото ѝ и казваше: „Но недей забравя, Ейлийн. Ти си и винаги ще си останеш госпожа Франк Каупъруд и трябва да изпълниш дълга си като такава!“

А ако избухнеш и се разплачеш, цялата в сълзи и с треперещи устни, или пък напуснеш стаята, понесена от вихъра на чувствата, той тръгваше след нея, убеждаваше я и с неуловимия си чар я придумваше. А когато не успееш, ѝ изпращаше цветя или я канеше на опера след вечеря. Ейлийн скланяше и неизбежно издаваше колко слаба и суетна е душата ѝ. Защото нима появата с него сред хората не означаваше, че поне донякъде тя все още е негова съпруга, господарка на дома му?

ГЛАВА XI

Де Сото Сипънс замина за Лондон с необходимите му помощници, настани се в една къща в Нйтсбридж и се зае да събира данните, които според него щяха да са необходими на Каупъруд.

Веднага му направи впечатление, че двете стари подземни лондонски линии — Метрополитън и Районната, или така нареченият вътрешен кръг, обхващаха като в примка центъра на града, също както при изградената от Каупъруд чикагска трамвайна мрежа, която се бе оказала така рентабилна за него и бе нанесла такива неприятни щети на конкурентите му. И двете лондонски линии — първите подземни железници в света — бяха зле оборудвани и все още използваха парка тяга, но включваха и достигаха до всички най-важни места в центъра и представляваха ключ към целия подземен транспорт. Те минаваха успоредно на разстояние от около една миля и в краищата си се сливаха, за да могат влаковете от едната линия да преминават на другата и да обслужват целия район от Кензингтън и гара Падингтън на запад от Олдгит Стрийт и квартала около Английската банка на изток. Всъщност тази зона обхващаше всичко важно — главните улици, финансовата и търговската част, театрите, големите хотели, гарите и сградите на парламента.

Сипънс веднага узна, че поради лошото оборудване и неумелата експлоатация тези линии носят много малка печалба. Но те можеха да бъдат направени по-рентабилни, тъй като освен автобусите нямаше друг удобен транспорт до тези райони.

Нещо повече — парните локомотиви предизвикваха все по-силно недоволство сред обществеността, а и част от младите финансисти определено бяха склонни да се намесят в подземния транспорт, за да го електрифицират и модернизират. Сред тях бе и лорд Стейн, крупен акционер на Районната линия, за когото Каупъруд бе споменал на Сипънс. Лорд Стейн бе и важна фигура в лондонското общество.

Това състояние на нещата, описано най-подробно от Сипънс, въодушеви Каупъруд. Идеята за централно колело бе добра, можеше да

се подемe, да се подкрепи с концесии или актове за отклонения към по-далечните райони, а това щеше да му осигури тъкмо такава власт, която да го постави начело и в центъра на всякакви по-нататъшни разширения.

И все пак, ако не решеше да бръкне в собствения си джоб, откъде щеше да вземе пари за всичко това? Може би около сто милиона в крайна сметка! Той се съмняваше, че в момента ще успее да привлече някой виден финансист, който да осигури необходимите капитали, тъй като сегашните лондонски линии, изглежда, едва покриваха разходите си. Разбира се, тъкмо сега бе доста рисковано да се захване с такова нещо, то трябваше да се предхожда и съпровожда от изключително ловка рекламна кампания, която да го представи във възможно най-добра светлина.

Каупъруд изреди наум всички крупни американски финансисти заедно с техните учреждения и банки, главно живеещи на Изток, на които би могъл да разчита благодарение на някогашните си делови връзки с тях. Трябваше да им даде да разберат, че в случая иска по-скоро да си извоюва престиж, отколкото да извлече печалби. Беренис беше права: това негово последно и най-голямо начинание, ако въобще се осъществеше, трябваше да е на по-високо равнище от предишните и да му донесе опрощение за всичките му грехове и обичайни мошеничества.

Дълбоко в себе си обаче той далеч не бе готов да се откаже от всичките стари похвати, с които досега бе организирал и експлоатирал железниците. Нещо повече, тъй като непочтените му методи не бяха така добре известни в Англия, както в родната му страна, сега повече от всеки друг път Каупъруд бе склонен да създаде няколко акционерни дружества — за всеки отделен участък от мрежата, който ще бъде добавен или модернизиран — и да продаде на лековерното население „разводнени“ акции. Така се правеха тези неща. Хората винаги можеха да бъдат подлъгани да изкупят всичко, стига то да им бъде представено като много рентабилно. Всичко зависеше, разбира се, от силата, репутацията и стабилността на предприятието, а това се постигаше със съответните връзки. След като реши всичко това за себе си, той веднага телеграфира на Сипънс, като му благодари и му нареди да чака в Лондон нови инструкции.

Междувременно майката на Беренис пристигна и двете се устроиха временно в Чикаго. Беренис и Каупъруд, всеки по свой начин, ѝ дадоха да разбере какво е станало и че отсега нататък животът и на тримата ще се определя от тази нова и вероятно нелека връзка. Макар мисис Картър да си позволи да пророни някоя и друга сълза пред Беренис — главно защото се обвиняваше за миналото си, което, настояваше искрено тя, било истинската причина за сегашната съдба на дъщеря ѝ, тя все пак не беше толкова нещастна, смазана, колкото си представяше понякога в своето неустойчиво съзнание. Защото в края на краищата, размишляваше тя, Каупъруд е голям човек и както той самият ѝ заяви, Беренис не само ще наследи значителна част от капитала му, но ако Ейлийн умре или ако му даде развод, той непременно ще се ожени за нея. Засега, разбира се, нещата ще останат както преди: Каупъруд е приятел на мисис Картър и настойник на дъщеря ѝ. Каквото и да се случеше и каквито и мъкви да се носеха, те щяха да поддържат това обяснение. И за тази цел трябваше да се виждат възможно най-рядко на обществени места и да се държат по общоприетия начин. Как ще си уреждат срещите той и Беренис, си беше тяхна лична работа, но никога нямаше да пътуват на един и същ кораб или влак, нито да отседат в един и същ хотел.

В Лондон Каупъруд се надяваше да се вижда по-често с нея в обществото, особено ако всичко вървеше по план и той успееше да се свърже с висшите финансови кръгове и евентуално да използва познанството си с Беренис и майка ѝ, като приема в дома им тези едри магнати, които са добре разположени към него — защото очакваше от мисис Картър да създаде обстановка, която да е съвсем естествена и подобаваща за една вдовица и дъщеря ѝ — и двете богати и с добро име.

Беренис естествено беше във възторг — нали всъщност всичко това бе замислено от нея. А мисис Картър въпреки мнението си за Каупъруд като за безжалостен и едва ли не жесток, безкомпромисен човек, когато нещата опираха до личните му удобства, почти се убеди, след като го изслуша, че всичко това е за тяхно добро. Беренис ѝ бе обяснила нещата по възможно най-деловия начин:

— Аз наистина обичам Франк, майко — каза ѝ тя, — и искам да бъда с него колкото е възможно повече. Знаеш, че той никога не ме е скланял да отида при него — аз самата го направих и предложих

всичко това. Много отдавна, още когато узнах, че парите, с които живеем, не са твои, а негови, ми се струва несправедливо да вземаме и да не даваме. И все пак бях същата страхливка като тебе — твърде егоистична и леко уязвима, за да се опълча срещу живота без нищо зад гърба си, както и щеше да бъде, ако той ни бе изоставил.

— О, знам, че си права, Беви — каза майка ѝ почти умолително. — Моля те, не ме укорявай. И без това немалко страдам. Моля те, недей. Винаги съм мислила само за твоето бъдеще.

— Моля те, майко, моля те — утешаваше я Беренис, размекнала се на свой ред, тъй като все пак обичаше майка си, колкото и глупава и безразсъдна и да е била тя. Вярно, че докато беше още ученичка, не ценеше високо вкуса, познанията и преценките ѝ. Ала сега, когато знаеше всичко, вече виждаше майка си в друга светлина, не че я оправдаваше напълно, но ѝ съчувстваше за сегашното ѝ положение. Вече не ѝ правеше пренебрежителни и високомерни забележки, дори напротив, отнасяше се с нея само с доброта и разбиране, сякаш се опитваше да ѝ компенсира злините, които я бяха сполетели.

И така сега тя добави меко и утешително:

— Помниш ли, майко, опитах се да разбера какво мога да правя на този свят и бързо установих, че не съм възпитана по начин, който да ме подготви за трудностите. А те неизбежно щяха да се появят пред мен. Твърде много съм била пазена, глезена. Не че обвинявам тебе или Франк. Но за мен вече няма бъдеще, поне в тази страна. Сигурна съм, че е най-добре да свържа живота си с Франк, защото той единствен може да ми помогне.

Мисис Картър кимна в знак на съгласие и се усмихна тъжно. Знаеше, че трябва да направи това, което иска Беренис. Собствен живот тя нямаше, невъзможно ѝ бе да съществува по друг начин, бе зависима от Каупъруд и дъщеря си.

ГЛАВА XII

Скоро след като бе постигнато това общо съгласие, Каупъруд, Беренис и майка ѝ заминаха за Ню Йорк, като жените тръгнаха първи, а той ги последва по-късно. Целта му беше да проучи кои от едрите финансисти биха се заинтересували от големи капиталовложения, а също така да открие международна посредническа фирма, която да се погрижи отново да му бъде направено предложението за линията Чаринг Крос, при това без да проличи интересът му към нея.

Разбира се, можеше да използва собствените си нюйоркски и лондонски посредници Джаркинс, Клурфейн и Рандолф, но не искаше да им се доверява за такова голямо дело. Джаркинс, най-важната фигура в американския клон на фирмата, макар и доста ловък и полезен бизнесмен, все пак твърде много се грижеше за собствените си интереси и понякога говореше твърде много. Но едва ли щеше да е по-добре Каупъруд да се обърне към чужда борсова кантора. Може би дори щеше да е по-зле. Накрая реши да намери доверен човек, който да намекне на Джаркинс, че няма да е зле Грийвс и Хеншоу отново да се обърнат към него.

В тази връзка той си припомни, че едно от препоръчителните писма, представени му от Грийвс и Хеншоу по време на първото им посещение, бе от Рафаел Коул, доста богат, вече оттеглил се от бизнеса нюйоркски banker, който преди години бе опитал да го привлече в нюйоркския транспорт. Макар че тогава Каупъруд бе твърде зает с чикагските си дела, за да разглежда предложението на Коул, те се бяха сприятелили по време на разговорите и по-късно Коул бе направил капиталовложения в някои от чикагските предприятия на Каупъруд.

Сега идеята му беше не само да привлече Коул за акционер на лондонското му начинание, но и да го накара чрез Джаркинс да намекне на Грийвс и Хеншоу да се обърнат отново към него. Реша да покани Коул на обед в дома си на Пето авеню, където Ейлийн щеше да им бъде домакиня. Така щеше едновременно да започне умиротворяването на Ейлийн и да създаде у Коул впечатлението, че е

щастлив съпруг, тъй като самият Коул бе строг човек. А за този лондонски план Каупъруд се нуждаеше точно от такъв приличен фон, за да предотврати всякакви нападки. Всъщност и Беренис му бе казала тъкмо преди да тръгнат за Ню Йорк: „Помни, Франк, колкото повече внимание обръщаш на Ейлийн пред хората, толкова по-добре за всички ни“ И бе придружила думите си с онзи спокоен син взор, така въздействащ и многозначителен, сякаш въплъщаваше цялата женска проникателност на всички времена.

Така че, докато пътуваше за Ню Йорк и си мислеше колко мъдри са думите на Беренис, Каупъруд изпрати на Ейлийн телеграма за пристигането си. И в тази връзка реши да се свърже с един човек на име Едуард Бингам, борсов посредник и светски лъв, кой-; то често го посещаваше и сигурно можеше да му каже нещо за този Толифър.

След като състави тази пълна програма, той се обади на Беренис в дома ѝ на Парк авеню, който неотдавна ѝ бе подарил. Уреди си среща с нея за по-късно и телефонира и на Коул. Свърза се и с бюрото си в хотел „Нидърландс“ и разбра, че са го търсили много хора и сред тях и Бингам, който питал кога ще му е удобно да се срещнат. Накрая се запъти за дома си в настроение, много по-различно от това, в което Ейлийн го бе видяла преди няколко месеца.

Всъщност, още когато го видя да влиза в спалнята ѝ тази сутрин, тя усети по погледа и походката му, че е станало нещо хубаво.

— Е, как си, скъпа? — почна той веднага с онзи дружелюбен тон, с който отдавна не бе намирал за нужно да се обръща към нея. — Сигурно си получила телеграмата ми.

— Да — отвърна Ейлийн спокойно и малко нащрек. Едновременно с това тя го гледаше любопитно, тъй като отношението ѝ към него съдържаше както любов, така и омраза.

— А! Четеш криминален роман — каза Каупъруд; като видя книгата на масичката до леглото и веднага сравни умствените ѝ способности с тези на Беренис.

— Да — отговори тя с раздражение. — Ти какво искаш да чета — Библията или някой от твоите месечни балансови отчети или музейни каталози?

Тя бе тъжна и оскърбена, защото той не ѝ бе писал през цялото време, докато траеха неприятностите му в Чикаго.

— Да ти кажа честно, скъпа — продължи Каупъруд меко и ласкаво, — имах намерение да ти пиша, но бях зъгнал до гуша в работа. Наистина до гуша. Освен това предполагах, че четеш вестниците. В тях пишеше всичко. Но телеграмата ти получих — много мило от твоя страна, много мило! Канех се да ти отговоря на нея. Трябвало е, знам.

Ставаше дума за телеграмата с няколко окуражаващи думи, които Ейлийн му бе изпратила веднага след скандалния му провал с Чикагския съвет.

— О, добре — остро го прекъсна Ейлийн, която още не бе завършила тоалета си в единадесет часа сутринта. — Да приемем, че си ми отговорил. Нещо друго има ли?

Каупъруд забеляза снежнобелия ѝ пенъор с много волани. Тя предпочиташе да го носи, тъй като много добре подчертаваше рижата ѝ коса, от която той така се бе възхищавал навремето. Направи му впечатление и че лицето ѝ е много напудрено. Мъчно му стана, като си помисли, че тя вече не може да мине без грим. На нея сигурно също много ѝ тежеше. Време! Време! Време! Как не спира твоето разрушително действие! Ейлийн старееше, старееше, старееше. И нищо не можеше да направи, освен да се терзае жестоко, защото много добре знаеше как мрази той признаците на старостта у жената, макар че никога нищо не споменаваше и дори привидно не ги забелязваше.

Каупъруд изпита силна жал за нея и му се поиска да бъде ласкав. Нещо повече, като я гледаше сега и си мислеше за великодушното отношение на Беренис към нея, не виждаше защо да не прибави към това тяхно привидно помирение и едно пътуване в чужбина. Ейлийн нямаше непременно и винаги да бъде с него, но, да речем, щеше да пътува по същото време, за да се създаде впечатление, че семейният му живот тече благополучно. Тя можеше дори да се качи на същия кораб, ако се уредяха нещата този Толифър или някой друг като него да го освободи от нейното присъствие. Защото нямаше да е зле избраният за нея човек да я ухажва както тук, така и в чужбина, за да не пречи тя на тях двамата с Беренис.

— Какво ще правиш тази вечер? — попита я Каупъруд любезно подкупващо.

— О, нищо особено — отвърна Ейлийн хладно, тъй като погледът му, макар и дружелюбен, ѝ подсказа, че той ще иска нещо от

нея, нещо, за което тя не можеше да се сети. — Дълго ли ще останеш тук?

— Да, смятам да поостана. По-точно, ще идвам от време на време. Имам нови планове — може би ще трябва да замина за чужбина за две-три седмици и искам да поговоря с теб по този въпрос.

Той замълча, тъй като не бе съвсем сигурен как да подходи — всичко бе толкова трудно, толкова сложно.

— Но докато съм тук, искам да приемеш някои мои гости. Нали нямаш нищо против?

— Не — каза Ейлийн сухо, усетила колко далеч е той от нея. Мислите му не бяха тук дори след такава дълга раздяла. Внезапно тя се почувствува твърде уморена и обезкуражена, за да спори с него.

— Нали нямаш нищо против да отидем на опера тази вечер? — попита я той тогава.

— Добре, стига да искаш. — Все пак неговото присъствие, макар и кратко, я утешаваше донякъде.

— Искам, разбира се — отвърна Каупъруд. — Искам и ти да дойдеш с мен. В края на краищата си моя съпруга и господарка на дома ми и ние трябва да се държим мило един с друг пред хората, независимо какви чувства изпитваш към мен. И на двамата няма да ни навреди, нещо повече, ще ни бъде от полза. Там е работата, Ейлийн — продължи той поверително, — че след краха в Чикаго аз трябва да избирам: или да се откажа от всякакъв бизнес в тази страна и да сляза от сцената — а на мене никак не ми се иска това, или да се заема с нещо съвсем различно някъде другаде. Не искам да се превръщам в жив мъртвец — завърши Каупъруд.

— Ти ли! Жив мъртвец? — прекъсна го Ейлийн, като го гледаше развеселена. — Ти по-скоро ще накараш някой мъртвец да възкръсне!

Каупъруд се усмихна на тези думи.

— Във всеки случай — продължи той — само две неща са ме заинтересували досега — предложението за метро в Париж, което не ми допадна особено много, и... — тук той спря и се позамисли, докато Ейлийн го гледаше изпитателно, за да разбере дали говори истината — или едно нещо в Лондон. Струва ми се, че искам да се позанимая с тамошното метро.

При тези слова и по някаква причина, която тя не можеше да си обясни — телепатия, психическа осмоза — Ейлийн живна и явно

зачака нещо интересно.

— Наистина ли? — каза тя. — Звучи доста обещаващо. Но сега, ако се заемеш с това, гледай така да уредиш нещата, че да нямаш после неприятности. Ти сякаш дърпаш дявола за опашката, с каквото и да се захванеш, или той самият ходи по петите ти.

— Все си мисля — продължи Каупъруд, без да обръща внимание на последните й думи, — че ако не се появи нещо ново, мога да опитам в Лондон, макар да съм чувал, че англичаните не са много дружелюбно настроени към американските бизнесмени. Ако е така, нямам шанс да пробия там, особено след скандала в Чикаго.

— О, Чикаго! — възкликна Ейлийн, едновременно предпазливо и предано. — Какво те е грижа за Чикаго! Който има капка мозък в главата си, знае каква глутница вълци са онези там. Мисля, че Лондон е чудесно място, за да започнеш отново. Ти сигурно знаеш как да уредиш нещата, за да нямаш такива неприятности, както с концесията в Чикаго. Разбрала съм, Франк — осмели се да каже тя, без да се надява да му угоди, по-скоро заради дългите години, прекарани заедно, — че ти никак не се интересуваш от мнението на другите. Хората — все едно кои, — изглежда, не съществуват за тебе. Затова винаги събуждаш разпри и така ще бъде и занапред, ако не се опиташ да бъдеш малко по-внимателен с околните. Разбира се, аз не знам какво си замислил, но ако решиш да положиш началото още сега и да бъдеш поне малко по-мил с хората, нищичко не може да те спре при тези твои идеи и при уменията ти да печелиш другите, стига да поискаш. Това е.

Тя млъкна и зачака неговия отговор.

— Благодаря ти — каза Каупъруд. — Може и да си права. Знам ли. Във всеки случай сериозно съм се замислил за Лондон.

Усещайки, че той смята да предприеме нещо, тя продължи:

— Що се отнася до нас двамата, аз естествено знам, че ти вече не държиш на мен и никога няма да държиш. Сега това ми е съвсем ясно. Но същевременно смятам, че съм играла известна роля в твоя живот и ако не за друго, поне за това, което преживях с теб във Филадельфия и Чикаго, не би трябвало да ме захвърлиш като стара обувка. Няма да е редно. И за теб няма да е добре в крайна сметка. И преди, и сега смятам, че трябва да играем ролята на добро семейство и ти да ми обръщаш малко внимание, а не да ме оставяш тук седмици и месеци без нито едно писмо, без нито една дума, без нищо...

И в този момент отново, както много често преди, той видя как гърлото ѝ се свива и очите ѝ се замъгляват от сълзи. Тя се обърна, сякаш не можеше да каже нито дума повече. Каупъруд съзна, че тъкмо за такъв компромис си е мислел, откак Беренис пристигна в Чикаго. Очевидно Ейлийн бе готова на него, макар той още да не знаеше до каква степен.

— Едно трябва да направя сега — каза Каупъруд. — Да се заема с нещо друго, както и да намеря капитал за него. Искам да запазя този дом тук и всичко да изглежда както преди. Така ще създам добро впечатление за себе си. Беше време, когато исках развод, но ако ти сложиш кръст на миналото и даваш вид, че живеем добре, без да ми вдигаш скандали за личния ми живот, мисля, че ще постигнем добър компромис. Дори съм сигурен. Вече не съм толкова млад и макар да си запазвам правото да имам личен живот, какъвто смятам, че ми е необходим, не виждам защо да не продължаваме по същия начин и дори да създадем впечатлението, че отношенията ни са още по-добри. Съгласна ли си или не?

И тъй като Ейлийн нямаше никакво друго желание, освен да остане негова жена и въпреки лошото му отношение към нея искаше той да успее във всичко, с което се заеме, тя отговори:

— Е, какво друго ми остава? Ти държиш в ръцете си всичките карти. Какво имам аз всъщност? Какво?

Тъкмо тук Каупъруд ѝ каза, че ако му се наложи да замине и Ейлийн сметне, че ще е добре за пред хората да го придружи, той няма да има нищо против, дори ще се радва, ако във вестниците се появят съобщения за брачната хармония помежду им, стига тя да не настоява той да изпълнява задължения, които биха нарушили личния му живот.

— Съгласна съм, щом ти го искаш — отговори Ейлийн. — Няма да е по-малко от това, което получавам сега.

Но същевременно си помисли, че е възможно зад всичко това да се крие друга жена, сигурно онова момиче, Беренис Флеминг. В такъв случай тя щеше да бъде безкомпромисна. Никога, никога нямаше да допусне такова унижение — той да се свърже открито с това суетно и егоистично парвеню. Никога, никога, никога!

Получи се доста интересно — докато Каупъруд си мислеше, че е постигнал, при това доста бързо, значителен напредък в осъществяване на мечтите си, Ейлийн смяташе, че е извоювала поне

някаква малка печалба, че колкото повече внимание изисква от Каупъруд, плащайки за това скъпо и прескъпо с чувствата си, толкова по-очевидно ще бъде за всички, че тя още го държи, и толкова по-голям ще бъде общественият ѝ, макар не и личен, триумф.

ГЛАВА XIII

Само няколко минути бяха нужни на Каупъруд на вечерята, за да убеди Коул да накара Грийвс и Хеншоу отново да се обърнат към него. Коул дори изрази мисълта, че в Лондон Каупъруд може би ще намери по-добра възможност за разгръщане на силите си, отколкото Чикаго някога му е предлагало, и в такъв случай бил готов да обсъди евентуални планове за нови капиталовложения.

Каупъруд остана не по-малко доволен и от разговора си с Едуард Бингам, от когото измъкна доста интересни сведения за Брус Толифър. Според Бингам Толифър бил доста изпаднал в момента. Макар навремето да имал много добро положение в обществото и доста пари, сега бил останал и без двете. Все още бил красив, но изглеждал занемарен, „смачкан“. Доскоро го виждали все с картоиграчи и други лица със съмнителна репутация. Повечето от предишните му познати и доброжелатели очевидно вече го били зачеркнали от списъците си.

Бингам обаче счете за нужно да добави, че отскоро у Толифър се забелязвали признаци на съживяване. Сега живеел сам в скромен пансион, така наречения ергенски клуб „Алков“ на Петдесет и трета улица и понякога обядвал в най-добрите ресторанти. Според Бингам Толифър целял едно от следните две неща: или да се хареса на някоя богаташка, която с радост би му заплатила за услугите, или да си намери работа в борсова кантора, където, разчитайки на някогашните му връзки, да му отпуснат заплата. Това критично заключение на Бингам накара Каупъруд да се усмихне, защото той се бе надявал да намери Толифър тъкмо в такова положение.

Каупъруд благодари на Бингам и след като той си отиде, телефонира на Толифър в „Алков“. По това време този джентълмен си лежеше полуоблечен и чакаше унило да стане пет часът, за да излезе на своята „обиколка“ — така наричаше той посещенията си на клубове, ресторанти, театри и барове, където разменяше случайни поздравии с хора, които някога бе познавал или с които се надяваше да завърже ново приятелство. Беше ветровит февруарски ден, три часът

следобед, когато той слезе във вестибюла, за да вдигне слушалката с полуизпушена цигара в устата, с разрошена коса и поизносени пантофи.

Когато чу: „Обажда се Франк Каупъруд“, Толифър настръхна и се стегна, тъй като месеци наред бе виждал това име в заглавията на първите страници на вестниците.

— Да, мистър Каупъруд, с какво мога да ви бъда полезен?

В гласа на Толифър звучеше смесица от разбиране, вежливост и готовност да изпълни всичко, което можеше да се поиска от него.

— Искам да ви предложа нещо, което може би ще ви заинтересува, мистър Толифър. Ако имате възможност да минете утре сутринта в десет и тридесет към моето бюро в хотел „Нидърландс“, ще се радвам да се срещнем. Мога ли да ви очаквам по това време?

Човекът, както Толифър не пропусна да забележи, не говореше като началник на своя подчинен, но все пак гласът му бе авторитетен и властен. Толифър при цялото си изключително самомнение бе обзет от доста силно любопитство и вълнение.

— Разбира се, че ще дойда, мистър Каупъруд — отвърна той веднага.

Какво можеше да означава това? Предложение да разпространи акции или облигации? Ако е така, с радост щеше да се хване на тази работа. Седнал в стаята си, той размишляваше върху това неочаквано обаждане и си припомняше всичко, което бе чел въз вестниците за семейство Каупъруд. Те се бяха опитали да пробият и да станат част от висшите кръгове в Ню Йорк. Говореше се, че се наложило да изтърпят някои обиди. Но той отново се замисли за евентуалната работа и новите познанства, които тя може да му донесе. Обзе го някаква неясна радост. Заразглежда лицето и фигурата си, както и дрехите си в килера. Трябва да се обръсне и да си измие косата, да даде дрехите на почистване и гладене. Тази вечер няма да излиза и ще си легне рано, за да бъде бодър на сутринта.

На другата заран се яви в бюрото на Каупъруд по-потиснат и отстъпчив откогато и да било. Защото някак си усещаше, че това е похват в живота му. Поне така се надяваше, когато влезе и видя този внушителен мъж, седнал зад голямото бюро от палисандрово дърво в средата на стаята. Но веднага се почувства още по-потиснат и малко несигурен в себе си, защото човекът пред него, макар да се държеше

съвсем вежливо и дори дружелюбно-приветливо, все пак си оставаше недосегаем, далечен. Може да се каже, реши Толифър, че той е красив, силен и властен. Какви големи магнетични и напълно непроницаеми сини очи, какви здрави, изящни ръце, така леко отпуснати на бюрото пред него, с най-обикновена златна халка на малкия пръст на дясната ръка!

Този пръстен му го бе дала Ейлийн преди години в знак на вечната си любов към него в килията на затвора във Филадельфия, когато Каупъруд бе стигнал онова падение, от което започна голямото му издигане, продължаващо до ден днешен. Той никога не го сваляше от ръката си. И какво правеше сега — уреждаше развлеченията на Ейлийн с някакво декласирано конте, за да може спокойно и блажено да се наслаждава на друга жена. Истинско падение! Той напълно го съзнаваше. Но какво да прави? Трябваше да осъществи плана си, защото той бе породен от условия, които животът чрез самия него и чрез другите бе създал и които в никакъв случай не можеха вече да се променят. Каупъруд трябваше да постига целите си смело, дръзко, безжалостно, да внушава на хората да приемат методите и нуждите му като неизбежни. Затова сега, гледайки Толифър спокойно и доста хладно, му посочи стола и започна:

— Мистър Толифър, седнете, ако обичате. Обадох се вчера на вас, защото делото, което смятам да ви възложа, изисква доста такт и известен опит в обществото. По-нататък ще ви обясня всичко най-подробно. Ще ви призная, че преди да ви се обадя, поразпитах за вас, за вашето минало и положение, но уверявам ви, не съм имал за цел да ви навредя. Дори напротив. Мога да ви бъда полезен, ако вие направите същото за мен.

Тук той се усмихна лъчезарно, на което Толифър отвърна също така сърдечно, оставайки малко нащрек.

— Дано да не сте научили толкова лоши неща за мен, че този разговор да стане безпредметен — каза Толифър тъжно. — Признавам, че животът ми не е бил безупречен. Боя се, че не съм роден за такава неща.

— Най-вероятно — отвърна Каупъруд доста любезно и утешително. — Но преди да обсъдим въпроса, бъдете съвсем искрен и ми разкажете всичко за себе си. Задачата, която имам предвид, изисква да знам всичко за вас.

Той погледна окуражително Толифър, който, забелязвайки това, на свой ред му разказа накратко, но съвсем честно, цялата история на своя живот от юношеските си години досега. През това време Каупъруд никак не суча и накрая реши, че Толифър е по-свестен, отколкото той се е надявал, че не е толкова користен и по-скоро е искрен, волен и човек на живота, отколкото хитър и себичен. Затова реши, че може да му се довери повече, отколкото е смятал първоначално.

— Значи сте закъсали с парите.

— Горещо-долу — отвърна Толифър с крива усмивка. — Кога ли е било друго!

— Не всички преуспяват. Но кажете ми, сега не се ли опитвате да се стегнете и отново да се свържете, ако е възможно, със средата, към която някога сте принадлежали?

Каупъруд забеляза безпогрешната сянка на антипатия, която премина през лицето на Толифър, когато той отговори:

— Да, така е.

И отново иронична, почти безнадеждна, но интригуваща усмивка:

— И как според вас върви борбата?

— При положението, в което се намирам сега — немного добре. Придобил съм жизненият си опит в свят, който изисква да имаш много повече пари, отколкото имам аз. Надявах се да се свържа с някоя банка или борсова кантора, която има делова работа с мои познати тук, в Ню Йорк. Тогава бих могъл да изкарам пари както за себе си, така и за банката, а и да си създам отново връзки с хора, които наистина биха могли да са ми полезни...

— Ясно — каза Каупъруд. — Но вие доста сте занемарили повечето си връзки и това вероятно немалко ви затруднява. Наистина ли вярвате, че с такава работа ще можете да си спечелите желаното от вас?

— Не мога да кажа, защото не знам — отвърна Толифър, — Само се надявам.

Леко обезкуражителната нотка на недоверие или най-малко съмнението в тона на Каупъруд преди минута накара Толифър да загуби част от надеждите, които имаше. Във всеки случай той продължи доста смело:

— Не съм толкова стар и при всички положения не съм толкова изпаднал, та да не мога да се съвзема. И други са го постигали. Лошото при мен е, че нямам достатъчно пари. Ако навремето ги имах, никога нямаше да изляза от правия път. От липса на пари е, от нищо друго. Но в никакъв случай не смятам, че с мен е свършено, дори сега. Не съм спрял да се опитвам и се надявам на утрешния ден.

— Харесва ми бодрият ви дух — каза Каупъруд. — Дано да сте прав. Във всеки случай няма да е трудно да ви се намери място в борсова кантора.

Толифър се размърда нетърпеливо, обзет от надежда.

— Ще ми се да вярвам — поде той сериозно и почти тъжно. — Все ще е някакво начало за мен.

Каупъруд се усмихна.

— Добре тогава — продължи той. — Мисля, че това спокойно може да бъде уредено. Но при едно условие — че засега няма да се обвързвате с нищо и с никого. Казвам ви го, защото имам предвид нещо друго, с което може да ви помоля да се заемете. То изключва каквото и да било нарушаване на сегашната ви ергенска свобода, но е възможно за известно време да ви се наложи да отделяте специално внимание на една личност, като ще правите съвсем същото, за което ми разказахте преди малко — да обръщате внимание на една доста очарователна жена, която е малко по-стара от вас.

При тези думи Толифър си помисли, че Каупъруд сигурно има намерение да сключи сделка, с някоя своя богата възрастна позната и че той трябва да стане негова маша.

— Разбира се — каза Толифър. — Бих направил всичко за вас, мистър Каупъруд, стига да мога.

В този миг Каупъруд се облегна удобно на стола си, сплете пръсти и загледа Толифър със студен, преценяващ поглед.

— Жената, за която стана дума, е моята съпруга, мистър Толифър — обяви той остро и нагло. — Вече дълги години ние с мисис Каупъруд... не че сме в лоши отношения, не бих казал това... но се отчуждихме един от друг.

В този миг Толифър кимна с пълно разбиране, но Каупъруд продължи припряно:

— Не че винаги сме така. Или че искам да имам някакви доказателства срещу нея за пред съда. Не е това. Тя може да живее

живота си както намери за добре, разбира се, в известни рамки. Няма да допусна никакъв публичен скандал, както няма и да разреши някой да я въвлече в някаква грозна история.

— Разбирам — каза Толифър, който вече бе започнал да усеща съществуването на граници, които не Сива да нарушава, ако иска да се облагодетелства от това предложение.

— Още не напълно — възрази Каупъруд малко хладно, — но аз ще ви обясня всичко. Мисис Каупъруд беше много красиво момиче, едно от най-красивите, които някога съм срещал. И все още е доста привлекателна, макар че е на средна възраст. И би могла да стане още по-привлекателна, ако не беше така отчаяна и склонна към депресии, причинени от нашия разрыв, за който поемам цялата отговорност и не я обвинявам за нищо. Сигурно много добре ме разбирате...

— Да — каза Толифър с почтителен интерес.

— Мисис Каупъруд се е оставила на течението — не се грижи за външността си, не общува с никого. Оправданието за това съществува само в нейното съзнание, но не и в действителността. Тоест, каквото и да си мисли, тя все още е млада и има за какво да живее.

— Но аз ѝ влизам в положението — прекъсна го пак Толифър с известно умерено предизвикателство, което се хареса на Каупъруд. То говореше за съчувствие и разбиране.

— Възможно е — каза Каупъруд сухо и доста остро. — Задачата, която ви възлагам и за която естествено ще ви осигуря средства, е да навлезете по някакъв начин в живота ѝ — без мое участие, разбира се и без да ѝ казвате нито дума за този разговор — и да го направите по-интересен и забавен отсега. Тя се чувства прекалено самотна. Вижда се с твърде малко хора, при това не с тези, с които трябва. Повикал съм ви тук със следната цел — да потърсите начини да разширите кръгозора ѝ, да ѝ създадете обкръжение от хора, по-подходящи за жена с нейното положение и начин и а мислене. Разбира се, ще ви осигуря необходимите пари и очаквам от вас да не нарушавате някои норми. Бих искал да подчертая, че моята цел не е да я въведете във висшите кръгове — нито нея, нито мен. Но има някои междинни среди, в които тя би могла да попадне и да се почувствува по-добре, което ще е добре и за мен. Ако разбирате какво имам предвид, може би ще направите някои предложения.

И Толифър се зае да описва колкото може по-точно възможностите да създаде за Ейлийн живот, какъвто иска Каупъруд. Той го изслуша и, изглежда, остана доволен от начина, по който Толифър е схванал ситуацията.

— Има още нещо, мистър Толифър — продължи той. — Искам да разберете, че вашите услуги в борсовата кантора, която аз ще ви избира, ще бъдат оказвани лично на мен. Надявам се, че ще се споразумеем по този въпрос — и стана от стола, с което показа, че срещата е приключила.

— Да, мистър Каупъруд — отвърна Толифър, който също стана с усмивка.

— Добре. Може би няма да мога да се видя с вас много скоро, но няма да ви оставя без инструкции. Ще уредя да ви се открие сметка. Смятам, че това е всичко. Довиждане.

И тези думи заедно с появилото се отново студено достойнство накараха Толифър пак да усети остро огромната пропаст, която зееше между него и този човек.

ГЛАВА XIV

Толифър се почувствува съвсем окрилен от тази необичайна среща. След като излезе от бюрото, той пое на север по Пето авеню, за да разгледа красивия палат на семейство Каупъруд. След като се полюбува на линиите и декорациите на този италиански дворец, се почувствува като герой на някакво приключение и взе файтон за ресторант „Делмонико“ на Пето авеню и Двадесет и седма улица. В този район обядваше цветът на нюйоркското общество — амбициозни сноби, артисти, художници и адвокати, които идваха тук, за да видят другите и да бъдат видени от тях. Толифър не си тръгна от ресторанта, докато не поговори с най-малко шестима от по-известните му посетители, а и понеже беше в превъзходно настроение и със самочувствие, направи силно впечатление на още много други.

Между временно Каупъруд се разпореди в Централното акционерно-кредитно дружество, където бе един от директорите, лицето Брус Толифър, живущо в „Алков“ на Петдесет и трета улица край Парк авеню, да бъде уведомено да се яви незабавно в отдела за специалните разходи, където ще му бъдат дадени инструкции във връзка с възложената му задача. Толифър изпълни нареждането още същия ден, получи аванс от една месечна заплата — осемстотин долара, и се почувствува на седмото небе. Веднага се зае да разучи възможно най-внимателно нюйоркската история на семейство Каупъруд, като разпита не само вестникарите, но и всички други добре осведомени лица в бохемските барове и ресторанти в града: в „Джилои хаус“, „Мартиник“, „Марлборо“ и „Метрополитън“ на Бродуей и Четиридесет и втора улица, тази Мека на светските безделници.

След като установи, че Ейлийн се е появявала с този или онзи актьор в някои ресторанти или на конни състезания, както и на други обществени места, той реши да се включи по някакъв начин в тези събирания, където можеше да я срещне. Разбира се, най-доброто начало би било едно официално запознаване.

Уредил по такъв начин развлеченията на Ейлийн, Каупъруд вече можеше да хвърли всички сили в уреждането на продажбата на поне част от чикагските си ценни книжа. Същевременно очакваше как ще тръгнат преговорите на Коул с представителите на линията Чаринг Крос. Главната му цел засега бе да протака още, докато ги докара до такова състояние, че на следващата им среща те да му направят разумно предложение.

Затова когато Джаркинс пристигна с новината, че Грийвс и Хеншоу отново са готови да разговарят с него, той не прояви голям интерес. Ако наистина му направят изгодно предложение, а не просто да го ударят на пазарлък както преди и ако се появят през следващите десетина дни...

После Джаркинс веднага изпрати телеграма до лондонския си съдружник Клурфейн, изтъквайки необходимостта да се действа веднага. След двадесет и четири часа господата Грийвс и Хеншоу се качиха на кораб за Ню Йорк. А след пристигането си се затвориха за няколко дни с Джаркинс и Рандолф, за да обсъдят условията на предложението, което щяха да направят на Каупъруд. Накрая си уредиха среща с него, без да знаят, че той самият бе нейният инициатор, и бяха въведени в кабинета му от Джаркинс и Рандолф, които също не подозираха каква роля играят.

Каупъруд много добре знаеше, че Грийвс и Хеншоу са известни английски строителни предприемачи. Както му съобщи Сипънс, бяха и сравнително богати. Освен договора си с Електротранспортната компания за изграждане на тунелите и станциите на новата подземна железница неотдавна бяха откупили от нея за тридесет хиляди лири разрешителното за строеж и експлоатация на цялата линия.

Сега Електротранспортната компания очевидно имаше финансови затруднения. Поради участието на акционери като Райдър, лорд Стейн, Джонсън и неколцина техни приятели тя разполагаше с хора с добри познания в правото и финансите, но нито един от тях нямаше истинска представа как да финансира и успешно да експлоатира подобно предприятие; от друга страна, те нямаша достатъчно собствен капитал за такова начинание. Лорд Стейн навремето бе вложил големи суми в двете централни линии — Районната и Метрополитън, но те не му носеха никакви доходи. Затова той се отказа от линията Чаринг Крос и убеди компанията да отстъпи

правото на собственост върху нея на Грийвс и Хеншоу за тридесет хиляди лири плюс онези десет хиляди, които те бяха внесли предварително за полагането на линиите и оборудването на тунелите. И тъй като Каупъруд обмисляше проекта за строеж на нова кръгова линия, той естествено не би имал нищо против да придобие линията Чаринг Крос, която можеше да бъде експлоатирана самостоятелно, а ако пък успееше да си осигури контрол върху старите линии, можеше да създаде единна мрежа, присъединявайки новата линия към старите. С други думи, това бе голям шанс за него.

Но когато Грийвс и Хеншоу, придружени от Джаркинс и Рандолф, които бяха положили немало усилия, за да уредят тази среща, се появиха при Каупъруд, той ги посрещна доста хладно. Грийвс, едър представителен мъж в цъфтящо здраве, бе типичен пример за самоуверен и самодоволен еснаф. Хеншоу, също висок, но слаб и бледен, правеше впечатление на по-светски мъж. Каупъруд прегледа плановете и документите, които те разстлаха на масата пред него, и като изслуша още веднъж внимателно цялата история, сякаш я чува за пръв път, им зададе само няколко въпроса.

— Да приемем, господа, че тази сделка ме интересува дотолкова, че да поискам да се запозная подробно с нея — каза той. — В какъв срок бихте могли да ми осигурите това? Защото, ако правилно съм ви разбрал, вие ми предлагате вашия контролен пакет акции заедно с договора за постройката на линията. Така ли е?

При тези думи Грийвс и Хеншоу се вцепениха — те изобщо не възнамеряваха да му предлагат подобно нещо. Затова побързаха да му обяснят, че биха искали той да купи половината от акциите за тридесет хиляди лири, а останалите петдесет процента и договора за строежа да запазят за себе си. Но затова пък — както съвсем наивно му обясниха — били готови да използват влиянието си при пласирането на акциите по сто долара на обща стойност осем милиона; тези акции били пуснати от Електротранспортната компания, но тя нямала възможност да ги разпродаде и им отстъпила своята половина. Добавиха също, че човек като Каупъруд несъмнено ще успее така да подхване финансирането и експлоатацията, че тя да му носи доход, на което Каупъруд само се засмя — интересуваха го не строежът и експлоатацията на новата линия, а контролът върху цялата мрежа на подземните железници.

— Доколкото разбрах от нашия разговор, от строежа на линията вие ще получите за вашата компания значителна сума, не по-малко от десет процента? — попита Каупъруд. — Така ли е?

— Очакваме да получим обичайната печалба за строителни работи, не повече — отвърна Грийвс.

— Да допуснем — отбеляза вежливо Каупъруд. — Но ако правилно съм ви разбрал, господа, вие очаквате да спечелите най-малко петстотин хиляди долара от строежа на линията, без да се смятат доходите, които ще получите като притежатели на акции от същата компания, за която строите?

— Но срещу нашите петдесет процента ние се задължаваме да привлечем някакви английски капитали — обясни Хеншоу.

— А колко по-точно? — внимателно попита Каупъруд, като си каза, че ако успее да получи петдесет и един процента от акциите на Чаринг Крос, си струва да помисли.

Но както стана ясно сега от отговора им, те самите още не знаеха на колко ще възлезе този капитал. Ако Каупъруд се захванеше с проекта, той щеше да поеме задължението да внесе необходимата гаранция в държавни ценни книжа и това щеше да направи строежа възможен — тогава двадесет и пет процента от всички разходи щяха да се покрият от продажбата на акциите, които ще се купуват.

— А вие можете ли да ми гарантирате това? — заинтересува се Каупъруд. — С други думи, съгласни ли сте да приемете като условие за вашето участие в проекта задължението да задвижите този капитал, преди да получите акциите?

Не, такъв риск те не можели да поемат. Но ако се окаже, че не са събрали необходимата сума, тогава сигурно ще се наложи да отстъпят и да оставят за себе си по-малко от петдесет процента от акциите, да речем — тридесет или тридесет и пет, но при условие че строежът бъде възложен на тях.

Каупъруд отново се усмихна.

— Изненадвате ме, господа — каза той. — Вие сте така компетентни по инженерната, техническата част на проекта, а финансовата, изглежда, не ви интересува. Не бива така. Нима не сте учили дълги години, нима не сте работили много след това, за да достигнете сегашното си положение и престиж, които ви дават възможност да получавате такива поръчки? И на мен, финансиста, ми

се наложи да измина същия път. Напразно си мислите, че има предприемач, разполагащ с капитал, който ще се съгласи да даде от джоба си парите за строежа и експлоатацията на толкова голяма линия. Няма да намерите такъв човек — рискът е прекалено голям. Всеки финансист ще се види принуден да действа така, както смятате да действате вие: ще накара други да вложат своите капитали, И никой финансист няма да ви предложи пари за някое предприятие, преди да осигури, на първо място, печалба за себе4 си, а на второ — за тези, чиито капитали е вложил в проекта. А за да има такава възможност, той трябва да си осигури повече от петдесет процента от акциите.

Грийвс и Хеншоу не можаха да му отговорят нищо, и той продължи:

— А вие искате не само да вложат капитала си или поне по-голямата част от необходимата сума, която ще ви даде възможност да съберете останалата; вие искате да ви заплатят и за строежа, а след това да експлоатирам построената с мои пари железница заедно с вас. Ако наистина очаквате това от мен, няма за какво да говорим. Такова предложение не ме интересува. Бих могъл да купя вашето имуществено право върху акциите, за което сте платили тридесет хиляди лири, ако това ми осигури контролния пакет. Едва тогава бих могъл да ви оставя вашия дял от десет хиляди и договора за строежа, но нищо повече. Защото освен всичко останало има и гаранционни акции за шестдесет хиляди лири, за които също трябва да се плащат четири процента.

Джаркинс и Рандолф мълчаха унило, защото усещаха, че нещо е останало недомислено. А Грийвс и Хеншоу смутено се поглеждаха. Така да се провалят! Нищо не спечелиха, само се изложиха.

— Добре — каза накрая Грийвс. — Явно вие сам ще решите как да постъпите, мистър Каупъруд. Но бихме искали да знаете, че за нас не съществува по-разумно предложение от нашето. Лондон е изключително подходящ за строителство на подземна железница. Ние нямаме единна мрежа и линии като тази безусловно са необходими; те все едно ще бъдат строени, а и пари за тях ще се намерят.

— Възможно е — отвърна Каупъруд, — но аз лично предпочитам да изчакам. Ако след време преценки те всички възможности и се убедите, че няма да се справите с този проект, може би ще потърсите подкрепата ми. Тогава се обърнете към мен в писмена форма и ще

помислим. Но аз съм длъжен да ви заявя предварително: можете да разчитате на моето участие в този проект само в случай, че аз диктувам условията. Естествено това не значи, че ще се меся във вашите строителни работи или ще променя условията на договора ви. Смятам, че той може да остане в този си вид, стига вашите разходи по оборудването да ме удовлетворяват.

Той замълча и почна да барабани с пръсти по масата, сякаш искаше да покаже, че разговорът е приключил. Но когато англичаните станаха, за да се сбогуват, добави:

— И тъй като ние не постигнахме сега никакво сериозно споразумение, ще ви бъда много признателен, господа, ако запазите нашия разговор в тайна.

Каупъруд направи знак на Джаркинс да остане и когато другите излязоха, се обърна рязко към него:

— Все такива ги вършите, Джаркинс, а работата сама ви се пъха в ръцете. Видяхте ли какво етана? Водите ми тези хора и те, както и вие, твърдят, че държат в ръцете си голям договор за строеж на метрополитен в Лондон. Ако запретнем ръкави печалбите ни от такова предприятие могат да са несметни. А тези хора ми се явяват, без да имат и най-малката представа как да водят деловите си работи. Но затова пък вие много добре знаете — трябва да имам контрол, пълен контрол над предприятието. Не съм сигурен, че и сега са разбрали какъв огромен опит имам и как мога да се развихря, ако получа такъв великолепен договор. Мислят си, че мога да се помамя от половината печалба, а те със своите приятели да имат контрол над строежа. Предупреждавам ви, Джаркинс — и Каупъруд му хвърли такъв злостен поглед, че на Джаркинс му полазиха мравки по гърба, — ако искате да ми бъдете полезен, спрете да се занимавате с това глупаво предложение и се постарайте да ми набавите най-подробни и изчерпателни сведения за лондонската подземна железница и за това, какви възможности се крият в нея. Колкото до вашите лични съображения относно мен и деловите ми работи, можете да ги запазите за себе си. Ако преди да поканите тези хора при мен, си бяхте направили труда да пообиколите Лондон и да си изясните на място всичко, което може да се разбере за тях, сега нямаше да ни губите времето нито на мен, нито на тях.

— Да, сър — промълви Джаркинс. Той беше тлъсто, пухкаво човече на около четиридесет, издокаран като конте, като манекен от витрина, а сега се обливаше в пот от силното вълнение. Имаше черни неспокойни очи, малко остро носле и меки пълни устни. Все си мечтаеше за някакъв голям финансов удар, който ще го направи пръв милионер и знаменитост, привличаща погледите на всички тези избраници, които посещават премиерите, спортните състезания, кучешките изложби и всякакви други снобски сборища. Той имаше доста познати и в Ню Йорк, и в Лондон.

Каупъруд го знаеше и разбираше, че Джаркинс може да му бъде полезен. Само че сега не намираше за необходимо да си разкрива картите пред него и се ограничи само с няколко намека, като реши, че те са напълно достатъчни, за да се хвърли Джаркинс по следите на Грийвс и Хеншоу и да се опита да постигне споразумение с тях. Той дори сигурно щеше да замине за Лондон, а в такъв случай... по-добър агент по рекламата, здраве му кажи!

ГЛАВА XV

И наистина не мина и седмица от заминаването на господата Грийвс и Хеншоу и Джаркинс ги последва в Лондон; треска го тресеше, защото умираше от желание да участва непосредствено в тази грандиозна авантюра, която накрая ще му донесе така желаните милиони.

Макар първата крачка, направена от Каупъруд към придобиването на линията Чаринг Крос, тоест разговорът му с Грийвс и Хеншоу, да не му донесе желания резултат, той ни най-малко не се разколеба. Сипънс му изпрати достатъчно интересни сведения и Каупъруд твърдо реши да получи концесията за строеж на подземна железница в Лондон, дори ако от линията Чаринг Крос не излезе нищо. Във връзка с това в дома му се водеха разговори и се устройваха приеми и Ейлийн остана с впечатлението, че мъжът ѝ по малко се възвръща към стария си начин на живот, онзи някогашен живот в Чикаго, с който бяха свързани най-щастливите ѝ, най-ярките ѝ спомени. Тя понякога се питаше: дали пък... малко ли чудеса стават по света... дали пък тази чикагска катастрофа не го е отрезвила и не му се е поискало да се върне, макар и външно, към някогашните отношения с нея; и макар че сега не знаеше почти нищо за него, тези мисли донякъде я утешаваха.

А всъщност Каупъруд с всеки изминал ден се увеличаше все повече и повече по Беренис. С учудване откриваше у нея нови, неочаквани черти. От време на време я обземаше някаква игривост и тя беше способна на какви ли не немирни закачки. Притежаваше здрав разум, който обаче не ѝ пречеше понякога да се държи своенравно, и всичко това възхищаваше Каупъруд.

Веднъж, още бяха в Чикаго, отидоха да обядват в един ресторант, който бяха посетили преди няколко дни. Когато слязоха от шейната, Беренис му предложи да се поразходят из гората. Там, на края ѝ, сред засипаните със сняг борове и млади дъбове, той изведнъж видя снежен човек, а когато се приближиха, се оказа, че това с съвършено точно,

макар и карикатурно, копие на самия него. Беренис нарочно бе дошла тук сутринта и го бе направила. За очи му бе сложила две блестящи сиви камъчета, а за нос и уста — борови шишарки, много добре избрани по форма и големина. Преди това бе откраднала една от шапките му и тази шапка, леко килната на главата на снежния човек, допълваше приликата с Каупъруд. Когато този двойник изведнъж се появи пред тях измежду дърветата, осветен от огненочервените лъчи на залязващото слънце, Каупъруд дори потръпна от изненада.

— Беви? Какви ги вършиш? Кога си успяла да го направиш, хитрушо? — И той се разсмя гръмко. Снежният Каупъруд го гледаше съвсем като жив, с присвити очи и щръкнал, необикновено внушителен нос.

— Сутринта — отвърна Беренис. — Дойдох тук сама и си направих снежно човече.

— Ама той много прилича на мен — забеляза удивен Каупъруд. — И за колко време го направи, Беви?

— За около час — тя отстъпи назад, за да го огледа добре. Сетне хвана бастуна на Каупъруд и го сложи върху един от джобовете на снежния човек, очертани е малки камъчета. — Гледай сега колко си съвършен! Целият от сняг, шишарки и каменни копчета! — с тези думи Беренис се протегна и целуна снежния човек по устата.

— Беви, ако ще се целуваш, по-добре ела тук — и Каупъруд я сграбчи за раменете, като усещаше, че в това момиче има нещо тайнствено, сякаш то е горска фея. — Беренис, скъпа, ти ме смущаваш. Честна дума. Какво си ти, момиче от плът и кръв или дух, вещица?

— А ти не знаеше ли? — и тя се обърна и насочи към него ръцете си с разперени пръсти. — Вещица съм аз и мога да те превърна на сняг и лед. — И пристъпи злоещо към него.

— Стига, Беренис! Стига глупости. Понякога си мисля, че ти самата си омагьосана. А мен можеш да ме омагьосваш колкото си щещ, само не ме напускай — и той я целуна по устата и я стисна здраво в прегръдката си.

Но Беренис се дръпна и се обърна пак към снежния човек.

— Видя ли сега как развали всичко! — възкликна тя. — Излезе, че той не е истински. А пък аз така се мъчех да е като жив. Беше толкова голям и студен и толкова много се нуждаеше от мене. А сега

ще трябва да го погубя бедничкия, за да не го знае никой друг, освен мен.

Изведнъж Беренис замахна с бастуна на Каупъруд и разруши снежния човек.

— Виждаш ли, аз съм те създала и сега аз те погубвам! — и докато говореше, разпръскваше снега с ръцете си в ръкавици, а той я гледаше удивен.

— Беви, миличка, какви ги приказваш? Щом искаш да ме създаваш и погубваш, прави го, само не ме напускай. Ти ме отвеждаш в неведоми краища, в нови и странни настроения, в целия този твой чуден свят, а аз съм така щастлив да поема с теб. Вярваш ли ми?

— Разбира се, мили — отвърна му Беренис със съвсем различен, ведър тон, сякаш я е нямало предишната сцена. — Така ни е писано. Така и трябва да бъде.

И тя го хвана под ръка. Сякаш бе излязла от някакъв свой транс или видение, за което му се искаше да я попита, но реши, че не бива. Сега повече от всеки друг път Каупъруд усети как в нея има нещо, което го вълнува, съзна, че може да се приближи до нея, да се взре и да я докосне без никакви задръжки, че сега, както никога дотогава, може да се разхожда и да говори, да бъде с нея. Ето в това се криеше цялата земна радост, за която си струва да се живее. Той за нищо на света не искаше да се разделя с нея, защото не познаваше човек, който да е така разностранен, винаги така различен, разумен и практичен, а същевременно така нереален и непостоянен. Артистична натура, която едновременно с това е по-изобретателна и колоритна от всички жени, които бе познавал!

Дори и в най-интимните им мигове още от самото начало в нея имаше нещо, което не само го изненадваше, но и го примамяваше. Беренис не се отпускате и изгубваше в прегръдките му, не се оставяше да бъде напълно обладана от него. Не плътска радост беше тя, създадена, за да утоли мъжките страсти на Каупъруд или на когото и да било. Напротив, колкото и трескаво да се любеше, тя не забравяше за силата си, чара си — за разпилените по лицето си златисточервени коси, за магнетизма и магията на зластните си сини очи, за сладостта на устните си с тяхната вълшебна и тайнствена усмивка.

Това си и мислеше той след най-бурните им и изтощителни преживявания — нейната страст не е груба и дива, тя е по-скоро

някакво славно превъзнасяне на собствената ѝ красота, която засилва мощта си чрез загадката и му въздейства така, както никоя друга досега. Защото не Беренис, а той се чувствуваше обладан — духовно и физически, потънал в странната екзотика на техните отношения.

ГЛАВА XVI

Тъй като трябваше да съгласува поне някои подробности с Толифър, за да постигнат двамата успех в плана си за Ейлийн, Каупъруд реши да ѝ каже за предстоящото след няколко седмици пътуване до Лондон и да ѝ предложи да го придружи. Сетне щеше да съобщи за това на Толифър и да му обясни, че очаква от него да я забавлява по пътя, за да не се измъчва тя както преди от пренебрежението на съпруга си. По това време Каупъруд бе в превъзходно настроение. След дългия трагичен разрыв помежду им сега очакваше нещата да се уредят така, че да се облекчи болката ѝ и да се постигне поне привидно покой помежду им.

Когато го видя — здрав, самоуверен, ведър, с гардения на ревера си, със сива шапка, сиви ръкавици, размахал бастуна си, — Ейлийн едва се сдържа да не му се усмихне по-мило, отколкото смяташе, че той заслужава. Каупъруд започна веднага да ѝ разказва за своите работи. Прочела ли е във вестниците, че един от най-големите му врагове в Чикаго е починал? Е, една грижа по-малко! Какво ще обядват? Той би искал Ейдриан да приготви писия със сос „Маргери“, ако не е вече късно. Между другото, бил е доста зает, ходил е до Бостън и Балтимор и скоро трябвало да замине за Чикаго. А онази работа в Лондон... работи по въпроса и скоро може да му се наложи да пътува и дотам. Тя би ли искала да го придружи? Разбира се, в Лондон той ще бъде много зает, но Ейлийн може да замине за Париж или Биариц и двамата да се срещат там за почивните дни.

Изненадана от тези нови събития, Ейлийн се наведе напред, както седеше на стола, а очите ѝ грейнаха от радост. Сетне се усети, спомни си истинските си отношения с този свой съпруг и се отпусна назад. Прекалено много я бе мамил, за да е сигурна за каквото и да е. И все пак тя реши да приеме тази покана като искрено желание на Каупъруд да бъде с нея.

— Чудесно! Наистина ли искаш да дойда? — попита Ейлийн.

— Нима иначе щях да те каня? Разбира се, че искам да съм с теб. За мен това е сериозно начинание. Може да успея, а може и да се проваля. Във всеки случай — и тук той прибягна отново до обичайните си спасителни лъжи, така ласкави, че я пробождаха в самото сърце — ти беше с мен в началото на другите ми две начинания. Защо да не си и сега, при третото?

— Да, Франк, бих искала да бъда с теб, ако ти намериш за добре. Би било чудесно. Когато решиш, аз ще съм готова. Кога отплаваме, с кой кораб?

— Ще наредя на Джеймисън да провери и ще ти кажа — отвърна Каупъруд. Джеймисън бе личният му секретар.

Ейлийн отиде до вратата и звънна на Кар, за да се разпорежи за обяда. Чувствуваше се цялата съживена както някога, когато бе част от живота му, от неговата мощ и успехи. Тя нареди на Кар също така да извади куфарите и ѝ съобщи в какво състояние са.

Тогава Каупъруд изрази загриженост за здравословното състояние на тропическите птички, които бе изписал от чужбина за оранжерията си, и предложи да отидат да ги видят. В превъзходно настроение Ейлийн пристъпваше бързо до него и го наблюдаваше, докато той оглеждаше двата игриви папагала от Ориноко и свиркаше на мъжкия, за да го накара да му отвърне с пронизителния си писък. Изведнъж Каупъруд се обърна към нея и ѝ каза:

— Нали знаеш, Ейлийн, винаги съм искал да превърна тази къща в наистина хубав музей. Непрекъснато купувам нови неща и скоро ще имам една от най-забележителните частни колекции. Напоследък все си мисля как да направим с теб така, че когато ме няма вече, а това рано или късно ще стане, тя да се съхрани не толкова в памет на мен, колкото да радва хората, които обичат такива неща. Тъкмо се каня да правя ново завещание и ще трябва да обмисля тези неща.

Ейлийн бе озадачена от думите му. Какво означаваха те?

— Скоро ще навърша шестдесет години — продължи той спокойно — и макар да не се каня да умирам, непременно трябва да уредя някои неща. Като изпълнители на завещанието ми ще назова мистър Доулан от Филадельфия и мистър Коул, както и тамошното Централно акционерно дружество. Доулан и Коул разбират от финансовата и правната част на въпроса и съм сигурен, че ще изпълнят желанията ми. Но тъй като смятам да ти оставя къщата, за да

я обитаваш, докато си жива, защо да не те свържа с Доулан и Коул, за да можеш или сама да отвориш къщата за обществеността, или да дадеш разпореждания в този смисъл. Искам домът ни да е красив и да си остане такъв, след като умра.

Ейлийн се развълнува още повече. Не знаеше какво е накарало мъжа и да я намеси в деловите си работи, но се почувствува поласкана и доволна. Може пък да е започнал да гледа по-трезво на живота.

— Знаеш ли, Франк — каза тя, като се опитваше да не издава вълнението си, — винаги съм взимала присърце всичко, свързано с теб. Никога не съм имала друг живот извън тебе и не искам да имам, макар че ти вече не можеш да кажеш същото. Но що се отнася до тази къща, ако ти ми я оставиш или ме направиш един от изпълнителите на завещанието си, можеш да бъдеш сигурен, че няма да променя нищо в нея. Никога не съм си въобразявала, че имам твоя вкус или познания. Просто знай, че твоите желания винаги ще бъдат свещени за мен.

Докато тя говореше, Каупъруд бодеше с пръст зелено-оранжевия папагал макао, чийто писклив глас заедно с дръзкото му оперение никак не подхождаха на тържественото му настроение. И все пак думите на Ейлийн го трогнаха, той протегна ръка и я потупа по рамото.

— Знам, Ейлийн. Просто ми се ще двамата да гледахме еднакво на живота. Но тъй като това не се получава, бих искал да направя възможно най-добрия компромис, защото знам, че каквото и да е станало и да става между нас, ти ме обичаш и сигурно ще ме обичаш и занапред. И, ако щеш вярвай, готов съм щедро да ти се отблагодаря, стига да мога. Затова правя каквото е по силите ми — тази работа във връзка с къщата и още някои неща, за които ще си поговорим.

По-късно, докато обядваха, той ѝ каза за намерението си да направи дарение — болница, оборудвана с големи изследователски лаборатории, както и още няколко други неща. Посочи ѝ, че в тази връзка ще му се налага често да идва в Ню Йорк и да отсяда в тази къща. В такива случаи ще предпочита тя да си е там. Разбира се, понякога и Ейлийн ще пътува в чужбина.

Като я гледаше така щастлива и доволна, Каупъруд мислено се поздрави, че е успял да я предразположи. Ако продължаваха така, всичко щеше да е наред.

ГЛАВА XVII

След като пристигна в Лондон, Джаркинс веднага съобщи на партньора си Клурфейн главозамайващата новина, че великият Каупъруд май наистина се интересува от цялата лондонска подземна железница! Описа му поведението и думите на Каупъруд и му обясни колко много са сгрешили, като не са усетили навреме, че човек с такива огромни капитали не би се занимавал само с някаква си малка подземна линия. Колко смешни са Грийвс и Хеншоу, като си въобразяват, че могат да го спечелят само с петдесет процента от тяхната линия! Такива условия той в никакъв случай не би приел. Ще се задоволи само с петдесет и един процента, които да му осигуряват контролния пакет. Как мисли Клурфейн, ще могат ли Грийвс и Хеншоу да намерят пари за своята линия в Англия?

Клурфейн, едър, пълен холандец, колкото ловък в дребните практически задачи, толкова и неспособен на сделки, които изискват размах и дързост, му отговори:

— В никакъв случай! Имаме прекалено много такива договори. Твърде много компании се борят за отделните линии. И никоя не желае да се обедини с друга и да осигури на обществото удобен маршрут на разумна цена. Изпитал съм го на гърба си, защото от години пътувам из Лондон. Ами помисли си, има две централни линии, Метрополитън и Районната, които обхващат деловия център на Лондон — и той изтъкна някои от практическите и финансовите грешки, направени при изграждането на тези две линии, както и възникналите от тях трудности.

Компаниите така и не се съгласили да се обединят и да построят нови линии, нито пък да електрифицират и да модернизират старите. Все още използвали парни локомотиви в тунелите и на откритите места. Единствената компания, която изобщо проявявала някакъв разум, била „Сити — Южен Лондон“, която построила линията от Паметника^[1] до Клапам Комън и пуснала по нея електрически влакове с трета релса. Те вървели гладко, били добре осветени и това била

единствената добре поддържана отсечка в града. Но била твърде къса. На колелото пътниците трябвало да се прекачват в да плащат допълнително. Лондон определено се нуждаел от човек като Каупъруд или от неколцина английски финансисти, които да се обединят, за да финансират и разширят мрежата.

А колкото до новите линии, Каупъруд би могъл да получи концесия например за тази от Бейкър Стрийт до Уотърлу, която е в ръцете на един англичанин на име Абингтън Скар. Скар имал договора вече от шестнадесет месеца и нищо не предприел. А се говорело и за нови разклонения на Районната, но и в двата случая бил необходим капитал.

— Всъщност — заключи Клурфейн, — ако Каупъруд наистина иска Чаринг Крос няма да му е много трудно да я получи. Преди две години Електротранспортната компания се отказа да я финансира. Договорът премина в ръцете на тези двама инженери, но те сигурно не са получавали никакви други предложения, освен това на Каупъруд. Пък и те не са специалисти по транспорта и ако не намерят някой, който да има пари колкото Каупъруд, едва ли ще осъществят проекта си.

— Е, няма какво да се грижим за тях, нали? — заяви Джаркинс.

— Вярно — отвърна Клурфейн. — Но ми се струва, че трябва да помислим за някои от хората, които са свързани с двете стари централни линии, Районната и Метрополитън, или за някои от bankerите на Треднийдъл Стрийт и да видим какво ще стане. Ти познаваш Крошоу от „Крошоу и Воукс“. Те се опитаха да намерят пари за Грийвс и Хеншоу, откак двамата са се заели с този проект. Не успяха, разбира се, както не успя и Електротранспорта ата компания преди тях. Твърде много искат.

— Електротранспортната ли? — попита Джаркинс. — Че нали тази компания имаше проекта в началото? Що за хора са те?

Клурфейн набързо си припомни ред неща във връзка с тях, не всичко, което Сипънс бе разкрил, но достатъчно, за да заинтересува двамата мъже. Сега от въртопа на паметта му изплуваха Стейн, Райдър, Булок и Джонсън, но най-вече Джонсън и Стейн. Те бяха от главните организатори на проекта Чаринг Крос — Хампстед, Стейн беше аристократ, притежател на много акции на Районната, а също така и на Сити — Южен Лондон; Джонсън бе съветник на Стейн и

юрисконсулт както на Районната, така и на Метрополитън и притежаваше акции и от двете линии.

— А защо не се срещнем с този Джонсън? — попита Джаркинс, превърнал се целият в слух поради раздора си с Каупъруд. — Той сигурно доста добре е осведомен какво става.

Клурфейн стоеше до прозореца и гледаше към улицата.

— Чудесно! — възкликна той и се обърна с лице към Джаркинс. — Защо не? Само че... — той млъкна и погледна предпазливо Джаркинс. — Дали е коректно? Както разбирам, нямаме право да казваме, че представляваме Каупъруд. От думите ви ми става ясно — той се е съгласил само да изслуша Грийвс и Хеншоу в Ню Йорк, защото ние го помолихме. Не ни е възлагал да вършим нищо във връзка с тях.

— Във всеки случай ми се струва добре да сондираме този Джонсън — отвърна Джаркинс, — да му подхвърлим, че Каупъруд или някой друг известен милионер се интересува от идеята за обединяването на някои от линиите. Да му намекнем също, че ако неговата компания успее да си върне линията Чаринг Крос, ще може да я препродаде на него. В такъв случай като посредници, които са ги свързали, ние можем да получим доста добра комисиона. Освен това, ако успеем сега да купим някоя. и друга акция и да я препродадем от името на Каупъруд или от тяхно име, можем да останем в предприятието като агенти по покупко-продажбата. Защо не?

— Не е лоша тази идея — каза Клурфейн оживен. — Ще ида да го потърся по телефона.

Той се затътри към съседната стая, но изведнъж се спря и погледна Джаркинс.

— Най-лесно ще е да го помолим за консултация по наш финансов проблем, за който не искаме да говорим по телефона. Той ще си помисли, че го чака хонорар, и ние ще го оставим в това заблуждение, докато му обясним за какво става дума.

— Добре — каза Джаркинс. — Да му се обадим сега.

След като много предпазливо се обясни с Джонсън по телефона, Клурфейн се обърна и рече:

— Каза да се видим утре в единадесет часа.

— Чудесно! — възкликна Джаркинс. — Мисля, че сега сме на прав път. Във всеки случай действаме. А ако той лично не се заеме,

може пък да познава подходящ човек.

— Точно така, точно така — повтори Клурфейн, който в този миг бе загрижен главно да му се признае полагаемата му се заслуга за този бизнес. — Толкова се радвам, че се сетих за него. Това може да се окаже най-големият ни удар.

— Точно така, точно така — пригласяше му Джаркинс, който бе въодушевен, но не чак толкова, защото съжаляваше, че идеята не е хрумнала на него. Защото Джаркинс винаги се бе смятал не само за мозъка, но и за движещата сила на тази комбинация.

[1] Колона в Сити, вдигната от 1671 до 1677 г. от архитекта Кристофър Рен в памет на големия пожар от 1666 година. — Бел. прев.

↑

ГЛАВА XVIII

Кантората на „Райдър, Булок, Джонсън и Чанс“, както и тази на лорд Стейн, се намираха в една от най-мрачните части на Стори Стрийт в близост до сградите на адвокатските корпорации. Като се изключат тези сгради, целият район би се сторил на всеки американец доста неподходящо място за кантори на едни от най-стабилните английски юристи. Малките, неколккратно престроявани три- и четириетажни къщи или някогашни складове сега бяха превърнати в приемни и кабинети, в библиотеки и архиви на около десетина юристи заедно с техните стенографи, секретари, момчета за всичко и други помощници.

Самата Стори Стрийт бе толкова тясна, че двамина не можеха да се разхождат под ръка по тротоара, без да се блъскат. По самия път можеха да се разминат две колички, но в никакъв случай два по-големи екипажа. И все пак в тази теснотия се изливаше цял порой от служещи, между тях и тези, които минаваха оттук напърно, за да стигнат до Странд и съседните оживени улици.

Фирмата на Райдър, Булок, Джонсън и Чанс заемаше и четирите етажа на Стори Стрийт номер 33. Къщата имаше фасада, широка не повече от седем метра, а на дължина бе около петнадесет. Партерът, където някога се помещавали приемната и холът на един много необщителен стар съдия от предишното поколение, сега бе зает от общата приемна и библиотеката. Кантората на лорд Стейн бе малка и се намирал на първия етаж, отзад; третият етаж бе определен за тримата най-важни членове на фирмата — Райдър, Джонсън и Булок; Чанс, заедно с многото си помощници, заемаше четвъртия етаж. Кантората на Елвърсън Джонсън, най-отзад на втория етаж, гледаше към малък двор. Покрит с камъни, той някога бил част от древен римски двор, но бе загубил своя исторически блясък, тъй като хората бяха принудени да го съзерцават ден след ден.

Асансьор нямаше. От средата на втория етаж до покрива минаваше доста голяма вентилационна шахта. Канторите бяха

снабдени и с някакви старовремски вентилатори, които трябваше да вкарват нов кислород в помещенията. Освен това във всяка стая имаше камина, в която през мъгливите, дъждовни дни на зимата горяха битумни въглища, а това допринасяше много за техния уют и очарование. Във всяка адвокатска стая имаше големи, добре направени бюра и столове и бели мраморни камини, на чиито полици бяха наредени книги или статуетки. По стените висяха остарели гравюри на някогашни светила на английската юриспруденция или пейзажи от Англия.

Джонсън, най-властният и амбициозен партньор, бе в общи линии практичен човек и следваше главно своя си път, като се ръководеше най-вече от собствените си интереси. В едно кътче от съзнанието му обаче оставаше място и за отвлечени разсъждения, например за значимостта на религията, той дори бе способен да симпатизира на някои неконформистки доктрини. Понякога размишляваше за лицемерието и духовния застои на англиканската църква, а също за земното, както и небесно величие на такива прочути църковници като Джон Нокс, Уилям Пен, Джордж Фокс и Джон Уесли. В тази своя сложна и странна представа за света Джонсън бе скътал противоречиви и дори несъвместими идеи. Смяташе, че трябва да има управляваща класа, която да налага своето господство и да преуспява чрез желателна, макар и невинаги почтена хитрост. Тъй като в Англия тази класа вече се опираше на законите за собствеността, наследството и правото на първородния син, това състояние на нещата бе правилно и непроменимо. На бедните духом, както и на бедните изобщо, не им оставаше нищо друго, освен чрез смирение, усилен труд и вяра в Светия отец да се надяват, че той в края на краищата ще ги възнагради. От друга страна, огромната пропаст между невинаги безмозъчната бедност и незаслуженото богатство се струваше на Джонсън жестока и почти греховна. Този светоглед поддържаше неговите най-нетърпими религиозни настроения, които понякога граничеха с лицемерието.

Макар че произхождаше от низините, от род незначим и неуспял, Джонсън цял живот се бе стремял да се добере до върха, където ако не той, поне децата му — двамата му сина и дъщеря му — ще бъдат осигурени като всички ония, които така критикуваше и от които така се възхищаваше. Бореше се да получи титла, като начало скромното „сър“, а сетне, ако има късмет, и по-престижни знаци на кралското

внимание. Знаеше много добре, че за да го постигне, трябва да спечели не само повече пари, отколкото имаше сега, но също така и благоразположението на вече титулуваните и богатство. Затова инстинктивно работеше за благото и успеха на хората от тази класа.

Беше дребен, жилав, държеше се надутото и властно. Баща му, дърводелец от Съдърк, бе попийвал и едва бе изхранвал седемчленното си семейство. Младият Джонсън стана чирак на един пекар, разнасяше хляба по домовете. Един от клиентите, печатар, оцени старанието му и го взе да чиракува при него, като го научи да чете и пише и го насочи към по-добра работа, която да го измъкне от дотогавашната нищета. Джонсън се стараяше много. Разнасяше печатни материали на всякакви търговци и се запозна с един млад адвокат на име Лутър Флечър, който тогава се кандидатираше за член на Съвета на Лондонското графство и провеждаше предизборната си кампания в един от районите на Съдърк. В Джонсън, който тогава бе на двадесетина години, той видя данни за адвокат. Любознателността и старанието на младежа така очароваха Флечър, че той го изпрати във вечерно юридическо училище.

От този момент на Джонсън му потръгна. Фирмата, в която той постъпи, веднага забеляза изключителния му юридически усет и скоро почна да му възлага всякаква подготвителна работа по правовите въпроси, с които тя се занимаваше: договори, документи за собственост, завещания, създаване на компании. На двадесет и две години Джонсън взе необходимите изпити и получи звание адвокат. На двадесет и три се срещна с Байрън Чанс от „Булок и Чанс“, който му предложи партньорство във фирмата.

Булок имаше широки връзки сред адвокатите, практикуващи в съда. Беше приятел на Уелингтън Райдър, също адвокат, по-влиятелен дори от него. Райдър водеше делата на много едри земевладелци, между които и лорд Стейн, а също така бе юрисконсулт на акционерното дружество на Районната подземна железница. Той също се интересува от Джонсън и сериозно му се поиска да го убеди да напусне Булок и да стане негов съдружник. Но интересите и приятелството му налагаха да потърси други начини, за да ползва услугите на Джонсън. След един разговор с Булок най-сетне се стигна до сегашната фирма, която съществуваше вече десет години.

Заедно с Райдър във фирмата постъпи и лорд Гордън Родерик Стейн, първородният син на граф Стейн. По това време Стейн току-що бе завършил Кембридж и баща му очакваше, че това е достатъчно, за да стане достоен приемник на бащината си титла. Но младежът си беше особняк и се интересуваше повече от практическата, а не от историческата страна на живота, Той влезе в обществото тъкмо когато блясъкът на наследените титли бе почнал да потъмнява и дори понякога да е засенчван от финансовите светила. В Кембридж се бе увличал от икономика, политика, социология и бе надавал ухо към социалистите от „Фабианското общество“^[1], без обаче да забравя за предстоящото си наследство. След като се запозна с Райдър, също едва ли не изцяло погълнат от дейността на големите акционерни компании, Стейн бързо възприе идеята му, че истинските лордове на бъдещето са финансистите. Светът се нуждаеше от повече материални и технически средства, а финансистът, който се посветеше на това дело и удовлетвориеше тази потребност, щеше да бъде движеща сила в развитието на обществото.

Проникнат от тези убеждения, Стейн се зае да изучава английските закони за дейността на акционерните дружества в кантората на „Райдър, Булок, Джонсън и Чанс“. Най-много се сближи с Елвърсън Джонсън. В него видя проникателния човек от низините, решен да се издигне до върха, а Джонсън зачиташе у Стейн наследника на социални и финансови привилегии, който все пак е решил да се занимава с практически дела.

И Джонсън, и Стейн още от самото начало разбраха какви големи възможности се крият в подземния железопътен транспорт в Лондон. Затова интересът им в никакъв случай не се изчерпваше с основаването на Електротранспортната компания, чието ядро представляваха. Когато бе предложено да се построи модерната линия Сити — Южен Лондон, те, както и техните приятели, вложиха в нея известни суми с уговорката, че някога ще се осъществи свързването ѝ е двете стари линии, пресичащи сърцето на Лондон — Метрополитън и Районната. Като Демостен в речите си към атиняните Джонсън се обърна към английските финансисти с апела, че който намери капитал, за да купи акции от тези две линии и да си осигури контролния пакет от петдесет и един процента, може да се смята за собственик на цялата подземна мрежа и да се разпорежда с нея както намери за добре.

След смъртта на баща си Стейн заедно с неколцина приятели, между които и Джонсън, се опита да изкупи акциите на Районната линия, като се надяваше по този начин да си осигури контрол и върху двете линии, но тази задача се оказа не по силите им. Имаше твърде много неизкупени акции, а те не можаха да съберат необходимата сума. И тъй като линията не се експлоатираше както трябва и акциите не носеха доход, препродадоха голяма част от закупените.

Що се отнася до линията Чаринг Крос, за чието строителство бяха създали Електротранспортната компания, те така и не събраха необходимата сума и не успяха да разпродадат пуснатите акции, за да получат капитал за строежа, който щеше да възлезе на милион и шестстотин и шестдесет хиляди лири стерлинги. Най-сетне решиха чрез Грийвс и Хеншоу да потърсят един или неколцина финансисти, които или да вземат в ръцете си линията Чаринг Крос, или да се обединят с тях, та да се сбъдне мечтата им да получат Метрополитън и Районната линия.

Но досега не се бе получило нищо. Джонсън вече бе на четиридесет и седем години, а лорд Стейн — на четиридесет, и двамата се бяха поуморили и доста се съмняваха в успеха на това си голямо начинание.

[1] Английска реформистка организация, основана през 1884 година. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА XIX

В тази ситуация в кантората на Елвърсън Джонсън влизат господата Джаркинс и Клурфейн с молба да разговарят с мистър Джонсън по някакъв много важен въпрос. Отнасяло се до господата Грийвс и Хеншоу, които неотдавна били в Ню Йорк, както сигурно е известно на мистър Джонсън, за да разговарят с техния клиент мистър Франк Каупъруд, когото мистър Джонсън естествено знае.

Мистър Джонсън призна, че е чувал за него. А с какво може да послужи на господата?

Беше една от най-хубавите пролетни утрини в Лондон. Слънчевите лъчи се изливаха по каменната римска настилка. Когато посетителите влязоха, Джонсън тъкмо ровеше в тесте документи по едно дело за нанесени щети срещу компанията Сити — Южен Лондон. Беше в добро настроение, тъй като денят бе топъл и ясен, акциите на Районната линия леко се бяха повишили, а и сериозната реч, която бе държал предишния ден пред Международната методистка лига в Епуърт, бе спомената в няколко сутрешни вестника.

— Ще бъда възможно най-кратък — започна Джаркинс. Облечен в сив костюм, сива копринена риза, ярка връзка в синьо и бяло, с бомбе и бастун в ръка, той оглеждаше Джонсън с любопитство, като накрая реши, че задачата му няма да е лека. Джонсън очевидно бе твърде вещь в работата си.

— Вие сигурно разбирате, мистър Джонсън — продължи Джаркинс с възможно най-благата усмивка, — че ние не сме упълномощени от мистър Каупъруд да ви направим тази визита. Но вероятно все пак схващаме нейната важност. Както знаете, Грийвс и Хеншоу са свързани с Електротранспортната компания, а доколкото ми е известно, вие сте неин юрисконсулт.

— Един от нейните юрисконсулти — поправи го Джонсън предпазливо. — Но те от доста време не са се обръщали към мен.

— Така, така — отвърна Джаркинс, — и все пак ми се струва, че ще се заинтересувате. Тъкмо нашата фирма свърза Грийвс и Хеншоу с

мистър Каупъруд. Както ви е известно, мистър Каупъруд е изключително богат. Финансирал е всякакъв вид транспорт в Америка. Разправят, че бил ликвидирал чикагските си предприятия за най-малко двадесет милиона.

Като чу тази сума, мистър Джонсън наостри уши. Транспортът си е транспорт — в Чикаго, Лондон или другаде, — а човек, който разбира от него дотам, че да измъкне двадесет милиона, сигурно много добре знае какво иска. Джаркинс веднага забеляза интереса му.

— Може и да е така — блъфира Джонсън малко сухо, като си даде вид, че това не го интересува особено, — но какво общо имам аз? Не забравяйте, че съм просто един от юрисконсултите на Електротранспортната компания и изобщо не съм свързан нито с мистър Грийвс, нито с мистър Хеншоу.

— Но вие се интересувате от Лондонската подземна железница като цяло или поне така ми каза мистър Клурфейн — настоя Джаркинс. — Или по-точно — добави той дипломатично, — представлявате хора, които са заинтересовани от развитието на този транспорт.

— Позволих си да кажа на мистър Джаркинс — намеси се Клурфейн, — че вие, мистър Джонсън, се споменавате във вестниците като представител на акционерните дружества Метрополитън и Районната линия, а също така и Сити — Южен Лондон и Централната лондонска линия.

— Вярно е — отвърна Джонсън на пръв поглед спокойно и уверено. — Аз наистина съм представител на тези компании. Но не разбирам какво се иска от мен. Ако се отнася до покупко-продажба на нещо, свързано с линията Чаринг Крос — Хампстед, не съм човекът, към когото трябва да се обърнете.

— Нека да ви обясня — настоя Джаркинс, като се наведе към Джонсън., — Въпросът стои така: мистър Каупъруд ликвидира всичките си трамвайни предприятия в Чикаго и няма да има с какво да се занимава. Но той не е човек, който може да седи със скръстени ръце. Както знаете, работил е в Чикаго повече от двадесет и пет години. Не че търси къде да си вложи капитала, не. Това го разбраха и господата Грийвс и Хеншоу. Те се свързаха с него чрез нашата кантора „Джаркинс, Клурфейн и Рандолф“. Мистър Клурфейн оглавява лондонския ни отдел.

Джонсън кимна, като вече слушаше много внимателно.

— Разбира се — продължи Джаркинс, — нито мистър Клурфейн, нито аз сме упълномощени от мистър Каупъруд да говорим от негово име. Но сме убедени в едно: сегашното положение с Лондонското метро е такова, че ако подходящ човек му го изложи по подходящ начин, резултатите могат да бъдат от полза за всички заинтересовани. Защото аз знам със сигурност, че мистър Каупъруд отхвърли предложението за линията Чаринг Крос не защото смяташе, че няма да е рентабилна, а защото не му бе предложен контролният пакет — нещо, на което той винаги държи. А освен това тя му се стори само едно късо разклонение, което не е пряко свързано с цялата подземна мрежа, и в такъв случай може да се експлоатира като малко обособено предприятие. А той се интересува от лондонската железница като цяло.

Тук гласът на Джаркинс стана съвсем ласкав.

— Попитах мистър Клурфейн — каза той меко — кой е човекът, който знае най-много за лондонската подземна мрежа и ще разбере колко е важно да въвлечем в нея Каупъруд. Защото, ако правилно схващаме положението — и тук той погледна мистър Джонсън почти зловещо, — дошло е време да се обедини и модернизира цялата система, а много добре се знае, че мистър Каупъруд е гений в областта на транспорта. Той скоро ще пристигне в Лондон и ние смятаме, че е добре с него да се срещне някой, който да му внуши колко ни е необходим човек като него. А ако вие не искате да се занимавате с този въпрос, мистър Джонсън — Джаркинс си мислеше за Стейн и връзките, които разправяха, че имал, — то тогава може би познавате някой, който ще се интересува, и ще ни го посочите. Разбира се, ние сме борсови посредници и бихме искали да въвлечем мистър Каупъруд, за да си получим комисионата, което е неизбежно в сделки като тази.

Джонсън седеше на бюрото си и не гледаше нито Джаркинс, нито Клурфейн, Взираше се в пода.

— Хм — започна той. — Мистър Каупъруд е американски милионер. Има огромен опит в строежа и експлоатацията на трамвайните линии и естакади в Чикаго и другаде, доколкото знам. Смятате, че аз съм човекът, който да го привлече към решаване на проблема с Лондонското метро. И ако го направя, ще трябва да ви

платя или да уредя да ви се плати за това, че сте осигурили помощта на мистър Каупъруд за неколцина лондончани, които искат да натрупат печалби от транспорта.

Той погледна към тях с вдигнати вежди, а Джаркинс го наблюдаваше с многозначително изражение, но не благоволи да каже нищо.

— Признавам, действате много практично — продължи Джонсън — и не се съмнявам, че ще има хора, които ще спечелят, както и други, които ще изгубят. Проблемите на Лондонското метро са твърде големи. Твърде много линии вече са проектирани, трябва да се съгласува работата на твърде много компании; твърде много концесии вече са в ръцете на предприемачи и посредници, които нямат пукнат грош. — И той ги погледна мрачно. — Ще са необходими страшно много пари, милиони лири, не по-малко от двадесет и пет милиона според мен. — Джонсън притисна унило длани; толкова тежко финансово бреме бе всичко това. — Разбира се, тук сме чували за мистър Каупъруд. Ако не греша, срещу него бяха отправени ред обвинения в Чикаго. Но признавам, че те няма да попречат на изпълнението на такова голямо обществено дело, каквото вие предлагате, господа. И все пак не трябва да се забравя за консерватизма на английското общество...

— О, имате предвид политическите обвинения срещу финансовите му похвати, в Чикаго — прекъсна го дръзко Джаркинс. — То си беше чиста политика, скалъпиха ги съперниците му във финансите, защото му завиждаха за успехите.

— Знам, знам — прекъсна го мистър Джонсън все така мрачно. — Хората от финансовите кръгове навсякъде по света естествено разбират, че това са хватки на конкуренцията. Но все пак тук той ще срещне съпротива. Защото ние сме едно консервативно островче, което не пуска нищо чуждо. Не ни харесва някой да дойде отнякъде си и да ни оправя работите. Но както чувам, мистър Каупъруд е много способен и находчив човек. Не мога да кажа дали ще се намерят хора, които да се съюзят с него. Определено знам, че малцина, ако изобщо има такива, ще го оставят сам да се разпорежда с финансите на една система, за каквато говорите — тук Джонсън стана и изтупа от панталоните и жилетката си несъществуващи пращинки; — Твърдите, че отхвърлил предложението на Грийвс и Хеншоу? — добави той.

— Да — отвърнаха в един глас Джаркинс и Клурфейн.

— А какви бяха техните условия?

Джаркинс му обясни.

— Ясно, ясно. Значи са искали да задържат договора си и петдесет процента. Е, ще ми трябва време да си помисля и да се посъветвам с някои от сътрудниците си и чак тогава ще мога да ви кажа своето мнение. Но — добави той — може би си струва някои от най-големите притежатели на акции да поговорят с него, когато пристигне.

Джонсън вече бе осъзнал, че Каупъруд изпраща тези двамата да опипат почвата. Същевременно се съмняваше, че Каупъруд, който, макар и богат, е американец, ще съумее да измъкне от сегашното управление дори и петдесет процента. Ще му бъде изключително трудно да навлезе в тази област. Същевременно, като се има предвид колко много бяха вложили те двамата със Стейн за това дело, как сега Чаринг Крос отново ще им натези, като я върнат на Електротранспортната компания, и ще донесе нови загуби на вложителите, и...

Той се обърна към двамата с тон, с който очевидно приключваше разговора:

— Ще обмисля този въпрос, господа. Обадете ми се пак, да речем, идния вторник или сряда, и ще ви кажа окончателно дали мога да направя нещо за вас.

И с тези думи Джонсън пое към вратата, като звънна на момчето от кантората да изпрати посетителите. Щом те си излязоха, той се приближи до един от прозорците и погледна към древния двор, който априлското слънце продължаваше да огрява. Имаше навика, когато се замисли, да опира с език страната си и да притиска дланите си една в друга, сякаш се моли, но с пръстите надолу. Поостана така известно време, вперил поглед навън.

Вече на улицата Клурфейн и Джаркинс си разменяха възклицания:

— Чудесно! Много е хитър... но явно клъвна... това е изход за тях, стига да могат да го разберат...

— Но тая чикагска история! Знаех си, че ще излезе наяве! — възкликна Джаркинс. — Все така става... това, не е лежал в затвора... и слабостта му към жените... като че ли има някакво значение за работата.

— Нелепо! Невероятно нелепо! — добавяше Клурфейн.

— И все лак ще трябва да вземем мерки. Да обработим пресата — каза Джаркинс.

— Едно нещо ще ви кажа — заключи Клурфейн. — Ако някои от местните богаташи имат делова работа с Каупъруд, те скоро ще прекратят всякакви нежелани публикации. Нашите закони са различни от вашите. Тук колкото повече истина има в някой скандал, толкова по-клеветнически го обявяват. И става опасно да заявиш нещо, което най-големите не искат да се разчува. У вас явно е тъкмо обратното. Но аз познавам повечето редактори на финансовите рубрики, в тукашните вестници и ако се наложи нещо да се потули, смятам, че мога да го уредя.

ГЛАВА XX

Резултатите, постигнати от Джаркинс и Клурфейн при посещението им при Джонсън, станаха ясни в разговора, състоял се същия следобед между Джонсън и лорд Стейн в кантората на Стейн на партера на сградата на Стори Стрийт.

В тази връзка трябва да се спомене, че лорд Стейн ценеше Джонсън най-вече заради честното му отношение към бизнеса и изключително практичните му идеи. В очите на Стейн Джонсън бе олицетворение на дълбоката религиозност и нравствената прямота, които не му позволяваха да престъпва някои граници в своите хитри, но съвършено законни машинации, колкото и големи да бяха изкушенията. Блюстител на закона, той все намираще в него някаква вратичка, през която да се провере, да извлече полза за себе си и да докара неприятности на враговете си. Стейн го харесваше и заради странностите му и често се смееше на очевидно искрения му интерес към Международната лига в Еруърт с условностите на неделните й училища и на абсолютно безкомпромисната му трезвеност. За пари не беше дребнав. Раздаваше щедро на църкви, неделни училища, болници, както и на Дома за слепи в Съдърк, където беше един от директорите и безплатен юрисконсулт.

Работеше и за Стейн главно поради симпатията си към него, срещу много малко заплащане. Уреждаше вноските му, застраховките и всякакви други юридически въпроси. Освен това двамата си говореха за политика и международни проблеми и както бе забелязал Стейн, Джонсън винаги трезво оценяваше събитията. Но към изкуство, архитектура, поезия, белетристика, жени и всякакви други земни блага, които не носят изгода, той нямаше отношение. Преди години, когато бяха още млади, Джонсън призна на Стейн, че от такива неща не му разбира главата. „Така съм възпитан, че не ми бе разрешено да се интересувам от тях — му каза той. — Разбира се, сега съм доволен, че синовете ми са в Итън, а дъщеря ми — в Бедфорд. Лично аз не бих

имал нищо против, ако проявят интерес към тези неща. Но аз самият съм си адвокат и се чувствам добре на мястото си.“

Младият Стейн се бе усмихнал, защото му бе харесал твърдият реализъм на тези слова. Същевременно смяташе, че е в реда на нещата двамата да се движат в различни обществени кръгове, и само от време на време, при това почти винаги по работа канеше Джонсън в семейното си имение в Трегасол или в хубавата си стара къща на Баркли Скуеър.

Този ден Джонсън го свари да се изтяга в удобното високо кресло в стил „Чипъндейл“ е извити подпори за ръцете. Бе опрял ходилата на дългите си крака на тежкото махагоново бюро. Носеше безукорно скроен костюм от туид с пясъчен цвят, риза в светлокафяво и тъмнооранжева връзка и от време на време нехайно тръскаше пепелта от цигарата, която пушеше. Преглеждаше отчета на акционерното дружество „Южноафрикански диамантени мини «Де Биърс»“, с което го свързваха лични интереси. Навремето бе купил десет акции, които му носеха по около двеста лири годишно. Стейн имаше дълго изпито лице с голям и леко гърбав нос, с остър поглед в тъмните очи, ниско чело, голяма уста, която се усмихваше сърдечно, и малко дръзка брадичка.

— Ето ви и вас — викна той на Джонсън, който влезе, след като почука. — Какво ново, господин благочестиви методисте? Четох речта ви тази сутрин, в Стикни ли беше, къде?

— А, да — отвърна Джонсън доста доволен, че Стейн е научил за нея, като същевременно закопчаваше неспокойно черното си вълнено работно сако. — Има спор между свещениците в различните черкви в този район и аз се явих като арбитър. Помолиха ме да държа реч след това и аз се възползвах от случая, за да им почета малко нравоучение.

Като си припомни това, той се изправи гордо и властно. Стейн го забеляза.

— Вие не сте за тук, Джонсън — продължи той шеговито. — За вас или парламентът, или съдът. Мене ако питате, първо станете депутат, а сетне — съдия. Твърде много сте ни нужен тук, за да ви оставим да сте съдия.

Стейн се усмихна сърдечно и искрено на Джонсън, който бе много поласкан от тези думи и на свой ред се засмя.

— Както знаете, отдавна си мисля за парламента. Ако съм там, мога да бъда много полезен за нашите общи дела. Райдър и Булок само за това говорят. Всъщност Райдър иска през септември да се кандидатирам за частичните избори в неговия окръг, Смята, че ще спечеля, като дръпна няколко речи.

— И защо не? Че кой друг? А и Райдър е много влиятелен там. Съветвам ви да го направите. И ако аз или пък моите приятели можем да ви помогнем с нещо, само ми се обадете. С радост ще го сторя.

— Много мило от ваша страна. Много съм ви признателен — отвърна Джонсън. — Освен това — тук тонът му стана поверителен — тази сутрин в моята кантора стана нещо, което също не е без значение.

Той млъкна, извади си кърпичката и си издуха носа, докато Стейн го наблюдаваше с интерес.

— Е, каква е тази ваша тайна?

— Дойдоха двамина — Уилард Джаркинс, американец, и Уилъм Клурфейн, датчанин. Те са борсови посредници, Клурфейн в Лондон, а Джаркинс — в Ню Йорк. Казаха ми нещо доста интересно. Нали знаете, че продадохме за тридесет хиляди лири разрешителното на Грийвс и Хеншоу?

Стейн, заинтригуван и леко развеселен от потайността на Джонсън, си свали краката от бюрото, остави отчета, който преглеждаше, и като погледна строго Джонсън, възкликна:

— Тази проклета Електротранспортна компания! И какво?

— Оказа се — продължи Джонсън, — че неотдавна те са отишли в Ню Йорк и са се обърнали към мултимилionера Каупъруд. Предложили са му само петдесет процента срещу това той да осигури парите за строежа на линията — Джонсън хихикаше. — После, разбира се, той трябвало да им плати сто хиляди лири за работата им като инженери. — При тези думи и двамата не можаха да сдържат смеха си. — Той естествено — продължи Джонсън — им отказал. Но както личи, иска да получи или контролния пакет акции, или нищо. Изглежда, или поне така твърдят онези хора, се интересува от някаква комбинация на тези линии, за каквато ние с вас сме си мислили през последните десетина години. Както знаете, от Чикаго го гонят.

— Да, знам — каза Стейн.

— Освен това току-що прочетох една статия за него, оставена ми от тези господа. Ето я — и той извади от джоба си страница от

нюйоркския „Сън“, в средата на която имаше голям, доста сполучлив портрет на Каупъруд.

Стейн разгърна страницата и погледна портрета, след което вдигна очи към Джонсън.

— Не изглежда зле, а! Има живот в него!

После се занима с таблиците и схемите за предприятията на Каупъруд.

— Двеста и петдесет мили... само за двадесет години.

Сетне прочете описанието на къщата му в Ню Йорк и добави:

— Че и познавач на изкуството!

— Ето тук пише за причините за провала му в Чикаго, главно политически и социални, доколкото разбирам — прекъсна го Джонсън, сетне изчака Стейн да прочете този абзац.

— Голяма схватка, няма що! — заяви Стейн, след като го прочете. — Капиталовложенията му се изчисляват на около двадесет милиона.

— И нита цент по-малко, както твърдят онези двама посредници. Но най-важното сведение, което ми дадоха, е, че той ще пристигне тук след седмица-две. Те искат аз да се срещна с него, за да обсъдя не само линията Чаринг Крос, която те, изглежда, са усетили, че трябва да си вземем обратно, но и една по-обща система, както ние сме си говорили.

— Но кои са те, тези Джаркинс и Клурфейн? — попита Стейн. — Приятели на Каупъруд ли?

— Ни най-малко — обясни Джонсън бързо. — Дори напротив, те признават, че са банкови посредници, които гонят комисиона, все едно дали от Грийвс и Хеншоу, или от Каупъруд, или от нас, или пък от всички заедно. Те не са негови представители.

Стейн иронично вдигна рамене.

— Изглежда — продължи Джонсън, — са чули отнякъде, че е мислил по въпроса за обединяването на линиите, и биха искали аз да събера много вложители; като най-важният ще е Каупъруд, и да му представя идеята за сливаме по такъв начин, че да го заинтересувам. За което естествено ще искат комисиона.

Стейн го погледна развеселен.

— Ама са го измислили!

— Да, отхвърлих това предложение — продължи Джонсън предпазливо. — Но си мисля, че тук може да се крие нещо повече, отколкото личи на пръв поглед. Не е изключено Каупъруд наистина да проявява интерес. Може би си струва ние е вас да помислим. Защо тази Чаринг Крос да продължава да ни виси на врата като воденичен камък. Знам много добре, че е невъзможно американски милионер да дойде тук и да вземе в ръцете си нашата подземна железница. Но е възможно той да се свърже с определена група тук — вие, лорд Етиндж и Хадънфийлд — и да се споразумеете за някаква форма на съвместен контрол.

Той млъкна, за да види как ще реагира Стейн.

— Точно така, Елвърсън, точно така — заяви Стейн. — Ако някои от нашите акционери все още проявяват същия интерес, както преди няколко години, защо да не ги привлечем пак в схватката. Каупъруд в никакъв случай няма да може да се вклини без тях.

Той стана, отиде до прозореца и се загледа навън, докато Джонсън продължи да му обяснява, че Джаркинс и Клурфейн ще му се обадят след няколко дни, за да чуят решението му и че няма да е зле да ги предупредят — ако ще си имат работа с него или е хора, върху които той упражнява влияние, ще трябва да запазят най-дълбока тайна и да оставят всичко на него.

— Правилно! — каза Стейн.

Този план, добави Джонсън, ще трябва да включва не само линията Чаринг Крос, но и Електротранспортната компания като нейна единствена притежателка или поне като неин посредник. После той и Стейн ще сондират Хадънфийлд, Етиндж и останалите и ще видят дали могат да се надяват на предварително споразумение. В края на краищата напълно възможно бе Каупъруд да предпочете тях двамата и останалите акционери пред Джаркинс и Клурфейн или пред Грийвс и Хеншоу, които сами не можеха да направят нищо и не бяха по-опасни от амбулантни търговци.

Стейн напълно се съгласи с него. Разговаряха до мръкване. Падна типичната лондонска мъгла. Стейн си спомни, че го чакат на чай, а Джонсън — че има заседание. И двамата се разделиха в превъзходно настроение.

Едва след три дни, за да подчертае пред Джаркинс и Клурфейн своята значимост, Джонсън ги покани и им заяви, че е обсъдил въпроса

с някои от своите приятели и като е разбрал, че са склонни да се запознаят с проектите на Каупъруд, е готов, но само ако мистър Каупъруд го покани, да се срещне и разговаря с него. Ала при условие, че до срещата им Каупъруд не установява никакви други делови контакти. Защото останалите акционери били хора, с които не бива да си играе.

С тези думи се разделиха, а Джаркинс и Клурфейн забързаха към най-близката поща — съобщиха на Каупъруд за важните успехи, които са постигнали, и го призоваха непременно да дойде в Лондон, като го помолиха най-любезно междувременно да преустанови всякакви други контакти, тъй като предстоящата среща, ако се осъществи, ще има всеобемаш характер.

Каупъруд прочете телеграмата и се засмя, като си спомни колко строго бе смъмрил Джаркинс. И все пак им отговори, че в момента е много зает, но възнамерява да отплува на петнадесети април и с удоволствие ще се срещне с тях при пристигането си и ще обсъди предложението им. Същевременно изпрати и шифрована телеграма на Сипънс, в която му съобщи, че пристига в Лондон и че е отхвърлил предложението на Грийвс и Хеншоу, но все пак е добре Сипънс да се погрижи те да узнаят за предстоящото му пътуване, свързано с голям проект за подземната железница, който няма никакво отношение към тяхната Чаринг Крос. Тази информация сигурно щеше да ги вразуми и да ги накара да му направят ново предложение, което той можеше да приеме, преди да са му предложили нещо друго. В такъв случай щеше да държи в ръцете си оръжие, с което да въздейства на новите си партньори.

През това време уреждаше и какви роли да играят Беренис, Ейлийн и Толифър в бъдещите му планове.

ГЛАВА XXI

След всичко, което се случи, Ейлийн не забрави мрачните си съмнения, но все пак бе поразена от внезапната промяна в поведението на Каупъруд. Въодушевен от своите лондонски проекти, Беренис и предстоящата промяна на обстановката, Каупъруд почна да ѝ доверява повече. Ето взима я със себе си в Англия. Завещанието му, в което ѝ възлага да се грижи за къщата и да се разпорежда с бъдещите му дарения, я караше да си мисли, че той явно се е променил от чикагската катастрофа. Животът му е нанесъл удар, който го е отрезвил, мислеше си тя, и то в такъв момент от кариерата му, когато е в разцвета на силите си. Той пак се е върнал при нея или поне е на път да го стори, И само този факт бе достатъчен, за да възстанови вярата ѝ в любовта и в трайността на другите човешки чувства.

И тя се хвърли в бесни приготовления за пътуването. Накупи какво ли не. Обиколи своите шивачи, шапкари, магазините за бельо. Взе си куфари последна мода. И още веднъж показа за голяма своя радост и за ужас на Каупъруд, макар че той вече бе свикнал, ненаситната си страст към блясък и разкош. Като разбра, че са наели най-хубавите каюти на „Кайзер Вилхелм Велики“, отплаващ идния петък, Ейлийн се снабди с бельо като за младоженка, макар да знаеше много добре, че между нея и мъжа ѝ вече не може да съществува близост.

Междувременно Толифър, който още не бе успял да се запознае с Ейлийн, получи за голямо свое облекчение препоръчано писмо с плана на същия кораб и билет и за още по-голяма радост и възторг с три хиляди долара в брой, което рязко се отрази на готовността и интереса му към предстоящата задача. Сега вече той бе твърдо решен да направи добро впечатление на Каупъруд, един мъж, който очевидно добре владееше изкуството да взима от живота каквото иска. И след като хвърли поглед към вестниците, скоро установи, както бе очаквал, че семейство Каупъруд ще пътува с „Кайзер Вилхелм Велики“, който отплава в петък.

Беренис, като узна от Каупъруд какво вече е свършил, обяви намерението си да замине с майка си със „Саксония“ по Гунардовия маршрут, който отплаваше два дни преди „Кайзер Вилхелм“. Щяха да го чакат в хотел „Кларидж“ в Лондон, където вече бяха отседнали.

Непрекъснато преследван от журналистите, Каупъруд им съобщи, че заминава с жена си на дълга лятна почивка в Европа, че вече не се интересува от Чикаго или, по-точно, в момента няма да предприема нищо там. Това изявление бе последвано от редакторски коментари за неговата кариера и гения му. Колко жалко, че се оттегля тъкмо сега, когато има богатство, способности и сили. Този вестникарски шум му дойде добре — съвсем неочаквано не само го признаваха, но и заличаваха следите му и му даваха време да реши какъв път да поеме.

Дойде и денят на отплаването. И на Ейлийн, която се разхождаше по палубата като жена, държаща без никакви усилия всичко в ръцете си.

А Толифър, който вече трябваше да се заеме със задачата си, бе доста напрегнат. Каупъруд го забелязваше тук и там, но не му обръщаше абсолютно никакво внимание и се правеше, че не го познава. Толифър разбираше, че това се налага, и започна да обикаля палубите, за да наблюдава Ейлийн, без тя да забележи, но видя, че тя го гледа, при това с интерес. Твърде крещящи му се сториха тоалетите ѝ, липсваха ѝ вкус и мярка. Неговата каюта бе на палуба „Б“, ала той обядваше на капитанската маса, докато Ейлийн и Каупъруд се хранеха в каютата си. Но капитанът се ласкаеше от присъствието на семейство Каупъруд на борда и искаше да направи реклама както на себе си, така и на кораба си. Като установи, че Толифър е много общителен и весел човек, той му даде да разбере, че пътуват заедно с такива важни личности, и му предложи да го запознае с тях.

Затова още на втория ден капитан Хайнрих Шрайбер изпрати своите поздрави до мистър и мисис Каупъруд, като се интересуваха с какво може да им бъде полезен. Може би мистър Каупъруд желае да разгледа кораба? На борда има няколко техни почитатели, сред които е и той, та би искал да го запознае с тях — разбира се, в удобно за мистър Каупъруд време.

Каупъруд се сети, че тук има пръст Толифър, предаде предложението на Ейлийн и двамата отговориха, че с удоволствие ще

приемат пътниците, които искат да се срещнат с тях: капитанът пристигна с мистър Уилсън Стайлс, драматург, С. Б. Кортрайт, губернатор на щата Арканзас, мистър Брус Толифър, представител на светските кръгове в Ню. Йорк, и Аласандра Гивънс, и тя светска дама, която отиваше при сестра си в Лондон. Толифър бе забелязал сред пътниците привлекателната Аласандра и си бе спомнил, че баща ѝ е видна личност, затова ѝ се представи като познат на нейни приятели, а тя, очарована от него, бе приела лъжата.

Импровизираният прием достави голямо удоволствие на Ейлийн. Щом те влязоха, тя стана от креслото, в което седеше и четеше списание, и застана до съпруга си, за да посрещне гостите. Каупъруд веднага забеляза Толифър и неговата спътница, елегантната мис Гивънс, и от пръв поглед разбра, че е момиче от добро семейство. Ейлийн веднага съзря Толифър, който се представи на семейство Каупъруд така, сякаш срещаше и двамата за пръв път.

— Много ми е приятно да се запозная със съпругата на такъв забележителен мъж като мистър Каупъруд — каза той на Ейлийн. — Сигурно заминавате за Европа?

— Първо ще отседнем в Лондон — отвърна Ейлийн. — А после — Париж и Европа. Където и да отиде, мъжът ми все има някакви финансови дела.

— Сигурно, съдейки по това, което пишат за него — и Толифър се усмихна чаровно. — Трябва да е много интересно да се живее с такъв многостранен човек, мисис Каупъруд. Нещо повече, дори е отговорно!

— Съвсем сте прав — каза Ейлийн. — Наистина е отговорна задача. — И поласкана от значимата си роля, тя му се усмихна доверчиво.

— Ще прекарате ли някой и друг ден в Париж? — попита Толифър.

— О, да, разбира се. Не знам точно плановете на мъжа си в Лондон, но аз ще отскоча за няколко дни.

— И аз ще ходя в Париж на конните състезания. Може би ще се видим там. Ако пристигнете по същото време и сте свободна, можем да прекараме заедно някой следобед.

— Би било чудесно! — очите на Ейлийн заблестяха, защото ѝ бе приятно, че Толифър проявява интерес към нея. Той бе такъв

обаятелен мъж и това сигурно щеше да я издигне в очите на Каупъруд. — Но вие още не сте говорили с мъжа ми. Да отидем при него.

Придружена от Толифър, тя прекоси каютата и отиде при Каупъруд, който говореше прав с капитана и мистър Кортрайт.

— Виж, Франк — каза Ейлийн весело. — Довела съм ти още един почитател — и като се обърна към Толифър, добави: — Моят мъж непрекъснато е център на внимание, мистър Толифър.

Каупъруд се извърна към него с най-любезна усмивка и каза:

— Хубаво е човек да има почитатели. И вие ли участвате в пролетното преселение към Европа, мистър Толифър?

Изобщо не му личеше, че играе. Следвайки примера му, Толифър се усмихна и отговори:

— Така си е. Имам приятели в Лондон и Париж, а след това ще поостана в някои от морските курорти. Един от моите приятели живее в Бретан. — И рече на Ейлийн: — Между другото, тамошната природа е прекрасна, трябва да я видите, мисис Каупъруд.

— С удоволствие — отвърна Ейлийн, като погледна Каупъруд. — Как мислиш, Франк, можем ли да включим Бретан в нашето лятно пътешествие?

— Възможно е. Но за мен едва ли, аз ще съм много зает. Е, едно кратко гостуване... — допълни той насърчително. — Задълго ли сте в Лондон, мистър Толифър?

— Още не съм решил окончателно — отвърна Толифър спокойно. — Може би седмица или малко повече.

В този момент Аласандра, отегчена от мистър Стайлс, който се стараше да ѝ направи впечатление, реши да сложи край на визитата. Тя се приближи към Толифър и каза:

— Нима забравихте нашия ангажимент, Брус?

— О, да. Молим за извинение. Ние трябва да тръгваме. — И като се обърна към Ейлийн, продължи: Надявам се, че пак ще се видим, мисис Каупъруд.

Ейлийн, вбесена от хладния и самоуверен тон на твърде красивото младо момиче, отвърна:

— О, да, разбира се, мистър Толифър, ще ми бъде много приятно — и забелязала пренебрежителната усмивка на лицето на мис Гивънс, добави: — Колко жалко, че трябва да тръгвате, мис... а... мис...

— Мис Гивънс — побърза да каже Толифър.

— О, да — продължи Ейлийн, — не чух добре името.

Но Аласандра само вдигна вежди и без да обръща внимание на предизвикателството, хвана Толифър под ръка, усмихна се за сбогом на Каупъруд и излезе.

Щом останаха сами, Ейлийн започна веднага да излива злобата си:

— Как ги мразя тези сноби, дето нямат нищо освен връзките на рода си и все гледат високомерно на другите или поне се опитват! — възкликна тя.

— Но, Ейлийн — успокояваше я Каупъруд, — колко пъти съм ти казал, човек гледа да блесне, с каквото може. Тя например придава голямо значение на произхода си и го натрапва злобно. Нищо не представлява, нищо и никаква глупава хлапачка. Защо ѝ се дразниш? Недей, моля те.

В този момент той сравняваше Ейлийн с Беренис. Колко достойно Беренис щеше да постави Аласандра на мястото ѝ!

— Е, поне мистър Толифър е много мил и чаровен — заключи тя предизвикателно. — И общественото му положение не е по-ниско от нейното, ми се струва. Как мислиш?

— Няма причини да се съмнявам — отвърна Каупъруд, като се усмихваше вътрешно — не толкова иронично, колкото тъжно — на простотата и невинността на Ейлийн в тези въпроси. — Във всеки случай мис Гивънс, изглежда, е във възторг от мистър Толифър. Така, че ако приемеш, че тя има някакво обществено положение, то същото сигурно важи и за него.

— Само че той е толкова учтив, нещо, което не мога да кажа за нея. Почти винаги е така, когато жена се сблъска с жена!

— Бедата на жените е в това, Ейлийн, че те се занимават с едно и също. Мъжете или по-точно техните интереси са много по-разнообразни.

— И все пак мистър Толифър ми хареса за разлика от това момиче.

— Е, тогава няма защо да общуваш с нея. И не виждам причина да не се държим приветливо с него, стига ти да искаш. Не забравяй, че държа това пътешествие да ти бъде приятно — и той ѝ се усмихна чаровно.

Час по-късно я наблюдаваше крадешком, докато тя се преобличаше за следобедната разходка по горната палуба. Ейлийн бе така оживена, е нов интерес към себе си и живота. Чудно нещо, мислеше си той, колко бързо печелиш някого, ако се отнасяш с необходимото внимание към неговите слабости, наклонности и желаниа.

А нима Беренис не правеше същото с него? Напълно бе способна на такова нещо. И той бе готов да ѝ се възхити сега — иронично, както се възхищаваше на себе си.

ГЛАВА XXII

Наближаваше краят на плаването. Толифър всячески се стараяше да спечели благоразположението и а Ейлийн. За две вечери уреди да играят карти, като предвидливо отстрани мис Гивънс. Покани една много известна актриса, млад banker от Запада, който сподели, че с удоволствие би се запознал със съпругата на Каупъруд и една млада вдовица от Бъфало, която бе така племена от светските маниери и приятната му външност, че с гордост би общувала с всеки, с кого го той я запознаеше.

Малко бе да се каже, че Ейлийн се въодушеви от тези неочаквани запознанства и най-вече от очевидния интерес на Толифър към нея, още повече че Каупъруд, макар и да не участваше в тези срещи, явно ги одобряваше. Дори предложи, след като пристигнат в Лондон и се установят в хотел „Сесил“, тя да покани Толифър и неколцина от неговите приятели на чай или обяд. И той самият щял да намине, стига да има време. Ейлийн благодареше на съдбата за този шанс и веднага прие не толкова, за да започне връзка с Толифър, колкото да докаже, че все още умее да установява контакти, които му се нравят.

Каупъруд се убеди, че Толифър може да бъде оставен да действа сам както намери за добре. Очевидно бе доста умен и тактичен, а също умееше да се държи безукорно в общество. А ако изведнъж му хрумне да стане любовник на Ейлийн, за да я спечели, да се ожени за нея и да заграби част от личното ѝ богатство? Едва ли ще успее. Ейлийн никога нямаше да се влюби сериозно в друг мъж.

Толифър понякога се измъчваше, че участва в такава мръсна игра, но много добре знаеше, че е извадил голям късмет в този свой провален живот и в никакъв случай не трябва да го изпуска. След като бе стигнал дотам, че да се остави, както беше доскоро, да го храни някаква актриса, защо да не спечели пари от това, че е поел задължението да придружава, насочва и забавлява тази жена. Тя, разбира се, не умееше да се държи в общество, все правеше това, което не трябва, умираше от желание да се хареса и сигурно би могла да се

облича с повече вкус и да бъде обучена на съответното поведение, за да се чувства уверена сред хората. Но поне бе дружелюбна и признателна и той спокойно можеше да направи за нея много.

Преди да замине, бе поразпитал тук-там и бе узнал, че в отсъствието на Каупъруд Ейлийн е завързвала доста долнопробни връзки, компрометиращи както нея, така и Каупъруд, макар и тя да не заемаше някакво важно обществено положение. Как така, питаше се той, Каупъруд го е допускар? Но сега, когато се запозна с нея и си припомни историята на нейния съпруг, вече бе склонен да мисли, че за Каупъруд това е бил единственият разумен изход. Защото Ейлийн определено бе решителна и напориста жена и ако мъжът ѝ започнеше борба за свободата си, тя нямаше да остави камък върху камък, но щеше да го задържи и дори преднамерено да му навреди.

А съществуваше и възможността някой ден Каупъруд да се обърне срещу него и да го обвини в интимна връзка с Ейлийн — реална или не, за да се отърве от нея. Но ако пък Толифър докажеше, че Каупъруд го е наел за тази цел, разкритията му нямаше да са приятни за нито един от тях двамата. Така че какво имаше да губи? Не беше трудно да има такива отношения с Ейлийн, че мъжът ѝ да не успее да го обвини в нищо.

А за нея можеше да направи доста. По време на това пътешествие бе забелязал, че тя доста пийва. Ще я пази от тази ѝ слабост. А и дрехите ѝ... Той познаваше модисти в Париж, които ще са му благодарни за честта да я облекат, както трябва. Най-сетне с нейни пари, разбира се, нямаше да е трудно да ѝ бъдат организирани пътувания — до Екс ле Бен, Биариц, Диеп, Кан, Ница, Монте Карло, стига тя да му се довереше. Той щеше да покани някои стари приятели, да си плати старите дългове, да завърже нови познанства!

Толифър лежеше в каютата си, пушеше и пийваше от високата чаша уиски със сода, като разсъждаваше за тези неща. Каква каюта! И работа за 200 долара седмично! И тези 3000 долара!

ГЛАВА XXIII

В едно облачно априлско утро „Кайзер Вилхелм Велики“ се приближи към пристанището в Саутхамптън. Слънцето едва пробиваше през гъстата английска мъгла. Облечен в елегантен сив делови костюм, Каупъруд стоеше на горната палуба и наблюдаваше тихото пристанище и невзрачните къщици по брега. Ейлийн беше до него в най-разкошния си пролетен тоалет. Край тях кръжаха прислужницата ѝ, Уилямс, слугата на Каупъруд, и личният му секретар Джеймисън. Долу на пристана стояха Джаркинс и Клурфейн заедно с група репортери, които умираха от нетърпение да попитат Каупъруд верен ли е слухът — пуснат от Джаркинс, — че идва в Лондон, за да купи една прочута колекция от картини, собственост на някакъв английски пер, за когото той не бе и чувал.

В последния момент Толифър обяви, че няма да слезе от кораба с тях, а ще продължи до Шербур и по-нататък до Париж. Каупъруд оцени високо този му тактически ход. Но Толифър също така събщи най-небрежно, като се постара да го чуе и Ейлийн, че ще пристигне в Лондон следващия понеделник или вторник, когато се надява да има удоволствието да се види със семейство Каупъруд, преди те да заминат за континента. При което Ейлийн потърси погледа и одобрението на мъжа си и като ги получи, заяви, че те ще се радват да ги посети в „Сесил“.

В този момент Каупъруд се наслаждаваше с пълна сила на своята значимост и благополучие. Щом се настаняха и той се отървеше от Ейлийн, веднага щеше да отиде в „Кларидж“, където Беренис го чакаше с майка си. Усети се млад — Одисеи, който поема на ново тайнствено пътешествие! Радостта му растеше и от факта, че е получил телеграма на испански: „Слънцето огрява Англия, на която ще стъпи кракът ти. Сребърна врата се отваря пред твоите успехи и слава. Морето бе сиво без теб, от златен по-златен.“ Беше от Беренис, разбира се, и той се усмихна при мисълта, че ще я види.

Репортерите го обградиха. „Закъде заминава?“, „Вярно ли е, че е ликвидирал всичките си чикагски предприятия?“, „Наистина ли е пристигнал в Англия, за да купи прочутата картинна колекция, както се говори?“ На всички тези въпроси той благоволи да отговори съдържано, но усмихнато. Всъщност е пристигнал на дълга лятна почивка, тъй като отдавна не си е позволявал такова нещо, обясни Каупъруд. Не, не е ликвидирал всичките си чикагски предприятия, само ги е реорганизирал. Не, не е дошъл да купи колекцията на Феърбанкс. Виждал я е и много се възхищава от нея. Но дори не му е известно, че тя се продава.

И през цялото време Ейлийн се перчесе край него доволна, че си е възвърнала старото величие. „Илъстреитид Нюс“ бе изпратил художник, за да ѝ направи скица.

Когато репортерите поутихнаха, Джаркинс и Клурфейн веднага се присламчиха към него, за да изразят почитанията си и да го помолят да не прави никакви изявления, докато не говори с тях. На което Каупъруд отвърна:

— Много добре, щом желаете.

По-късно в хотела Джеймисън му доложи за пристигналите телеграми. А в стая 741 бе отседнал мистър Сипънс и чакаше да бъде извикан. Получи се и покана от лорд Хадънфийлд, с когото Каупъруд се бе запознал преди години в Чикаго, да му гостуват за края на седмицата. Някакъв прочут южноафрикански banker, еврейин, в момента в Лондон, канеше Каупъруд на обед, за да обсъдят някои делови въпроси във връзка с Южна Африка. Германският посланик изпращаше поздравите си и пишеше, че ще се радва да посрещне мистър Каупъруд на обед в посолството в удобно за него време. От Париж дойде телеграма от мистър Доулан от Филадельфия: „Ако минете през този градец, без да сте се поразходили из него с мен, ще наредя да ви задържат на границата. Не забравяйте, че знам за вас толкова, колкото и вие за мен.“

Сякаш самата богиня на съдбата размахваше криле над главата му.

По-късно, след като се увери, че Ейлийн се е настанила удобно в апартамента си, той повика Сипънс и изслуша доклада му. Няма никакво съмнение, донесе Сипънс, нетърпелив, суетлив като птичка с новия си пролетен костюм, че Грийвс и Хеншоу съвсем са се объркали.

И все пак за Каупъруд най-добрият начин да се вклини тук е договорът за линията, която те държаха в ръцете си. Двата ще отидат да я огледат утре. Но много по-важно, разбира се, е да се установи контрол върху централния кръг, защото от него зависи всяко разширение на мрежата. Чаринг Крос може много изгодно да се свърже с кръга и ако Каупъруд притежава тази линия или поне контролния пакет акции, ще бъде в много по-изгодна позиция да се заеме с централния кръг или с някои други линии. Освен това има много разпръснати договори у спекуланти, които са ги взели с надеждата да намерят по-късно строители и акционери за тях. Всичко това може да се разучи по-подробно.

— Да, въпросът е как да подходим — каза Каупъруд замислено. — Твърдите, че Грийвс и Хеншоу са закъсали, но те още не са се обърнали към мен. Междувременно Джаркинс явно е говорил с Джонсън от Електротранспортната компания и Джонсън се е съгласил с него на следното — аз да не предприемам нищо, преди той да събере група бизнесмени, които се интересуват от централния кръг — вашият човек, Стейн, предполагам, ще е един от тях, — а Джонсън да се срещне с всичките заедно и да обсъдим цялата мрежа. Но в такъв случай сигурно ще трябва да не водя преговори с Грийвс и Хеншоу и да оставя линията Чаринг Крос да бъде върната на Електротранспортната компания поради липса на средства, а тъкмо това не искам. Защо да им давам такъв коз в ръцете? При тези думи Сипънс скочи:

— Недей, шефе! — почти изписука той. — Не го прави! Ще съжаляваш. Тези хора тук се държат здраво един за друг. Помежду си се карат, но появи ли се чужденец, се съюзават и скъпо ще си платиш, ако нямаш какво да им противопоставиш. По-добре почакай до утре или до вдругиден и виж дали ще те потърсят Грийвс и Хеншоу. Сигурно ще прочетат във вестниците за пристигането ти и ако не се лъжа, ще те потърсят. Нищичко няма да спечелят, ако изчакват. Кажи на Джаркинс да не се среща с Джонсън, а ти свърши, каквото трябва, но първо ела с мен да видим маршрута на линията Чаринг Крос.

В този момент Джеймисън, който се бе наставил в съседната стая, донесе писмо, предадено на ръка. Като видя името на плика, Каупъруд се засмя, извади писмото, прочете го и го даде на Сипънс.

— Познах, Де Сото — заяви той весело. — Сега какво ще правим?

Писмото бе от Грийвс и Хеншоу и гласеше:

„Уважаеми мистър Каупъруд,

Научихме от днешните вестници за Вашето пристигане в Лондон. Ако желаете и ако Ви е удобно, бихме искали да се срещнем с Вас в понеделник или вторник идната седмица. Целта ни естествено е да поговорим по същия въпрос, който обсъждахме на 15 март в Ню Йорк.

Поздравяваме Ви с благополучното пристигане и Ви желаем много приятно прекарване.

Искрено Ваши Грийвс и Хеншоу.“

Сипънс щракна с пръсти тържествуващо.

— Видя ли? Аз какво ти казвах? — почти се смееше той. — Предлагат ти най-хубавия участък в Лондон, и то при твоите условия. Вземеш ли го в ръцете си, шефе, спокойно можеш да чакаш да ти предложат и другите разрешителни, раздадени на тоя и на оня, защото те веднага ще узнаят за Чаринг Крос и сами ще ти се предложат. Колко е нахален този Джонсън — да ти поставя условие да не предприемаш нищо, докато не се видиш с него — добави Сипънс сърдито, защото вече бе чул, че Джонсън е самоуверен и властен човек, и се бе настроил срещу него. — Разбира се, той има добри връзки, той и приятелят му Стейн. Но при твоите пари, способности и опит как могат да те спрат? Те не могат да задвижат едната Чаринг Крос, а какво остава за другите линии! Нищо няма да направят без теб!

— Сигурно е така, Де Сото — отвърна Каупъруд, като се усмихна сърдечно на предания си сътрудник. — Ще се срещна с Грийвс и Хеншоу вероятно в сряда и можеш да си сигурен, че няма да оставя нищо да се изплъзне между пръстите ми. А утре? Какво ще кажеш да огледаме не само Чаринг Крос, но и главните линии?

— Чудесно, шефе! Удобно ли е в един часа? До пет ще мога да ти покажа всичко.

— Добре. А, момент! Помниш ли Хадънфийлд, лорд Хадънфийлд, който дойде преди няколко години в Чикаго и вдигна такъв шум? Всички го канеха — семействата Палмър, Фийлдс, Лестър? И в къщи е идвал. Такъв един самоуверен тип, човек на живота.

— Да, да, помня го — отвърна Сипънс. — Май искаше да купи акции за месоконсервната индустрия.

— И от моите предприятия също. Аз като че ли не съм ти го казвал.

— Не — каза Сипънс заинтригуван.

— А тази сутрин получих телеграма от него. Кани ме в имението си, май е в Шропшър, за края на идната седмица. — Той взе една телеграма от бюрото си. — Имението Беритън в Шропшър.

— Много интересно. Той е акционер, а може би и един от директорите на управителния съвет на линията Сити — Южен Лондон. Утре ще разуча всичко за него. Може би се интересува от разширяването на Лондонското метро и затова иска да се види с теб. Ако наистина е така и е приятелски настроен, ще ти дойде много добре. След като си чужденец в чужди земи...

— Да, много добре разбирам — каза Каупъруд. — Ще взема да отида. Ти гледай да разбереш нещо повече. Ще се видим тук в един часа.

Сипънс се измъкна бързо. Джеймисън влезе след него с нови писма и телеграми, но Каупъруд махна с ръка.

— Не, не, Джеймисън. С нищо няма да се захващам до понеделник. Пишете на Грийвс и Хеншоу, че с удоволствие ще се срещна с тях във вторник в единадесет часа. Свържете се с Джаркинс и му кажете да не предприема нищо, докато не говори с мен. Телеграфирайте на онзи лорд Хадънфийлд, че мистър и мисис Каупъруд с удоволствие приемат поканата му, и купете билети. Разучете също как се стига до имението му. Ако дойде още нещо, просто го оставете на бюрото ми. Ще го видя утре.

Той излезе от стаята, взе асансьора и хвана файтон на улицата. Каза на човека да кара към Оксфорд Стрийт, но след две пресечки вдигна прозорчето на тавана и викна на файтонджията:

— Завийте по Юбъри Стрийт, наляво.
Като слезе, се запъти по заобиколен път към хотел „Кларидж“.

ГЛАВА XXIV

Отношението на Каупъруд към Беренис по това време бе едновременно като на баща и на любовник. Красотата и бързият ѝ ум пораждаха у него като по-възрастен и солиден човек неизменно възхищение и желание да я закриля и да развива богатата ѝ натура. Едновременно с това, и то безспорно, той изгаряше за нея, макар и да усещаше понякога нещо странно в техните отношения, тъй като не можеше да не крие тази връзка между един шестдесетгодишен мъж и скандално младо момиче. От друга страна, нейната трезва предвидливост, която така често не отстъпваше на неговата, го изпълваше както със сила, така и с гордост. Независимостта и енергията ѝ го тласкаха не толкова да трупа капитал, колкото да използва възможностите на парите, които могат да ѝ осигурят обществено положение и развитие на духа ѝ. Това обясняваше присъствието му сега в Лондон и му придаваше истинска тежест. Каупъруд я свари сияеща и възторжена както винаги, взе я в прегръдките си и сякаш пое част от нейната радост и увереност.

— Добре дошъл в Лондон! — бяха първите ѝ думи. — Значи Цезар прекрачи Рубикон!

— Благодаря ти, Беви — каза той, като я пусна. — Получих телеграмата ти и я пазя. Я да те видя. Иди нататък.

Каупъруд я оглеждаше с голямо удоволствие, докато тя, иронично усмихната, се разходи напред-назад из стаята като същински манекен и накрая направи реверанс с думите:

— Право от мадам Сари! Цената е... тайна! — и нацупи устни.

Беше облечена в тъмносиня кадифена рокля по тялото, обточена с перлички по врата и колана.

Каупъруд я хвана за ръка и я поведе към малкото канапе за двама.

— Великолепно! — каза той. — Думи нямам да ти кажа колко се радвам да те видя отново.

И Каупъруд разпита за майка ѝ, като добави:

— Знаеш ли, Беви, чувствам се много особено. Никога не съм обичал Лондон, но сега, като знам, че ти си тук, се зарадвах да го видя.

— И какво още? — попита тя.

— Да видя теб, разбира се — засмя се той и почна да я целува по очите, косата, устата и пръстите, докато накрая Беренис не го спря и не му каза, че е още рано. Принуден да отстъпи, Каупъруд разправи накратко за пътуването:

— Ейлийн е с мен в „Сесил“ — продължи той. Нарисуваха ѝ портрета за вестниците. А твоят приятел Толифър доста се постара, за да прекара тя приятно.

— Моят приятел ли? Че аз не го познавам!

— Знам, знам, но той се оказа доста умен мъж. Да беше го видяла как дойде при мен в Ню Йорк и посетне на кораба. Аладин и вълшебната лампа, наречена пари. Между другото, Толифър продължи за Париж, предполагам, за да не настрои Ейлийн подозрително. Естествено аз се погрижих да разполага с достатъчно пари.

— Видели сте се на кораба? — попита Беренис.

— Да, капитанът ни запозна. Само че Толифър вече го бе подработил. И е същински гений с дамите. Така ги печели, че практически монополизира по-хубавите.

— След като ти си там? Как мога да ти повярвам?

— Чудно наистина, но този човек е много особен. Надушва точно какво е нужно. Аз лично малко се виждах с него, но на Ейлийн направи такова впечатление, че тя дори иска да го поканим на обяд.

Каупъруд погледна мрачно Беренис, но тя на свой ред му отвърна доволна:

— Много се радвам. Наистина. Ейлийн има нужда от разнообразие. Това отдавна трябваше да стане.

— Така е — каза Каупъруд. — След като аз не мога да съм такъв, какъвто иска, защо да не го получи от друг? Във всеки случай се надявам и смятам, че той ще бъде благоразумен. Ейлийн вече се гласи да ходи в Париж да пазарува. Така че нещата се нареждат добре.

— Много добре — възкликна Беренис усмихната. — Може пък да успеем да осъществим плановете си. И чия е заслугата?

— Нито твоя, нито моя. Просто стана така, както когато ти дойде при мен миналата Коледа, без изобщо да се надявам.

И той започна отново да я гали, но тя, погълната от мислите си, го спря с думите:

— Чакай, чакай, разкажи ми за Лондон и после и аз ще ти съобщя нещо.

— За Лондон ли? Засега перспективите са чудесни. Нали ти споменах в Ню Йорк за онези двамата, Грийвс и Хеншоу, на които им отказах. Сега се получи писмо от тях в хотела, малко преди да тръгна. Искат да се видят с мен и аз им назначих среща. А що се отнася до големия проект, тук има неколцина души, с които смятам да говоря. Щом се разбере нещо, веднага ще ти кажа. А междувременно искам да се измъкнем някъде с теб. Да успеем малко да си починем, преди да се захвана с всичко това. Но Ейлийн... Докато тя не замине... — той млъкна за миг. — Смятам, разбира се, да я убедя да отиде в Париж и тогава ние с теб можем да заминем за Норкап или по Средиземно море. Един от моите агенти ми каза, че може да осигури яхта под наем за лятото.

— Яхта, яхта! — възкликна Беренис радостно, като същевременно сложи пръст на устата му. — Не, не, не! Ще попречи на моите планове. Уредила съм някои неща така, както аз ги искам. Аз...

Но Каупъруд я сграбчи и запуши устата ѝ с целувка.

— Я какъв си нетърпелив! — каза тя меко. — Чакай малко... — и го заведе в другата стая, където край отворения прозорец бе сложена маса. — Вижте, господарю, чака ни пир за двама. Вашата робиня ви кани. Ако седнеш и пийнеш с мен и се държиш като добро момче, ще ти разкажа какво съм свършила. Ако щеш вярвай, намерих изход.

— Изход ли? — закачи я Каупъруд. — Толкова скоро? Де да можех и аз така!

— Е, почти — продължи Беренис, като вдигна кана с любимото му вино и наля на двамата. — Може да ти се стори странно, но аз доста си мислих. А когато се размисля...

Тя спря и погледна към тавана. Той взе чашата от ръцете ѝ и я целуна, както тя очакваше.

— Назад, Цезаре! — закачи го Беренис. — Още няма да прием. Първо ти седни там, а аз — тук. И ще ти кажа всичко. Ще ти се изповядам.

— Дяволче! Я по-сериозно, Беви!

— Никога не съм била по-сериозна — каза тя. — Чуй ме, Франк. Стана така: на кораба имаше пет-шест англичани, млади и стари, и все хубави. Поне тези, с които аз флиртувах, бяха хубави.

— Сигурно — каза Каупъруд добродушно, макар и с малко съмнение. — И какво?

— Е, щом ще си толкова великодушен, трябва да ти кажа, че го направих заради тебе, при това невинно, макар и да не ми повярваш. Разбрах например, че на някакви си три десетина мили от Лондон има малко живописно място, Бовъни. На Темза. За него ми каза един много привлекателен млад мъж, неженен. Артър Тавистък. Той живее там с майка си лейди Тавистък. Сигурна съм, че тя ще ти допадне. А и майка ми много го хареса. Така че...

— Така че ние заминаваме за Бовъни, двете с майка — каза Каупъруд язвително.

— Точно така! — не остана назад Беренис. — И за това исках да ти говоря — за майка. Отсега нататък ще трябва да й обръщаш доста внимание. И много по-малко на мен. Освен като мой настойник — и тя го щипна за ухото.

— С други думи, Каупъруд, настойник и приятел на семейството. — Той се усмихна криво.

— Точно така — настоя Беренис. — Нещо повече, много скоро ще замина на пътешествие с лодка заедно с Артър. При това — тук тя се засмя — той обещава чудесна малка яхта, идеална за нас с майка. Ще има лунни нощи и слънчеви следобеди, и чайове; майките ни ще си седят или ще плетат, или ще се разхождат в градината, ти ще пушиш и ще четеш, а ние с Артър...

— О, да, разбирам, чудесно ще си прекараме: с яхта, любовник, пролет, настойник, майка. Какво идеално лято.

— За по-добро не може и да се мечтае — настоя Беренис бурно. — Той дори ми каза какви са навесите — в червено и зелено. Описа и всичките си приятели.

— И те сигурно са в червено и зелено — обади се Каупъруд.

— Почти. Нали ги знаеш, с фланелени панталони и блейзери. Както си му е редът. Така каза Артър на майка. Обеща да ни запознае с тях,

— А поканите за сватбата?

— Ще ги изпратим най-късно до юни, да знаеш.

— А може ли аз да съм кумът, дето ще предаде булката на младоженеца?

— Може, разбира се — отвърна Беренис, без да се усмихва.

— Боже господи! — разсмя се високо Каупъруд. — Доста успешно пътуване!

— Още не знаеш всичко — продължи тя нагло и заядливо. — Далеч не всичко. Ако ти кажа за Мейдънхед, ще се изчервя...

— Така ли? Няма да го забравя.

— Още не знаеш за полковник Хоксбъри от Кралската не знам какво си — продължи Беренис, уж като някаква глупачка. — От онези, военните хубавци. Познавал друг офицер, който имал братовчед, а той пък притежавал къщица в някакъв парк на Темза...

— Две къщици и две яхти! Дали нещата не ти се привиждат двойни?

— Във всеки случай тази рядко я давали под наем. За пръв път това лято била свободна. Същинска мечта била. Преотстъпвали я обикновено на приятели. Но за нас с майка...

— Значи ти вече си станала дъщерята на полка!

— Е, добре, да оставим полковника. Да ти кажа за Уилтън Брейтуейт Ротисли, който има страхотни мустачки, висок е 183 сантиметра...

— Е, Беви, та ти си много добре осведомена. Почвам да се съмнявам!

— За Уилтън недей! Кълна се, с него никога! С полковника може би, но не и с Уилтън! — и тя се разсмя. — И да не те отегчавам повече, ще ти кажа, че вече разполагам не само с четири яхти по Темза, но и с четири добре обзаведени къщи в най-страхотните квартали на Лондон или недалеч от тях, които можем да наемем или за сезона, или за една година, или за винаги, ако решим да се установим тук.

— Стига да искаш, мила — рече Каупъруд. — Ама ти си същинска актриса!

— И всичките ми обожатели — продължи Беренис, без да обръща внимание на възхищението му, — са готови да ми ги покажат — и къщите, и яхтите, стига да им дам лондонския си адрес, нещо, което аз още не съм направила.

— Браво! Ей, богу, браво! — възкликна Каупъруд.

— Само че още с никого не съм се обвързала и нищо не съм обещавала — добави тя. — С мама решихме да разгледаме къщата на Гросвенър Скуеър и друга една на Баркли Скуеър и тогава ще видим какво ще правим.

— Не смяташ ли, че ще трябва да се посъветваш със стария си настойник във връзка с договора за наема и така нататък?

— Е, за договора — да, но за другото...

— За другото се предавам, при това с радост. Цял живот ръководя, стига ми. Я да те видя сега тебе.

— Добре — продължи Беренис игриво, — като начало ще седна тук — и тя се настани в скута му, пресегна се, взе от масата чашата и докосна устни до ръба ѝ: — Виж, намислих си желание. — И изпи половината. — Сега си измисли и ти — каза Беренис, като му подаде чашата и не свали поглед от него, докато той не я допи. — А сега я хвърли през дясното ми рамо, за да се разбие в стената и никой повече да не пие от нея. Така са правила старите датчани и нормани. Сега...

Каупъруд хвърли чашата.

— Сега ме целуни и желанието ще се сбъдне — рече тя. — Защото съм вещица, както много добре знаеш, и изпълнявам желания.

— Напълно ти вярвам — каза Каупъруд с обич, като я целуна тържествено.

След вечеря те обсъдиха какво ще правят в най-близко време. Беренис в никакъв случай не искаше да напуска Англия. Беше дошла пролетта, а тя винаги бе мечтала да обиколи градовете с големи катедрали — Кентърбъри, Йорк, Уелс, да види римските бани в Бат, да посети Оксфорд и Кембридж, както и няколко стари замъка. Можеха да пътуват заедно, но едва след като той разучи възможностите за лондонския си проект. От своя страна Беренис също искаше да огледа споменатите къщи. А щом се устрояха, можеха веднага да заминат.

Междувременно Каупъруд трябваше да отиде да види майка ѝ, която напоследък бе разстроена и бе изпаднала в депресия, опасявайки се за тях тримата, кой знае от какво. А след това можеше да се върне при нея и тогава... тогава...

Каупъруд я взе в прегръдките си.

— Добре, Минерва — каза той. — Не знам, може и да успеем да уредим всичко така, както искаш. Но едно е сигурно, ако нещо не върви тук, ще направим околосветско пътешествие. Все ще се оправя

някак си с Ейлийн. Дори тя да не се съгласи, пак ще заминем. Нищо, че ме заплашва да разгласи всичко в пресата. Сигурно ще мога да го предотвратя. Поне досега съм се оправял.

Той я целуна нежно и това някак си го успокои. Сетне отиде да поговори с мисис Картър. Намери я да чете роман от Мари Корели, седнала до отворения прозорец. Явно се бе облякла и сресала заради него. Усмихна му се доста бодро. Но все пак Каупъруд усети как тя се притеснява, бои се от изхода на тази му история с Беренис. Стори му се, че вижда в очите ѝ напрежение и потиснатост. Затова, след като си размениха няколко незначителни фрази, колко приятно е да прекараш пролетта в Англия, той уж между другото, но съвсем откровено, ѝ каза:

— На ваше място не бих се притеснявал, Хати. Ние с Беви чудесно се разбираме. Смятам, че тя и със себе си е съвсем наясно. Беви е красива и умна и аз я обичам. И да имаме неприятности, ще се справим с тях. Гледайте да си прекарвате добре. Аз вероятно ще бъда много зает и няма да се виждаме толкова, колкото ми се иска, но ще бъда нащрек. А и тя също. Така че не се бойте.

— О, аз не се боя, Франк — каза тя почти извинително. — Естествено знам колко е находчива и решителна Беви и как се грижите за нея. Така се надявам да ви върви. Тя е тъкмо за вас, Франк, толкова талантива и обаятелна е. Да бяхте я видели на кораба как общуваше с хората. Забавляваше ги, но успяваше да ги задържи на разстояние. Сега ще поостанете ли? Така се радвам. Аз нещо не съм разположена, но се надявам да се видим по-късно.

Тя го изпрати до вратата като домакиня, която е приела важен гост, за какъвто и наистина го смяташе. След като той си отиде, Хати затвори вратата, отиде до прозореца, погледна тъжно през него, сложи си малко руж на страните — в случай че Беренис надникне, — след това извади от куфара шише бренди и си наля една чашка.

ГЛАВА XXV

В края на седмицата семейство Каупъруд се озова сред многото интересни гости на лорд Хадънфийлд в имението му Беритън. Това бе внушителна сграда, рожба на английската архитектура от XVI век, в югоизточната част на Хардаунската равнина, посред добре поддържано наследствено имение. На северозапад сградата гледаше към мрачната, подобна на безбрежно море равнина със залюляните ѝ зелени пасища, които стотици години се бяха опълчвали срещу орача, сеяча и строителя. И богатите, и бедните я ценяха заради разнообразния дивеч — най-вече зайци и сърни, и там често се устройваше лов и пристигаха ловци с червени униформи, с коне и хрътки. Фасадата на къщата гледаше на югозапад, към покрити с гори склонове и поля, посред които бе разположен Литъл Беритън, пазарно градче с къщи със сламени покриви, което придаваше идиличен вид на околността.

Хадънфийлд, който посрещна семейство Каупъруд на гара Беритън, си беше същият изискан весел тип от преди пет години. Поради приятните си спомени от Америка той се радваше да ги види и докато им показваше наистина забележителните морави и дворове, се обърна към Ейлийн:

— Мислех си, мисис Каупъруд, дали равнината няма да ви подежда на вас и на съпруга ви потискащо. Затова ви определих стаи с изглед към градината. В гостната сега е сервиран чай, ако искате, можете да се подкрепите след пътуването.

Въпреки че техният дом в Ню Йорк бе много по-разкошен и пълен е прислуга, въпреки че мъжът ѝ бе много по-богат от този лорд, Ейлийн поне за момент предпочете да има всичко това тук. Такъв замък, такова сигурно положение и какви ли не видни познати! И да не трябва повече да се бори. Да намери покой. От друга страна, Каупъруд, макар обстановката да му харесваше, не остана поразен, нито дори впечатлен от титлата и получения наготово имот. Той бе създал своето богатство и слава сам.

Гостите на Хадънфийлд за събота и неделя бяха смесено, но изискано общество. Предишния ден от Лондон бе пристигнал сър Чарлс Стоунледж, известен актьор от лондонските театрални среди, но иначе превзета и изкуствена личност, която не изпускаше възможност да гостува на свои приятели и познати от аристокрацията. Той бе довел мис Констанс Хатауей, актриса, която играеше в прочутата тогава пиеса „Чувство“.

Съвсем различни от тях бяха лорд и лейди Етиндж; той — преуспял в железопътния и корабния бизнес, едър, цъфтящ, властен мъж, който обичаше да пие доста и в такъв случай ставаше по-дружелюбен. В трезво състояние обаче бе склонен да подхвърля по някоя дума, но не и да води лек разговор. За разлика от него лейди Етиндж бе изключително тактична. Сега лорд Хадънфийлд я бе поканил да бъде домакиня на замъка. Тя добре познаваше настроенията и навиците на мъжа си и ги понасяше търпеливо, но като отстояваше собствената си личност. Беше едра и здраво сложена, с изпъкнали сини вени, червени бузи и доста хладни сини очи. Някога явно е била хубава и мила шестнадесетгодишна девойка и добре го помнеше, а и лордът също. Тогава той я бе ухаждал пламенно. Лейди Етиндж имаше по-добро чувство за мярка от съпруга си. Потомък на стар, богат род, той ценеше произхода повече, отколкото постиженията на човека, макар че самият доста активно се занимаваше с бизнес. Жена му обаче, макар и също от знатен произход, по-добре съзнаваше, че ликът на времето се е променил, и се възхищаваше на такива нетитулувани гиганти като Каупъруд.

Тук бяха и лорд и лейди Босвайк, и двамата млади, елегантни и много симпатични. Играеха всякакви спортове, обичаха картите и конните състезания и навсякъде ги посрещаха добре заради веселия им нрав. Тайно те се присмиваха на Етиндж и жена му, но същевременно оценяваха общественото им положение и гледаха да им се харесат.

Един истински важен гост — поне в очите на Хадънфийлд и Етиндж — бе Абингтън Скар. Човек с доста съмнителен произход — нямаше нито титла, нито род, — той все пак бе направил финансов фурор навремето. През последните четири години бе организирал компания за отглеждане на добитък в Бразилия. Акционерите й печелеха доста добре от нея. Сега смяташе да отглежда овце в Африка и бе получил от правителството разрешително при нечувано изгодни

условия. Като се прибавят и уменията му да свежда до минимум разходите и да намира пазари, очакваше се скоро той да стане милионер. И най-злостните нападки срещу него от страна на тези, които го подозираха в какво ли не, досега не бяха успели ни най-малко да му навредят. Хадънфийлд и Етиндж се възхищаваха от успехите му, но още не бяха готови да участвуват в неговия бизнес. От време на време купуваха от акциите му, но и бързо ги продаваха. Сега Скар се бе захванал с нещо ново, което да му донесе бърз и голям успех — линията Бейкър Стрийт — Уотърлу, за която бе получил разрешително от Парламента. И тъкмо в тази връзка неочакваната поява на Каупъруд го заинтригува много.

Тъй като Ейлийн дълго се гласи пред огледалото, семейство Каупъруд закъсня за обед. Когато двамата влязоха в гостната, повечето гости вече се бяха събрали и от чакането на лицата им бе изписана досада. Особено Етиндж бе твърдо решил да не обръща голямо внимание на семейство Каупъруд. Но щом те се появиха и Хадънфийлд ги посрещна сърдечно, другите веднага се обърнаха към тях, забравиха раздразнението си и проявиха искрен интерес към американците. Етиндж едва се надигна от стола и кимна сковано, когато ги запознаваха, но не пропусна да огледа внимателно Каупъруд. А лейди Етиндж, която бе чела всичко за него в английската преса, веднага реши, че след мъжа ѝ Каупъруд е най-важната личност в тази компания. Тя му прости спонтанно за Ейлийн, като прецени, че се е оженил рано, а след това философски е решил да търпи този неудачен брак. А Скар бе достатъчно проникателен, за да види, че е в присъствието на един от господарите на техния свят.

След дългата самота в Ню Йорк Ейлийн сега се чувствуваше неудобно в това общество и всячески се постара да се държи естествено, но успя само да покаже прекалена любезност и дори възторженост, като непрекъснато се усмихваше на всички. Във всяка дума се усещаше колко неуверена е в себе си. Каупъруд забеляза всичко, но реши, че ще се справи и за двамата, затова с присъщата си дипломатичност се обърна към лейди Етиндж като към най-възрастната и очевидно най-забележителната гостенка.

— Малко съм ходил сред английската природа — каза той съвсем, просто, — но трябва да призная, че дори най-повърхностните

ми впечатления този следобед напълно оправдават възхищението, с което се ползва тя.

Да, така си е — отвърна лейди Етиндж, любопитна да узнае какви са вкусовете и склонностите му. — Значи наистина сте очарован?

— Да и мисля, че мога да обясня защо. Оттук е тръгнало това, с което се слави сега моята страна. — Каупъруд наблегна на думата „сега“ и тя го забеляза. — Да вземем например италианската култура продължи той, — ние я ценим като култура на нация, съвършено различна от нашата; същото може да се каже за Франция и Германия. Но тук съвсем естествено и с голяма симпатия разпознаваме първоизточниците на нашата собствена култура и развитие, дори ако не сме съвсем от английски произход.

— Твърде мило говорите за Англия — каза лейди Етиндж. — Вашият род оттук ли е?

— Да, родителите ми бяха квакери. Възпитан съм с тяхната сурова простота и го съзнавам.

— Боя се, че не всички американци са така сърдечни.

— Мистър Каупъруд е добре осведомен за всяка страна — каза лорд Хадънфийлд, като се приближи, — защото е похарчил цяло състояние в продължение на дълги години, за да събере произведения на изкуството отвсякъде.

— Колекцията ми е съвсем скромна — каза Каупъруд. — Гледам на нея просто като на едно начало.

— А тези произведения на изкуството се помещават в един от най-красивите музеи, които някога съм виждал — продължи лорд Хадънфийлд, като се обърна към лейди Етиндж. — Това е домът на мистър Каупъруд в Ню Йорк.

— Имах удоволствието да присъствам на разговор за вашата колекция, когато бях последният път в Ню Йорк, мистър Каупъруд — намеси се Стоунледж. — Вярно ли е, че сте дошли, за да я попълните? Май четох нещо такова във вестниците.

— Това са само слухове — отвърна Каупъруд. — В момента не събирам нищо друго освен впечатления. Просто минавам през Англия на път за Европа.

Предоволна от успеха, който мъжът ѝ явно постигаше, по време на обедата Ейлийн изпадна в еуфория и се наложи Каупъруд да ѝ хвърли

няколко въпросителни погледа, тъй като много държеше да направи добро впечатление. Много добре се бе запознал с финансовите операции на Хадънфийлд и Етиндж, а ето тук се оказа и Скар, който, както бе узнал, се интересува от строежа на подземна линия. Лорд Етиндж несъмнено би могъл да му бъде много полезен със своите връзки и нямаше, да е лошо Каупъруд да узнае нещо повече по този въпрос в разговора си с лейди Етиндж. Тя самата му помогна, като заговори съвсем открито за политическата му дейност. Той бил тори и имал тесни връзки с лидерите на тази партия. В най-скоро време се очаквало да получи висок пост в Индия. Зависело от някои промени в политическата обстановка във връзка с Бурската война, която тогава разтърсваше Англия. До този момент англичаните почти непрекъснато понасяли загуби. Сега те се заели да сложат край на неблагоприятията си и щели да го направят, каза тя, а Каупъруд тактично се съгласи с нея.

Докато поддържаше непринуден разговор по време на обета, той непрекъснато си мислеше кой от тези хора може да бъде полезен за него или за Беренис. Лейди Босвайк го покани в дома си в Шотландия, След като дамите напуснаха масата, Скар пръв се приближи към него, попита го дали възнамерява да остане дълго в Англия и го покани в дома си в Уелс, Дори Етиндж вече се отпусна и заговори за американската политика и международното положение.

Отношенията им се подобриха още повече в понеделник, когато излязоха на лов и Каупъруд се оказа добър стрелец. Изобщо до края на гостуването им той си спечели възхищението на всички гости на Хадънфийлд, макар че не можеше да се каже същото за Ейлийн.

ГЛАВА XXVI

Щом се върна от имението Беритън, Каупъруд отиде да види Беренис в апартамента ѝ и я свари да се приготвя за огледа на една от къщите, предложени от полковник Хоксбъри, където те двете с майка си да прекарат лятото. Беренис каза, че била на Темза, между Мейдънхед и Марлоу.

— И кой, мислиш, е собственикът? — попита го тя с тайнствен вид.

— Нямам представа, освен да се опитам да ти прочета мислите.

— Опитай.

— Не мога. Много е трудно. Кой е?

— Не някой друг, а английският лорд, за когото ти писа твоят Сипънс, освен ако няма двама лордове, които да се казват така. Лорд Стейн.

— Сериозно ли? — попита Каупъруд, изненадан от съвпадението. — Разкажи ми всичко. Запозна ли се с него?

— Не. Но полковник Хоксбъри страшно хвали къщата и твърди, че е съвсем близо до Лондон. Освен това „наблизо живеем ний със сестра ми“ — Беренис го изрече важно, имитирайки полковника.

— Щом е така, да идем да я видим — каза накрая Каупъруд, като разглеждаше с възхита изящния костюм на Беренис; дълга пола и жакет по тялото в тъмнозелено, чиято горна част бе обточена със сърмен ширит и стегната със златен колан. На главата ѝ бе килната малка зелена шапчица с едно-едничко червено перо. — Бих искал да се запозная със Стейн — продължи Каупъруд — и сигурно трябва да използвам случая. Но трябва да бъдем много предпазливи, Беви. Разбрах, че е богат и доста влиятелен. Ако го спечелим за проекта и той приеме условията ни... — Каупъруд замълча.

— И аз си мислех за това — каза тя. — Защо не дойдеш с мен на огледа? Днес майка е уморена и ще си остане в къщи.

Беренис се държеше както винаги — леко, насмешливо, закачливо, така, както най-много се харесваше на Каупъруд, защото

това ѝ поведение отразяваше присъщите ѝ сила, находчивост и оптимизъм при всички обстоятелства.

— Стига ми удоволствието да придружавам този костюм, да не говорим за другото — каза Каупъруд.

— Естествено — продължи Беренис — аз съм обяснила на всички, че не мога да взимам никакви решения, без да се посъветвам с настойника си. Готов ли си да поемеш задълженията си? — попита тя с най-лукава усмивка.

Той се доближи и я взе в прегръдките си.

— Да си призная, необичайно ми е, но ще се опитам.

— Е, аз във всеки случай се постарах да те облекча — каза Беренис. — Говорих вече с един посредник по недвижими имоти. Ще се срещнем с него в Уиндзър. След което сигурно ще намерим някоя хубава гостилничка, за да прием чай.

— Чудесно. Но първо трябва да поговоря с майка ти.

И Каупъруд отиде в стаята на мисис Картър.

— Е, Хати — поздрави я той. — Как е? Как ви харесва славната стара Англия?

За разлика от Беренис майка ѝ изглеждаше потисната и дори малко измъчена. Събитията се развиваха светкавично, след спокойното и осигурено съществуване, в което тя толкова наивно бе повярвала, сега бе започнал този вихър от приключения, който въпреки разкоша и парадността я плашеше със спотаените в него опасности. Какво сложно нещо е животът! Наистина бе отгледала надарена и самостоятелна дъщеря, но момичето ѝ се оказа вироглаво, като майка си на младини, поради което бе невъзможно да се отгатне съдбата му. И макар че Каупъруд отдавна ги поддържаше и осигуряваше както със съвети, така и с пари, тя се боеше. Учудваше се, че ги е довел в Англия в момент, когато се старае да спечели благоразположението на английските делови среди, като при това е пристигнал с жена си. А Беренис ѝ разправяше, че така трябва, макар и да е малко неудобно.

Но това обяснение не я бе убедило напълно. Тя бе рискувала и бе изгубила и страхът, че същото може да сполети Беренис, я преследваше като призрак. Защото съществуваха Ейлийн и непостоянството на Каупъруд, и този бездушен свят, който не щади никого, не прощава на никого. Сега тя си мислеше за всички тези неща и ѝ личеше по настроението, по очите, дори по отпуснатото тяло.

Скришом от Беренис бе започнала пак да пие и само миг преди да влезе Каупъруд, бе обърнала голяма чаша бренди, за да се стегне за срещата с него.

В отговор на поздрава му каза:

— О, аз много обичам Англия. Беви е очарована от всичко тук. Сигурно ще отидете да огледате къщите. Най-важното е да решите колко души ще приемате у дома или по-точно кого няма да приемате, за да не ви виждат заедно.

— Това се отнася до Беви, не до мен. Тя е магнит за всички тези хора. Но вие ми се струвате малко потисната, Хати. Какво има? — Каупъруд я погледна въпросително, но и с известно съчувствие. — Стегнете се. Явно тези първи дни малко ви изнервят. Знам, че не е лесно. Тежко пътуване, изморили сте се. — Той пресече стаята и сложи приятелска ръка на рамото ѝ, но го лъхна на бренди. — Вижте какво, Хати — продължи Каупъруд, — ние с вас се познаваме отдавна. Знаете, че колкото и да съм влюбен в Беви, нито веднъж не съм си позволил да я компрометирам, преди тя да дойде при мен в Чикаго. Така ли е или не?

— Да, Франк, вярно е.

— Знаете, че когато не се надявах да ме обикне, имах едно-единствено желание — да ѝ осигуря място в обществото, добър брак, за да си поеме пътя, преди да се е случило нещо неприятно.

— Да, знам.

— Разбира се, аз нося отговорност за това, което стана в Чикаго, но не цялата отговорност, защото тя дойде при мен в момент, когато имах голяма нужда от нея. Иначе смятам, че бих могъл да ѝ устоя. Във всеки случай сега сме тримата в една лодка, ще плаваме или ще потънем. Вие смятате, че това приключение тук е безнадеждно. Аз обаче — не. Не забравяйте, че Беви е много умно и способно момиче. И ние се намираме в Англия, не в САЩ. Хората тук умеят да ценят ума и красотата така, както изобщо не можем да мечтаем в Америка. Ако успеете да се вземете в ръце и да си изиграете ролята, всичко ще е наред.

И той пак я потупа по рамото, като я погледна в очите да види как е възприела думите му.

— Знаете, че ще направя каквото мога, Франк — каза тя.

— Но едно нещо не трябва да правите. Хати, и то е да се пропивате. Вие си знаете слабостта. А ако Беви разбере, ще падне духом и така ще се провали всичко, което сме замислили.

— О, аз ще направя всичко, Франк, всичко, само да мога да изкупя миналото!

— Така ви искам! — И Каупъруд ѝ се усмихна окуражително и излезе от стаята, за да отиде при Беренис.

ГЛАВА XXVII

Във влака обсъди с Беренис страховете, които пораждаше в него майка ѝ. Тя го увери, че няма нищо страшно, че е от рязката промяна. Малко като им потръгне тук и майка ѝ ще се оправя.

— Ако ни сполетят някакви неприятности, те ще са от американци, а не от англичани — добави Беренис замислено, докато двамата гледаха през прозореца красивата природа, без да я виждат. — И аз определено смятам да не приемам покани и да не се запознаваме с американци, а още по-малко да ги каня в къщи, стига да мога да го избягна.

— Много си права, Беви. Точно така трябва.

— Те хвърлят в ужас майка. Знаеш, американците са невъзпитан народ, не са толерантни като тукашните хора. В Англия се чувствам като у дома.

— Харесва ти старата им култура и умението да се държат — каза Каупъруд. — Те не са така откровени, не бързат да си правят заключения. Ние, американците, се захванахме с дива страна, за много малко време я развихме или поне се опитахме, докато тези хора тук работят върху малкия си остров вече хиляда години.

В Уиндзър се срещнаха с мистър Уорбъртън, посредника по недвижимите имоти, който най-подробно им разказа за къщата. Била на едно от най-хубавите места по реката. Лорд Стейн живял там дълги години, допреди няколко лета.

— Откак баща му почина — обясни посредникът поверително, — той живее главно в Трегасол, където е главното му имение. Миналата година даде тази къща под наем на една актриса, мис Констанс Хатауей, но тази година тя заминава за Бретан. И само преди месец-два лорд Стейн ми каза, че мога да я дам, ако намеря подходящ наемател.

— Голямо ли е имението му в Трегасол? — попита Каупъруд.

— Едно от най-големите, сър — отвърна посредникът. — Около пет хиляди акра. Доста красива местност, макар че той не стои там.

В този миг Каупъруд бе обзет от неприятно чувство. Бе решил, че никога повече няма да се оставя на ревността, но откак Беренис влезе в живота му, той все по-често я усещаше. В момичето се съчетаваше всичко, което той така желаше. Нима при дадените обстоятелства тя нямаше да предпочете някой по-млад и също така блестящ и способен мъж? Можеше ли да разчита той, че ще я запази, ако тя се срещнеше и разговаряше с човек като Стейн? Тази; мисъл внесе в чувството му към Беренис нещо ново, което го нямаше досега.

Имението Прайърс Коув се оказа една мечта, с чудесна архитектура и градина. Къщата беше на повече от сто години, макар да бе обзаведена съвсем съвременно. Дълга около тридесет метра и висока около пет-шест, тя се криеше под огромни дървета и бе заобиколена от множество живи плетове, пътечки, цветни и зеленчукови градини. Отзад, на юг от сградата, откъм реката, имаше две постройки под прав ъгъл — обори за лестърширските овце и конюшня със старовремски огради, порти и курници. Както им обясни мистър Уорбъртън, тук гледали коне за езда и впряг, които наемателят може да използва, черни кокошки, овце и овчарски кучета — за тях се грижели един градинар, един коняр и един ратай, които вървели заедно с къщата.

Каупъруд и Беренис бяха очаровани от идиличната атмосфера: гладката като огледало Темза, която течеше бавно и тихо към Лондон, огромната морава към реката и малката закотвена яхта с ярки навеси, развени перденца и плетени столове и маси. Той се загледа в слънчевия часовник в средата на пътеката, която водеше към яхтата. Как летеше времето! Той вече бе стар човек. А Беренис щеше да се срещне с този много по-млад мъж, който можеше да ѝ хареса. Когато преди няколко месеца дойде при него в Чикаго, тя му заяви, че принадлежи само на себе си и че е дошла, защото е пожелала. А когато вече не го желае, ще го напусне. Разбира се, можеха и да не наемат това имение, той да не завързва делови връзки със Стейн. Имаше и други хора, и други начини. Например Абингтън Скар или лорд Етиндж. Но защо се боеше от поражение? Бе живял пълноценно и щеше да продължава така, каквото и да стане.

Беренис бе изпаднала във възторг от тази красота. Без да знае мислите му, тя вече се чудеше какъв ще е този лорд Стейн. Сигурно не бе много стар, защото бе чула, че скоро е наследил тези имоти от баща

си. Но още повече я интересуваха съседите, които мистър Уорбъртън не пропусна да изброи. Най-близко бяха Артър Гарфийлд Ротисли Гоул, съдия във Върховния съд, сър Хебърман Кайпс от компанията „Бритиш Тайлс енд Патърнс“, преподавателят Рънсиман Мейнс от Министерството на колониите заедно с много други сър Голяма Клечка и сър Малка Клечка и техните съпруги. Каупъруд се интересува от тези подробности, като се питаше как ли Беренис и майка ѝ ще я карат в това обкръжение. През пролетта и лятото, му каза Беренис, тук ще има градински увеселения и пикници, от Лондон ще идват политици, държавници, хора на изкуството, така че ако познаваш когото трябва, няма да скучаеш нито денем, нито нощем.

— Всъщност — отбеляза Каупъруд — една атмосфера, в която можеш или да успееш, или да се провалиш с трясък еднакво бързо и фатално.

— Точно така — каза Беренис. — Само че аз смятам да успея.

И той отново се възхити на оптимизма и смелостта ѝ.

Посредникът, който бе отишъл да види живия плет, се върна. Каупъруд се обърна към него:

— Току-що посъветвах мис Флеминг — заяви той, без да предупреди Беренис — да наемат тази къща с майка си. Аз давам своето разрешение. Можете да изпратите необходимите документи на адвоката ми. Това е формалност, разбира се, но като неин настойник аз ще трябва да я извърша.

— Много добре ви разбирам, мистър Каупъруд — каза посредникът. — Но документите ще бъдат готови едва след няколко дни, може би към понеделник или вторник идната седмица, тъй като посредникът на лорд Стейн мистър Бейли няма да се върне дотогава.

На Каупъруд му олекна от новината, че Стейн не се занимава лично с договорите за наема. Засега той щеше да стои настрана. Но какво ще покаже бъдещето — това вече не се знаеше.

ГЛАВА XXVIII

След като обиколи със Сипънс всички участъци на проектираната подземна железница и се убеди, че като начало е добре да си осигури правата за линията Чаринг Крос, Каупъруд зачака с нетърпение срещата с Грийвс и Хеншоу, насрочена за същата сутрин в кантората му. Пръв заговори Грийвс:

— Бихме искали да знаем, мистър Каупъруд, дали сте готов да получите петдесет и един процента от акциите на Чаринг Крос, ако ние поемем задължението на намерим съответните суми за строежа на линията.

— Какво значи „съответните“? — попита Каупъруд. — Зависи какво имате предвид. Ако линията струва един милион лири стерлинги, гарантирате ли, че ще намерите около четиристотин и петдесет хиляди?

— Е — каза малко колебливо Грийвс. — Не непременно от нашия джоб. Но познаваме хора, които биха ни помогнали да осигурим тази сума.

— Вие, изглежда, не сте ги познавали, когато се видяхме в Ню Йорк — вметна Каупъруд. — Затова отсъдих, че тридесет хиляди лири за петдесет и един процента от компания, която разполага само с разрешително и дългове, е пределната сума за мен. Тук съществуват твърде много компании, които притежават само права за строеж и просешки тояги. Аз проучих основно въпроса. Ако вие ми гарантирате тези четиристотин и петдесет хиляди, на колкото вероятно ще възлязат четиридесет и деветте процента от разходите по изграждането на линията, можем да преговаряме. Но не съм съгласен да взема петдесет и един процента, въз основа на които вие да се опитате да намерите пари за своите четиридесет и девет процента. Какво всъщност можете да ми предложите сега — само разрешителното си за строеж. При тези обстоятелства аз ви искам или контролния пакет, или нищо. Защото само ако го имам, бих могъл да се опитам да намеря твърде голямата сума, необходима за строежа. И тъкмо вие, господа, много добре го

знаете. Така че, ако не сте съгласни с последното ми предложение — тридесет хиляди за разрешителното, заедно с продължаване на договора ви за строеж, аз нямам какво повече да ви кажа.

Той извади часовника си, като даде на Грийвс и Хеншоу да разберат, че ще трябва да решават начаса. Те се спогледаха въпросително. Хеншоу каза:

— Ако ви предоставим контролния пакет, мистър Каупъруд, каква гаранция имаме, че незабавно ще пристъпите към строежа на линията? Защото, ако ние не започнем строителните работи в съответния срок, няма да спечелим нищо.

— Съгласен съм с моя партньор — каза Грийвс.

— Не се тревожете за това — отговори им Каупъруд. — Съгласен съм да впишем в договора, че ако в срок от шест месеца не осигуря парите за строежа на първия участък от линията, нашето споразумение става невалидно и аз ще ви заплатя десет хиляди лири неустойка. Това удовлетворява ли ви?

Двамата се погледнаха отново. Бяха чували, че Каупъруд е хитър и хладнокръвен в деловите си работи, но също така, че изпълнява стриктно договорите си.

— Това е добре. Условиата са приемливи. А що се отнася до другите участъци? — обади се Грийвс.

Каупъруд се засмя:

— Е, господа, в момента разпродавам моите две трети от цялата трамвайна мрежа на Чикаго. През последните двадесет години съм построил там тридесет и пет мили железници на естакади, четиридесет и шест мили трамвайни линии, а също така съм прокарал и сега успешно експлоатирам седемдесет и пет мили за трамваи в предградията, като съм главният собственик на всички тези линии. И никой от акционерите ми не е загубвал нито цент. Те получаваха и до ден днешен получават повече от шест процента, като линиите все още са мои. И аз ги продавам не защото не са рентабилни, напротив. При това ги продавам при доста изгодни условия. Правя го заради завистта на някои политически и други фигури, предприели срещу мене кампания, която доста ме дразни. А с лондонската железница се захванах не заради печалба. Не забравяйте, че вие дойдохте при мен, а не аз при вас. Но да оставим това. Не се хваля и никак не ми се иска да го правя. Що се отнася до останалите участъци, в договора ще впишем

сроковете и сумите за строежа им, като предвидим естествено, че е възможно работата понякога да се задържа поради непредвидени обстоятелства, както вие много добре знаете от собствен опит. Най-важното е, че аз съм готов сега да ви заплатя за концесията и да поема изпълнението на всички задължения, предвидени в договора.

— Какво ще кажете? — попита Грийвс, като се обърна към Хеншоу. — Аз смятам, че ще свършим добра работа с мистър Каупъруд.

— Аз също — каза Хеншоу. — Готов съм да подпишем.

— А как смятате да осъществим прехвърлянето? — попита Каупъруд. — Доколкото разбирам, вие трябва да оформите правата си върху разрешителното в Електротранспортната компания и чак тогава да ги предадете на мен.

— Така е — отвърна Хеншоу, който вече размишляваше по този въпрос. Ако се наложеше първо да оформят правата си в Електротранспортната компания, а след това да ги прехвърлят на Каупъруд, трябваше не само да намерят отнякъде тези тридесет хиляди, с които да платят на компанията за разрешителното, но и да вземат на заем, макар и за малко, шестдесет хиляди за прехвърляне на ценните книжа, депозирани у правителството като гаранция от Електротранспортната компания.

Тъй като деветдесет хиляди лири не можеха да се намерят лесно, Хеншоу си помисли колко по-лесно би било да отидат при Джонсън и в кантората на Електротранспортната компания и да кажат какво са предприели. Тогава Джонсън ще свика директорите на среща с тях двамата и Каупъруд, за да може цялата сделка да се осъществи с парите на Каупъруд. И тази мисъл така му допадна, че той каза:

— Смятам, че е най-добре да извършим прехвърлянето на един път — и обясни как, макар и не защо. Но Каупъруд много добре знаеше и „защо“.

— Чудесно — рече той. — Свикайте директорите, аз съм готов. Всичко може да се оформи за няколко минути. Срещу вашата концесия за тридесет хиляди и националния депозит от шестдесет хиляди ще получите от мен чекове. А сега смятам, че трябва да направим временно споразумение с всичките подробности, за да може да го подпишете.

Каупъруд позвъни на секретаря си и му издиктува текста на договора.

— И така, господа — каза той, когато подписаха, — ще ми се ние с вас да се чувстваме не като купувачи и продавачи, а като съратници в едно важно дело, което би трябвало да се увенчае с добри резултати. Давам ви думата си, че на вашето безрезервно сътрудничество съм готов да отвърна със същото. — И се здрависа сърдечно с двамата.

— Е — отбеляза Грийвс, — трябва да призная, че всичко стана доста експедитивно.

Каупъруд се усмихна.

— Сигурно у вас в Америка на това му викат „бързи темпове“? — намеси се Хеншоу.

— Просто трезв подход от страна на всички участници — каза Каупъруд. — Ако това е американска черта, много добре! Ако е английска — също! Но не забравяйте, че за сделката бяха необходими един американец и двама англичани!

Щом те си тръгнаха, Каупъруд извика Сипънс.

— Не знам дали ще ми повярвате или не, Де Сото — каза той, когато Сипънс дойде, — но току-що купих тази ваша Чаринг Крос.

— Виж ти! — възкликна Сипънс. — Чудесно!

Той вече се виждаше като главен директор на строежа.

Всъщност Каупъруд наистина искаше да го използва тъкмо като такъв, поне в началото, докато потръгнат нещата. Защото Сипънс му се струваше прекалено американец, а това щеше да дразни големите финансисти в Лондон, с които щеше да му се наложи да работи.

— Я вижте това — и Каупъруд взе от бюрото си лист хартия — предварителния, но обвързващ и двете страни договор, който бяха подписали с Грийвс и Хеншоу. Протегна му и кутия с дълги пури, обвити със станиол. Сипънс си взе една и се зачете.

— Чудесно! — възкликна той накрая, като държеше пурата настрани. — Какъв фурор ще стане само, когато прочетат това в Чикаго и Ню Йорк, че и тук! Боже господи! Само да го публикуват, и новината ще обиколи целия свят.

— Тъкмо за това искам да поговорим, Де Сото. Такова едно съобщение, при това така скоро след пристигането ми... боя се, че ще се получи отрицателен резултат... не, не в Америка... там нека се дивят и ядосват... но той ще се отрази лошо на цените на тукашните

разрешителни. Те сигурно ще се вдигнат, ако съобщим за договора си. — Той помълча. — А особено като разберат колко много пари се залагат наведнъж за една-единствена линия, при това неголяма — около сто хиляди лири, защото аз естествено ще трябва да я построя или ще загубя около седемдесет хиляди.

— Точно така, шефе — съгласи се Сипънс.

— Колко е нелепо — продължи Каупъруд замислено. — Ние с вас стареем, пък се захващаме с начинание, което, успешно или не, не ни е чак толкова важно. Защото колко още ни остава, Сипънс? За какво са ни тези пари?

— И все пак искаш да я построиш, шефе!

— Така си е — каза Каупъруд. — А и на двамата какво ни трябва — малко нещо за ядене, за пиене, за развлечение — и толкова. Изненадва ме, че така се вълнуваме. Нали и ти си учуден от себе си, Сипънс?

— Е, шефе, мога ли да говоря от твое име! Ти си велик и с каквото и да се захванеш, все е значимо. А пък за мене то е някаква игра, която съм започнал. Едно време всичко ми се струваше по-важно, отколкото сега. И сигурно съм бил прав, защото ако не бях запретнал ръкави да пробивам, животът щеше да ми се изплъзне и нямаше да постигна нещата, които съм постигнал. И май това е истината: все да си зает с нещо. Животът е игра, а ние — щем не щем, трябва да си изпълняваме ролите.

— Е — каза Каупъруд, — твоята роля скоро ще стане главна, ако се заемем да построим тази линия в срок.

И той потупа по гърба своя дребен енергичен приятел.

Когато събщи на Беренис за сделката, тя реши, че е добре да отпразнуват случая. Та нали тъкмо тя го бе тласнала към това лондонско приключение? И сега това момиче най-последно се приобщи към големия делови свят, който някога бе съзирала смътно. Когато усети приповдигнатото настроение на Каупъруд, Беренис извади бутилка, за да пийнат за успеха на делото, както и за тях двамата.

В един момент тя не се сдържа и попита дяволито:

— А случайно да си виждал твоя, нашия, лорд Стейн?

— Нашия ли? — Засмя се той. — Не е ли по-точно „твоя“ лорд Стейн?

— Моя и твоя — отвърна Беренис. — Защото може да помогне и на двама ни, нали?

„Какво същество! — помисли си Каупъруд. — Колко е дръзка и самоуверена тази хлапачка!“

— Така си е — отвърна той примирено. — Не, още не съм се запознал с него, но признавам, че е важна личност. И може да стане така, че от него да зависи много. Но със или без Стейн аз ще осъществя този проект.

— Със или без Стейн ти ще постигнеш това, което искаш — каза Беренис. — Много добре го знаеш, както и аз. От никого нямаш нужда, нито дори от мен и отиде при него и хвана ръката му.

ГЛАВА XXIX

Доволен от сделката, която сигурно щеше да се отрази добре на по-нататъшната му дейност в Лондон, Каупъруд реши да посети Ейлийн, за да я омилостиви. Толифър не му се бе обаждал и той се чудеше какво да предприеме по-нататък, без да се издава.

Когато наближи апартамента на Ейлийн, който беше до неговия, той чу смеха ѝ, а като влезе, я намери пред голямото огледало, заобиколена от шивачки и модистки от един лондонски магазин. Тя се оглеждаше, докато прислужничката оправяше гънките на роклята ѝ. Из цялата стая бяха разпръснати хартии, кутии, етикети и дрехи и Каупъруд забеляза, че роклята на Ейлийн е великолепна, избрана за разлика от друг път с по-добър вкус. Две шивачки с карфици в уста стояха на колене пред Ейлийн и правеха бързи промени в дрехата, а една много красива и елегантна жена ги командваше.

— Я виж ти — забеляза Каупъруд, след като влезе, — май съм излишен тук, макар че бих погледал, ако нямате нища против.

— Влизай, Франк — викна го Ейлийн. — Меря една вечерна рокля. Още малко. Това е мъжът ми — каза тя и се обърна към групата жени, които се поклониха почитателно.

— Признавам, че това светлосиво страшно ти отива — каза Каупъруд. — Подчертава косата ти. На друга жена нямаше да върви. Но аз всъщност идвах да ти кажа, че ще се наложи да поостанем в Лондон.

— Така ли? — попита Ейлийн, като се обърна леко към него.

— Вече сключих онзи договор, за който ти говорих. Остава да се уточнят само още някои подробности. Рекох да ти кажа.

— О, Франк, та това е чудесно! — Ейлийн беше във възторг.

— Е, няма да ти отнемам повече време. Доста съм зает.

— Между другото — каза Ейлийн, като усети желанието му да се измъкне и поиска да не го притеснява повече, — току-що се обади мистър Толифър. Върнал се е и ще обядва с нас. Обясних му, че ти може да си зает. Сигурна съм, че ще прояви разбиране.

— Няма да е лесно — поде Каупъруд, — но ще се постарая да дойда — което Ейлийн разбра точно както трябваше — че едва ли ще може.

— Добре, Франк — каза тя, а той ѝ махна с ръка за довиждане и излезе.

Ейлийн знаеше, че няма да го види до другия ден, а може и до по-късно, но сега не я болеше толкова от обичайното му безразличие. По телефона Толифър ѝ се бе извинил, че не ѝ се е обаждал толкова време, и бе попитал нетърпеливо дали ще дойде във Франция. Ейлийн недоумяваше как е могла да спечели вниманието на такъв блестящ джентълмен. Защо се интересуваше той така от нея? Сигурно заради парите. И все пак: колко привлекателен беше! Тя нямаше какво да мисли за подбудите, след като неговото внимание ѝ носеше толкова радост.

И все пак главната причина Толифър да иска тя да дойде във Франция, макар това да съвпаднаше с желанието на Каупъруд да я отстрани от Лондон, беше, че бе станал една от безнадеждните жертви на чаровете на Париж. Тогава, още преди автомобилите да влязат в широка употреба, Париж — дори повече от по-късно, бе център за развлечения на богатшите от целия свят — американци, англичани, бразилци, руснаци, гърци и италианци, — хора от всички страни идваха тук и заради тях съществуваха лъскавите магазини, очарователните цветарници и безбройните кафенета с техните летни столове и маси отвън, крещящите кабарета, блестящите тълпи в Булонския лес, конните надбягвания в Отьой, хазартът, операта, театрите и подземният свят.

Вече съществуваха интернационалният хотел — под името „Риц“, а също и ресторантите за гастрономите — „Кафе дьо ла Пе“, „Воазен“, „Маргьори“, „Жиру“ и още пет-шест. А за поета, художника или романиста без пукнат грош оставаше Латинският квартал. В този град и дъждовете, и снеговете, пролетните и есенните дни, и яркото слънце, и сивите небеса въздействаха добре на чувствителните, творчески натури. Париж пееше. И с него пееше младостта, а с нея старостта, амбицията, богатството и дори поражението и отчаянието.

Не трябва да се забравя, че за пръв път през живота си Толифър се видя с пари и си подготви блестяща програма на Казанова. Толкова приятно беше да можеш да се обличаш добре, да имаш постоянен

адрес, какъвто подобава — в момента „Риц“, да бързаш към най-изисканите заведения, да оглеждаш фоайетата, да се спираш на баровете, да поздравяваш приятели и познати.

А един неделен следобед в Булонския лес той бе срещнал своя някогашна любима — навремето се бе казвала Маригоулд Шумейкър и бе от Филадельфия, а сега бе съпруга на Сидни Брейнърд, от рода Брейнърд в Бар Харбър и Лонг Айланд. Тогава тя бе влюбена в него, но поради бедността му бе предпочела Брейнърд, чиито пари, изглежда, нямаха свършване. Яхтата им бе закотвена недалеч от Ница. Толифър, облечен безукорно, обвеян от аромата на приключението, ѝ напомни за онези вълнуващи и романтични дни, когато за пръв път тя бе въведена в обществото. Жената го поздрави сърдечно, запозна го с придружителя си и му даде парижкия си адрес. Той видя как чрез нея, а и чрез други пред него ще се отворят поне някои от вратите, които така отдавна се бяха затръшнаи под носа му.

Разбира се, трябваше да се занимава с Ейлийн. Колко умение се искаше, за да може едновременно да я развлича и да следва собствените си стремежи. Трябва да намери някои дребни риби, които обаче да ѝ представи като нещо кой знае какво. Веднага потърси в хотелите имената на познатите актриси, музиканти, певци, танцьори. Те го приеха радушно, защото бяха сигурни, че той ще ги забавлява. Сега Толифър вече бе спокоен — бе намерил с какво да залъже Ейлийн, ако тя дойдеше в Париж. Най-накрая се свърза и с водещите модисти, които познаваше лично, тъй като смяташе начина ѝ на обличане за доста незадоволителен, но се надяваше, че като я напътства тактично, това може да се оправи; така и на него щеше да му е по-лесно да я представи на приятелите си.

Толифър завърза едно от най-перспективните си парижки познанства, когато негов приятел от Чикаго го представи на един аржентинец на име Виктор Леон Сабинал. Този младеж от виден и богат род пристигнал в Париж преди няколко години с пари, препоръчителни писма и връзки, които незабавно му осигурили достъп до най-различни обществени кръгове в този космополитен град. Но пък заради темперамента си той се отдал на такъв разкош и разсипничество, че търпението на южноамериканските му родители се изчерпало и те изведнъж отказали да осигуряват и занапред пари за неговите подвизи. Затова също като Толифър Сабинал трябваше да

взема на заем и да измисля какви ли не номера, докато най-сетне някогашните му по-назадничави приятели му затвориха вратите си.

Но никой от тях не забравяше, че родителите му са баснословно богати и не е изключено в някой момент да отменят наказанието на сина си. С други думи, той все още можеше да се сдобие с цяло състояние и в такъв случай неговите приятели нямаше да бъдат забравени. Така около него си остана един кръг от безгрижни сателити, все хора с някаква дарба: художници, войници, пройдохи от всички националности, привлекателни мъже и жени, които търсеха богатство и удоволствия. Дори по това време той се бе споразумял с френската полиция и политиците и държеше нещо като заведение за развлечение на многото си приятел ли, които му бяха същевременно закрилници.

Сабимал бе висок, строен, мургав, с почти зловец вид, който се дължеше отчасти на дългото му, тясно и бледо лице и поразително високо чело. Едното от тъмните му бляскави очи изглеждаше изключително кръгло и отворено, сякаш бе от стъкло, докато другото бе по-малко и по-тясно, отчасти закрито от увисналия клепач. Горната му устна бе тънка, а долната — странно издадена напред, но все пак привлекателна. Зъбите му бяха равни, здрави и искрящо бели. Дългите му, тънки ръце и крака бяха като дългото му тънко тяло: гъвкави и стегнати. Но като цяло той излъчваше ловкост, изящество и чар, който те държи нащрек. Общо взето, видът му говореше, че всеки, който пресича пътя му, трябва да се пази.

Домът му на улица Пигал винаги бе отворен. Ако някой дойдеше за следобеден чай, спокойно можеше да остане за закуска. Част от просторния трети етаж, докъдето се стигаше с малък асансьор, бе определена за хазарт. В една от залите на втория етаж имаше малък бар с много чевръст барман от родината на Сабинал, който при нужда си взимаше двама или дори трима помощници. На партера освен гардеробна, салон и кухня имаше галерия с хубави картини и интересна библиотека. Мазето бе добре заредено с вино. Готвачът, който приготвяше обедите, чайовете, официалните и неофициалните приеми и дори закуските, като получаваше за това само по някой и друг дребен бакшиш, също бе аржентинец.

В Сабинал Толифър позна човек от своята кръв, но с много по-големи възможности, и с радост прие да го посети в дома му. Там той се среща с най-различни личности, които много го заинтересуваха:

френски банкери и законодатели, руски князе, южноамерикански милионери, гръцки комарджии и какви ли още не. Веднага усети — тук ще срещне Ейлийн с такива хора, че тя ще остане с впечатлението за запознанства със световноизвестни личности.

Тази мисъл доста го развеселяваше, когато Толифър пристигна в Лондон. След като се обади по телефона на Ейлийн, той прекара по-голямата част от деня на Бонд Стрийт, където се снабди с всичко необходимо за прекарването на цялото лято в Европа, а после се отправи към нейния хотел. Реши този път да не се преструва на влюбен. По-скоро щеше да играе ролята на безкористен приятел, на човек, който я харесва и иска да я запознае заради самата нея с хора, до каквито тя иначе не би се добрала.

След като се поздравиха и си казаха няколко незначителни думи, тя веднага му разправи за посещението си в имението на лорд Хадънфийлд,

— Хадънфийлд... а, да, помня го — каза Толифър. — Той идва в Щатите преди няколко години. Засякох се с него в Нюпорт или Саутхамптън. Веселяк. Обича умните хора.

Всъщност Толифър изобщо не познаваше Хадънфийлд, но бе чувал това-онова за него. Затова веднага почна да ѝ разказва за престоя си в Париж и добави, че същия ден в Лондон е обядвал с някоя си лейди Лесинг, име, което Ейлийн бе видяла сутринта в светските хроники на вестниците.

Тя се радваше много на вниманието му, но не можеше да си го обясни. Очевидно той не разчиташе на нея, за да разшири връзките си. Може би очакваше да получи нещо от Франк. Това я озадачаваше, но тя знаеше много добре, че никой не може да измъкне нещо от Каупъруд, като ухажва нея. Той не беше такъв човек. И затова, въпреки подозренията си, Ейлийн повярва, макар и малко колебливо, че Толифър наистина я харесва просто като човек.

Същата вечер отидоха в ресторант „Принс“, където той непрекъснато я забавляваше с бъдещите ѝ развлечения, стига само тя да се съгласи. Разказваше ѝ с възторг за Париж.

— Щом мъжът ви е толкова зает, защо да не отскочите сама? — предложи Толифър. — Там можете да правите, да видите всичко, да си купите толкова интересни неща. Никога не съм виждал Париж по-всеел.

— Много бих искала — призна Ейлийн, — защото всъщност имам да пазарувам. Но не знам дали мъжът ми ще може да дойде с мен.

Толифър се разсмя на последните ѝ думи, макар и не подигравателно.

— Смятам, че всеки зает съпруг би трябвало да пусне жена си, за да си напазува за две седмици в Париж — каза той.

Ейлийн, нетърпелива да изпита радостите от това ново приятелство, възкликна:

— Знаете ли какво ще направя? Още утре ще го попитам и ще ви се обадя.

След вечеря отидоха на неофициалната, но редовна „вторник вечер“ в квартирата на Сесилия Грант, актриса, която играеше в нашумялото тогава ревю и по една случайност любовница на граф Етиен льо Бар, много чаровен французин, добре известен в Лондон. Толифър знаеше, че само да почука на вратата на Сесилия, и тя ще ги посрещне добре двамата с Ейлийн. А хората, с които се видяха там — между които някаква странна графиня, жена на един английски лорд, се сториха на Ейлийн много значими и още веднъж я убедиха, че каквито и да са подбудите на Толифър, неговите познанства са далеч по-важни от нейните и дори от тези на Каупъруд. И в този миг, макар и да си замълча, тя реши да замине за Париж.

ГЛАВА XXX

Естествено Грийвс и Хеншоу веднага осведомиха с най-големи подробности Джонсън за преговорите си с Каупъруд, защото Джонсън и Стейн, както и повечето акционери на Електротранспортната компания, се интересуваха и от други подземни линии в Лондон, а Грийвс и Хеншоу като инженери държаха на тяхното благоразположение. Смятаха, че от техническа, както и от нравствена гледна точка имат пълно право да преотстъпят разрешителното си, защото, първо, то си беше тяхно и, второ, когато Джонсън ги помоли без заобикалки да му съобщят, ако намерят купувач, те не му обещаха нищо, само му казаха, че ще си помислят. Не знаеха за посещението на Джаркинс при Джонсън, който сега бе доста любопитен какво ги води при него.

През първите няколко минути, когато те му съобщаваха за сделката си, той реши, че надеждите му да постигне нещо на бъдещата среща с Каупъруд са се изпарили. Но постепенно се настрои по-благосклонно към предложения от двамата посетители план. Накъсо, бе възхитен от факта, че този американец не само е готов да плати тридесет хиляди лири плюс още шестдесет хиляди, за да му прехвърлят ценните книжа, но е и депозирал десет хиляди лири гаранция, които щеше да загуби, ако не започнеше строежа до една година. Вероятно покупката на Чаринг Крос е била само една дреболия и Джаркинс е бил искрен, като го убеждаваше, че Каупъруд има много по-мащабни планове за подземната железница. В такъв случай защо да не се включат и те двамата със Стейн, преди да са се усетили другите? При всички положения си струваше да се срещнат с Каупъруд. Това можеше да стане в кантората му, където Джонсън щеше да отиде като официално лице при прехвърлянето на линията Наринг Крос.

В единадесет и половина в деня на срещата Каупъруд чакаше в кантората си и слушаше разсеяно Сипънс, който сновеше напред-назад и излагаше съображенията си. Самият Каупъруд бе необичайно замислен. Дали не бе действал твърде припряно, във всеки случай

повече от обикновено? Та това бе чужда страна и той не знаеше какви са порядките и настроенята тук. Вярно, че както бе купил правото за строеж, така и можеше да го продаде. От друга страна, усещаше някаква странна фаталност в тази сделка. Защото, ако сега, след като бе купил правото, не се възползваше от него навреме и както трябва, щяха да си помислят, че е опитал да се захване с дело, за което няма нито смелост, нито средства.

Джаркинс и Клурфейн пристигнаха доста самоуверени, защото Каупъруд им бе обещал да не забрави заслугите им. Веднага след тях дойдоха секретарят на Сипънс мистър Дентън и мистър Остейд, който бе направил някои проучвания по поръчение на Сипънс. По-късно пристигнаха мистър Китъридж, приемникът на Сипънс по управлението на чикагските линии на Каупъруд, който бе дошъл, за да обсъди с шефа си някои тамошни работи. Най-накрая се яви Оливър Бристъл, младоликият, но доста ловък юрисконсулт на Каупъруд, който бе командирован предварително, за да се запознае със системата на английските финанси, и сега бе готов за първата си задача. Каупъруд нарочно се бе заобиколил с обичайната си свита от свои хора не само да бъдат свидетели при прехвърлянето, но и да направи впечатление на тези английски джентълмени.

Последни, точно в дванадесет часа, пристигнаха господата Грийвс и Хеншоу, придружени от Джонсън, Райдър, Колторп и Делафийлд от Електротранспортната компания; мистър Колторп бе председателят ѝ, мистър Райдър — негов заместник, а мистър Джонсън — юрисконсултът. И всички бяха доста респектирани, когато влязоха в кантората на големия бизнесмен и го намериха седнал зад бюрото си и заобиколен от дясно и отляво от помощниците и юрисконсулта си.

Каупъруд стана, поздрави сърдечно Грийвс и Хеншоу, а те на свой ред с помощта на Джаркинс и Сипънс представиха членовете на двете групи. Но Джонсън привлече най-много вниманието на Каупъруд и Сипънс — на първия, защото имаше големи връзки, а на втория — защото Сипънс надуши в него съперник. Сипънс бе вбесен от властната самоувереност на този човек и почти царствения начин, по който той се окашляше и оглеждаше околните внимателно, като учен, изследващ насекоми. И пак Джонсън откри срещата.

— И така, мистър Каупъруд, и вие, господа — започна той, — смятам, че сте добре осведомени по делото, за което сме се събрали. Затова колкото по-скоро започнем, толкова по-скоро ще приключим.

(„Не думай!“ — заяде се наум Сипънс.)

— Така е — каза Каупъруд, след което натисна един бутон и нареди на Джеймисън да донесе чековата му книжка и папката е временното споразумение.

Джонсън извади от големия кожен портфейл, донесен от винаги стоящия зад него млад помощник, инвентарните и счетоводните книги на Електротранспортната компания, официалния ѝ печат и разрешителното и постави всичко това на бюрото на Каупъруд, който заедно с Бристъл и Китъридж ги прегледа внимателно.

След като прехвърли всички книжа — разходни ордери и платежни задължения, Грийвс връчи на Каупъруд документа, а компанията чрез своите служители даде гаранция за неговата законност. Като секретар и счетоводител на Електротранспортната компания мистър Делафийлд (представи копие от парламентарния акт, даващ право за строеж на линията. После мистър Бландиш от банката на Лондонското графство представи документ, удостоверяващ, че Франк Алджърнън Каупъруд е предал на съхранение в банката ценни книжа на стойност , шестдесет хиляди лири, които стават негова собственост в момента, когато той представи пред банката чек за горната сума.

Каупъруд подписа и даде на господата Грийвс и Хеншоу чек за тридесет хиляди лири, който бе заприходен към Електротранспортната компания. Упълномощеният от компанията предаде на Грийвс и Хеншоу разрешението за строежа на линията Чаринг Крос, а те на свой ред се подписаха и го връчиха на Каупъруд. След това Каупъруд подписа чек за шестдесет хиляди лири, предаде го на пълномощника на банката и получи в замяна документ, удостоверяващ, че е притежател на ценните книжа. Той също така връчи на Грийвс гаранционното споразумение на стойност десет хиляди лири за срок от една година. С това срещата приключи в атмосфера на въодушевление, което едва ли можеше да се обясни със свършената работа.

Причината беше самата личност на Каупъруд и въздействието му върху присъстващите. Например Колторп, председателят на Електротранспортната компания, рус, набит петдесетгодишен мъж, бе

дошъл, пълен с предубеждения към всеки американец, дръзнал да се захване с лондонското метро, но явно остана поразен от мълниеносните действия на Каупъруд. Райдър огледа дрехите му и не пропусна да забележи красивите му ахатови копчета на ръкавелите, светлокафявите му обуца и добре ушития му костюм в пясъчен цвят. Явно Америка вече бе родила нов, особен вид бизнесмен. Стига да поискаше, този човек можеше да стане голяма сила в лондонските делови кръгове.

Джонсън реши, че в случая Каупъруд е проявил доста проницателност и дори приемлива хитрост. Този човек бе безжалостен, но това бе нормално, когато се сблъскваха толкова много различни интереси. Джонсън тъкмо си тръгваше, когато Каупъруд се приближи към него.

— Мистър Джонсън, имам сведения, че лично се интересувате от метрото — каза той, като се усмихна сърдечно.

— Да, донякъде — отвърна Джонсън учтиво, но и предпазливо.

— Моите хора ме осведомиха — продължи Каупъруд, — че вие сте повече, или по-малко специалист по разрешителните за метрото. Аз съм се учил зад океана и, да си призная, тук се чувствам новак. Стига да нямате нищо против, по-нататък можем да обсъдим някои от тези въпроси. Ако искате, да обядваме или да вечеряме заедно в моя хотел или другаде, където няма да ни пречат?

Уговориха се за вечерта на идния вторник в хотел „Браун“.

След като всички си излязоха и Каупъруд остана сам със Сипънс, той се обърна към него:

— Значи така, Де Сото, взехме си беля на главата. Какво ще кажеш за тези англичани?

— Е, помежду си сигурно добре се разбират — отвърна Сипънс, все още подражен от поведението на Джонсън, — но ти, шефе, трябва да си нащрек с тях. Най-сигурно е да разчиташ на хората, които сам си въвел в бизнеса.

— Сигурно си прав, Де Сото — каза Каупъруд, усетил какво си мисли Сипънс. — Но се боя, че ще трябва да включа и някои от тях, за да вървят нещата гладко. Няма да им хареса цялото предприятие да е на американците и ти много добре го знаеш.

— Така си е, шефе, но ще ти трябва и американци, за да не те изненадат неприятно местните хора!

А в главата на Каупъруд се въртеше мисълта, че всъщност му трябват неколцина предани и въодушевени англичани като Джонсън, Грийвс и Хеншоу, и дори онзи мълчалив Райдър, който го оглеждаше така внимателно, без да каже нито дума. Сега, когато се развихри, някогашните му американски сътрудници можеха да се окажат неподходящи. Знаеше много добре, че в света на бизнеса има кризисни моменти, в които не трябва да се допускат чувства. Тъкмо животът го бе научил на това правило. И той не беше човекът, който щеше да обърне гръб на този свой безпощаден, но много добър учител.

ГЛАВА XXXI

Макар че двете страни се споразумяха да не дават на пресата никакви сведения за покупко-продажбата на Чаринг Крос, новината се появи във вестниците. Вероятните източници бяха Райдър, Колторп или Делафийлд, които като акционери и служители в Електротранспортната компания преди прехвърлянето на собствеността ѝ се опасяваха за бъдещето си и водеха чести разтвори по въпроса. Много скоро Каупъруд бе обсаден от репортери, някои от които от финансовите отдели на вестниците, които попитаха Каупъруд ще потвърди ли слуха.

Той ги осведоми искрено, че сделката е в ход и в най-скоро време ще бъде регистрирана. Каза им също, че първоначално не е смятал да купува нищо в Лондон, тъй като предприятията му в Щатите все още отнемат много от времето му, но че към него са се обърнали делови лица, заангажирани с лондонското метро, които са потърсили съветите му като специалист по финансирането и експлоатацията на градския транспорт. В резултат на това се е стигнало до покупката на Чаринг Крос, а той се интересувал и от някои други проекти. Дали ще се заеме със строеж на цялото метро, зависело от някои проучвания, които тепърва щял да прави.

В Чикаго редакционните коментари на това съобщение можеха да се сравняват с диво ръмжене. Виж го ти този безцеремонен мошеник, който неотдавна бе низвергнат от нашия град, да вземе да отиде в Лондон, където с богатство, хитрини и най-обикновена наглост е успял да спечели доверието на властите в английската; столица, и те да зложат на него за решаването на транспортните проблеми на града! Явно англичаните не са си направили труд да се запознаят с тъмното му минало. А щом то излезе наяве, там няма да го търпят, така както не го търпяха в Чикаго! В още няколко американски града вестниците последваха примера на чикагските и излязоха с подобни редакционни статии.

От друга страна, лондонската преса бе доброжелателно настроена към Каупъруд и нищо чудно, нейните общественици, финансисти и политици бяха реалисти и не обръщаха внимание на мълвата. „Дейли Мейл“ изрази мнението, че такъв способен финансист може да помотае на лондонското метро да излезе от задънената улица, след като дълги години то не удовлетворява нуждите на хората. „Кроникъл“ се възмущаваше от бездействието на английската столица и изразяваше благочестивата надежда, че ако един американец е съумял чак от Чикаго да съзре нуждите на Лондон, може би и лондонските предприемачи ще се събудят и ще поемат нещата. Подобни коментари имаше в „Таймс“, „Експрес“ и други вестници.

Каупъруд смяташе тези материали за вредни от финансова гледна точка. Те щяха да привлекат вниманието не само на английските, но и на американските делови кръгове към неговата дейност и да породят пречки. И той се оказа прав. Веднага щом бяха потвърдени слуховете за продажбата на линията и намеренията му да проучи и други проекти за лондонския транспорт, най-големите притежатели на акции от Районната и Метрополитън — двете линии, подложени на най-много упреци — изпаднаха в ярост и решиха за в бъдеще непременно да му се противопоставят.

— Каупъруд! Каупъруд! — сумтеше лорд Колвей, акционер и един от дванадесетте членове на управителния съвет на Метрополитън, а също така и на новата линия Сити — Южен Лондон. Той тъкмо закусваше, вдясно от него от принципи съображения лежеше „Таймс“, а лордът всъщност четеше любимия си вестник „Дейли Мейл“. — И що за птица е този Каупъруд? От онези американци, дето никнат като гъби, мъкнат се по света и учат хората какво да правят! Чудя се кои ли са така наречените му съветници — сигурно Скар с този негов проект за линията Бейкър Стрийт — Уотърлу и Уиндам Уилптс с неговия маршрут Дептфорд — Бромли. Естествено и инженерите Грийвс и Хеншоу, търсят си договори. И Електротранспортната компания, защото иска да се отърве от тази линия.

Не по-малко възмутен бе сър Хъдспът Дайтън, директор на Районната и акционер в Метрополитън. Той беше вече седемдесет и пет годишен, крайно консервативен и голям противник на всякакви нововъведения в лондонската железница, особено ако за тях са

необходими средства, които не се знае дали ще се възвърнат. Сър Дайтън бе станал в пет и половина, бе пил чай и бе прочел вестника си и сега се разхождаше сред цветята в имението си в Brentford, чудейки се що за хора са тези американци с техните непрекъснати новости. Вярно, че метрото не носеше достатъчно добри доходи и нямаше да е лошо малко да се модернизира. Но защо „Таймс“ и „Мейл“ се занимаваха с този въпрос, и то във връзка с пристигането на този американец, който едва ли щеше да се справи по-добре, отколкото англичаните, стига те да запретнеха ръкави? Каква глупост, да подценяват английските способности. Англия владееше света, щеше да го владее и занапред. И определено не бе опряла до помощ отвън. И така сър Дайтън се обяви срещу всякаква чужда намеса в развитието на лондонското метро.

Не остана назад и сър Уилмингтън Джиймс, който живееше в района на Уимбли Парк. И той беше член на управителния съвет на Районната. Но макар да бе готов да признае, че преоборудването и продължаването на линиите са необходими, не искаше с това да се захваща американец. Когато му дойде времето, англичаните ще се справят сами.

Мнението на тези трима джентълмени се поддържаше и от мнозинството членове на управителния съвет и крупни акционери на Метрополитън и Районната, а също и на другите подземни линии в Лондон.

Но само Колвей, най-настъпателният и енергичен бизнесмен от тримата, се захвана здраво с отбрана. Същия ден той се свърза с другите членове на управителния съвет и най-вече със Стейн и обсъди с тях какви мерки да вземат по този въпрос. Но Стейн, който от отчета на Джонсън и от вестниците вече си бе създал добро мнение за Каупъруд, се държа доста предпазливо. Той заяви, че е съвсем естествени Каупъруд да направи подобно предложение. И всички с изключение само на възрастните членове на управителния съвет го намират за навременно. Естествено след като съществува конкуриращ проект, би трябвало да се свика съвещание на управителните съвети на Метрополитън и Районната, за да обсъдят какво да предприемат по-нататък.

След Стейн Колвей посети сър Уилмингтън Джиймс, когото свари много разтревожен.

— Обзалагам се сто срещу едно, Колвей — каза той, — че ако не се обединим с Метрополитън, този тип ще събере достатъчно акционери от двете компании, за да ни смаже. Готов съм да се боря срещу него заедно с вас, стига и двете страни да запазят интересите си.

Получил такава поддръжка, Колвей посети възможно най-много членове на управителния съвет. Седем от всичко дванадесетте съзряха значимостта на думите му. В резултат на това за идния петък бяха насрочени извънредни съвещания на управителните съвети на двете линии, на които се гласува в четвъртък следващата седмица да бъде свикана обща среща на директорите на двете компании, където да се обсъди създаването на положение.

Стейн и Джонсън решиха да обмислят заедно този внезапен поврат. С оглед на предстоящата среща между Джонсън и Каупъруд това съвещание им се струваше доста навременно и представляваше голям интерес за тях.

— Бъдете сигурен — каза Джонсън, — че той знае всичко за нас от този Джаркинс и сега иска да ни изпробва.

— Трябва да запретнем ръкави — отвърна Стейн, — нито Районната, нито Метрополитън ще предприемат нещо, ако Каупъруд не направи първата стъпка. В момента духовете са доста възбудени, но компаниите едва ли вече са готови за дълбоки промени. Дори сега не могат да се решат да обединят двете линии, а още по-малко да ги електрифицират и експлоатират заедно. Ако Каупъруд не започне да осъществява програмата си, те няма да направят нищо. Смятам, че трябва да играем неговата игра дотогава, докато разберем какви са мащабите на проектите му и дали със сигурност ще ги осъществи. Тогава ще решим какво означава това за нас. Докато не стане съвсем ясно, че тези от Метрополитън и Районната са готови да поемат по същия път и дори да отидат по-далеч от нас, ще трябва да се държим за Каупъруд и по-късно да се спогодим с нашите приятели.

— Много разумно, много разумно — възкликна Джонсън. — Напълно съм съгласен с вас. Поне теоретично. Но не забравяйте, по този въпрос аз имам малко по-различна позиция. Като акционер и на двете компании споделям мнението ви, че от сегашните им директори може да се очаква малко. Но като техен юриконсулт трябва да внимавам много, тъй като положението ми е двойствено и не се знае какво мога да си навлека. Сам виждате, че не мога да бъда и от двете

страни. Мой дълг — а и искреното ми желание — е да проуча много добре и безпристрастно въпроса и да видя дали няма възможност да се обединят английските и американските интереси. Едва ли ще си навредя, ако призная в качеството си на юрисконсулт, че мистър Каупъруд е поискал да узнае от, мен каква е позицията на местните делови кръгове в най-общи линии. А като акционер и на двете компании би трябвало да мога да реша за себе си коя е най-добрата програма и да предприема, макар и тайно, съответните действия. Как смятате, нали това не е неетично?

— Ни най-малко — каза Стейн. — Смятам, че нашата позиция е напълно честна и правилна. Ако имат нещо против, добре. Това няма защо да ни безпокои. А Каупъруд естествено сам може да се погрижи за себе си.

— Много се радвам, че мислите така — продължи Джонсън. — Безпокоях се малко, но сега ми се струва, че всичко ще се уреди. Във всеки случай няма нищо лошо да се консултирам с Каупъруд. А по-нататък, ако нещата вървят добре, можем да продължим в този дух. Ние тримата — добави той предпазливо.

— Тримата, разбира се — каза Стейн. — Научите ли нещо ново, съобщете ми. Едно е сигурно — добави той, като стана и свали от масата дългите си крака, — разляяхме кучетата. Или по-точно, Каупъруд ни ги разлая. Сега ни остава само да се стегнем и да ги чакаме накъде ще скочат.

— Точно така — рече Джонсън. — Ще ви се обадя веднага след срещата си с Каупъруд във вторник.

ГЛАВА XXXII

Обедът в хотел „Браун“ се оказа съдбоносен не само за Джонсън и за хората, чиито интереси представляше, но и за Каупъруд и за всичко, което той се опитваше да постигне, макар че тогава и двамата не го съзнаваха напълно.

Както Каупъруд много скоро разбра, Джонсън останал доста недоволен от директорите и акционерите на двете компании и въпреки първоначалния си възторг сега се опитвал да държи курс по средата, докато разбере какво точно смята да предложи американецът. И все пак Каупъруд с доволство установи, че поради перспективите за големи доходи от метрото Джонсън е готов, ако е възможно, да застане на негова страна. А тъй като се стремеше да възстанови репутацията си в обществото и във финансовите кръгове, той бе решен да му даде тази възможност. В началото го попита съвсем открито с какви трудности би се сблъскал един чужденец, решил да се заеме с такова дело.

Успокоен от тази откровеност, Джонсън обрисова положението не по-малко искрено. Дори говореше с Каупъруд така, все едно че обсъжда със Стейн своята собствена позиция, като му даде да разбере, че намира работодателите си за упорити и дори тъпоумни, понеже не отчитат големите обществени и икономически промени, които стават в страната бавно, но сигурно. До този момент, каза той, те нямат трезва, реална представа за това, какво трябва да направят. А сегашният им интерес към метрото е събуден по-скоро от завист към един чужденец, отколкото от някакво умно намерение да намерят разрешение на въпроса. Жалко, но факт. И колкото и да му се иска да се присъедини към Каупъруд и неговия безспорно разумен проект, ръцете му са вързани, защото ако той, юрисконсултът на Метрополитън и Районната, бъде заподозрян в съдействие на един чужденец, решен да вземе в ръцете си лондонското метро — независимо че така пази интересите си като акционер, — срещу него ще се надигне такъв вой,

че ще загуби сегашните си важни връзки, няма да има възможност да направи нищо и въобще ще се окаже в доста затруднено положение.

И все пак, подчерта Джонсън, нашествието на Каупъруд е напълно законно и от чисто практическа гледна точка това е най-правилният подход. По тази причина той е готов да му помогне, стига да може. Но за целта трябва да се запознае с неговия проект в подробности, за да прецени до каква степен да участвува в него.

Всъщност планът на Каупъруд бе много по-хитър и безжалостен, отколкото Джонсън би могъл да предположи в момента. Като имаше предвид авторитета и преимуществата, които му бе донесла покупката на Чаринг Крос, както и съществуването на още договори за линии, вече одобрени от парламента, но намиращи се все в ръцете на хора, които нямат пари да ги построят и разработят, Каупъруд бе решил да купи тайно колкото може повече от тях, а по-късно, ако се натъкне на твърда съпротива, да обедини тези линии и да предложи на Лондон конкурентна система, ход, който неизбежно щеше да накара враговете му да се примирят. Що се отнася до линията Чаринг Крос, в която някогашната Електротранспортна компания всъщност продължи съществуването си, той бе готов при нужда да поделити значителна част от акциите си на основател с неколцина английски вложители, които биха му помогнали да си осигури Районната.

И макар да бе казал на Беренис, че при осъществяването на този лондонски проект си поставя по-висши цели, отколкото дотогава, все пак знаеше от опит: трябва да държи в ръцете си лъвския пай от доходите поне докато не се увери, че няма да го измамят, че абсолютната искреност от негова страна няма да го накара да изглежда глупак и да го провали. По принцип си осигуряваше не само най-малко петдесет и един процента от всяка компания, която оглавяваше, но също така най-малко петдесет и един процента от различните по-малки фирми, които винаги организираше и управляваше чрез подставени лица.

Например във връзка с електрифицирането на новата Чаринг Крос смяташе да създаде компания за строежи оборудване на подземни железници, която да получи договор специално за тази линия. Други дъщерни фирми ще бъдат организирани за доставката на вагони, релси, стоманени подпори и оборудване на станциите. Естествено печалбите ще бъдат огромни. В Чикаго те бяха отивали

право в джоба му, но тук, в Лондон, той трябваше да даде някакъв процент на хората, които можеха да му бъдат полезни, за да спечели една битка, която щеше да е тежка.

Възнамеряваше например да запознае при необходимост Стейн и Джонсън с плана за тази компания за оборудване и да им покаже как да спечелят най-бързо и сигурно именно от нея, в случай че те действително го подкрепят и той сам или заедно с тях вземе в ръцете си Метрополитън и Районната. Освен това щеше да им даде да разберат, че от изграждането и оборудването на продълженията на общата мрежа печалбите от тази компания ще продължат да текат и ще станат — той го знаеше от личен опит — огромни.

На тази среща с Джонсън Каупъруд се държеше приятелски, като човек, който няма какво да крие. Но същевременно си мислеше, че няма да е лесно да го надхитри. Всъщност Джонсън притежаваше качества, които го правеха подходящ приемник на Сипънс, стига това да можеше да стане. Ето защо, след като го разпита внимателно за всички подробности и установи, че макар и сдържан, англичанинът е готов да му сътрудничи, Каупъруд му зададе въпроса, дали е готов да стане негов главен юрисконсулт и финансов съветник в така важните предварителни процедури, които ще предшестват обединяването на всички линии и права, необходими за цялата мрежа на лондонското метро. Увери го и че покупката на Чаринг Крос сама по себе си не е кой знае колко важна, ако той не успее чрез нея да се вклини в системата.

— Да ви призная, мистър Джонсън — каза Каупъруд с тон, който неизбежно печелеше събеседника, — преди да дойда тук, аз доста подробно се запознах със съществуващото положение. И знам не по-зле от вас, че централното колело е ключът за целия този бизнес. Знам също така, че вие с лорд Стейн сте едни от най-крупните акционери в Районната. Така че сега бих искал да знам: възможно ли е с ваша помощ да се постигне обединение на Метрополитън с Районната, а и с други линии?

— Няма да е лесно — отвърна Джонсън дълбокомислено. — Унае голяма роля играят традициите, а Англия пази своите. Но доколкото разбирам, вие имате предвид система, в която да се обединят вашата с други линии, особено с централното колело, и вие естествено да бъдете начело.

— Точно така — каза Каупъруд. — И вие никак няма да съжалявате за това, уверявам ви.

— Няма защо да ми го казвате — продължи Джонсън. — Но ще трябва да си помисля известно време, мистър Каупъруд, и да направя някои справки. А когато разбере каквото трябва, можем пак да поговорим по въпроса.

— Естествено — каза Каупъруд. — Разбирам ви. Освен това и аз искам да замина за известно време. Какво ще кажете да ми се обадите след десет-дванадесет дена?

Те си стиснаха сърдечно ръцете и Джонсън си тръгна в приповдигнато настроение, въодушевен от мечти за широка дейност и големи печалби. Беше малко позакъснял с триумфа си в тази сфера, на която бе посветил целия си живот. И все пак сега този триумф изглеждаше възможен.

Останал сам, Каупъруд се замисли върху практическата страна на бъдещите си финансови операции. В крайна сметка вълшебната Сезам щеше да се отвори по много прост начин — когато той предложи достатъчно лири стерлинги. Стига да покажеше добра сума в брой на караците се акционери и те, каквито и разногласия да имаха, щяха да я вземат и да забравят за какво са спорили. Да предположим, че трябва да предложи на тези несговорчиви директори и вложители по две, три или четири лири за всяка лира, която те държат в ръцете си. Печалбите, които щяха да потекат от строежа и разрастването на транспорта в този голям и набъбващ град, щяха да покрият не само баснословните разходи, които Каупъруд смяташе да направи, но и да му донесат повече приход, отколкото тези хора можеха да си представят. Сега най-важното беше да си осигури контрол, а сетне да обедини тези линии, независимо колко ще му струва. Времето, а и сегашният растеж на световните финанси щяха да му компенсират всичко с лихвите.

Разбира се, той не искаше да бръкне в собствения си джоб за тези предварителни разходи. За предпочитане бе да се върне в САЩ в най-скоро време, да обрисова ситуацията в най-ярки краски пред няколко банки, компании и отделни финансисти, чиито похвати и алчност добре познаваше, и да получи заеми за бъдещата контролираща акционерна компания. Така щеше да завладее лондонското метро, а по-късно да върне своя дълг на заемодателите

акционери, като им изплати по два-три долара за всеки един, вложен от тях.

А сега му предстоеше да замине някъде с Беренис, за да си почине. След това можеше да се срещне с Джонсън и да разговаря със Стейн, защото от позицията на тях двамата зависеше много.

ГЛАВА XXXIII

Понесен от вихъра на деловите си работи, Каупъруд имаше малко време, за да се вижда с любимата си. Междувременно Ейлийн замина за Париж, а Беренис бе заета с дома си в Прайърс Коув, за който трябваше да се купят и уредят много неща. Тя се забавляваше с какви ли не подобрани с вкус дреболии, но така ставаше още по-интересна в очите му. Толкова е жива, казваше си често той. Желаете разни неща и силно им се радва, като увлича и мен. Изглежда, всичко я интересува и нищо чудно, че привлича хората към себе си.

Още при първото си посещение в Прайърс Коув той установи, че къщата е вече готова за обитаване. Бяха наети готвачка, слугини, икономка, иконом, без да се смятат хората, оставени от лорд Стейн. Самата Беренис се наслаждаваше с пълна сила на селския живот, макар той да не знаеше дали е искрено или позира. Любовта ѝ към природата често му се струваше съвсем истинска, дори нещо повече — и най-обикновена птица, дърво, цвете или пеперуда я докарваха до възторг. Самата Мария Антоанета не би могла да изиграе тази роля по-добре. Когато Каупъруд пристигна, Беренис бе в полето с овчаря, който бе събрал стадото, за да го види тя. Щом чу файтона му по главната алея, тя взе в прегръдките си най-малкото и къдраво агънце. Представляваше много идилична картина, която му достави удоволствие, но не можа да го подведе. Играе, при това за мен, помисли си Каупъруд.

— Овчарката с овците! — възкликна той, като се приближи и погали по главата агнето в ръцете ѝ. — Прелестни създания! Появяват се и изчезват като пролетни цветя.

Оцени с поглед артистичността на роклята ѝ, но не каза нищо. Много ясно разбираше, че на нея и най-странният костюм ще ѝ стои добре. Тя се правеше, че не съзнава как играе различни роли, които ѝ идваха естествено, имаше право да заема тези пози и дори бе задължена да го прави, сякаш те бяха част от физическите ѝ данни.

— Да беше дошъл малко по-рано — каза Беренис, — щеше да се запознаеш с нашия съсед Артър Тавистък. Все ми помага за къщата. Трябваше да замине за Лондон, но утре пак ще дойде да свърши едно-друго.

— Гледай ти! Каква практична стопанка! Да кара гостите си да работят! Да не би тук работата да е главното забавление? А аз какво трябва да правя?

— Ще изпълняваш дребни поръчки. И без това доста ми се събраха.

— Та аз така започнах кариерата си.

— Гледай да не я завършиш така. — Тя го хвана под ръка. — Хайде, скъпи. Добсън, вземи агнето — викна тя на овчаря, който се приближи и изпълни нареждането.

Те минаха по равната зелена морава и се качиха на яхтата. Там, на верандата под навеса, бе сложена маса. Вътре, до един от отворените прозорци, мисис Картър четеше. Каупъруд я поздрави сърдечно. Беренис го поведе към масата.

— Сядай сега тук и се наслаждавай на природата — нареди му тя. — Просто се отпусни и забрави за Лондон. — После му сервира любимата му напитка — настойка с мента. — Сега да ти кажа какво съм намислила да правим, ако имаш време. Имаш ли?

— Колкото искаш, мила — отвърна Каупъруд. — Уредих да сме свободни. Ейлийн замина за Париж — добави той поверително — и доколкото разбрах от нея, ще остане поне десетина дена. Кажи сега какво си намислила.

— Ще обиколим някои от английските катедрали — майка, дъщеря и настойник! — отговори тя веднага. — Винаги съм искала да видя Кентърбъри, Йорк и Уелс. Нали ще можем, след като няма да пътуваме до Европа?

— Идеално според мен. Не познавам добре Англия и ще ми бъде много приятно. Ще сме сами. — Той взе ръката ѝ в своята, а тя докосна с устни косата му.

— Да не мислиш, че съм пропуснала тоя шум, дето го вдигнаха за тебе във вестниците? — каза Беренис. — Тук вече се разчу, че великият Каупъруд ми е настойник. Агентът ми по доставката на мебели искаше да знае дали този американски милионер, за когото писаха в „Кроникъл“, и моят настойник са едно и също лице.

Трябваше да му го призная. А пък на Артър Тавистък му се струва съвсем естествено да имам толкова важен настойник.

Каупъруд се засмя.

— Сигурно си се поинтересувала какво мисли по въпроса и прислугата?

— Разбира се, мили! Сторих го, макар и да не ми беше приятно. Затуй и искам да заминем на това пътешествие. А сега, ако си си починал, нека ти покажа нещо интересно. — И тя се усмихна на Каупъруд и му даде знак да я последва.

Заведе го в спалнята зад главния хол, дръпна чекмеджето на едно бюро и извади оттам две четки за коса. Върху сребърната им част бе гравирани гербът на граф Стейн. Вътре имаше и едно копче за яка и няколко фиби.

— Ако и на фибите бе изписан герб, щяхме да узнаем за някой любовен роман — каза Беренис дяволито. — Но аз ще запазя тайната на благородния лорд,

В този момент иззад дърветата около къщата се чува звънци на стадо.

— Ето! — възкликна тя, когато звънът спря. — Щом го чуеш, ще идваш на обед. Това ще ти е вместо иконом, който те кани с поклон.

Пътуването, замислено от Беренис, трябваше да започне на юг от Лондон, първата спирка сигурно щеше да е Рочестър, откъдето да продължат за Кентърбъри. След като засвидетелстват почитта си към тази прекрасна поема в камък, щяха да отседнат в някоя тиха гостилница край река Стаур, а не в шумен хотел или курорт — те не подхождат на простотата и стремежа към красота, с които са поели на път. Там щяха да си вземат стая с камина и да ядат най-обикновена английска храна. Защото Беренис четеше Чосър и книги за английските катедрали и искаше да усети духа на времето, което ги бе родило. От Кентърбъри щяха да заминат за Уинчестър, а оттам — за Солсбъри. Сетне Стоунхендж, Уелс, Гластънбъри, Бат, Оксфорд, Пигърбъро, Йорк, Кембридж и отново у дома. Навсякъде, настоя тя, ще избягват всичко конвенционално, ще търсят най-малките страноприемнички, най-простите селца.

— Добре ще ни дойде — изтъкна Беренис. — Твърде много се глезим. А когато разгледаш тези красиви старини, може да почнеш да строиш по-красиви метра.

— А ти — да си доволна от прости памучни рокли! — каза Каупъруд.

За Каупъруд истинският чар на тяхното пътуване не беше в катедралите, нито в селските колиби и странноприемници. Интересуваха го само променливата живост на Беренис, нравът и интересите ѝ. Не познаваше нито една жена, която, ако има шанс да замине за Париж или Европа в началото на май, ще предпочете катедралите на Англия, Но Беренис не бе като другите — тя намираще вътре в себе си нещата, за които копнееше.

В Рочестър екскурзоводът им разказа за крал Джон, Уилям Руфъс, Симон дьо Монфор и Уот Тайлър — за Каупъруд те бяха просто сенки, мъже или създания, които някога са се радвали на живота, имали са някакви егоистични желаниа, но вече са преминали в нищото, както ще стане с всички, които са сега на белия свят. Повече го привличаха слънчевият блясък в речната вода и усещането за пролет във въздуха. Дори Беренис остана разочарована от делничната обстановка там.

Но в Кентърбъри настроението им се промени рязко. Това се отрази дори на мисис Картър, която изобщо не се интересуваше от религиозна архитектура.

— Е, тук вече ми харесва! — заяви тя, когато пое на една криволичеща уличка.

— Искам да разбера по кои пътища са дошли пилигримите — каза Беренис. — Дали не е този? Вижте, ето я катедралата! — и тя посочи към една кула и арка, които се виждаха над ниския покрив на някаква каменна къща.

— Прекрасно! — отбеляза Каупъруд. — И то в какъв следобед! Е, ще обядваме ли, или ще ядем духовна храна в катедралата?

— Първо в катедралата — отвърна Беренис.

— А после — студен обед — вмъкна майка ѝ язвително.

— Майко! — укори я Беренис. — Точно в Кентърбъри!

— Знам ги тези английски гостилници. Там не трябва да оставаш последен, ако не можеш да бъдеш пръв — каза мисис Картър.

— Толкова значи струва религията през 1900 година. Да прислугва на някаква селска гостилничка — отбеляза Каупъруд.

— Нищо не съм казала против религията — настоя мисис Картър. — Черквите са друго нещо. Те нямат нищо общо.

Кентърбъри. Зид от десети век. Виещи се улички, между стените — тишина и величествени, потъмнели от времето кули, кубета и контрафорсите на самата катедрала. Чавки хвърчат насам-нататък и се карат за по-удобните, високи места. Вътре — множество гробове, олтари, плочи с надписи, параклиси. Хенри Четвърти, Томас Бекет, архиепископ Лод, хугенотите и Едуард Черния принц. Едва можаха да откъснат Беренис от всичко това. Туристи и водачи бавно се придвижваха от паметник на паметник. В подземията, където навремето се приютили хугенотите, където се молели и тъкали дрехите си, Беренис остана дълго, замислена, с пътеводителя в ръка. Същото стори и на мястото, където е бил убит Томас Бекет.

Каупъруд, който виждаше всичко на едро, едва изтърпя тези дреболии. Какво го интересуваше животът на отдавна отишли си мъже и жени, след като бе така обзет от живото настояще! Затова много скоро се измъкна навън, предпочел разстилащите се пред него градини с много цветя край алеите и с изглед към катедралата. Нейните арки и кули, прозорците ѝ със стъклописи, цялата изкусно направена църковна обител все още имаха чар, но това се дължеше на ръцете и мозъците, на копнежите и мечтите на хора, егоистични като него, които знаеха как да бранят интересите си. И колко много от тях, си мислеше той, както се разхождаше, бяха воювали, за да имат тази черква. И ето ги сега, лежат между стените ѝ достопочтени, осенени от божията благодат, благородни. Но нима има благородни люде? Съществувала ли е на света поне една безспорно благородна душа? Не му се вярваше. Хората убиват, за да оцелеят — всичките, и се въргалат, обзети от похот, за да се размножават. Истинската им история всъщност се състои от войни, суета, тщеславие, жестокости, алчност, пороци и убийства, а само слабите си измислят някакъв бог или спасител, който да им помага. Докато силните използват тази вяра в господата, за да поробват слабите. С помощта на храмове и обители като тази. Той гледаше и размишляваше, поразен от безсмислието на храма, който все пак бе така красив.

Но му стигаше да извърне очи към Беренис, зачела се внимателно в някой кръст или религиозен надпис, за да си възвърне душевното равновесие. В такива мигове той забелязваше у нея нематериална и вътрешно съсредоточена духовна красота, която затъмняваше онзи ѝ езически съвременен характер, придаващ ѝ силата

и блясъка на червено цвете върху сива скала. Може би, размишляваше Каупъруд сега, откликът ѝ на тези избледнели спомени и форми, съчетан с удоволствието от разкоша и лукса, наподобяват неговото увлечение по живописиста и същевременно усещането за могъщество. Затова той бе изпълнен с уважение към нея, още повече че щом обиколката свърши и те се наканиха да отидат на обяд, тя възкликна:

— След вечеря пак ще дойдем тук. Ще има новолуние.

— Гледай ти — каза Каупъруд развеселен.

Мисис Картър се прозя и заяви, че тя нямало да дойде. Следобед щяла да си остане в стаята.

— Добре, майко — рече Беренис. — Но Франк трябва да дойде, за да си спаси душата!

— Виж ти! Значи съм имал душа! — закачи я Каупъруд. Но покъсно, след простата вечеря в гостилницата, тя го поведе по сумрачната улица. Когато минаваха през черната врата с дърворезба и влизаха в двора на катедралата, луната, само бяло перце в синьочерния купол на небето, приличаше на украса върху най-високата кула от дългия силует на катедралата. Първоначално, подчинен на прищявката на Беренис, Каупъруд разглеждаше всичко покорно. Но скоро вълнението ѝ обзе и него. О, колко е хубаво да си млад, да те вълнуват така цветовете, формите, тайнството и безсмислието на всичко, сътворено от човека!

Но Беренис не мислеше само за избледнелите спомени и разбитите надежди и страховете, родили всичко наоколо. Тя разсъждаваше и за тайнството и необятността на безгласното време и пространство. О, да можеше да го обхване със своето знание, разбиране! Да размисля искрено, и проникновено за смисъла или оправданието да се живее! Нима животът и ще се сведе само до твърдата, добре разчетена и безкомпромисна решимост да заема някакво обществено положение? Или да се осъществи като личност? Каква полза от това — за нея или за някого друго? Можеше ли така да се създаде или вдъхнови красотата? Сега... тук... на това място... сред уханието на спомените, под лунната светлина... имаше нещо край нея и в сърцето ѝ, нещо, което шептеше за тишина и спокойствие... самота... осъществяване... желание да създаде нещо безкрайно красиво, та животът ѝ да е смислен и значим.

Но... това са само празни мечти... Луната я е омагьосала. Защо да желае каквото и да било! Тя има всичко, за което копнеят жените.

— Да се прибираме, Франк — каза Беренис накрая, защото усети, че нещо вътре в нея се е скъсало, че чувството ѝ към красотата е изчезнало. — Да се връщаме в хотела.

ГЛАВА XXXIV

Докато Каупъруд и Беренис обикаляха катедралите, Ейлийн и Толифър посещаваха парижките кафенета, модни магазини и забележителности. Щом разбра, че Ейлийн ще дойде, Толифър я изпревари с едно денонощие и ѝ състави програма, която да я развлече и да я задържи в Париж. Защото знаеше, че френският свят не е нов за нея. Тя бе посещавала Париж и повечето европейски курорти неведнъж, когато Каупъруд бе искал да я направи щастлива. И досега пазеше скъпи спомени оттам и понякога те се мяркаха твърде живи в съзнанието ѝ.

И все пак Ейлийн смяташе Толифър за много забавен. Още щом тя пристигна, той ѝ се обади вечерта в „Риц“, където бе отседнала с прислужницата си, малко озадачена защо изобщо е тук. Наистина имаше намерение да ходи в Париж, но се бе надявала Каупъруд да е с нея. Е, поне бе убедена, че сега той е много зает — в Лондон вестниците гърмяха за неговите делови работи, а и той доста ловко ѝ бе представил нещата по начин, удобен за него. Освен това бе срещнала една сутрин Сипънс във фойето на „Сесил“ и той я обсипа с какви ли не подробности за всичките дела в Лондон, толкова заплетени, че мъжът ѝ бе напълно погълнат от тях.

— Ще обърне града с главата надолу, мисис Каупъруд — ѝ бе казал Сипънс, — стига да реши, че си струва. Само ми се ще да не се товари толкова много — макар че Сипънс искаше тъкмо това. — Той не е вече така млад, ама главата му още щрака както едно време.

— Зная, зная — му бе отвърнала Ейлийн. — Нищо няма да ми кажете за Франк, дето вече да не го зная. До последния си час ще работи.

Този разговор със Сипънс я поуспокои, макар Ейлийн все още да подозираше, че във всичко е замесена жена... вероятно Беренис Флеминг. Да, но тя, Ейлийн, беше мисис Франк Каупъруд. Оставаше ѝ утешението, че където и да се чуеше името ѝ, всички се обръщаха и я гледаха — в магазините, хотелите, ресторантите, А сега се появи и

Брус Толифър... Ето го красив като винаги, влиза в апартамента ѝ почти веднага, след като тя е пристигнала:

— Значи сте се вслушали в съвета ми! В такъв случай поемам отговорността за вас. Ако имате настроение, облечете се веднага за вечеря. Поканил съм приятели във ваша чест, американци. Познавате ли семейство Брейнърд от Ню Йорк?

— О, да — каза Ейлийн, замаяна от емоции. Бе чувала, че семейство Брейнърд са много богати и с добро обществено положение. Доколкото си спомняше, по баща миеш Брейнърд се казваше Маригоулд Шумейкър и бе от Филадельфия.

— Мисис Брейнърд е тук, в Париж — продължи Толифър. — Ще вечеряме с нея и още няколко приятели в „Максим“, а след това отиваме у един аржентинец. Убеден съм, че ще ви бъде интересно. Ще ви стигне ли един час, за да се облечете? — и той се обърна към вратата като човек, който очаква много весела вечер.

— Да, струва ми се — каза Ейлийн, като се засмя. — Но трябва да излезете веднага, за да почна.

— Чудесно. Бъдете в бяло, ако имате, и си сложете тъмночервени рози. Ще изглеждате ослепително!

Ейлийн се поизчерви, като го чу да говори така свойски. Я какъв чевръст кабалеро!

— Точно така ще се облека — каза тя, като му се усмихна живо, — стига да я намеря тази рокля.

— Чудесно! След час ще дойда да ви взема. Засега довиждане — и той се поклони и излезе.

Докато се обличаше, Ейлийн продължаваше да се чуди на внезапното, настойчиво и самоуверено ухажване на Толифър. Очевидно пари не му липсваха. И страхотни връзки. Тогава защо се занимаваше с нея? Защо тази мисис Брейнърд ще идва на вечеря, която не е в чест на нея самата? Колкото и да я измъчваха тези противоречиви мисли, бързото сприятеляване с Толифър, дори да беше фалшиво, я радваше. Ако той беше авантюрист и я ухажваше хладнокръвно заради парите, както мнозина други, то явно бе много хитър. И ѝ предлагаше какви ли не развлечения, неща, на които не бе способен никой от кавалерите ѝ през последните няколко години. Те по-скоро бяха скучни, а маниерите им я дразнеха.

— Готова ли сте? — възкликна Толифър сърдечно, влизайки в стаята й след около час и оглеждайки бялата й рокля с червени рози на кръста. — Ако тръгнем сега, ще сме тъкмо навреме. Мисис Брейнърд ще доведе един млад banker от Гърция, а приятелката й, мисис Джудит Торн, която още не познавам — един арабски шейх, Ибрахим Абас бей, за когото не се знае защо е в Париж! Но поне говори английски, а и гъркът също.

Толифър бе въодушевен и още по-самоуверен. Разхождаше се леко из стаята, опиянен от мисълта, че отново е във форма, и започна да критикува мебелировката в апартамента й, което й се стори забавно.

— Погледнете тези пердета! Как може да се допуска такова нещо! А като се качвах тук, асансьорът скърцаше. Представяте ли си такова нещо в Ню Йорк! И хора като вас си мълчат!

Ейлийн се почувствува поласкана.

— Толкова ли е зле? — попита тя. — Дори не съм обърнала внимание. То къде ли другаде може да отседне човек?

Той бутна с пръст копринените ресни на лампиона.

— Ето има петно от вино. И някой си е гасил цигарите по този гоблен, който е само имитация. Прав е човекът!

Ейлийн се засмя, развеселена от тази му мъжка придирчивост.

— Е, хайде — каза тя. — Може и по-лошо да е. Да не караме гостите да чакат.

— Права сте. Чудя се дали тоя шейх е чувал за американското уиски. Да идем да видим!

„Максим“ през 1900 година. Лъснати като огледало черни подове, отразяващи стени в помпейско червено, позлатен таван и светлините на три огромни полилея от малки кристални призми. Навсякъде покрай стените — червено-кафяви кожени канапета е малки уютни маси: типично галска атмосфера, разчетена да осигури онова духовна и емоционално отпускане, заради което светът по онова време пристигаше там и само там — в Париж! Със самото си влизане изпадаш в блажен делириум. Виждаш всякакви типове, костюми от всички народи на света, пищен парад на богатството, титлите, положението и славата, всичките тези хора, които са стегнати със стоманеното въже на светските условности, но все пак се мъчат да се освободят от тях, които са привлечени към тази витрина на волния дух, подредена от самата условност.

Ейлийн замря от възторг, че е тук и всички я виждат. Както Толифър очакваше, приятелите му закъсняха.

— Шейхът — обясни той — понякога се загубва.

Но само няколко минути по-късно влязоха мисис Брейнърд и нейният грък заедно с мисис Торн и арабския ѝ кавалер. Публиката особено се разшава при появата на шейха. Толифър веднага се зае да прави тежко-тежко поръчката, като се наслаждаваше на половин дузината келнери, които кръжаха като мухи около масата. За голяма негова радост шейхът веднага хареса Ейлийн. Закръглените ѝ форми, яркочервената ѝ коса и руменината по страните му обещаваха повече наслади, отколкото тънките и не така пищни мисис Брейнърд и мисис Торн. Той не забелязваше никоя друга освен нея и я обсипа с вежливи въпроси. Откъде е? И нейният мъж ли е милионер като всички американци? Може ли да получи една от нейните рози? Харесва му тъмният им цвят. Била ли е в Арабия? Ще ѝ хареса животът в някое чергарско бедуинско племе. В Арабия било много красиво.

Ейлийн усещаше вторачения поглед на искрящите му черни очи, гледаше мургавото му лице, добре подстриганата брада и дългия му, леко гърбав нос и едновременно се вълнуваше и се измъчваше от съмнения. Какво ли ще е, ако започне интимна връзка с него? А ако замине за Арабия — какво ще стане с нея, след като попадне в лапите на такова чудовище? И макар че се усмихваше и му отговаряше на всичките въпроси, е облекчение усещаше присъствието на Толифър и приятелите му край тях, колкото и да не ѝ допадаше насмешливото им внимание.

Ибрахим, като узна, че тя е в Париж за няколко дни, помоли да се види пак с нея. Той бил довел свой кон за парижките надбягвания, за Голямата награда. Искра ли тя да го види в конюшната? След това могат да обядват заедно. Къде е отседнала, в „Риц“? А... той има апартамент на улица Саид край Булонския лес.

По време на тази сцена Толифър, изпаднал в много добро настроение, се стараеше с всички сили да очарова Маригоулд, която го подиграваше за тази негова кова любовна история, макар много добре да схващаше за какво става дума.

— Кажи ми, Брус — закачи го тя, — какво ще правим ние, горкичките, след като ти така добре си се уредил?

— Ако става дума за теб, каквото кажеш. Не мога да твърдя, че съм много ухажван.

— Така ли? Значи бедното момче е самотно?

— Да, самотно, и то повече, отколкото можеш да си представиш — отговори той печално. — А твоят съпруг? Няма ли да има нещо против външната намеса?

— Не се бой за него! — каза тя, като се усмихна окуражаващо. — Просто налетях на него, преди да се срещна с теб. Между другото, откако не сме се виждали?

— От доста години. Но кой е виновен? Я кажи, разправят, че си имала яхта.

— Чул си за капитана? Кълна се, просто ми е капитан и нищо повече. Искаш ли да попътуваме с нея?

Толифър се оказа в затруднено положение. Откога мечтаеше за такова предложение, а сега не можеше да го приеме. Трябваше да продължи да си върши работата, иначе край на сегашното му благополучие.

— Е — каза той на смях, — нали не отплаваш утре?

— О, не!

— Ако говориш сериозно, мисли му!

— От сериозно по-сериозно! — отвърна тя.

— Ще се види. А искаш ли да обядваш с мен тази седмица? След това можем да се разходим в Тюйлери.

Малко по-късно той плати сметката и те си тръгнаха.

Полунощ. У Сабинал. Както винаги, пълно с хора. Рулетка. Карти. Танци. Интимни групички, които си говорят оживено или вяло. Сабинал лично посрещна Толифър и компанията му и им предложи да останат при него до един часа, когато ще има изпълнение на известна група руски танцьори и певци.

Сабинал притежаваше великолепни скъпоценни камъни, средновековно италианско стъкло и сребро и редки платове от Азия със странна тъкан и цвят, но далеч по-внушителна от колекциите му, които той показваше най-небрежно, бе собствената му личност — неуловима и мефистофелска, тъмна и интересна, която като наркотик опиваше всички околни. Той познаваше толкова много хора, бе посещавал любопитни места. Каза им, че през есента ще пътува и известно време няма да приема хора у дома си. Заминавал за Ориента,

за да събира редки предмети, които да продава на частни колекционери. Всъщност печелеше доста добре от тези пътувания.

Ейлийн, както и всички останали, бе очарована. Още повече че Толифър не им каза нищо за финансовата страна на въпроса. Просто по-късно щеше да изпрати чек на Сабинал, заплащайки посещението им в неговото заведение, а другите остави с впечатлението, че е близък приятел на Сабинал.

ГЛАВА XXXV

Толифър още веднъж усети цялата важност на възложената му задача, когато на третия ден след пристигането на Ейлийн получи допълнителни две хиляди долара от парижкия клон на Централното нюйоркско кредитно дружество, което още преди той да замине, го уведоми, че трябва да държи връзка с неговите лондонски и парижки клонове.

Сега вече нямаше никакво съмнение, че е спечелил Ейлийн. Той ѝ се обади по телефона пет часа след посещениято им у Сабинал и я покани на обяд, а по тона ѝ разбра, че тя се радва да го чуе. Ейлийн се чувствуваше щастлива тъкмо от това негово другарство, от приятелството на човек, който се интересува от нея. По някакъв начин той ѝ напомняше за някогашния Каупъруд — енергичен, сърдечен и немалко властен.

Толифър си подсвиркваше, след като затвори телефона. Сега изпитваше към Ейлийн по-топло чувство, отколкото когато се зае със задачата си. Защото вече я познаваше и разбираше колко важни са били за нея вниманието и обичта на Каупъруд и какво означава да ги загуби напълно. Самият той често изпадаше в депресии също защото бе загубил нещо, и сега можеше да ѝ съчувства.

Предишната вечер у Сабинал, когато Маригоулд и мисис Тори така нехайно и безразлично я изключваха от време на време от разговора си, Толифър забеляза безпомощното изражение на лицето ѝ. Това го бе накарало да я отведе към рулетката, за да погледат играта. Несъмнено тя щеше да се окаже трудно протеже. Но той бе поел това задължение и от успеха му зависеше неговото бъдеще.

Но, боже господи, мислеше си той, Ейлийн трябваше да свали поне десет килограма! Трябваша ѝ също по-подходящи дрехи и едно по-светско поведение. Много беше свита. Трябваше да ѝ внуши уважение към самата себе си и тогава и другите щяха да я зачитат повече. Ако не успееше да направи това за нея, пари, не пари, тази работа по-скоро щеше да му навреди, отколкото да му помогне.

И тъй като Толифър винаги се бореше здраво за постигане на целите си, сега реши да действа незабавно, без да жали сили. Понеже искаше да я очарова и знаеше, че това зависи от блестящия му външен вид, той положи извънредни грижи за облеклото си. Погледна се в огледалото и се засмя — къде е сега онова жалко същество от преди шест месеца в Ню Йорк? Къде е онази Розали Харигън с мизерната ѝ стаичка? А отчаяните му опити да си намери работа!

Квартирата му в Булонския лес бе само на няколко минути пеша от „Риц“. Тази сутрин той вървеше по улиците леко, като безгрижен парижанин, галеник на съдбата. Обмисляше кои шивачи, фризьори и шапкари да наеме за преобразяването на Ейлийн. Зад ъгъла беше ателието на Клодел Ришар. Щеше да я заведе при него, като предварително го инструктира да я убеди, че ако свали десетина килограма, той ще ѝ направи такива тоалети, след които ще се обръщат всички, и тя първа ще въведе тези нови модели. Сетне при Краусмайер на булевард Осман. Неговите обувки се славеха като най-добрите. Толифър вече се бе осведомил по този въпрос. А на Рю дьо ла Пе какви украшения, скъпоценни камъни, парфюми! На улица Дюпон какви козметични салони, а най-прочутият от тях — на Сара Шимел. Смяташе да заведе там Ейлийн.

В летния ресторант на Наташа Любовски с изглед към парка и „Нотр Дам“ двамата седяха на чашка кафе с лед и разбит със захар жълтък „А ла Суданов“ и Толифър я посвещаваеше в тайните на парижките вкусове и модни новости. Чувала ли е, че Тереза Бианка, нашумялата испанска танцьорка, си поръчва пантофките при Краусмайер? А че Франческа, най-малката дъщеря на херцог Толе, също е негова клиентка? А знае ли какви чудеса е постигнала Сара Шимел в разкрасяването на жените? Той ѝ изброи няколко имена.

Последва посещение при Ришар, после при Краусмайер и при прочулия се наскоро парфюмерист Люти. Следобедът приключи с чай в „Жерме“. А за девет часа той я заведе на вечеря в „Кафе дьо Пари“, където бяха поканени Рода Тейър, прочута американска оперетна певица, с летния ѝ компаньон Мело Бариос, втори секретар в бразилското посолство. Сред гостите бе и Мария Резцат от чешко-унгарски произход. При едно от предишните си посещения в Париж Толифър се бе запознал с нея. Тогава тя бе съпруга на един от представителите на тайната военна мисия на Австрия във Франция. А

сега, когато обядваше веднъж в „Маргъори“, я видя в компанията на Сантос Кастро, баритон във Френската опера, който пееше с новата американска оперна звезда Мери Гардън. Тя му каза, че съпругът ѝ е починал. Толифър забеляза, че Кастро леко я отегчава и че ако е свободен, с удоволствие би се видяла с него. Тя му се стори доста поподходяща за Ейлийн, отколкото младите му приятелки. Беше природно интелигентна и приятно зряла. Той веднага реши да ги запознае.

Ейлийн остана поразена от нея. Мария Резцат имаше поразителна външност — висока, с гладка черна коса и странни сиви очи. Тази вечер бе облечена с рокля от червено кадифе, падаща на съблазнителни гънки около тялото ѝ. За разлика от Ейлийн не носеше никакви бижута, а косата ѝ бе просто опъната назад. Поведението ѝ към Кастро подсказваше, че не държи на него освен може би по някакви снобски съображения. Като се обърна към Ейлийн и Толифър, тя им разказа как те двамата с Кастро наскоро са направили едно пътешествие из Балканите. Ейлийн се удиви от такава откровеност — твърде скоро; след като Толифър ѝ бе обяснил, че двамата са просто добри приятели. И макар че самата тя имаше немалко прегрешения, Ейлийн твърде много благоговееше пред общоприетите правила. А тази жена бе така спокойна и самоуверена, че очевидно се надсмиваше над претенциите на обществото. Ейлийн бе очарована,

— Знаете ли, на Изток — разказа им мадам Резцат — жените са робини. Вярно, само циганките, изглежда, са свободни, но те пък са на дъното на обществото. Жените на повечето сановници и титулувани люде са всъщност робини, които живеят в страх пред мъжете си.

Ейлийн се усмихна мрачно на тези думи:

— Това може би не се отнася само до Изтока — каза тя.

Мадам Резцат се засмя мъдро.

— Да. Има нещо вярно. И тук има робини. Сигурно и в Америка.

Ослепително белите ѝ гладки зъби лъснаха. Ейлийн се усмихна, защото знаеше много добре колко зависима е в чувствата си от Каупъруд. Защо тази жена можеше да е така еманципирана, да живее, без да е привързана към никой мъж, поне така дълбоко и мъчително като нея... На Ейлийн ѝ се поиска да я опознае по-отблизо, да общува с Мария Резцат и по някакъв начин да поеме от нейното спокойствие и безразличие към условностите.

Кой знае защо, мадам Резцат също се интересува от Ейлийн. Разпита я за живота в Америка. Колко време възнамерява да остане в Париж? Къде е отседнала? Покани я на обяд на другия ден и Ейлийн охотно се съгласи.

Едновременно с това главата ѝ бръмчеше от следобедните им начинания и участието на Толифър в тях. Обиколката им по магазини и ателиета и тактичните му съвети ѝ отвориха очите: има какво още да се желае във външността ѝ, но нищо не е непоправимо, С нея ще се заемат лекари, масажисти, козметички. Ще започне диета. Толифър ще я промени изцяло. Но защо? Какво цели той? Очевидно не си позволяваше волности с нея. Връзката им беше чисто платоническа. Ейлийн бе озадачена. Е, все едно, Каупъруд и без това не се интересуваше от нея и тя трябваше някак да продължи да живее.

Като се върна в хотела, Ейлийн усети внезапно и остро желание да сподели мъката си с някого, с човек, с когото да се отпусне и да бъде естествена. Трябваше ѝ близък, от чиято критика да не се бои, човек, на когото да се довери. Спомни си как на тръгване Мария Резцат бе стиснала здраво ръката ѝ. Дали нямаше да намери в нея всичко това или поне нещо подобно?

Десетте дни, предвидени за посещението в Париж, минаха бързо, а Ейлийн изобщо не беше готова да се връща в Лондон. Всъщност тя съзна, че Толифър е предприел цяла кампания за подобряване на външния ѝ вид и на вкусовете ѝ и е ангажирал с това не само себе си, но и цяла армия специалисти. Необходимо им бе време. А крайният резултат може би щеше да предизвика някаква промяна в отношението на Каупъруд. Не съм още стара, казваше си Ейлийн, а пък и той е така обзет от борба за бизнеса си, че може би е готов да заживеят отново с обич, макар и не с любов. Необходимо му е да стабилизира общественото мнение за себе си в Англия, мечтаеше си тя, и в такъв случай за него ще е полезно, а може би дори приятно да е с нея постоянно, да заживее добре с жена си и този факт да стане обществено достояние.

И така, тя почна да се заглежда в огледалото и старателно да следва съветите на диетиците и козметиците. Много добре видя колко различно изглежда в дрехи, създадени специално за нея. Постепенно започна да става по-самоуверена, да се държи по-спокойно, да очаква с радост деня, когато ще се яви пред Каупъруд в новия си вид и ще го

изненада. А може би ще го зарадва? Затова реши да остане в Париж, докато отслабне поне десет килограма, за да може да облече костюмите, които мосю Ришар така възторжено ѝ предложи. Искаше да си направи и новата прическа, измислена от фризьора ѝ. О, дано всичко това не е напразно!

Затова тя писа на Каупъруд, че в Париж ѝ е станало интересно благодарение на мистър Толифър и тя ще остане още три-четири седмици. „Защото за пръв път в живота си — добавяше Ейлийн закачливо — се чувствам добре без теб и има кой да се грижи за мен.“

Когато Каупъруд прочете това, го обхвана някаква странна тъга. Та нали тъкмо той така ловко бе уредил всички Същевременно му мина през ума, че и Беренис има пръст в тази работа. Нали тя първа предложи Толифър. И той веднага се съгласи, защото това бе единственият му шанс за малко щастие с нея. И все пак колко умна бе Беренис, колко проникателно и безжалостно мислеше! Може би някой ден нейният ум щеше да се обърне срещу самия него? И какво щеше да стане тогава, след като той я обича толкова много? Стана му неприятно. За да се отърве от тези мисли, си каза, че досега се е справял с всичко и ако стане нужда, ще се справи и с това.

ГЛАВА XXXVI

След разговора си с Каупъруд в хотел „Брауни“ Джонсън реши, че сега американецът трябва да се срещне с лорд Стейн, за да обсъдят участието на двамата англичани в бъдещите сделки.

— Нищо не рискувате да поговорите с него — предложи Джонсън на Стейн. — Естествено ще му дадем да разбере, че ще участваме в неговото предприятие и ще му помогнем да си осигури контрол върху централното колело, но това ще му струва петдесет процента от общата сума на контролния пакет, каквато и да е тя. Тогава можем да гарантираме участието на неколцина акционери на Метрополитън и Районната, които ще ни помогнат да получим необходимите петдесет и един процента, и ще си запазим контрола.

Лорд Стейн кимна:

— Продължавайте.

— Така ще закрепим позицията си — продължи Джонсън — и каквото и да стане, ние двамата заедно с още неколцина — Колвей, Джиймс, а може би и Дайтън, ще контролираме предприятието и Каупъруд ще има в наше лице равностойни собственици на централното колело.

— Това е добре — каза Стейн, като го гледаше спокойно. — Във всеки случай бих искал да се срещна с този човек. Можете да го поканите у дома, когато ви е удобно. Само ми съобщете предварително. След като поговоря с него, ще стане по-ясно.

И така един топъл юлски ден Каупъруд и Джонсън взеха файтон и поеха по хубавите лондонски улици към дома на лорд Стейн.

Каупъруд още се чудеше доколко да разкрие своя сложен и таен план пред домакиня си. В главата му се въртеше мисълта, че колкото и успешен да е разговорът му със Стейн и Джонсън, няма да е лошо да сондира и Абингтън Скар, да се споразумее с него и да получи договора за линията Бейкър Стрийт — Уотърлу. А ако си осигури чрез Хадънфийлд и евентуално лорд Етиндж още няколко разрешителни,

ще може да диктува своите условия дори на собствениците на централното колело.

Щом стигнаха дома на лорд Стейн на Баркли Скуеър, Каупъруд остана поразен от строгата, изящна красота на внушителната сграда. От нея се излъчваше някакво благополучие, което нямаше нищо общо с бизнеса. Слугата в ливрея и тишината на големия салон на първия етаж създаваха една приятна атмосфера, която обаче не можа да разклати собствената му система от ценности. Този Стейн бе роден сред благополучие и имаше право да си го пази. Но и той, Каупъруд, имаше право да го въвлече в своите дела и да го направи по-богат или да го използва и ако остане недоволен от него, да го разори.

Джонсън покани Каупъруд да разгледа картините на лорд Стейн, тъй като икономът съобщи, че домакинът се е обадил и е предупредил за няколко минути закъснение. Адвокатът доста старателно играеше ролята си на временен домакин. Каупъруд заяви, че ще му бъде доста приятно да види картините, и Джонсън го поведе през главния вход към голямата зала.

Докато се разхождаха бавно из галерията и се спираха да разглеждат няколко редки портрета на Ромни и Гейнзбъро, Джонсън разказа накратко историята на рода Стейн. Покойният лорд бил разсъдлив и любознателен човек, интересувал се най-вече от хетски разкопки и писменост, като пръснал доста пари за тях — нещо, за което историците му изразили голямата си благодарност. Младият Стейн, по-скоро отблъснат от антикварните интереси на баща си, водел активен светски живот и се занимавал с финанси. Бил много известен, канели го навсякъде, но го ценели и като бизнесмен. По време на сезона у тях се устройвали много приеми и балове. Родовото му имение в Трегасол било една от забележителностите на Англия. Имал очарователна лятна къща в Прайърс Коув, на Темза, край Марлоу, и винарна във Франция.

Каупъруд сдържа усмивката си, когато Джонсън назова новото местопребиваване на Беренис, и преди да каже каквото и да било, чу гласа на лорд Стейн, който поздрави весело и двамата:

— А, значи сте тук, Джонсън! А това сигурно е мистър Каупъруд.

Стейн протегна ръка, а Каупъруд, като го измери бързо е поглед и остана доволен от видяното, се здрависа енергично с него.

— Много ми е приятно. За мен е чест — каза той.

— Честта е моя — отвърна Стейн. — Елвърсън ми разказа за вас. Как мислите, дали няма да ни е по-удобно в библиотеката?

Той звънна на прислугата да донесе напитки и ги въведе в прекрасна стая с високи стъклени врати, които водеха към заобиколена от зидове градина. Докато Стейн се грижеше за тях като домакин, Каупъруд продължи да го изучава. Този човек определено го предразположи. В неговата непринудена учтивост имаше някаква подкупваща простота, както и предпазливост, на които можеше да разчита всеки, спечелил доверието му. Но това не беше лесно. С лорд Стейн човек трябваше да се отнася честно и да зачита интересите му.

И все пак Каупъруд реши засега да не разкрива напълно машинациите си. Същевременно не забравяше за Беренис, тъй като те двамата бяха решили тя да му помага да поддържа отношения с хора като Стейн. Но след като лордът се оказа така привлекателен, Каупъруд не беше сигурен, че иска да се възползва от нейните услуги. Ала реши да не мисли за това, защото Джонсън започна да говори за състоянието на лондонското метро.

А щом той свърши, Каупъруд се зае да изложи гладко и бавно своя план за обединение на подземните линии. Спря се най-вече на електрифицирането, осветлението, новата система на отделна електротяга за всеки влак, въздушните спирачки и автоматичната сигнализация. Стейн го прекъсна само веднъж, за да попита:

— А какъв контрол предвиждате върху цялата система — личен или на управителен съвет?

— Управителен съвет, разбира се — отвърна Каупъруд, като възнамеряваше точно обратното. — Моят план е — продължи той, докато двамата го гледаха мълчаливо — да постигна обединение на линиите, да създам нова компания, в която да влиза и притежаваната от мен Чаринг Крос. А за да накарам сегашните притежатели на акции от централното колело да участвуват, им предлагам по три дяла от обединен на компания за всеки един от малките, които сега притежават. И тъй като за строежа на Чаринг Крос ще отидат най-малко два милиона долара, сами разбирате колко ще нарасне стойността на акциите.

Той млъкна, за да види какво впечатление е направил, и като установи, че е добро, продължи:

— Не смятате ли, че това е изгодно, особено ако се споразумеем предварително, че всички линии на новата компания ще бъдат модернизирани и експлоатирани като единна система? При това без никакви допълнителни разноски от страна на учредителите, а просто за сметка на разпродажбата на нови акции?

— Да, според мен е изгодно — каза Стейн, а Джонсън кимна в знак на съгласие.

— Е, в общи линии такъв е моят план — продължи Каупъруд. — Разбира се, след време мрежата може да се разшири, но този въпрос ще се решава от директорите на новата компания.

Той си мислеше за Скар, Хадънфийлд и другите, чиито договори можеше предварително да купи, за да ги препродаде после далеч по-изгодно.

Тук лорд Стейн замислено се почеса по ухото.

— Според мен — каза той — вашето предложение да замените три акции срещу една може да съблазни само част от акционерите. Но вие забравяте един важен фактор — настроението срещу вас. Така че дори да предложите три акции срещу една, това няма да е достатъчно, за да ви оставят да действате както намерите за добре, което, доколкото разбирам, за вас означава да си осигурите пълен контрол. Защото у нас държат управлението на компанията да бъде в ръцете на англичани. Ние с Джонсън го установихме още веднъж, когато обявиха вашата покупка на Чаринг Крос. Освен това вече съществува известна опозиция в Метрополитън и Районната, дори тенденция да се обединят срещу вас. А, да ви призная, директорите на тези две компании никога не са били приятелски настроени един към друг!

Тук Джонсън язвително се засмя.

— Така че, ако не действате изключително предпазливо и тактично — продължи Стейн, — ако не се обърнете към най-подходящите хора по най-подходящия начин, и то по-скоро чрез английски, а не американски посредници, можете да се окажете в задънена улица.

— Точно така — каза Каупъруд, който много добре разбираше какво има предвид Стейн.

Ако държеше да ги спечели за себе си, за да му измъкнат от огъня този английски кестен, те щяха да искат не само пари — той бе предложил предостатъчно, — но и някаква форма на съвместен

контрол. А ако не го постигнеха, тогава щяха да претендират за гаранции за своите капиталовложения и най-вероятно за равномерното разпределяне на печалбата в съответствие с вложения капитал с оглед на постепенното разширяване на предвижданата мрежа. А как щеше да стане това? В момента той беше доста озадачен и за да изясни своята, както и тяхната позиция, добави:

— Именно в тази връзка си мислех: как бих могъл да ви заинтересувам? Отлично разбирам, че сте съвсем наясно и ако се съгласите да ми сътрудничите, можете да направите много за създаването на едно по-доброжелателно отношение към мен в деловите кръгове. Как смятате, какво друго бих могъл да ви предложа в компенсация, като се изключи замяната на акции три срещу една? Какво конкретно споразумение между нас тримата бихте желали да постигнем?

Той замълча. Последва разговор, който бе твърде сложен и дълъг, за да го разказваме тук. Ставаше дума, най-общо, за предварителната работа, която трябваше да извършат Стейн и Джонсън. А тя, както обясниха двамата на Каупъруд, се състоеше най-вече в това, да го въведат в своите кръгове, защото без запознанството с някои личности чисто финансовите му дела нямаше да се помръднат нито крачка напред.

— В Англия — продължи Стейн — успехът се постига главно чрез покровителството и поддръжката на определени финансови и обществени кръгове, а не толкова чрез усилията на отделни личности, колкото и способни да са те. И ако не сте приети от тези кръгове и не се ползвате от тяхното разположение, ще срещате пречки на всяка крачка. Разбирате ли ме?

— Напълно — отвърна Каупъруд.

— Каквото и да предприемете, у нас никога не се прави хладнокръвен и практически пазарлък. Необходими са също взаимно разбиране и уважение. А това не се постига за миг. И зависи не само от рекомендациите, но и от личните отношения както от частен, така и от светски характер. Разбирате ли какво ви говоря?

— Напълно — отговори Каупъруд.

— Но преди всичко е необходимо да се постигне ясно споразумение на каква компенсация освен на обмяна на акциите могат

да разчитат лицата, които се заемат да осигурят такава обществена поддръжка и доброжелателен прием на вас и на вашето предприятие.

Каупъруд седеше небрежно отпуснат в креслото си, слушаше лорд Стейн и привидно се съгласяваше с него. Но един по-внимателен наблюдател би забелязал известен метален блясък в очите и леко свиване на устните му. Той разбираше много добре, че като му четеше тези наставления, Стейн се държи с него снизходително. Защото естествено бе научил за скандалите, свързани с кариерата му в Щатите, и знаеше, че в Чикаго и Ню Йорк той не е приет в обществото. И колкото и дипломатично и учтиво да се държеше лорд Стейн, Каупъруд не си правеше никакви илюзии и приемаше неговите наставления така, както трябваше — като на човек, поставен добре в обществото, към човек, който е отхвърлен от него. И все пак Каупъруд не изпитваше нито досада, нито възмущение. Дори можеше да се каже, че се забавляваше иронично. Защото все пак се чувствуваше господар на положението. Защото се канеше да направи за Стейн и неговите приятели нещо, което не бе по силите на никого другиго.

Когато Стейн най-сетне свърши, Каупъруд му зададе няколко въпроса относно подробностите на тяхното споразумение, но Стейн отвърна изключително учтиво, че е най-добре да остави това на Джонсън. И все пак той вече очакваше не само Каупъруд да му гарантира за всяка една от акциите му от Метрополитън и Районната три от новото предприятие, но и да постигне с него тайно и ненарушимо споразумение, в което правата му, както и тези на Джонсън, да бъдат осигурени и те да спечелят: добре от новото голямо начинание. И така, докато Стейн спокойно вадеше монокъла си и го нагласяваше на дясното си око, за да вижда събеседника си по-добре, Каупъруд подчерта колко му е признателен за този негов личен интерес и учтивостта да му обясни сложната ситуация. Изрази увереност, че нещата ще се уредят добре и за двете страни. Но все пак оставаше въпросът за финансирането, с което той сам щял да се заеме. Вероятно ще се наложи да се върне скоро в Америка, за да осигури тези пари, преди да разговаря с английските акционери — нещо, с което Стейн се съгласи.

Но Каупъруд отдавна вече имаше предвид създаването на акционерно дружество, в което той да държи контролния пакет от петдесет и един процента и което да заеме достатъчно пари на тази

английска компания, за да може тя да падне в ръцете му в случай на крах. Струваше си да помисли по този вариант.

Що се отнася до Беренис и Стейн, и тук щеше да изчака. Вече беше на шестдесет години — още няколко години и може би нямаше да му трябва нищо друго освен слава и обществено признание. Всъщност почваше да се чувства уморен в този безпощаден въртоп от неотложни дела. Понякога, в края на напрегнат делови ден, тази лондонска авантюра му се струваше безсмислена. Само преди година-две в Чикаго си бе казал, че ако успее да издейства подновяване на концесията си там, ще се откаже от управлението и въобще от всякакъв бизнес и ще тръгне да пътешества. Дори си бе мислил, че ако Беренис накрая не приеме предложението му и той остане сам самичък, ще склучи някакъв мир с Ейлийн, ще се върне в нюйоркската си къща и ще си намери развлечения и занимания, които да му осигурят заслужената според него почивка.

А ето какво стана. И защо е всичко това? Какво щеше да получи той освен удоволствието да бъде с Беренис? Но нали, ако тя се съгласеше, пак можеха да заминат някъде и да си починат. Не, тя бе поискала друго, а и той бе съгласен с нея, че е длъжен да направи това — пред себе си, пред собствения си живот и репутация, че личност с такава огромна творческа сила, финансова фигура от първите редици трябва да продължи напред и да завърши кариерата си, като покори още един, най-големия си връх. Но дали можеше да го постигне, без да рискува репутацията, а и състоянието си? Беше ли възможно, като се има предвид с какво име се ползваше в родината си, да се върне пак там и в доста кратък срок да събере необходимите суми?

Накратко, положението му в момента, от която и страна да се погледнеше, бе напрегнато и трудно. Той бе уморен и объркан. А дали това не бе първият полъх на зимата на неговия живот?

Същия ден след вечеря Каупъруд обсъди с Беренис плановете си. Каза ѝ, че е най-добре да вземе Ейлийн със себе си в Ню Йорк. Там ще трябва да приема доста хора и няма да е зле жена му да е с него. Освен това в този момент бе особено важно тя да е в добро настроение, защото всичко висеше на косъм.

ГЛАВА XXXVII

За един месец в Париж Ейлийн толкова се промени, че вече беше „друг човек“, както твърдяха всичките ѝ познати. Бе свалила десет килограма; кожата и очите ѝ блестяха, настроението ѝ бе ведро. Прическата ѝ бе в стил „шантиклер“, както заяви Сара Шимел; роклите ѝ бяха ушити при мосю Ришар, обувките — направени при мосю Краусмайер — всичко бе така, както го бе замислил Толифър. Бе станала истинска приятелка с мадам Резцат и с шейха, който бе доста забавен, ако не се смята досадното му ухажване. Той, изглежда, я харесваше заради нея самата, дори бе готов да започнат връзка. Но как бе облечен! В бяло, от най-хубавата коприна и вълна, препасан през кръста с бял копринен шнур! И тази гладка като масло коса, с която приличаше на дивак. И малките сребърни обички на ушите му! И дългите, тесни, остри и завити нагоре чехли от червена кожа на краката му, които никак не бяха малки. И този орлов нос и тъмни пронизващи очи! Където и да се появяха, всички ги зяпваха. А когато оставаше с него насаме, Ейлийн бе заета главно със задачата да избягва ласките му.

— Ама, моля ви се, Ибрахим — казваше му тя. — Не забравяйте, че съм омъжена и обичам съпруга си. Вие сте ми симпатичен, вярно е. Но не ме умолявайте да правя нещо, което не искам, защото, ако упорствате, ще престана да се виждам е вас.

— Но, моля ви се — настояваше той на съвсем приличен английски. — Ние много си приличаме. И вие обичате играта, аз — също. Обичаме да говорим, да яздим, да залагаме на карти и на конни надбягвания. И все пак вие сте като мен, разсъдлива, не така..., така...

— Лекомислена? — прекъсна го Ейлийн.

— Какво значи „лекомислена“? — попита той.

— О, как да ви кажа... — тя имаше усещането, че говори на дете. — Вятърничава, непостоянна. — И направи някакъв жест с ръка, за да изобрази нестабилност, умствена и емоционална.

— Тъй, тъй! Ха-ха! Лекомислена! Точно така. Разбирам. Вие не сте лекомислена. Добре. Затуй ви харесвам. Много. Ха-ха! Доста много. А вие? Вие харесвате ли мен, шейха Ибрахим?

Ейлийн се разсмя.

— Да, харесвам ви — каза тя. — Разбира се, вие пиете много. И ми се струва, че никак не сте добър. По-скоро сте жесток, егоистичен и какво ли още не. Но все пак ми харесвате и..

— Тц... тц — зацъка шейхът. — Не ми стига туй за мъж като мен. Аз, ако не любя, не мога да заспя.

— Стига глупости — възкликна Ейлийн. — Я си налейте нещо за пиене, а довечера елате пак, за да излезем. Бих искала да идем пак у мистър Сабинал.

И така дните на Ейлийн минаваха доста приятно. Предишната ѝ склонност към меланхолия изчезна. Почна да ѝ се струва, че положението ѝ не е така отчайващо. Каупъруд ѝ бе писал, че ще дойде в Париж, и тя се готвеше да го изненада с най-зашеметяващото творение на мосю Ришар. А и Толифър бе предложил да го заведат на обяд в „Орсиня“, едно интересно ресторантче, което неотдавна бе намерил. То бе очарователно. Намираще се точно в сянката на „Нотр Дам“. Сабинал се нае по този повод да осигури за „Орсиня“ виното, брендито, ликъора, аперитива и пурите. А „Орсиня“ под ръководството на Толифър ще подготви такъв пир, че и най-големият гастроном да остане доволен. Защото този път Толифър бе този, който искаше да направи добро впечатление. Другите гости щяха да са мадам Резцат, преданият шейх и Маригоулд, която бе останала в Париж заради Толифър и по негово нареждане се бе примирила със съществуването на Ейлийн.

— Вие и мъжът ви — бе казал той на Ейлийн — познавате много добре известните заведения. Мисля, че ще е най-оригинално този път да измислим нещо съвсем просто. — И Толифър ѝ обясни какво е решил.

За да е сигурен, че Каупъруд ще пристигне, Толифър я накара да му изпрати телеграма с настоятелна покана за обяда, организиран в негова чест. Каупъруд, щом я получи, се усмихна и телеграфира, че е съгласен. А когато видя Ейлийн, искрено се изненада, че е станала много по-привлекателна, отколкото можеше да се допусне за нейната възраст и особено след всичко, което бе преживяла. Тя бе със сложна

прическа, която подчертаваше най-хубавото в лицето ѝ. А роклята бе така скроена, че изтъкваше линията на доста отслабналата ѝ фигура.

— Ейлийн! — възкликна той, като я зърна. — Никога не съм те виждал толкова хубава! Как си го постигнала? Тази рокля е много ефектна. И косата ти ми харесва. С какво си се хранила, с въздух ли?

— Горедолу — отвърна му тя усмихната. — Цял месец веднъж не съм яла така, че да се нахраня. Но едно е сигурно. След като свалих килограмите, повече никога няма да ги кача. А ти как пътува?

Докато говореше, тя наглеждаше Уилямс, който редеше чашите и ликьорите на масата в очакване на гостите.

— Ламаншът бе тих като вир — каза Каупъруд, — но само за някакви петнадесет минути се развихри така, че помислихме дали няма да потънем. Но когато слизахме на брега, се чувствахме великолепно.

— О, този ужасен Ламанш! — възкликна Ейлийн, като усещаше погледа му и неволно се вълнуваше от комплиментите му.

— А какъв е този банкет днес?

— Просто ние с мистър Толифър решихме да направим малко празненство. Той се оказа истинско съкровище. Много ми харесва. И ми се струва, че ще ти допаднат някои от гостите, особено моята приятелка мадам Резцат. Ние с нея често се разхождаме заедно. Тя е чаровна и много различна от всички жени, които познавам.

Сега, след като бе живяла един месец в компанията на Толифър и неговата пъстра група, Ейлийн спокойно можеше да говори на Каупъруд за мадам Резцат, докато преди щеше да се старее с всички сили той да не забележи такава привлекателна жена като новата ѝ приятелка. Каупъруд веднага забеляза новата ѝ самоувереност, доброто ѝ настроение и пробудилия се интерес към живота. Ако нещата продължаваха да вървят така добре, вече нямаше да има причини за ожесточение помежду им. Същевременно му мина мисълта, че тази промяна е негово дело, не нейно. И тя не го знае. Но веднага след това той съзна също, че всичко това се дължи на Беренис. Защото усещаше, че Ейлийн се въодушевява не толкова от неговото присъствие, а от това на наетия от него мъж.

Но къде беше Толифър? Каупъруд знаеше, че няма право да пита. Беше в положението на човек, който устройва представление,

маскарад, но няма право да се нарече режисьор. От тези мисли го откъсна гласът на Ейлийн:

— Франк, ще трябва да се обличаш. А и аз имам да свърша нещо, преди да дойдат другите.

— Добре — отвърна той. — Но имам да ти казвам нещо. Мислиш ли, че можеш сега да оставиш Париж и да се върнеш с мен в Ню Йорк?

— Как така? — гласът ѝ бе пълен с изненада. Защото Ейлийн се надяваше, че това лято ще посетят поне няколко големи курорта в Европа, а пък сега Каупъруд ѝ говореше за връщане в Ню Йорк. Може би се е отказал изцяло от лондонските си планове и се връща в Америка веднъж завинаги? Тя се разтревожи, защото това някак хвърляше сянка и застрашаваше всичко, което бе постигнала досега тук.

— О, няма нищо сериозно — каза Каупъруд, като се усмихваше. — Не съм се провалил в Лондон. Не са ме изхвърлили. Дори, напротив, май ще искат да остана. Но само при условие че отида до дома и донеса много пари.

Той се усмихна иронично, а Ейлийн, облекчена, му отвърна също с усмивка. Тя познаваше миналото му твърде добре, за да не споделя цинизма му.

— Е, това не ме изненадва — продължи Ейлийн. — Но нека да говорим за това утре. Сега по-добре се обличай.

— Добре. След половин час съм готов.

Ейлийн го проследи с поглед, докато Каупъруд излезе. Както винаги, той беше самото олицетворение на успеха — ведър, ловък, енергичен. Сегашният ѝ вид и поведение явно го заинтригуваха. Бе убедена в това, макар и да съзнаваше, че той не я обича и тя се бои от него. Какъв късмет, че веселят, красив Толифър се е появил в живота ѝ. И ако сега трябваше да се връща в Ню Йорк, какво щеше да стане с тази необяснима, но съвсем здраво установена връзка между нея и този привлекателен млад безделник?

ГЛАВА XXXVIII

Толифър нахлу още преди да се е върнал Каупъруд. Подаде цилиндъра и бастуна си на Уилямс и почука бързо на вратата на спалнята на Ейлийн.

— Здравейте! — обади се тя отвътре, — Мистър Каупъруд пристигна. Сега идвам.

— Отлично! И другите ей сега ще се явят.

Докато говореше, чу зад себе си шум, обърна се и видя Каупъруд да влиза в хола от другата врата. Двамата си размениха заговорнически погледи. Толифър, който много добре знаеше как трябва да се държи, бързо и любезно пристъпи напред. Но Каупъруд го изпревари, като каза:

— Значи пак се срещнахме. Как ви харесва Париж?

— О, много — отвърна Толифър. — Този сезон е особено весел. Видях кого ли не. А и времето е чудесно. Нали знаете какъв е Париж през пролетта? За мен тя е най-приятното и забавно годишно време.

— Разбрах, че тази вечер ще сме гости на жена ми.

— Да, с още няколко души. Боя се, че аз съм подранил.

— Тогава да пийнем по нещо!

И те започнаха светски разговор за Лондон и Париж, като се опитваха да не мислят за истинската връзка помежду си и дори успяваха. Ейлийн влезе и поздрави Толифър. След малко пристигна Ибрахим, който не обърна никакво внимание на Каупъруд, сякаш той е овчар от пасбищата му, и започна да ухажва Ейлийн.

Каупъруд беше първоначално удивен, а сетне му стана забавно. Как святкаха очите на този арабин! „Интересно — каза си той. — Толифър доста се е потрудил. А пък този бедуин в бяло желае жена ми. Каква весела вечер ни чака!“

В стаята влезе Маригоулд Брейнърд. Тя му хареса, а очевидно и той на нея. Но това взаимно влечение скоро бе прекъснато от хладната и екзотична мадам Резцат, която пристигна обвита в кремав шал с дълги копринени ресни, които се спускаха по рамото ѝ чак до пода.

Каупъруд погледна с възхищение маслинено-смуглото ѝ лице, обрамчено така красиво от опънатите черни коси и тежките обици от чер кехлибар, които се спускаха чак до раменете ѝ.

Както винаги с жените, той направи силно впечатление на мадам Резцат, която от пръв поглед разбра мъката на Ейлийн. Този мъж не беше само за една жена. Той бе като чаша, от която да пийнеш една глътка и да ѝ се насладиш. Мадам Резцат реши да обясни тази истина на Ейлийн.

Но Толифър непрекъснато настояваше, че е време Да тръгнат, и те му се подчиниха. Поеха към „Орсиня“.

Въведоха ги в отделна трапезария с големи отворени стъклени врати с изглед към „Нотр Дам“ и зеления площад отпред. Но вътре имаше само една обикновена дървена маса без покривка. Всички се учудиха, а Толифър, който влезе последен, възкликна:

— Какво, по дяволите, значи това? Нищо не разбирам. Та те много добре знаеха, че ще дойдем. Какво им става? Ще отида да видя — и той се обърна бързо и излезе.

— И аз нищо не разбирам — каза Ейлийн, — Мислех, че всичко е уредено. — Тя се намръщи и нацупи устни, от което стана още по-привлекателна.

— Сигурно са ни въвели в друга зала — поде Каупъруд.

— Нас не очакват, а? — попита шейхът Маригоулд, когато вратата на съседната сервизна стая изведнъж се отвори и при тях нахлу един изключително загрижен арлекин. Той беше същински Панталоне, висок и мършав, с клоунски костюм със звезди и луна, с яка от рюшове и гривни на китките и врата, с голяма островърха шапка като рог на изобилието, изпод която стърчаха кичури коса; с намазани в жълто уши, очите му бяха гримирани със зелено, а страните — с вишневочервено; с огромни бели ръкавици на ръцете и дълги, остри обувки, чиито върхове се люлееха. Оглеждайки се като безумец, докаран до отчаяние, той възкликна:

— О, боже господи! По дяволите! Ах, дами и господа! Това е... просто нямам думи... ама... без покривка! Без сребърни прибори! Без столове! Пардон! Пардон! Ще се заема с тази работа! Пардон, дами и господа, станала е грешка. Нещо трябва да се направи! А! — и той плесна с дългите си ръце и зяпна вратата, сякаш очакваше пълчища слуги веднага да откликнат на неговия зов, но уви. Тогава плесна още

веднъж и почака, заслушан към вратата. И като не чу оттам нито звук, се обърна към публиката си, която най-сетне бе разбрала, че това е номер, и се бе оттеглила край стените, за да му освободи място за действие.

Сложил пръст на устните си, той отиде до вратата и се послуша. Оттам не се чу нищо. Клоунът се наведе и погледна през ключалката, накланяйки глава ту наляво, ту надясно, след което се обърна към гостите с невероятна гримаса, сложи пак пръст на устните си и пак се заби в ключалката. Най-сетне отскочи назад, просна се на земята, стана веднага и се дръпна, защото вратата се отвори рязко и в залата нахлуха пет-шест келнери с покривки, чинии, чаши, сребърни прибори и подноси. Тази чинна и делова процесия веднага се зае да постила масата, като не обръщаше внимание на клоуна, който подскачаше край тях, бърбореше и възклищаваше:

— Така, така! Дойдохте най-сетне! Свини такива! Негодници! Слагайте чиниите! Слагайте чиниите, ви казвам! — тези думи бяха отправени към келнера, който и без това ловко и бързо подреждаше чиниите. А на друг, който слагаше сребърните прибори, клоунът нареди: — Слагай среброто, ти казвам. И без много шум. Свиня!

След което, взе един нож и го сложи пак точно там, където си беше. А на келнера, който подреждаше чашите, закрещя:

— Не, не, не! Тъпак! Кога най-сетне ще се научиш? Ето виж, така! — и той вдигна чашите една по една и ги сложи на същите места. После се дръпна да ги огледа, коленичи, присви очи, след което премести чашка за ликьор на една хилядна от сантиметъра.

Разбира се, по време на цялата тази сценка всички с изключение на Ибрахим, който гледаше учуден, или се усмихваха, или се смееха с глас, особено когато клоунът тръгна по петите на метр-д-отела, като дори го настъпваше понякога, а той се правеше, че не го забелязва. А щом метр-д-отелът излезе, клоунът го последва, като викна на вратата:

— Тъй! Значи заговор! Тъй!

— Хубав спектакъл! — отбеляза Каупъруд, като се обърна към мисис Резцат.

— Това е Грелизан от Трокадеро, най-остроумният клоун в цяла Европа — каза тя.

— Така ли! — възкликна Маригоулд, оценила високо неговото изкуство едва когато узна, че е прочут.

Ейлийн, на която в началото ѝ се плачеше, вече сияеше, зарадвана от успешния номер. След като Каупъруд благоволи да похвали нейната изобретателност, а и тази на Толифър, всичко, което Грелизан правеше, вече ѝ се струваше твърде забавно, макар че в един миг залата са смрази, когато клоунът, понесъл голям сребърен супник с нещо като яркочервена доматиена супа, се спъна и падна. Във въздуха се понесоха лъскави оранжеви кюфтета и засипаха гостите, които първо се сепнаха, а после се разсмяха и развикаха.

Клоунът пак хукна към кухнята и донесе с щипка за захар малка пържена филийка. След това продължи да наглежда келнерите, престаравайки се, докато те си гледаха съвестно работата.

За десерт поднесоха „фалшив сладолед“ — във всяка чашка под сладоледа имаше надутото балонче, което гостите пробиваха с вилиците си. Каупъруд намери вътре ключа на Лондон, Ейлийн — един покланящ се и усмихнат мосю Ришар с ножица в ръка, мадам Резцат — малък глобус, на който е пунктир бяха отбелязани всички градове, посетени от нея, Ибрахим получи миниатюрен шейх, яхнал конче, Толифър — малка рулетка със стрелка, която сочеше нула, а Маригоулд — шепа играчки — войник, крал, конте, художник и музикант. Всички много се смяха. След кафето Грелизан се поклони и излезе, сподирен от аплодисменти и възгласите на Каупъруд и мадам Резцат: „Браво! Браво!“

— Възхитително! — възкликна тя. — Ще му напиша благодарствено писъмце.

По-късно, в полунощ, в театър „Гран Гиньол“ те гледаха прочутия Лалут, който имитираше знаменитостите на деня. След представлението Толифър предложи да отидат у Сабинал. Призори се разделиха, напълно единомислени, че са прекарвали една чудесна вечер в Париж.

ГЛАВА XXXIX

Каупъруд стигна до заключението, че в лицето на Толифър е намерил човек, който е дори по-изобретателен, отколкото се е надявал. Та той, този Толифър, бе просто талантлив. Стига да му намекнеше и, разбира се, да му дадеше пари, и той щеше да създаде на Ейлийн такава забавна среда, че тя да не тъгува много, когато е разделена от съпруга си. Струваше си да помисли за това. Защото, ако тя разбереше за Беренис, вероятно щеше да се обърне към Толифър за съвет. И тогава Каупъруд ще трябва да се откупва! Каква бъркотия! Освен това сега Ейлийн имаше свой кръг от познати, от който мъжът ѝ постоянно отсъстваше, и скоро щеше да възникне въпросът, къде е той през цялото това време. В края на краищата неизбежно щеше да изплува името на Беренис. Затова най-добре беше Каупъруд да убеди Ейлийн да се върне с него в Ню Йорк и да остави Толифър тук. Така, поне временно, той щеше да спре по-нататъшното сближаване между тях двамата, което вече почваше да бие на очи.

Оказа се, че Ейлийн няма нищо против да тръгне с него по няколко причини. Тя се боеше, че в противен случай Каупъруд може да вземе със себе си друга жена или пък да се запознае с някоя в Ню Йорк. А освен това — какво силно впечатление щеше да направи тя с пътуването си на Толифър и приятелите му. Сега, когато около името на Каупъруд се вдигаше толкова много шум, на нея бе отредена завидна роля — да бъде неговата всепризната съпруга. Но най-много я интересуваше въпросът, дали Толифър ще я последва. Защото престоят ѝ в Щатите може би щеше да продължи половин година, че и повече.

Затова Ейлийн незабавно съобщи на Толифър за предстоящото си заминаване. Новината събуди у него най-противоречиви чувства. Той не забравяше за Маригоулд, която искаше да замине с него на пътешествие до Норкап. Напоследък се срещаше често с нея и бе разбрал, че ако продължи да я ухажда, тя може да се разведе и да се ожени за него. А Маригоулд имаше доста пари. Той всъщност не я обичаше и все още си мечтаеше за романтично приключение е някое

по-младо момиче. Но не трябваше да забравя, че трябва непрекъснато да има някакъв доход. А опираха ли парите от Каупъруд, край на неговото безгрижно съществуване. Реши, че сигурно ще трябва да замине за Ню Йорк, макар че Каупъруд не му бе казал нищо по въпроса. Но независимо дали щеше да остане или не, Толифър съзнаваше, че не може и занапред да се държи така с Ейлийн, без да ѝ говори за чувствата си. Иначе всичко щеше да ѝ се стори доста странно. Той не се съмняваше, че тя няма да се поддаде на горещи те му думи, но те щяха да я поласкаят. А това си струваше труда.

— Как така? — възкликна Толифър, когато тя му съобщи новината. — Значи аз оставам зад борда! — и той закрачи неспокойно напред-назад, макар че само преди половин час бе обядвал с Маригоулд в кафенето на мадам Жеми. На лицето му се изписаха огромно огорчение и разочарование.

— Какво има? — попита Ейлийн сериозно. — Какво толкова е станало?

Тя бе забелязала, че Толифър е пил не толкова, че да загуби разсъдъка си, но достатъчно, за да изпадне в мрачно настроение.

— Много лошо — каза той, — при това тъкмо сега, когато ми се струваше, че нещо се е получило между нас.

Ейлийн го зяпна доста озадачена. Вярно, че отношенията им не бяха съвсем обичайни и тя се бе по привързала към него. Дори самата не съзнаваше колко много я привлича той. Но, от друга страна, го бе виждала как се държи с Маригоулд и другите и бе стигнала до заключението, което неведнъж бе заявявала на всеослушание — той не може да бъде верен на някоя жена и пет минути.

— Не зная дали го чувствате и вие — продължи Толифър, претегляйки всяка дума, — но между нас двамата има нещо повече от светско приятелство. Да си призная, кога го се запознахме, не очаквах нищо такова. Интересна ми бяхте единствено като мисис Каупъруд, жена от други кръгове, за които само бях чувал. Но след като говорихме неведнъж, усетих нещо друго. Аз самият съм живял доста трудно, с какви ли не превратности и сигурно така ще я карам и занапред. Но в онези първи дни на кораба ми се стори, че и вие сте преживели доста. Затова ми се поиска да съм с вас, макар че можех да си прекарвам времето и с други жени, както сте забелязали.

Той лъжеше с вид на човек, който никога не е казал нищо друго освен истината. И този спектакъл направи впечатление на Ейлийн. Тя наистина го подозираше, че се интересува от нея заради парите ѝ, и сигурно си беше така. Но все пак, ако не я харесваше истински, защо ще си прави труда да променя външния ѝ вид и да ѝ възвръща някогашния чар? В нея пламна някакъв силен огън — част от чувството ѝ бе донякъде майчинско, но тя усети и възродена младост, и желание. Защото човек не можеше да не харесва този негодник — той бе така приветлив, весел и ненатрапчиво любещ.

— Но какво, като се връщам в Ню Йорк? — попита тя зачудена. — Не можем ли да си останем приятели?

Толифър се двоумеше какво да направи. Разкри „чувствата“ си, а сега какво? Мисълта за Каупъруд не го оставяше на мира. Какво ще иска той от него?

— Помислете си само — каза той. — Изчезвате в най-прекрасното време тук — юни и юли. И тъкмо когато веселбата почна!

Толифър запали цигара и си наля да пийне. Защо Каупъруд не му съобщаваше дали иска Ейлийн да остане в Париж или не? Може би скоро щеше да го направи, но в такъв случай трябваше да побърза.

— Франк ме помоли да го придружа и аз не мога да му откажа — заяви Ейлийн спокойно. — А вие тук... едва ли ще умрете от скука.

— Нищо не разбирате — каза той. — За мен тук всичко се въртеше около вас. Сега съм щастлив и доволен, както не съм бил от години. И ако вие заминете, всичко ще рухне.

— Глупости! Не говорете така. Да си призная, иска ми се да остана. Но не знам как може да стане това. Щом се прибера в Ню Йорк и видя какво е положението, ще ви се обадя. Но ми се струва, че скоро ще се върнем. Ако не и ако чувствата ви останат същите, връщайте се у дома и ние пак ще можем да се срещаме в Ню Йорк.

— Ейлийн! — възкликна Толифър влюбено, решен да се възползва от случая. Приблужи се до нея и я хвана за ръката. — Това е чудесно! Тъкмо тези думи исках да чуя от вас. Така ли мислите наистина? — я попита той, като я гледаше ласкаво в очите, и преди тя да се е възпротивила, я прегърна през кръста и я целуна не страстно, но в израз на „истински“ чувства. А Ейлийн, макар да искаше повече от всичко на света да го задържи, меко, но решително се изтръгна от

обягтията му, защото добре разбираше, че не трябва да дава на Каупъруд повод за недоволство.,

— Не, не, не — дръпна се тя — Запомнете това, което току-що ми казахте. Ще бъдем истински приятели, щом искате. Но сама приятели и нищо друго. А сега защо да не излезем някъде? Цял ден стоя вътре, а искам да си покажа новата рокля.

Толифър нямаше намерение да ускорява събитията и предложи да отидат в някакво ново заведение край Фонтебло. Скоро двамата излязоха.

ГЛАВА XL

Ню Йорк. Каупъруд и Ейлийн слизат от кораба „Саксония“. Обичайните интервюта. Вестниците, узнали за намерението му да вземе в свои ръце лондонското метро, сега искаха да научат кои ще бъдат неговите директори, вложители, управители, а също така дали във внезапното трескаво изкупуване на акциите — обикновени и привилегировани, на Районната линия и Метрополитън имат пръст негови хора. Той ловко опроверга тези „слухове“, но щом излезе във вестниците изявлението му, предизвика усмивките на много лондончани, а също така и американци.

В пресата се появиха портрети на Ейлийн, облечена в новите си дрехи. Споменаваше се, че в Европа тя се е движила в кръгове, близки до висшето общество.

Междувременно Брус Толифър отплава с Маригоулд за Норкап. Но никой вестник не го спомена.

В Прайърс Коув Беренис жънеше успех след успех. Тъй като доста ловко скриваше ума си под булото на непринудеността, невинността и благоприличието, всички местни хора бяха убедени, че скоро я чака добър и достоен брак. Защото тя очевидно притежавайте уменията да избягва скучните, банални и непорядъчни люде и да се обкръжава само с кай-благоденствени мъже и жени. Нещо повече, новите ѝ познати забелязаха, че особено симпатизира на непривлекателните жени — пренебрегнати съпруги или стари моми, които, макар да бяха с добър произход, не се радваха на ничие внимание. Беренис нямаше причини да се бои от по-младите и чаровни жени и добре знаеше, че ако спечели самотните дами, ще си осигури покани в най-важните домове.

Много хубаво беше също, че тя се възхищаваше от потомците на титулуваните и уважавани от всички семейства — главно безобидни юноши с безукорно поведение. Младата обитателка на Прайърс Коув докарваше до умиление със своята душевна вгълбеност младите пастори и техните помощници в цялата околност. Когато се явеше в

неделя сутрин в някои от най-близките черквици на англиканската църква, винаги съпроводена от майка си или някоя друга строга възрастна жена, тя потвърждаваше със скромния си вид и най-ласкавите отзиви за нея.

В това време Каупъруд на няколко пъти обиколи във връзка с лондонското си начинание Чикаго, Балтимър, Бостън, Филадельфия, посети светая светих на най-почитаните в Щатите институции — банките и кредитните дружества — и преговаря с такива хора, които можеха да се окажат най-полезни, най-влиятелни и най-податливи. С най-любезно изражение на лицето той им обясняваше колко по-доходно ще бъде неговото метро от всяко друго. И въпреки съвсем неотдавнашните разобличения на машинациите му, всички събеседници го слушаха със страхопочитание и дори е искрено уважение. Вярно, че в Чикаго имаше и хора, които се отнасяха презрително, с омраза към него, но то беше породено от завист. Защото този човек бе непреодолима сила, която неизбежно привличаше с неподправения си блясък вниманието на пресата.

Само за един месец Каупъруд реши основните си проблеми. На много места склучи предварителни договори за купуване на акции от неговото акционерно дружество, което той смяташе да основе в най-скоро време, за да може да вземе в ръцете си всички линии. За всяка акция на старите компании бе готов да дава по три от своето дружество. Оставаха му още само няколко незначителни срещи във връзка с чикагските му капиталовложения и той бе готов да се върне в Англия. Така и щеше да направи, ако не беше една неочаквана среща, довела до обичаен край. Това често му се бе случвало преди, когато вестниците непрекъснато вдигаха шум около него — търсеха го красиви, амбициозни жени, привлечени от богатството, славата и личния му чар. А сега Каупъруд има такава вълнуваща среща в Балтимър, където бе пристигнал по работа.

Случи се в неговия хотел. Първоначално му се стори, че това няма никак да повлияе на чувствата му към Беренис. В полунощ, след като се върна от срещата си с президента на Мерилендското кредитно дружество и седна на бюрото да си запише някои неща, на вратата се почука. На въпроса му, кой е, женски глас отвърна, че го търси негова роднина. Той се засмя, защото досега никой не се бе запознавал с него под такъв предлог. Отвори вратата и видя пред себе си момиче, което

никак не беше за пренебрегване и веднага предизвика у него силен интерес. Беше млада, стройна, със среден ръст, самоуверена, силна и магнетична. И лицето, и дрехите ѝ бяха красиви.

— Роднина ли? — попита Каупъруд, като се усмихна и я пусна да влезе.

— Да — отвърна тя съвършено спокойно. — Аз съм ви роднина, макар че няма да ми повярвате веднага. Внучка съм на един от чичовците ви. Само че се казвам Меърис. Моминското име на майка ми е Каупъруд.

Той я покани да седне и се настани срещу нея. Тя го разглеждаше от упор със своите огромни сребристосиня очи.

— Откъде сте? — попита Каупъруд.

— От Синсинати — отвърна тя. — Макар че майка ми е родена в Северна Каролина. Баща ѝ е от Пенсилвания, недалеч от града, където вие сте роден, мистър Каупъруд. Дойлстаун.

— Точно така — каза той. — Баща ми наистина имаше брат, който живееше в Дойлстаун. При това, позволете да забележа, очите ви са каупърудски.

— Благодаря — отвърна момичето и продължи да го гледа втренчено. Той също не откъсваше очи от нея, но тя продължи, без да се смуцава: — Може да ви се стори странно, че дойдох в този късен час, но аз също живея в този хотел. Балерина съм и трупата ни е на гастроли тук за една седмица.

— Нима е възможно? Ние, квакерите, да навлезем в такива чужди за нас области!

— Да — отвърна тя и се засмя топло, сдържано и същевременно обещаващо. Тази жена имаше богато въображение, силна воля и чувственост. Каупъруд усети, че попада изцяло под властта ѝ. — Току-що се прибрах от театъра — продължи жената. — Но съм чела много за вас и като видях портрета ви в днешните вестници, реших да дойда. Отдавна искам да се запознаем.

— Добре ли танцувате? — заинтересува се Каупъруд.

— По-добре да дойдете и сам да прецените.

— Смятах да се връщам в Ню Йорк утре сутринта, но ако се съгласите да закусите с мен, може и да поостана.

— Да, разбира се — каза жената. — Знаете ли, дълги години съм си представяла как водя този разговор с вас. Веднъж, преди две

години, бях останала без работа и ви написах писмо, но го скъсах. Защото ние сме бедните роднини.

— Жалко, че не сте го изпратили. Какво ми пишехте в него?

— О, че майка ми ви е братовчедка и че аз съм талантлива. И ако имам шанс, съм сигурна, че ще стана голяма балерина. Сега се радвам, че не го изпратих, защото ние и без това се срещнахме и вие ще можете да видите как танцувам. Между другото — продължи тя, като не сваляше магнетичните си сини очи от него — нашата трупа е на турне в Ню Йорк през лятото. Надявам се, че ще дойдете да ме видите и там.

— Ако танцувате така пленително, както изглеждате, ще направите сензация.

— Ще видим какво ще ми кажете утре вечер — и тя помръдна, сякаш се канеше да си тръгне, но се спря колебливо.

— Как се казвахте? — попита Каупъруд най-сетне.

— Лорна.

— Лорна Меърис — повтори той. — Това ви е и артистичното име?

— Да, навремето си мислех дали да не го сменя с Каупъруд, за да чуете за мен. Но реших, че такава фамилия става по-скоро за banker, отколкото за балерина.

Те продължаваха да се гледат.

— На колко години сте, Лорна?

— На двадесет — отвърна тя просто. — По-скоро, ще ги навърша през ноември.

Последва многозначителна тишина. Очите им си казаха всичко. Още няколко секунди и той просто ѝ даде знак с пръст. Тя стана, приближи се към него, почти танцувайки, и се хвърли в обятията му.

— Колко сте хубава! — възкликна Каупъруд, И как само дойдохте при мен... очарователно!

ГЛАВА XLІ

Доста объркан, Каупъруд се раздели с Лорна по обед на другия ден. Треската, която го бе обзела целия, не измести от съзнанието му Беренис. И все пак той бе напълно погълнат от чувствата си към Лорна — все едно да се надяваш, че къщата няма да изгори от пожар, който никой не гаси. А в случая нямаше никой, който да почне да гаси огъня, обхванал и Лорна, и Каупъруд. Но когато тя тръгна за театъра, мислите му потекоха по обичайното си русло и той започна да се чуди колко странно е, че в изпълнения му с Беренис свят изведнъж се е появила и Лорна. Цели осем години бе копнял за Беренис и се бе измъчвал от мисълта, че тя е недостижима, а напоследък напълно бе попаднал под властта на нейното физическо и духовно съвършенство. И все пак сега бе допуснал не така изтънченият, но все пак силен чар на друга жена да затъмни Беренис и дори да я измести за момента.

Останал сам в стаята си, Каупъруд се запита дали има някаква вина. Не бе търсил това изкушение, то му се бе явило само, при това така внезапно. Пък и той винаги се бе стремил да разнообразява впечатленията си, както и източниците, и почвата, които ги подхранваха — такава беше природата му. Вярно, бе казвал на Беренис в дните на най-силното си увлечение, а и непрекъснато след това, че в нея е намерил всичко, за което е мечтал от години. И това в общи линии беше така. Но сега се бе появила и Лорна, която го повлече с онази всепобеждаваща и тайнствена мощ, присъща на новото и неизследваното, особено когато е свързана с младост, красота и секс.

Нейната предателска власт, си каза Каупъруд, лесно можеше да се обясни — тя просто е по-силна от човека и той не е в състояние да се пребори с нея, каквито и да са намеренията му. Тя идва, докарва те до треска и си свършва работата. Така беше с Беренис, така е и сега с Лорна Меърис. Но едно нещо му беше ясно още отсега: увлечението му по Лорна никога нямаше да измести от сърцето му любовта към Беренис. Отношението му към двете беше различно и той много добре го съзнаваше, тъй като те самите никак не си приличаха по характер и

по душевна нагласа. Макар на почти същата възраст, Лорна бе преминала през суровата школа на живота, имаше голям опит и бе доволна от това, което ѝ бе донесла физическата ѝ и чисто чувствена красота, от славата и аплодисментите, с които публиката възнаграждава една пленителна балерина.

Беренис беше съвсем друга по темперамент и искаше различни неща. Тя бе много по-ярка и многообразна натура, с широк кръгзор, включващ културата на други страни и народи. Също като Каупъруд Беренис се ръководеше най-вече от разума и вкусовете си. Затова така леко се пригоди към атмосферата на Англия, към нейните обичаи и традиции. И въпреки цялата жизненост и вълнуваща чувствена прелест на Лорна обаянието на Беренис и властта ѝ над Каупъруд бяха несъмнено по-дълбоки, по-трайни. С други думи, нейните преживявания и стремления му се струваха далеч по-значими. И когато Лорна си отидеше, макар че в момента той никак не искаше да мисли за това, Беренис щеше да остане за него същото, което е била.

Но как в крайна сметка Каупъруд да постигне всичко това? Ще успее ли да скрие новото си приключение, което засега нямаше намерение да прекъсва? И ако Беренис разбере, какво ще ѝ каже? Така и не можа да реши тази задача, докато се бръснеше, докато взимаше вана или се обличаше пред огледалото.

Вечерта отиде на спектакъла и разбра, че Лорна Меърис е по-скоро нашумяла, отколкото велика балерина, която щеше да блести няколко години и накрая да се омъжи за някой богаташ. Но сега, на сцената, тя му се стори много съблазнителна с копринения костюм на клоун, е широките панталони и ръкавиците с дълги пръсти. Следващата ѝ роля бе на злия дух — под светлината на прожекторите, хвърлящи огромни семки, и под звуците на призрачна музика тя изигра злото, което ще те грабне, ако не се пазиш. Последва танцът на езическата жрица. В къса туника от бял шифон без ръкави, оголила изящните си ръце и крака, посипала със златна пудра вихрените си коси, Лорна изобрази паднала в изстъпление вакханка. Сетне се яви като невинна ужасена девойка, опитваща се да се скрие от дебнещите, я мъже, които искат да посегнат на честта ѝ. Публиката я аплодира толкова много, че управата се видя принудена да сложи край на бисовете. А по-късно, в Ню Йорк, тя стана най-ярката звезда на летния небосклон, която през целия сезон гря за влюбените в големия град.

Каупъруд с удивление и удоволствие съзна, че тя е не по-малко прочута от него. Всички оркестри свиреха песните ѝ, актрисите в модните водевили я имитираха. Само да го видеха с нея и веднага щяха да го разгласят, защото за тях двамата пишеха едни и същи вестници. Това беше доста труден проблем за Каупъруд и той реши да действа с най-голяма предпазливост. Ужасяваше се от мисълта, че Беренис може да прочете нещо за тях във вестниците или някой да ѝ подшушне, че са ги видели заедно на публично място. Същевременно двамата с Лорна бяха много увлечени и им се искаше да са непрекъснато заедно. Що се отнася до Ейлийн, той реши поне на нея да каже част от истината — че в Балтимър е срещнал внучката на чичо си, много талантливо момиче, което сега играе в Ню Йорк. Съгласна ли е да я поканят у тях?

Ейлийн вече бе чела във вестниците за Лорна, бе видяла портрета ѝ и от любопитство реши да я покани. Същевременно момичето ѝ се стори твърде красиво и самоуверено, а уж само се бе представило на Каупъруд, и всичко това събуди старите подозрения на Ейлийн относно подбудите на мъжа ѝ. Колко невъзвратима е младостта! А красотата — този венец на съвършенството — се явява и изчезва като сянка. А каква буря предизвикват те, какъв пожар. Ейлийн разведе без особено удоволствие Лорна из галериите и градините на Каупърудовия дворец, защото момичето очевидно притежаваше нещо, което правеше тези богатства безполезни, докато тя, Ейлийн, вече го нямаше и за какво ѝ беше всичко това наоколо? Животът е там, където има красота и желание, няма ли ги тях, няма и нищо друго... А Каупъруд жадуваше за красота и я намираше, радваше се на живота, на самия му цвят, на славата, на любовта. Докато тя...

Каупъруд непрекъснато трябваше да се прави на зает с делови работи, за да прекарва времето си в този свой нов рай, и най-сетне реши да извика Толифър. Изпрати нареждане по Централното кредитно дружество той да се върне в Ню Йорк, за да отвлича Ейлийн от мисълта за Лорна.

Толифър, който по това време беше на весело пътешествие към Норкап с Маригоулд и приятелите ѝ, остана много разочарован от призива, но бе принуден да им съобщи, че деловите му работи налагат незабавно да се върне в Ню Йорк. След пристигането си той веднага се зае да развлеча Ейлийн и скоро до него стигна слухът за Лорна и

Каупъруд. Стана му интересно. Макар да завиждаше на Каупъруд, Толифър се стараяше с повод и без повод да омаловажава и отхвърля всякакви клюки и да не разпалва подозренията на Ейлийн.

За съжаление той се яви твърде късно, за да предотврати неизбежното — в „Таун Топикс“ се появи статия, която много скоро попадна в ръцете на Ейлийн, като произведе върху нея обичайния ефект — събуди старата ѝ болка от възмутителния порок на съпруга и. При това негово високо обществено положение, при тези негови големи финансови успехи да допуска някакви си жалки негодници да го чернят и да петнят репутацията му, дето иначе щеше да е блестяща и безукорна!

Само едно я утешаваше — сега и Беренис Флеминг щеше да се почувствува също така унижена. Защото Ейлийн отдавна се дразнеше от невидимото присъствие на Беренис между нея и мъжа ѝ. И като видя, че къщата на Беренис в Ню Йорк е затворена, реши, че Каупъруд сигурно е зарязал и нея, още повече че той определено не изразяваше никакво желание да напуска града.

Една от причините, които той ѝ изтъкна за оставането си в Ню Йорк, бе, че Уилям Дженингс Брайън, се бе кандидатираше за президент и можеше да спечели изборите. Брайън бе размирник в политиката, икономическите му и социални възгледи бяха в разрез с господстващото тогава в капиталистическия свят мнение как трябва да се печелят и разпределят парите; той се опитваше да хвърли Мост през непреодолимата пропаст между богатите и бедните. Затова в деловите кръгове царяха смут и страх, че той може наистина да стане президент. Това даде възможност на Каупъруд да заяви на Ейлийн, че за него е опасно да напуска сега страната, тъй като от поражението на Брайън, което би стабилизирало положението, зависят и собствените му финансови успехи. На Беренис той писа горе-долу същото. Но тя не бе в състояние да му повярва, тъй като Ейлийн се погрижи да пусне статията на „Таун Топикс“ на нюйоркския ѝ адрес, откъдето я препратиха в Прайърс Коув.

ГЛАВА XLII

От всички мъже, които Беренис познаваше, Каупъруд със своята мощ и успехи бе най-блестящият. Но сега извън мъжете, извън дори Каупъруд е цялата окръжаваща го атмосфера на преуспяване и доволство тя намираще радост в самото си съществуване в Прайърс Коув. Тук за пръв път в целия си живот можеше поне временно да забрави за положението си в обществото, да се остави на влеченията на своята крайно егоистична и самовлюбена натура и да позира и играе на воля.

Животът в Прайърс Коув течеше в приятно уединение и безделие. Сутрин, след дълги часове във ваната и пред огледалото, Беренис обичаше бавно да си избира дрехите според настроението — тази шапка подхожда за сега, тази панделка — за друг път, тези обици, този колан, тези пантофки... и така нататък. Понякога опираше брадичка в дланта си, слагаше лакти на пронизания със златни нишки мрамор на тоалетната масичка и дълго изучаваше в огледалото косата, устните, очите, гърдите и ръцете си. Много старателно избираше сребърните прибори и порцелановите съдове, покривките и цветята за масата, за да изглежда възможно най-ефектно. И макар че обикновено я виждаха само с майка ѝ, икономката мисис Евънс и прислужничката Роуз, най-много си се наслаждаваше самата тя. Обичаше също да се разхожда под лунната светлина в малката, заградена със зид градина, към която водеше спалнята ѝ, да мечтае, да си мисли за Каупъруд и често силно да го желае. Но винаги я утешаваше мисълта, че след кратката раздяла срещата им ще бъде радостна и щастлива.

Мисис Картър често се чудеше на самовглъбеността на дъщеря си, на желанието ѝ често да се уединява, след като светското общество така широко бе разтворило вратите си пред нея. Но скоро тази самота бе нарушена от лорд Стейн. Три седмици след отпътуването на Каупъруд той минаваше с кола през Трегасол на път за Лондон и се отби под предлог да нагледа конете си и да се запознае с новите си

наематели. Любопитството му бе особено изострено от факта, че не друг, а Франк Каупъруд е настойник на момичето.

Беренис, която бе слушала много за Стейн от Каупъруд, също бе заинтригувана. Беше ѝ и забавно, като си спомняше за четките, фибите и неизвестната мис Хатауей. Когато Стейн пристигна, тя го посрещна с усмивка и обичайната си самоувереност. Тоалетът ѝ — бяла рокля, сини пантофки, син колан през кръста и синя кадифена панделка, вързана в пищните ѝ червени коси — произведе върху него необходимото впечатление. Навеждайки се да целуне тънката ѝ ръчица, Стейн си помисли — всеки миг от живота на тази жена има дълбок смисъл, тя е напълно достойна за попечителството на амбициозния и могъщ Каупъруд. Той успя да скрие любопитството в погледа си, но не и възхищението.

— Надявам се, че ще извините своя хазяин за безцеремонното нахлуване — започна Стейн. — Имам няколко коня, които възнамерявам да изпратя във Франция, и смятам да ги видя.

— Откак живеем тук — каза Беренис, — ние е мама се надяваме да се запознаем със собственика на това прекрасно имение. Думите не ми достигат, за да опиша възхищението си от този дом. А за вас съм чувала от моя настойник, мистър Каупъруд.

— Много съм му задължен за това — отвърна Стейн, очарован от самообладанието ѝ. — Но аз нямам никаква заслуга за Прайърс Коув, то е наследствено имение, едно от съкровищата на нашия род.

Беренис го покани на чай и той прие. Попита я дали възнамеряват да останат дълго в Англия. Решена да внимава много е него, тя му отвърна, че не знае — зависи доколко ще им хареса тук на нея и майка ѝ. Междувременно погледът му не се откъсваше от спокойните ѝ сини очи. И понеже той се държеше така, Беренис си позволи някои волности, които иначе не би допуснала. Попита го, след като ще оглежда конете си, може ли и тя да дойде с него?

Стейн бе във възторг и те двамата се отправиха към заграденото място зад конюшната. Той я разпита дали е доволна от прислугата, дали двете с майка ѝ желаят да използват конете за езда или за впряг? Би ли искала градинарят и управителят на фермата да направят някои промени? Може би овцете са твърде много? Той смятал да продаде част от тях. Беренис възрази, че обожаваше овцете и изобщо не иска нищо да се променя. Е, след две-три седмици той ще се върне от

Франция, ще мине през Трегасол и ако те са още тук, може ли да им гостува? Сигурно ще свари и мистър Каупъруд? В такъв случай с удоволствие ще се срещне отново с него.

Стейн явно ѝ предлагаше приятелството си и Беренис реши да се възползва. Може би между тях започваше флирт, за какъвто неведнъж ѝ бе минавало през ума, откак разбра, че Стейн ще ѝ бъде хазяин и евентуално бъдещ партньор на Каупъруд. След като той си отиде, тя дълго си припомня мечтателно дългата му стройна фигура, безукорния летен костюм от туид, красивите му лице, ръце, очи. Всичко у него — външният вид, походката, маниерите — бе пълно е обаяние.

Но той бе в делови връзки с Каупъруд, да не говорим за положението, в което се намираха те двете с майка си. Дали Стейн щеше да се досети? Това не ѝ беше полковник Хоксбъри или Артър Тавистък, нито някой местен свещеник или стара мома, та да го измами лесно. Знаеше много добре, че поне тя или Каупъруд щяха да се досетят какво е истинското положение. И ако сега Беренис направеше и най-малкия опит за флирт, Стейн можеше да се отнесе с нея като с жена от определена категория, каквато тя всъщност и беше, и да я прибави в списъка на завоеванията си, без и през ум да му мине мисълта за нещо по-постоянно. А като се имат предвид и обичта ѝ към Каупъруд, и желанието ѝ той да успее, тя нямаше право на подобно предателство. Измяната ѝ щеше да го удари твърде жестоко. При това той би могъл да ѝ отмъсти. Беренис дори си помисли дали е разумно изобщо да се вижда повече със Стейн.

Но едно ранно августовско утро, докато се любуваше като същински Нарцис на себе си пред огледалото, Беренис получи писмо от него. Конярят му с два коня вече бил на път за Прайърс Коув, а той самият тръгвал от Париж и я питаше дали би могъл да я посети отново. Тя му отговори, че двете с майка ѝ ще го приемат с удоволствие. Предстоящата визита така я 'развълнува, че тя дори се замисли. Не забравяше и Каупъруд, който в момента явно се наслаждаваше на чаровете на Лорна Меърис.

Стейн, макар да не можеше да се мери с Каупъруд в света на финансите, му бе достоен съперник в любовта. Ако някоя жена го интересуваше, той ставаше изобретателен и напорист. Бе обичал красиви жени и с каквото и друго да се занимаваше, винаги имаше и по някое приключение. Беренис го плени от пръв поглед. На фона на

тази чудесна природа, сама с майка си, тя му се стори достоен обект за чувствата му, но Стейн много добре знаеше, че трябва да се съобразява с Каупъруд и да бъде внимателен. А като се има предвид, че Каупъруд дори не бе споменал своята повереница, която, от друга страна, бе наемателка на Стейн, той реши, че спокойно може да продължи да я посещава, поне докато се ориентира в обстановката. Така че щом наближи време да отпътува от Париж, той се застыга с истинско удоволствие, решен да се възползва възможно най-добре от положението.

От своя страна Беренис също се приготви. Облече си любимата рокля в светлозелено. Сега се държеше не така официално, дори леко се закачаше. Добре ли е прекарал във Франция? Кой кон е победил — дорестият с бялото петно на окоето или големият вран с белите чорапки? Вторият, който му донесъл награда от дванадесет хиляди франка и допълнителни суми, всичко на всичко около тридесет и пет хиляди франка.

— Сигурно стигат, за да направят аристократи цяло френско семейство? — запита Беренис весело.

— Знаете ли, французите са пестелив народ — каза Стейн. — С такава сума някой техен селянин сигурно би станал аристократ. Че и някой английски. В Шотландия, откъдето са предците на баща ми, с толкова пари можело да се стане граф. — Лорд Стейн се усмихна замислено. — А първият граф в рода ни — до бави той — е започнал дори и с по-малко.

— А сегашният печели по толкова от едно-единствено надбягване!

Този път — да, но невинаги имам късмет. Последния път в Дарби загубих два пъти повече.

Те седяха на палубата на яхтата и чакаха да им сервираат чай. Край тях мина лодка с някаква весела компания и Стейн попита Беренис дали вече е използвала някои от лодките на яхтата.

— О, да — каза тя. — Двамата с мистър Тавистък, а и с полковник Хоксбъри, който живее край Уимбълдън. Пътувахме по реката до Уиндзър в едната посока и оттатък Марлоу в другата. Мислехме да стигнем до Оксфорд.

— С лодка? — попита Стейн.

— Е, с две-три. Полковник Хоксбъри се канеше да събере цяла компания.

— Милият ми полковник! Значи го познавате! Помня го още от момче. Вече близо година не съм го виждал. Разбрах, че е бил в Индия.

— Да, разказваше ми за там.

— Но природата около Трегасол е не по-малко интересна — продължи Стейн, защото не искаше да говори повече за Хоксбъри и Тавистък. — От всички страни сме заобиколени с море. Тук е най-скалистият бряг в цяла Англия. Много е внушително. А навътре в сушата — бърда, мочурища, оловни и медни рудници и стари черкви, ако се интересувате от тях. И климатът е прекрасен, особено по това време. Много ми се иска да дойдете с майка си в Трегасол. Там има хубаво малко пристанище, където си държа яхтата. Можем да отплаваме до островите Сили, те са на някакви тридесетина мили.

— Но това е чудесно! Много мило от ваша страна — възкликна Беренис, като се чудеше какво ли ще каже Каупъруд, ако узнае. — Майко, би ли дошла на разходка с яхта до островите Сили? — викна тя през отворения, прозорец. — Лорд Стейн има яхта и свое пристанище в Трегасод и смята, че там ще ни хареса.

Беренис продължаваше да бърби весело, но не без известна снизходителност в гласа. Стейн се забавляваше с това, че тя така нехайно се е отнесла към една покана, която мнозина биха приели като висше благоволение.

Мисис Картър се появи на прозореца.

— Моля ви, извинете дъщеря ми, мистър Стейн — каза тя. — Беренис е доста своенравна. Никога не ме е слушала, нито мене, нито когото и да било друг. Мен ако питате — тук мисис Картър погледна Беренис, сякаш очакваше разрешение от нея, — идеята е прекрасна. Сигурна съм, че и Беви смята така.

— А сега чай — продължи Беренис. — А после можете да ме повозите с лодката, макар че аз предпочитам кануто. Или можем да се разходим, или да изиграем един тенис. Напоследък доста тренирам и сигурно вече съм добра.

— Но не е ли твърде топло за тенис? — възрази Стейн.

— Мързеливец! Мислех, че всички англичани дават мило и драго, за да размахват ракетата по корта. Какво стана, нима империята е в упадък?

Вечерта не играха тенис. Предпочетоха да се разходят с кану по Темза, а след това вечеряха спокойно на свещ. Стейн ѝ разказваше за хубостите на Трегасол, който, подчерта той, не бил толкова модерен и толкова красив като други английски имения, но пък бил с изглед към морето и скалистия бряг — една странна, почти зловещо поразителна природа.

Макар и очарована от неговите описания, Беренис все още се колебаеше дали да приеме предложението му.

ГЛАВА XLIII

В характера на Беренис и Стейн имаше нещо много общо. Също като нея той бе по-податлив, отколкото Каупъруд, и не така практичен. В света на бизнеса изобщо не можеше да се мери с американеца, който там бе същинска звезда, но затова пък блестеше в една друга сфера, която бе особено важна за Беренис — в обстановката на изискан разкош, подчинен на тънкия му вкус. Тя веднага разбра що за човек е графът — достатъчно ѝ беше да се разходят известно време вечерта и Стейн свободно да ѝ разкаже някои неща за себе си. Също като Каупъруд той бе доволен от съдбата си и не желаше нищо друго. Беше богат. В известен смисъл бе и способен. И имаше титла.

— Но аз не съм сторил нищо, за да спечеля или заслужа всичко, което имам — призна той в един момент.

— Напълно ви вярвам — каза Беренис през смях.

— Така става — продължи Стейн, уж не чул забележката ѝ. — Светът е такъв, несправедлив, дава на едни всичко, а на други — нищо.

— Съгласна съм с вас — отвърна Беренис, изведнъж станала сериозна. — В живота има толкова съдбовни и нелепи неща, а участието на хората е или красива, или ужасна, или срамна, или отвратителна, или...

Стейн продължи да ѝ разказва за себе си. Баща му искал той да се ожени за дъщерята на един негов приятел, също граф. Но, както се изрази графът, двамата не се привличали достатъчно. А по-късно, в Кембридж, решил да не бърза с женитбата, за да опознае по-добре живота.

— Но работата е там — каза той, — че вече, изглежда, свикнах да пътувам. А междувременно отскачам и до Лондон, Париж, Трегасол и Прайърс Коув, когато нямам наематели.

— Мен друго ме учудва — какво може да прави един млад ерген с толкова много имения — каза Беренис.

— Те ми служат за развлечение, главно да устройвам вечери и балове — отвърна той. — У нас така е прието, както вече сигурно сте забелязали. Не може без тях. Но наред с другото аз работя, понякога много напрегнато.

— Заради самото удоволствие от работата?

— Да, заради това. Във всеки случай така си запазвам вътрешното спокойствие и равновесие, което е доста здравословно.

И Стейн й разви любимата си теория, че едната титла нищо не значи, ако човек няма и лични постижения. Освен това сега светът се интересувал най-вече от хората, които работят в сферата на науката и икономиката, а той се увличал главно от икономика.

— Но аз исках да ви говоря не за това — каза Стейн в заключение, — а по-скоро за Трегасол. За щастие имението е в пустош и е твърде далеч, затуй всяка вечеря или бал там трябва да се организират отрано. За разлика от Лондон, където е съвсем друго, и затова често го ползвам за убежище.

Беренис веднага почувствува, че Стейн се опитва да установи по-приятелски отношения с нея. Сигурно беше за предпочитане тя да сложи край на всичко още сега, да прекрати всякакво по-нататъшно сближаване. И все пак не й се искаше да скъсва връзките си с човек, който като нея има такива широки възгледи за живота. Беренис дори си помисли, като го гледаше да върви до нея, дали, ако му каже какви са истинските й отношения с Каупъруд, той няма да пренебрегне предразсъдъците си и да запази почтителното си отношение. Защото в края на краищата сега Стейн имаше делови връзки с Каупъруд, уважаваше го достатъчно, за да уважава и нея.

Същевременно Стейн истински я привличаше. И Беренис реши да отложи този разговор. Но на другата сутрин, скоро след изгрев слънце, те се срещнаха за закуска и езда и продължиха темата си. Той подчерта, че заминава за Трегасол не само за да си почине няколко дни, но и да обмисли на спокойствие някакви свои много важни финансови въпроси.

— Знаете ли, здравата се захванах за работа във връзка с проектите за метрото на вашия настойник — довери й Стейн. — Сигурно ви е известно, че той осъществява една много сложна програма, за която му е необходима моята помощ. И аз искам да си помисля дали наистина мога да му бъда полезен.

Стейн замълча, сякаш, за да види дали тя иска да му каже нещо.

Но Беренис, която яздеше край него, бе решила да не споделя мнението си. Затова каза:

— Мистър Каупъруд може да ми е настойник, но неговите финансови дела са тайна за мен. Аз се интересувам повече от красивите неща, които могат да се придобият с парите, отколкото от самото им печелене.

И тя му се усмихна несигурно. Стейн дръпна юздата за миг спря до нея и възкликна:

— Боже господи, та вие мислите точно като мен. Понякога се чудя защо изобщо се занимавам с практически дела, след като обичам истински само красотата. И често този въпрос не ми дава мира.

Тук Беренис отново видя огромната разлика между Стейн и своя агресивен и безжалостен любим. Любовта към изкуството и красотата у Каупъруд само смекчаваше финансовия му гений и жаждата за власт. А у Стейн чувството за прекрасното преобладаваше над всичко останало. И макар и двамата да бяха необикновени личности и богаташи, Стейн притежаваше нещо, което Каупъруд никога нямаше да има: титла и съответно положение в обществото. На Беренис ш бе интересно да ги сравнява, още повече като виждаше какво дълбоко впечатление прави на Стейн, Един английски аристократ и до него Франк Каупъруд, американският финансист и магнат, собственикът на градски трамвайни линии.

Докато яздеше под дърветата петнистата сива кобила, тя си представи, че е лейди Стейн. Можеше дори да им се роди син, наследник на графската титла. Но веднага, уви, се сети за майка си, небезизвестната Хати Стар от Луисвил, както и за собствените си нередни отношения с Каупъруд, които всеки момент можеха да се разчуют и да последва скандал. Беренис не трябваше да забравя за Ейлийн, а ако Каупъруд се разгневеше, щеше да ѝ стане враг, един гениално изобретателен и отмъстителен враг. И така — краткото ѝ вълнение се разсея като мъгла под безпощадните лъчи на действителността. За миг тя дори изстина, съзнавайки цялата сложност на положението си, но само секунда по-късно Стейн ѝ каза нещо много утешително:

— Ще разрешите ли да ви заявя, че блестящият ви ум не отстъпва на красотата ви?

И въпреки тъжното си настроение Беренис му махна весело е ръка.

— Че защо не? Нима очаквате да се откажа от нещо, което не заслужавам?

Тя заинтригуваше Стейн все повече и повече и той бе все по-склонен да мисли, че в отношенията ѝ с Каупъруд няма нищо нередно. Защото американецът беше на петдесет и пет или шестдесет години, а Беренис изглеждаше на не повече от осемнадесет-деветнадесет. Може би му беше незаконна дъщеря. От друга страна, нима не бе възможно при тази ѝ младост и красота Каупъруд да се надява да я спечели с подаръци и внимание, с които да обсипва майката и дъщерята? Защото Стейн много внимателно наблюдаваше мисис Картър и усещаше в нея нещо, което не можеше да си обясни. Тя очевидно бе майка на момичето, защото двете много си приличаха. Стейн бе озадачен. Но сега най-много му се искаше да заведе Беренис в Трегасол и чудейки се как да го постигне, ѝ каза:

— За едно нещо непременно трябва да ви поздравя, мис Флеминг, че имате такъв блестящ настойник. За мен той е изключително способен човек.

— Да, така е — съгласи се тя. — Интересно, че вие ще работите с него или поне замисляте нещо такова.

— Впрочем — попита той, — да знаете кога ще се върне от Америка?

— Последното му писмо е от Бостън — отвърна Беренис. — А имаше и много работа в Чикаго и другаде. Всъщност не знам кога смята да се връща.

— Надявам се, че тогава ще имам удоволствието да ви поканя и двамата — каза Стейн. — Но не забравяйте за Трегасол. Трябва ли да чакаме завръщането на мистър Каупъруд?

— Да, във всеки случай поне три-четири седмици. Майка ми не се чувствава добре и най-много ѝ се иска да остане тук и да си почива.

Беренис му се усмихна окуражително, защото знаеше, че ако Каупъруд се върне или ако тя има време да му пише и телеграфира, посещението може да се уреди. На нея самата ужасно ѝ се искаше да приеме поканата. А ако тя бъде в добри отношения със Стейн, след като Каупъруд ѝ го разреши, въпреки че отсъства, това щеше да помогне на деловите му работи. Беренис реши да му пише незабавно.

— А как смятате, ще бъде ли възможно след две-три седмици? — попита Стейн.

— Сигурна съм. Не се и съмнявам, че ще прекараме чудесно.

Стейн бе принуден да приеме радушно това предложение за съвместно гостуване. Защото съвсем очевидно бе, че на тази млада и красива американка не ѝ трябват нито той, нито Трегасол, нито високопоставените му познати. Тя бе независима личност, свикнала да постъпва както смята за добре, и той трябваше да се съобрази с това.

ГЛАВА XLIV

Беренис не бе сигурна дали е разумно да продължава да се среща със Стейн, но Каупъруд се бавеше в Америка и така ги тласкаше един към друг. Той вече ѝ бе писал оттам, че не може да се върне в Лондон преди края на приближаващите президентски избори, макар че истинската причина бе Лорна. Все пак бе добавил благоразумно, че ако той не успее да се върне скоро, ще извика Беренис при себе си в Ню Йорк или Чикаго.

Писмото му я накара да се замисли, но не събуди никакви подозрения. И може би щеше да му се размине, ако Ейлийн не бе изпратила изрезката от вестника, която пристигна на другия ден след разговора на Беренис със Стейн. Една сутрин, докато се ровеше из пощата си в източната спалня, тя видя най-обикновен плик е нюйоркския си адрес, препратен тук. Вътре имаше портрети и описания на Лорна Меърис заедно със следната статия от „Таун Топикс“: „Целият град говори за един световноизвестен мултимиллионер и най-новото му увлечение — нашумяла танцьорка, звездата на сезона. Ако се вярва на слуховете, това е една изключително романтична история. Разправят, че този джентълмен, прославил се с финансовите си успехи в един град на Средния запад и прочут със склонността си към млади и красиви момичета, е срещнал в някакъв отдалечен град най-красивата и най-известната през този сезон жрица на Терпсихора и веднага е спечелил сърцето ѝ. Но колкото и богат да е този меценат на изкуствата, колкото и да е прочут е това, че обсипва с щедри дарове онези, които са му харесали, този път той не е поискал момичето да се откаже от балета и да го придружи в Европа, откъдето неотдавна се е върнал, за да търси капитали за най-новия си проект. Не, той е склонил да остане тук по-скоро защото е много увлечен. Европа делово го зове, но финансистът е отложил осъществяването на най-крупното си приключение, за да се погрее на лъчите на най-новото си слънце. Напразно обожателите ѝ с копринени цилиндри обсаждат вратите на театъра — всяка вечер една частна кола

я отнася към радости, за каквито само сме сънували. Клубовете, ресторантите и баровете гърмят от тази мътва. Защото не се знае какъв ще е краят, но Европа несъмнено не може да чака безкрайно. Дойдох, видях, победих!“

В този първи миг Беренис бе по-скоро изненадана, отколкото потресена. Възторгът на Каупъруд от нея и огромното удовлетворение, което той намираще в компанията ѝ и в работата си, я бяха залъгали и тя бе решила, че поне за момента не я застрашава никаква опасност. Но след като разгледа портрета на Лорна, тя веднага забеляза колко много чувствен огън притежава новата фаворитка. Нима е вярно? Нима той си е намерил друга? Толкова бързо? Не, Беренис не можеше да му го прости, поне сега. Само преди два месеца ѝ бе признал, че е самата женственост и че тя единствена не трябва да се бои нито от мъжкото непостоянство, нито от женското съперничество. А ето, той е още в Ню Йорк и там не го задържа нищо друго освен Лорна. Ай пише някакви глупости за президентските избори!

Малко по малко я обзе огромна ярост. Сивосините ѝ очи се превърнаха в лед. Но постепенно здравият разум отново ѝ дойде на помощ. Та нима тя също не притежаваше някои силни оръжия? Например Тавистък, може да беше и глупак, но общественото му положение беше такова, че често ги канеха с майка му на приеми в двореца. А имаше и други — откровено възторжените погледи на мнозина видни и интересни мъже в нейното ново обкръжение открито ѝ казваха: „Избери ме!“ Да не говорим за Стейн.

Но колкото и гневни да бяха тези ѝ първи мисли, в тях нямаше отчаяние. Защото тя все още го обичаше. И двамата знаеха много добре колко скъпоценно е това, което ги свързва. Сега тя бе обърквана, наранена, изненадана, доста ядосана, но не и готова да скъса с него. Та нали си бе мислила понякога дали наистина е възможно със своята любов и плам да го откаже от старите му страсти? И бе решавала, че едва ли ще може. Надяваше се в най-добрия случай сходството на характерите им и общността на интересите да им помогнат да съхранят връзката си, която и за двамата бе както приятна, така и изгодна. Но сега... Нима трябваше да признае пред себе си, че всичко е рухнало? Не, не така си представяше тя своето бъдеще. Нито пък неговото. Твърде хубаво бе всичко, което се бе случило между тях.

Вече бе писала на Каупъруд за поканата на Стейн и имаше намерение да чака отговора му. Но след като държеше в ръцете си тези доказателства за неговата измина, Беренис реши да приеме поканата на графа и да му даде някакви надежди, независимо какво решение ще вземе за Каупъруд. Особено любопитно ѝ беше да види как той ще приеме откритото увлечение на Стейн по нея.

Затова писа на графа, че тъй като майка ѝ се чувства доста по-добре, а и тя самата има нужда от промяна, с удоволствие приема втората му покана, пристигнала преди няколко дни.

Колкото до Каупъруд, реши да не му пише повече. И тъй като не искаше да скъсва с него, реши да се държи безукорно със Стейн. Най-добре беше да почака и да види как ще му се отрази нейното мълчание.

ГЛАВА XLV

Междувременно в Ню Йорк Каупъруд продължаваше да се отдава на новата си страст, но дълбоко в съзнанието му оставаше мисълта за Беренис, която не му даваше покой. С него винаги ставаше така — чисто чувствените му възторзи не траеха дълго. В самата му кръв имаше нещо, което много скоро и неочаквано дори за него слагаше край на увлечението му. След Беренис обаче той за пръв път в живота си почувствува, че може да загуби нещо повече от страст и красота, и дори мисълта за такава загуба го обезсилваше. За разлика от всички други жени Беренис бе внесла в живота му не само плам и радост, но и красота и някаква творческа съзидателност.

Затова сега две неща го тревожеха много. Първото и най-важното беше писмото на Беренис, в което тя му съобщаваше за посещението на Стейн в Прайърс Коув и поканата му към нея и майка ѝ да го посетят в Трегасол. Каупъруд се разтревожи особено много, защото познаваше Стейн като привлекателен и умен мъж и нищо чудно Беренис да го хареса. Дали да не скъса веднага с Лорна и да се върне в Англия, за да попречи на Стейн? Или да остане тук още малко, да се наслажда докрай на връзката си с Лорна и така да внуши на Беренис, че всъщност никак не я ревнува и не се бои от своя блестящ високопоставен съперник, като ѝ покаже по този начин, че е далеч по-стабилен от него?

Но се случи и още нещо, което го накара да се замисли — внезапното заболяване на Каролайн Ханд. След Беренис Каролайн беше жената, която му действаше най-благоотворно. Тя продължаваше да му пише умни писма, да го уверява в неизменната си преданост и да му желае успех в лондонския му проект. Но сега му съобщаваше, че скоро ще я оперират от апендисит, и искаше да го види, макар и само за час-два. Имала да му каже много неща. И тъй като се е върнал от Англия, сигурно ще може да дойде. Той се почувствува задължен да замине за Чикаго и да я види.

През целия си живот Каупъруд никога не бе призоваван до постелята на някоя от любовниците си, която се е разболяла. Всичките му истории си оставаха весели, младежки, преходни. Но сега, след като пристигна в Чикаго и намери Кари, както я наричаше, да страда от жестоки болки тъкмо преди да я приемат в болницата, той сериозно се замисли за тленността на човешкото съществуване. Една от причините тя да го извика бе, че искаше да се посъветва с него. Каролайн му заяви доста бодро, че не знае как ще свърши всичко това и го моли да изпълни някои нейни желания. Имала в Колорадо сестра с две деца, към които била много привързана и искала той да им прехвърли едни нейни облигации. Бе ги купила по съвета на Каупъруд и сега те се съхраняваха в неговата нийоркска банка.

Той побърза да се пошегува, че още ѝ е рано да се готви да мре на такава възраст — Каупъруд беше двадесет и пет години по-стар, но същевременно си мислеше, че това не е изключено. Каролайн можеше да умре, разбира се, всичките те, и Лорна, и Беренис, можеха да умрат. И колко безполезна беше тази делова схватка, която бе започнал той на шестдесет години с почти младежки ентузиазъм, докато Каролайн — на тридесет и пет — се боеше, че скоро може всичко да свърши. Нелепо. И тъжно.

Опасенията на Каролайн не я излъгаха — само четиридесет и осем часа след постъпването си в болницата тя почина. Щом научи за смъртта ѝ, той благоразумно реши да замине веднага, защото в Чикаго се знаеше, че тя му е била любовница. Но преди да тръгне, извика един от чикагските си адвокати и му нареди да изпълни молбата ѝ.

И все пак смъртта на Каролайн не му излизаше от главата. Тя бе толкова смела, жива и остроумна дори когато постъпваше в болницата. Последните ѝ думи, преди да напусне дома си и след като той изрази съжаленията си, че не може да я придружи, бяха: „Ти ме знаеш, Франк. Спокойно мога и соло. Само не си тръгвай, преди да изляза. Бива ме още за някой и друг дует.“

А после не се върна. А е нея си отидоха и някои от най-радостните му спомени от Чикаго, от времето, когато той бе водил най-яростната си борба и едва бе намирал време за нея. И ето Каролайн вече я нямаше. И Ейлийн си бе отишла от живота му, макар да беше до него. И Хейгънин, и Стефани Плейтоу, и още някои. А той

продължаваше. Колко ли още му оставаше? Изведнъж го обзе
неудържимо желание да се върне при Беренис.

ГЛАВА XLVI

Но не беше лесно да се отърве от Лорна. И тя като Беренис или Арлет Уейн, или Каролайн Ханд, или която и да е друга от някогашните му чаровници бе пълна е хитрости. Твърде ласкателно бе да я ухажва самият Каупъруд, за да го остави да си отиде без борба.

— Дълго ли ще останеш в Лондон? Ще ми пишеш ли често? Няма ли да си дойдеш за Коледа? Или поне до февруари? Вече се знае, че ще останем цялата зима в Ню Йорк. Дори се говори след това да заминем за Лондон. Ще се радваш ли, ако пристигнем там?

Тя се бе сгушила на коленете му и тихичко му шепнеше в ухото. Добави, че ще се съобразява с Ейлийн и деловите му работа в Лондон и няма да му се натрапва също както в Ню Йорк.

Но Каупъруд, който не забравяше Беренис и Стейн, бе на друго мнение. Вярно, че Лорна бе същинско тържество на плътта, но като духовност, такт и ум, като поведение в обществото не можеше да се мери с Беренис и той вече усещаше разликата. Трябваше да сложи край, и то незабавно.

Въпреки че след онова писмо на Беренис за посещението на Стейн и за намека ѝ, че би отишла в Трегасол, бе пратил няколко писма и телеграми, тя му отвърщаше с мълчание. Така той постепенно разбра, че причината вероятно е статията в „Таун Топикс“. Почти инстинктивно реши да не пише повече, а да замине, и то веднага.

И така една сутрин, след като бе прекарал нощта с Лорна и тя се обличаше за някакъв официален обяд, Каупъруд направи първата крачка към отстъплението:

— Лорна, трябва да поговорим. Знаеш, предстои ни да се разделим и аз да се върна в Англия.

И той ѝ разказа всичко както си беше, без да назовава Беренис по име. От време на време Лорна се опитваше да го прекъсне, но той не обръщаше внимание на нейните въпроси и възражения. Да, има друга жена. И щастливата му връзка с нея е най-необходимото и важно нещо в живота му в този момент. Не трябва да се забравя и за Ейлийн и за

особените условия, при които той ще действа в Лондон. Лорна не бива да си мисли, че връзката им ще продължи вечно. Всичко беше много хубаво. Все още е. Но...

И макар очите ѝ да се пълнеха със сълзи и тя да се опитваше да каже по нещо, Каупъруд се държеше така, сякаш крал се разделя с фаворитката си, която вече му е омръзнала. Лорна седеше смразена, наранена, дълбоко уязвена и обърквана. Нима бе възможно всичко да свърши толкова бързо? Но като поглеждаше Каупъруд, разбираше, че е така. И наистина нито веднъж през всичките им ноци заедно той не ѝ бе казал, че я обича силно или че това никога няма да свърши. Не беше човек, който казва такива неща. И все пак, след като бе толкова красива и талантива, ѝ се струваше, че никой мъж, изпитал такова блаженство, нито дори Каупъруд не би имал сили да я остави. Как можеше да ѝ предлага такова нещо? Франк Каупъруд, чичото на майка ѝ, с когото бяха една плът и кръв, при това и любовници!

Но Каупъруд стоеше пред нея властен, решителен, хладнокръвен любим и палач едновременно, и ѝ казваше, че тях, разбира се, ги свързва кръвно родство, а и той изпитва известна обич към нея, така че те няма да си станат чужди. На все пак се налагало да замине.

Така и стана, само дето през няколкото дни, докато се готвеше да замине, ще не ще, водеше дълги разговори, в които тя го убеждаваше, че трябва да продължат да се виждат вече като роднини и че няма да му се меси в живота. Той отвърщаше, че ще види, а Каупъруд непрекъснато си мислеше за Беренис. Познаваше я добре и смяташе, че въпреки историята с Лорна тя няма да го напусне, но няма и да се чувства така задължена към него, тъй че той ще се лиши от приятелската ѝ подкрепа и сърдечна привързаност. Не трябваше да се бавя нито миг повече, защото Беренис безспорно не зависеше от него. Налагаше се да се сдобри с нея възможно най-бързо.

След като направи всички необходими приготовления, Каупъруд реши да каже на Ейлийн, че се завръщат в Лондон. Една вечер, докато влизаше в къщи и тъкмо се канеше да говори с нея, срещна Толифър, който си тръгваше. Поздрави го любезно и като се осведоми как прекарва времето си в Ню Йорк, спомена нехайно, че след ден-два те с Ейлийн се връщат в Лондон. За Толифър бе пределно ясно, че той също трябва да отплава. Новината го зарадва. Сега вече можеше да се върне в Париж и вероятно в обятията на Маригоулд Брейнърд.

Но колко ловко и леко този човек уреждаше нещата си! Развличаше се с Лорна в Ню Р1орк и с коя ли още не в чужбина и изведнъж нареждаше на Ейлийн, а и на него самия, да заминат за Лондон или за Европа! И то със същото невъзмутимо изражение, което бе направило на Толифър такова силно впечатление при първата им среща. Докато той, Толифър, след тази неочаквана заповед трябваше да се откаже от всичките си планове тук и да замине, за да може онзи,, другият, да се наслаждава на живота и уверено и бързо да получава всичко, което донска.

ГЛАВА XLVII

В края на септември Беренис прекара четири дни в Трегасол, наслаждавайки се на многото живописни и исторически места. Стейн бе поканил и съседите си, семейство Уайлър, весела и приятна двойка, и Уорън Шарплес, преуспял собственик на цяла риболовна флотилия в района, който отдавна бе напуснал търговското съсловие и бе станал джентълмен. Тримата трябваше да помагат на домакиня да развлича мисис Картър.

Верен на думите си, Стейн доказа на Беренис, че обръща на развлеченията също толкова внимание, както и на важните си финансови дела. С други думи, той знаеше как да се забавлява. С възторг ѝ показваше имението си и околността — огромно блатисто плато, което стигаше от едната страна до гори, от другата — до скалистите носове и плажове на западния бряг. Стараеше се да бъде колкото се може повече насаме с Беренис, показваше ѝ огромните камъни, подредени един до друг или в кръг, на които в древността са се покланяли друидите или други жреци. От тях лъхаше на нещо тайнствено и първично. Разказа ѝ за медните и оловните рудници, съществували тук от преди римското владичество, за големите риболовни флотилии, излизаци в открито море от залива Маунтс, Сейнт Айвс и Пензас, и за древното първобитно племе, което все още живееше в околните села, което говореше на вече почти забравен език и част от което населяваше и неговото имение. В залива Маунтс стоеше на котва яхтата на Стейн, която, както установи Беренис, бе доста голяма, та на нея да пътуват попе дузина гости. А от най-високия хълм на платото се виждаха Ламанша и проливът Свети Георги.

Беренис скоро забеляза, че Стейн много се гордее с тези диви земи, почти колкото и с онази част от тях, която бе негова собственост. Тук той се чувствуваше същински лорд — познат и почитан от всички. Тя си мислеше дали в най-скоро време Стейн няма да улегне и да реши да заживее тук постоянно. Такова нещо обаче не я привличаше. Твърде диво и първобитно беше, макар че гледките ѝ харесваха. Трегасол Хол

— дълго, сиво и мрачно здание — не ѝ допадна с нищо друго освен с пищното си вътрешно обзавеждане. Бе пълно със завеси и килими в ярки тонове, стари френски мебели, френски и английски картини и съвременно осветление и водопровод. Библиотеката не само я порази, но дори я изпълни с известно благоговение — графовете Стейн бяха събирали книгите поколение след поколение вече повече от век и половина и сега тя бе истинско библиографско съкровище.

През време на посещението, което включваше и разходка с яхтата, и къпане, и излети при зъберите край морето, Беренис все повече се удивяваше от Стейн — в него имаше някаква грубовата простота, която контрастираше с любовта му към разкоша и удобствата. Беше доста силен и не пропусна да ѝ го покаже, като се вдигна на ръце пет-шест пъти на някой клон. И плуваше чудесно. Дори когато вълните бяха големи, влизаше твърде навътре, а Беренис го наблюдаваше със страх и изумление. Той непрекъснато я питаше дали ѝ харесват нещата, които допадат на него, и много се радваше, когато вкусовете им съвпадаха, като все предлагаше някакви нови развлечения за в бъдеще.

Но колкото и да бе чаровен и забавен сега като съперник на неверния Франк, все пак след дълги размишления Беренис реши, че му липсва кипящата енергия на Каупъруд. Нямахше го ореола на властта и големите дела. Стигаше му едното солидно положение без звука на фанфарите и рева на очарованите тълпи, които явно съпровождаха великите по стремителния им път към създанието. Тъкмо за това тя все още бе и щеше да бъде винаги подвластна на Каупъруд. И макар че него го нямаше и бе увлечен по друга жена, макар че образът му бе потъмнял от раздялата, Беренис непрекъснато мислеше за него дори сега, когато се намираше под влиянието на по-мекия и не така напорист Стейн. Нима не трябваше все пак да преодолее обаянието на Каупъруд и да насочи всичките си усилия към Стейн или някого като него, да се омъжи и да заеме полагащото ѝ се положение в обществото. Признаваше, че ѝ е необходима известна сигурност. Помисли си и какво ли ще предприеме Ейлийн, щом разбере, че тя е в Лондон с Каупъруд. Може и да знаеше. Беренис бе почти сигурна, че именно Ейлийн ѝ е изпратила изрезката от „Таун Топикс“. А миналото на майка ѝ... нима то можеше да се скрива вечно? И все пак нямаше никакво съмнение, че Стейн е увлечен по нея. Може пък и да се

оженеше за нея, ако някои неща бѣдеха потулени. Може пък, дори и да узнаеше всичко, да ѝ помогне да скрият истината, която пречеше на взаимното им щастие.

За такива неща си мислеше Беренис, когато рано една сутрин яздеше до него към Трегасол, след като бяха препускали из пустинните му владения: способен ли е той да пожертвува всичко заради любимата си, или бе твърде здраво свързан с традициите на класата си?

ГЛАВА XLVIII

Лондон. Обичайната глъч по повод завръщането на мистър и мисис Каупъруд. Беренис вече знаеше деня на пристигането, тъй като бе получила няколко телеграми. Каупъруд на свой ред се интересуваше само от едно: да има мир и любов между него и Беренис.

Стейн също бе много доволен, защото по време на отсъствието на Каупъруд бе постигнал известен напредък във връзка с метрото, а също така и с повереницата му. Всъщност Стейн бе почти влюбен. След гостуването на Беренис в Трегасол я бе посещавал няколко пъти в Прайърс Коув. Надеждата, че може да я спечели, му даваше сили и го караше да упорства. Беренис можеше да се влюби в него и да се съгласи да му стане жена. Каупъруд едва ли щеше да има нещо против, защото това щеше да заздравя деловите им отношения. Разбира се, Стейн трябваше да проучи по-подробно Беренис и да разбере какви точно са отношенията ѝ с Каупъруд. Досега не си бе правил този труд. Но дори и миналото ѝ да не се окажеше така безупречно, Стейн не познаваше по-очарователна жена от нея. И тя определено не се опитваше да го оплете, по-скоро той я преследваше непрекъснато.

А Беренис се чудеше дали да се радва или тревожи от две неща. Едното бе, че Стейн така се е увлякъл по нея, а другото — поканата, отправена след посещението в Трегасол към нея и майка ѝ да заминат към края на есента на пътешествие с неговата яхта „Айола“ заедно със семейство Каупъруд. Щели да спрат и в Каус, където по това време вероятно щели да бъдат крал Едуард и кралица Александра. Графът с удоволствие щял да представи Беренис и майка ѝ, а също Каупърудови на Техни величества, тъй като кралят и кралицата били стари приятели на баща му.

Като чу името на Ейлийн, Беренис се вледени. Дойдеше ли тя на яхтата, те двете с майка ѝ нямаше да могат да припарят там. Ако не дойдеше, щеше да се наложи да измислят някакво правдоподобно обяснение за Стейн. Ако и Каупъруд, и Беренис приемеха тази покана, трябваше преди това независимо от чувствата си да постигнат някакво

дипломатично споразумение. А това не ѝ се искаше в момента. Ако не тръгнеше с Каупъруд или тръгнеше без него, завинаги щеше да го отблъсне, завинаги. И щяха да последват обяснения и промени, които можеха да се окажат съдбовни за всички.

Колкото и да я беше яд на Каупъруд, Беренис сега не можеше да взема прибързани решения. Дори и да мечтаеше за Стейн, съвсем ясно бе, че без благословията на Каупъруд тя щеше да потъне сред множеството трудности и усложнения, заплашващи я отвсякъде. Ако го разгнеवेशе, той щеше да я унищожа моментално. Ако чувствата му към нея изстинеха, щеше да остави Ейлийн и другите да го сторят. Обмисляйки всичко това за кой ли път, Беренис разбра, че по характер, темперамент и светоглед Каупъруд ѝ допада повече от Стейн. Най-силна се чувствуваше, когато той бе до нея. И макар да имаше много качества, Стейн не можеше да се мери с Каупъруд, който бе далеч по-енергичен, изобретателен, естествен и имаше по-човечен възглед за живота. Тъкмо тези неща най-много я убедиха, че иска да е с Каупъруд и с никого друго, да чува гласа му, да наблюдава жестовете му, да усеща енергията му и безстрашието му пред живота. Когато беше с него, силата ѝ растеше. И как ли щеше да възприема всичко това, ако не знаеше, че всеки миг може да се облекне на крепката му десница? Тъкмо затова Беренис не даде окончателен отговор на Стейн за пътешествието, като заяви, че нейният настойник понякога е упорит и несговорчив и ще трябва да почакаат той да се завърне в Англия. Тя самата би искала да заминат, заяви Беренис с усмивка. Нека Стейн остави нещата в нейни ръце, може би тя ще успее да предума Каупъруд.

Щом стигна в хотела, Каупъруд намери приветствие от Беренис, което, макар и малко официално, бе ведро и изобщо не издаваше тревогите ѝ. Но тъй като бе човек, който винаги усеща опасността и разгадава силните чувства на другите, към него, той бе сигурен, че тя е враждебно настроена. Всъщност доста преди да пристигне в Англия, Каупъруд бе убеден, че Беренис знае за връзката му с Лорна. Усещаше го сякаш със слънчевия си сплит. Затова бе нащрек, готов за всякакви неприятности. Вече бе решил да не се измъква, да не избягва разговора, а да види как е настроена Беренис и тогава да реши какво да прави.

Така пристигна в Прайърс Коув. Имението бе цялото в есенни тонове — листата на дърветата леко жълтееха и червенееха. Макар да беше пладне, по реката се стелеха мъгли. Приближавайки, той си помиела какви чудесни летни дни е могъл да прекара тук с Беренис. Но сега го чакаше друго — ще бъде откровен с нея, нека тя още веднъж разбере с какъв човек си има работа. Този подход се бе оказал доста полезен и друг път, така че той се надяваше да му помогне и сега. И освен това можеше да каже — Стейн не компенсира ли Лорна? Невинна или не, Беренис трябваше да разбере, че и нейното поведение не е било безукорно.

Зад оградата Каупъруд видя градинаря Пигът, който подрязваше храстите и почитателно му се поклони. На заграденото място до конюшната на Стейн конете се грееха на есенното слънце, а край вратите ѝ двамата коняри чистеха сбруите. По ливадата срещу него се зададе мисис Картър, цялата грейнала в усмивка — очевидно не знаеше нищо за проблемите им. Тя го поздрави весело и затвърди убеждението му, че Беренис не е споделила нищо с нея.

— Е, как сте? — каза той, като слезе от файтона и протегна ръка на мисис Картър.

Беренис била както винаги добре и сега свирела в музикалния салон. В потвърждение на това от отворения прозорец се чува звуците на „Сцени от един пазар“ на Римски-Корсаков^[1].

За миг му се стори, че сега както някога с Ейлийн ще му се наложи да дава неприятни обяснения, но тъкмо в този момент музиката спря внезапно и Беренис се появи на вратата спокойна и усмихната както винаги. О, значи се е върнал! Чудесно! Как е? Добре ли е пътувал! Тя така се радва да го види. Беренис се затича насреща му, здрависа се, но не го целуна, което той не пропусна да забележи. Но иначе се държеше така, сякаш нищо не я тревожи. Дори доста възторжено заяви, че се е върнал тъкмо навреме за красивата есен, че е всеки ден имението става все по-прекрасно. И Каупъруд се видя принуден да заиграе същата игра, без да знае в кой миг ще се разрази бурята. Но тъй като Беренис весело му предложи да отидат на яхтата да изпият по един коктейл, той реши да я прекъсне.

— Беви, искаш ли да се разходим край реката? — Хвана я под ръка и я поведе по пътеката под сенките на дърветата. — Беви — започна Каупъруд, — преди всичко бих искал да ти кажа нещо.

Той я погледна студено и тя изведнъж промени поведението си.

— Извини ме за миг, Франк, искам да кажа на мисис Еванс.

— Не — заяви Каупъруд решително. — Остави я, Беви. Искам да ти кажа нещо много по-важно от заръката ти за мисис Еванс или каквото и да било друго. Искам да ти кажа за Лорна Меърис. Сигурно вече знаеш, но все пак държа да го чуеш от мен.

Докато той говореше, тя мълчеше и вървеше тихо край него.

— Знаеш ли за Лорна Меърис? — попита Каупъруд.

— Да. Знам. Някой ми е изпратил от Ню Йорк изрезка от вестник и няколко портрета. Много е красива.

Той забеляза колко сдържана е Беренис. Не го упрекваше. Не питаше за нищо. Затова още по-важно бе да разбере какво наистина мисли тя по въпроса.

— Стана съвсем друго от това, което ти разправях, нали, Беви?

— Да. Но сигурно няма да ми кажеш, че вече съжаляваш.

Краищата на устните ѝ се извиха леко иронично.

— Не, Беви, няма да ти кажа нищо, само ще ти обясня какво стана. А ти самата можеш да съдиш. Искаш ли?

— Не особено. Но ако държиш да говориш за това, добре. Мисля, че разбирам как е могло да стане.

— Беви! — възкликна той, като се спря и я погледна с възхищение и истинска любов. — Ние не можем по-точно аз не мога да разговарям така. Ако държа да ти разкажа всичко, то е защото, каквото и да си мислиш, бих искал да знаеш, че все още те обичам много. Може да ти звучи нелепо и фалшиво след случилото се, но искрено вярвам в едно — ти знаеш, че е така. Ти знаеш и аз зная, че човешките достойнства не се ограничават само с физическата красота или чувственото обаяние. Има огромна разлика между една красива жена и друга, оценени през погледа на мъжа — важни са и характерът, и разбирателството, и това непоклатимо единство на целите и стремежите, и...

— Така ли? — прекъсна го Беренис с леден тон. — Толкова важни, че да предотвратят измяната, да запазят верността?

Гневът, който той съзря затаен в очите ѝ, го предупреди, че в никакъв случай не бива да извърта.

— Важни са, Беви. Ето сега съм тук, при теб. Преди десет дни в Ню Йорк...

Беренис го прекъсна:

— Да, знам. Прекарал си едно прекрасно лято с нея и си я захвърлил. Омръзнала ти е за момента. Сещаш се за Лондон, за плановете си да възстановиш своята репутация... — Красивата ѝ уста се изкриви в презрителна усмивка. — Наистина, Франк, няма какво да ми обясняваш. Аз съм същата като теб. И аз мога да ти давам какви ли не обяснения. Но разликата е, че съм ти задължена за някои неща и трябва да направя някои жертви, за да запазя каквото имам, поради което се налага да бъда много внимателна, доста по-внимателна от теб. Или... — Тя спря и го погледна така, че той усети укора ѝ почти физически — като плесница.

— Но, Беренис, казвам ти самата истина. Напуснах я. Върнах се при теб. Ако искаш, ще ти обясня, ако не искаш — няма. Аз желая само едно — да се сдобря с теб, да ми простиш и да продължим само двамата. Ако искаш вярвай, но това повече няма да се повтори. Нима не го чувстваш? Няма ли да ми помогнеш да си възстановим поне отчасти честните и открити отношения? Помисли си какво сме един за друг! Аз мога да ти помагам, искам да го нравя и ще го правя, независимо дали ще останеш с мен или не! Не ми ли вярваш, Беви?

Те стояха под старите дървета на малка зелена ливадка, спускаща се към Темза. Пред тях се виждаха сламените покриви на далечно село. От комините се виеше синкав дим. Наоколо цареше покой. Но той си мислеше, че колкото и да се владее и да не иска да вдига скандал, Беренис не му е простила. Същевременно неволно я сравняваше с други жени при подобни обстоятелства, най-вече с Ейлийн. Тук нямаше сълзи, разпавии. Но за пръв път Каупъруд съзна, че истински влюбената жена ще плаче и ще нрави сцени, колкото и неприятни да са те за любимия, който в края на краищата ще ѝ ги прости.

От друга страна, в отношенията му с Беренис безспорно имаше нещо, което не беше за пренебрегване. Разбира се, той сам бе помрачил връзката им... Изведнъж Каупъруд се превърна в онзи хитър, проникателен, напорист бизнесмен, който можеше да се види на съвещания и преговори.

— Чуй ме, Беви! — каза той твърдо. — На дванадесети юни заминах за Балтимър по работа... — и Каупъруд ѝ разказа какво точно е станало. Как се е върнал в полунощ в стаята си. Как Лорна е

почукала. Всичко. Каза ѝ колко очарован е останал от нея. Къде я е извеждал и как я е развличал. Какво са писали вестниците. Упорито се оправдаваше с това, че Лорна също като Беренис му е направила магия. Той нямал никакво намерение да изневерява на Беренис. Увлечението го връхлетяло като ураган. И тук Каупъруд ѝ изложи една своя теория, която бе извел въз основа и на предишните си похождения: чувственото влечение притежава такава сила, че може да възтържествува над разума и волята. Тъкмо така и станало — то разрушило всякакви негови предишни планове и намерения.

— Честно казано — добави той, — сигурно единственият начин да избягвам такива провали е изобщо да не общувам с привлекателни жени. А това, разбира се, невинаги е възможно.

— Естествено — каза Беренис.

— Сама разбираш — продължи той, решен да доведе разговора докрай, — че само светец би могъл да устои на съблазънта на Лорна Меърис. Това ѝ го признавам.

— О! — възкликна Беренис. — Впрочем и аз смятам така, тя наистина е доста привлекателна. А как да се отнасям аз с другите мъже? Имам ли право на същото? — И тя го погледна изпитателно, а той също се бе вторачил в нея.

— Теоретично, да — отвърна Каупъруд. — Тъй като те обичам, ще се опитам да търпя, докато мога, докато има смисъл. След това вероятно ще те оставя да си отидеш, също както и ти ще ме пуснеш, ако няма защо да сме заедно. Но сега искам да знам едно — обичаш ли ме, скъпа? За мен това е много важно, защото аз те обичам както преди.

— Франк, ти ми задаваш въпрос, на който сега не мога да отговоря, защото и аз самата не знам.

— Но нима не виждаш, че е било само мимолетно увлечение — настояваше Каупъруд. — В противен случай нямаше да съм тук сега. Не ти го казвам, за да се оправдавам, а защото наистина е така.

— С други думи — каза Беренис, — тя пристига със следващия кораб.

— Тя ще танцува в Ню Йорк цялата зима. Това можеш да го прочетеш във всеки американски вестник. Разбери, Беви, към теб чувството ми е не само по-силно, но и по-дълбоко. Имам нужда от теб, Беви. Ние с тебе мислим и чувстваме по един и същ начин. Затова съм

се върнал тук и тук искам да си остана. Онова, другото, бе незначително. През цялото време го знаех. Когато спря да ми пишеш, ми стана пределно ясно, че ти си ми много по-скъпа. Ето това е всичко. Какво ще кажеш, Беви?

Смрачаваше се. Той се приближи към нея, грабна я в обятията си и притисна устни в нейните. И тя усети как се предава телом и духом. Но същевременно знаеше, че трябва да му каже какво мисли.

— Аз те обичам, Франк, да, обичам те. Но те привличам само физически. А когато това свърши... когато свърши...

И те се притиснаха силно, оставяйки желанието да изгаси тази малка свещица, човешкия разсъдък, и да надделее за миг над тази неподвластна на разума сила, човешката воля.

[1] По всяка вероятност става въпрос за „Картини от една изложба“ на Мусоргски. — Бел. ред. ↑

ГЛАВА XLIX

По-късно в спалнята Каупъруд продължи да ѝ изтъква, че е най-разумно да продължат да играят ролите си на настойник и повереница.

— Както виждаш, Беви — каза ѝ той, — Стейн и другите вече свикнаха да гледат така на нас.

— Какво се опитваш да разбереш — дали смятам да те напусна ли? — попита тя.

— Да, разбира се, мина ми през ума. Този Стейн е в състояние да ти предложи, каквото си пожелаеш.

Каупъруд седеше на ръба на леглото. Лунната светлина проникваше през щорите и слабо осветяваше стаята. Беренис седеше в леглото, облегната на възглавници, и пушеше.

— Не толкова, колкото можеш ти, стига да поискаш — отвърна тя. — Но щом те интересува, ще ти кажа, че не мисля за нищо друго освен за проблема, който ти ми натрапи. Ние имахме споразумение, което ти наруши. Какво очакваш от мен при тези обстоятелства? Да ти дам пълна свобода и да не искам нищо в замяна?

— Не искам нищо, което ще е неприятно или неизгодно за теб — каза твърдо Каупъруд. — Просто предлагам, ако Стейн наистина те интересува, да продължим по някакъв начин като настойник и повереница, докато не се утвърдиш в новото си положение. От една страна — продължи той съвсем искрено, — много бих се радвал да те видя установена, вече жена на човек като Стейн. Но, от друга страна, нали правихме някакви планове за метрото, а без тебе, Беви, може да загубя интерес. Може да ги изпълня, а може и да се откажа. Зависи от настроението ми. Сигурно си мислиш след тази история с Лорна Меърис, че винаги мога да си направя живота приятен. Но не е така. Както ти казах, тя беше просто случаен епизод, чувствено увлечение и толкова. Ако ти беше дошла в Ню Йорк с мен, това нямаше да се случи. Но след като е факт, остава ни само едно — да постигнем някакво приемливо споразумение. Ти кажи какво да бъде.

Той стана и отиде да си търси пура.

Беренис се обърка. Въпросът му бе прекалено пряк. Тя го обичаше, и то много. Проблемите му, кариерата му ѝ бяха едва ли не по-важни от собствените ѝ работи. Но трябваше да помисли и за своя живот, и за своето бъдеще. Защото когато станеше на тридесет и пет или четиридесет години, той едва ли щеше да е с нея. Беренис лежеше и мислеше, а Каупъруд чакаше. Много скоро му отговори, макар и не без тежки предчувствия. Да, ще продължи с него, поне засега. Защото нито той, нито тя могат да предвидят какво ще му хрумне в бъдеще.

— За мен ти си единствен, Франк — заяви тя. — Няма друг като теб на света. Вярно, граф Стейн ми харесва, но аз дори не го познавам достатъчно добре. Засега е смешно дори да мисля за него. И все пак той е интересен мъж, дори обаятелен. И ако ти и занапред смяташ да ме държиш в задния двор на живота си, ще бъде доста непрактично от моя страна да го пренебрегвам, в случай че той действително има намерение да се жени за мен. От друга страна, и през ум не ми минава да разчитам на теб. Ще останем заедно, разбира се, и аз ще направя всичко, което е по силите ми, за да осъществим плановете си. Но то ще е само защото разчитам изцяло на себе си. Ще ти даря своята младост, идеали, възторзи, любовта си, като не очаквам нищо в замяна.

— Беви! — възкликна той, поразен от истинността на думите ѝ. — Не е така.

— Добре, докажи ми, че не е. Ако продължа е теб, както и смятам да направя, какво ще стане?

— Признавам, че поставяш сериозен въпрос — каза Каупъруд и седна на стола срещу леглото, — Аз съм по-стар от теб и ако останеш с мен, рискуваш много — разкрият ли връзката ни, всички ще ти обърнат гръб. Това безспорно е така, Едно мога да ти оставя — пари — и независимо какво ще решим тази вечер, аз ще се погрижа да те осигуря така, че да живееш в разкош до края на живота си, ако се разпореждаш с тях разумно.

— О, знам — каза Беренис. — На всички е известно, че държиш ли на някого, щедростта ти няма граници. Не се и съмнявам в това. Друго ме тревожи — че не ме обичаш истински. И доста вероятно е не само да остана без любов, но и по-нататък да заплатя скъпо за обичта си към теб.

— Разбирам те, Беви. Повярвай ми, отлично те разбирам. И нямам право да искам от теб да сториш за мен повече, отколкото

смяташ, че трябва. Прави това, което ще е най-добре за теб. Но ти обещавам, скъпа, че ако продължиш с мен, ще се опитам да ти бъда верен. А ако някога решиш, че трябва да ме оставиш и да се омъжиш за друг, обещавам ти да не ти преча. Това е всичко, което исках да ти кажа. Знаеш, че много те обичам, Беви. Ти за мен си не само единствената любима, но и обично дете.

— Франк! — тя го извика при себе си. — Знаеш, че не мога да те оставя. Не е възможно, във всеки случай духом.

— Беви, милото ми момиче! — и той я взе в прегръдките си. — Толкова е хубаво, че пак си с мен!

— Трябва да решим още един въпрос, Франк — каза тя спокойно, като пригладваше разрешените му коси. — За тази покана за яхтата. Какво ще кажеш?

— Още не знам, скъпа, но щом Стейн се е увлякъл по теб, едва ли ще е враждебно настроен към мен.

— Негодник! — разсмя се Беренис. — На света не се е раждал такъв закоравял злодей...

— Не е вярно. Аз съм просто един млад и амбициозен американски бизнесмен, който се опитва да си проправи път сред английската финансова джунгла! Утре ще поговорим за поканата. Сега искам да си приказваме за теб, само за теб...

ГЛАВА L

Като голям шахматист Каупъруд обмисляше всеки свой ход, за да надхитри всички, които заради националния си престиж или по чисто егоистични подбуди пречеха на осъществяването на проекта му за метрото. Той си бе изработил широка и изчерпателна програма за действие, която смяташе да осъществи по следния начин:

Първо, към съществуващата линия Чаринг Крос да се добавят линиите от централния кръг — Районната и Метрополитън, които бяха раздирани от разпри и се експлоатираха непрактично. Ако това станеше, тримата със Стейн и Джонсън, но всъщност само той скоро щеше да държи всичко в ръцете си.

Второ, осигуреше ли си контрол върху Районната и Метрополитън, което зависеше само от обстоятелствата, щеше да присъедини към тях своята компания за строеж на железопътни линии и оборудване и така да създаде Обединената компания за строеж на метрото с ограничена отговорност, на която да са подчинени всички останали.

Освен това тайно от своите съмишленици той предложи да купи от Абингтън Скар неговото разрешително за линията Бейкър Стрийт — Уотърлу, а също така Бромптън — Пикадили, за която бе научил, че е в същото състояние като Чаринг Крос. Щеше да си осигури и още няколко разрешителни, които щеше да купи чрез подставени лица.

Сложеше ли ги всичките в джоба си, щеше да създаде компанията Лондонско метро, в която щеше да включи цялата собственост на Обединената компания за строеж на метрото заедно с правата и линиите, купени чрез други лица. Така щеше да опаше целия Лондон с подземни железници и да си осигури контролния пакет акции, което да го направи собственик на метрото. И даже да не успееше да заеме поста председател на управителния съвет на тази огромна собственост, поне щеше да си осигури ролята на този, който дърпа конците зад кулисите. А ако не можеше да назначи свои хора за

директори, поне щеше да гледа да са такива, че да не действат против интересите му.

И най-накрая, ако всичко вървеше добре, спокойно щеше да продаде своите акции с огромна печалба и да остави компанията да функционира както намери за добре. Но дотогава щеше да си е създал име — не само на организатор, а и на строител, щеше да е човекът, дал на Лондон голямо съвременно метро, което носи печата на неговия гений, така както го носеше сега чикагската трамвайна мрежа. А по-нататък с това огромно богатство щеше да попълва картинната си галерия, да се занимава с благотворителност, да построи болницата, за която толкова много си бе мислил преди. Щеше да остави и солидни суми на всички, на които е бил задължен по някакъв начин. Тези мечти го плениха. Още около пет-шест години усилна работа и ще постигне всичко това, си мислеше той.

Но по-лесно е да се проследят всички трикове и бързите, неуловими движения на фокусник, отколкото цялата дейност, която Каупъруд разви за осъществяване на плана си. В началото, разбира се, води преговори с Джонсън и Стейн. Сега, след като се сдобри с Беренис, Каупъруд отново се обърна към Джонсън и установи, че англичаните вече са готови да му сътрудничат по-охотно. Джонсън заяви, че по време на отсъствието на Каупъруд те двамата със Стейн доста нашироко са обсъдили всички проблеми, но предпочита да му съобщи заключенията им в присъствието на Стейн.

Това доведе почти незабавно до още една среща на Баркли Скуеър, където се бе установила по-скоро приятелска, отколкото делова атмосфера, Джонсън се забави и Каупъруд пристигна преди него. Стейн го посрещна радушно и го засипа е въпроси: какво е положението в Съединените щати? Какво предвещават изборите? Харесва ли му Лондон? Как е неговата повереница мис Флеминг? А майка ѝ? Той доста често ги е посещавал в Прайърс Коув, както Каупъруд вече сигурно знае. Какви обаятелни жени са те двете — майката и дъщерята. Тук Стейн очаквателно замълча, като не свалеше очи от Каупъруд. Но той прие предизвикателството.

— Сигурно ви интересува какви са отношенията им с мен? — понита Каупъруд любезно. — Познавам мисис Картър доста отдавна. Мъжът ѝ ми беше далечен роднина и ме избра за изпълнител на

последната му воля и настойник *in loco parentis*^[1]. Естествено аз се привързах силно към Беренис. Тя е блестящо момиче.

— И аз мисля така — каза Стейн. — И съм много доволен, че Прайърс Коув е харесал на мисис Картър и дъщеря ѝ.

— Да, те са във възторг от имението. Там наистина е много красиво.

За щастие в този миг пристигна Джонсън и сложи край на този разговор с лична насоченост. Той влетя в стаята, като се извиняваше за наложилото се закъснение, попита Каупъруд как е, след което изведнъж тонът му стана съвсем делови, макар и някак очаквателен. Представи кратко и ясно всичко, което е било свършено дотогава, и даде оценка на положението, като обясни, че намерението на Каупъруд да завладее лондонското метро определено е предизвикало фурор. С много малко изключения директорите и акционерите на двете стари компании от стария кръг били срещу него.

— Изглежда, са решили да се възползват от вашата идея, мистър Каупъруд — каза той, — като я осъществят без вас. Само едно ги задържа — не могат да се споразумеят помежду си. Но има и нещо друго — добави Джонсън с блеснали очи, — необходима е голяма сума. Това малко ги безпокои, защото те не знаят как да я съберат, без да бръкнат твърде дълбоко в собствения си джоб.

— Точно така — забеляза Каупъруд. — И тъкмо по тази причина всяко забавяне ще ни струва твърде скъпо. Ако се заловим енергично с осъществяването на моя проект, ще се справим със сума, която ще е по силите ни. Но всякакви спорове и протакане само ще накарат спекулантите и мошениците да закупват права и акции и да ги трупат, очаквайки курсът им да се повиши. Тъкмо затова е много важно да се споразумеем възможно най-бързо.

— Доколкото схващам вежливо се намеси Стейн, — вие предлагате ние двамата с Джонсън да действаме съвместно в управлението на Районната линия и Метрополитън и ако можем, да изкупим контролния пакет на една от тези линии, по възможност и на двете. Ако не успеем да го осъществим, поне да предложим на хората, които държат в ръцете си големи количества акции, да се обединят при определени условия под ваше ръководство.

— Точно така! — каза Каупъруд.

— В замяна вие ни гарантирате пет процента от доходите за срок от сто години или завинаги.

— Точно така!

— А освен това ни отстъпвате не по-малко от десет процента от привилегированите акции на линията Чаринг Крос, както и десет процента от акциите на всяко дъщерно предприятие, което вие или някоя по-голяма компания реши да създаде, по цени, възлизащи на осем процента от номиналната им стойност.

— Точно така!

— А компанията се задължава да изплати процентите по тези акции веднага щом бъде окончателно учредена?

— Точно това ви предлагам — потвърди Каупъруд. Смятам, че тези условия са напълно приемливи — каза Стейн, като размени погледи с Джонсън.

— Накъсо — заяви Джонсън, обръщайки се към Каупъруд, — след като ние изпълним задълженията си, вие на свой ред ще реконструирате и преоборудвате по най-съвременен метод както старите линии, така и всички нови, които успеете да си осигурите. После ще ипотекирате цялата недвижима собственост на компанията така, че да гарантирате лихвените проценти на всички съществуващи в момента акции на Районната и Метрополитън, както и на съответното количество акции от новите компании и дъщерни предприятия, които решим да придобием в рамките на обещаните ни десет процента по цени, възлизащи на осем процента от номиналната им стойност.

— Такива са намеренията ми — отговори Каупъруд.

Джонсън и Стейн отново се спогледаха.

— Е — каза Стейн най-сетне, — каквито и трудности да срещнем, аз обещавам да изпълня своите задължения възможно най-бързо и най-добре.

— Аз също — заяви Джонсън — съм готов да работя рамо до рамо с лорд Стейн и да направя всичко, което е по силите ми, за да доведем нашето дело до успешен край.

— Е, джентълмени — каза Каупъруд, като се изправи, — за мен е не само радост, но и чест, че постигнахме това споразумение. И за да ви покажа, че думите ми се покриват с делата, предлагам на мистър Джонсън, естествено ако и двамата сте съгласни, да стане мой юрисконсулт и да подготви всички необходими документи за нашия

договор. А щом му дойде времето — добави той, като им се усмихваше, — ще бъда щастлив да ви видя и двамата на директорски места.

— Това ще бъде полезно за общото ни дело — каза Стейн, — но този въпрос ще го решат времето и обстоятелствата.

— За мен е голямо щастие да служа на вас двама ви с всички сили — добави Джонсън.

И тримата съзнаваха, че във взаимните им поздравления има нещо твърде помпозно, но Стейн спаси положението, като предложи на раздяла да изпият по чашка стар коняк, цял кашон от който вече бе изпратил без предварително съобщение в апартамента на Каупъруд в хотел „Сесил“.

[1] Вместо баща (лат.) — Бел. прев. ↑

ГЛАВА LI

Преговорите продължаваха и едва ли най-тежкото за Каупъруд по това време бе необходимостта — може би не чак толкова голяма, колкото си мислеше той — да си вземе за помощник по-скоро англичани, отколкото американци. Де Сото Сипънс бе първата жертва. И той бе направо отчаян, защото вече бе свикнал с Лондон и го харесваше. Дори смяташе, че ще се прослави тук, работейки съвместно със своя преуспяващ шеф. И не само това — той умираше от нетърпение да натрие носовете на тези самоуверени и високомерни англичани, които според него не можеха да се мерят по ум и енергия с американците и изобщо нищо не разбираха от железници. За да смекчи удара, Каупъруд все пак повери на Де Сото Сипънс всичките си финансови дела в Чикаго.

Един от методите на Каупъруд за привличане на капитал бе учредяването на контролно акционерно дружество, за да си осигури необходимите средства за закупуване на контролните пакети на компаниите, които искаше да вземе в ръцете си. Именно с тази цел той създаде своята Компания за строеж на метрото и оборудване, като сложи за директор и председател свои подставени лица. Всички вложители в нея щяха да получат учредителски акции. Джонсън стана юрисконсулт на компанията с годишна заплата от три хиляди лири, като освен това състави и частно споразумение — което обаче бе прегледано най-обстойно и от другите юрисконсулти на Каупъруд, — подписано от Джонсън, Стейн и Каупъруд. То предвиждаше принадлежащите им акции в Районната линия и Метрополитън, както и тези, които могат да купят впоследствие, да фигурират в качеството на единен пакет при официалното решаване на въпросите за реорганизацията и продажбата на двете линии на новата компания, която предстои да се създаде и в която те ще получат по три нови акции срещу всяка своя стара.

Сега Джонсън го чакаше много тежка работа — да намери собствениците на значителни пакети акции от Районната и

Метрополитън и както му нареди Каупъруд, да ги изкупи под различни имена, стига те да не надхвърлят половин милион лири стерлинги. Освен това трябваше да пропагандира сред старите директори проекта на Каупъруд и да ги спечели за новото дело. А Стейн трябваше да закупи колкото се може повече акции от двете стари компании и да гласува в подкрепа на Каупъруд по всички въпроси, свързани с новото предприятие. Разбира се, той също щеше да упражни цялото си влияние за осъществяване на проекта.

В резултат на тази дейност Каупъруд бе обсаден от тълпа вложители, готови да дадат своя капитал за новото предприятие. Много американски и английски финансисти най-сетне разбраха с каква изгодна работа се е заел Каупъруд и на свой ред се опитаха да получат разрешително, което вече бе почти невъзможно. Един от най-сериозните му съперници бе самият Станфорд Дрейк, също американски финансист, който се обърна към британския Парламент с молба да получи разрешително за прокарване на нови подземни линии, които щяха за едно доста дълго разстояние да бъдат успоредни на линиите на Каупъруд и да намалят рязко доходите му от този район.

Каупъруд много се разтревожи — трябваше да обезвреди Дрейк, без обаче да предизвиква съпротива срещу двамата едновременно, тъй като англичаните всячески се противопоставяха на нахлуването на американски капитали, били те на Дрейк или негови. Последваха съдебни битки, при които всяка страна се стараше да изтъкне недостатъците на другата и да омаловажи проекта на противника си.

Каупъруд на свой ред подчерта, че бъдещата линия на Дрейк наистина ще минава частично през доста гъсто населени квартали, където ще бъде рентабилна, но цели десет мили от нея пресичат пусти полета. Изтъкна също, че Дрейк смята да прокара еднорелсови линии, еднопосочни в тунелите, докато неговата мрежа ще бъде изцяло двурелсова. Поддръжниците на Дрейк пък заявиха, че планът на Каупъруд предвижда линия по крайбрежието на Темза, докато техният ще покрие улица Странд и деловите квартали; че железницата на Каупъруд е далеч от търговските райони, докато тяхната ще способства за стимулирането на търговията. Каупъруд обаче настоя, че двете успоредни линии ще се унищожат взаимно, тъй като няма да бъдат рентабилни. Той много добре знаеше — ако Дрейк получи разрешителното и прокара линията си, както и да бъде експлоатирана

по-нататък тя, във всички случаи ще вреди на неговите интереси. Това, разбира се, той не заяви на всеослушание. Предпочете да изрази недоумението си защо bankerската къща Дрейк предприема такава авантюра. И за да заглади нещата, добави, че сигурно за тази грешка е отговорен единствено лондонският клон на банката, а не самият мистър Дрейк. Според него мистър Дрейк бил голям финансист, който несъмнено ще се откаже от такова съмнително начинание, ако бъде запознат със същинското положение.

Въпреки тези благи думи адвокатите на Дрейк внесоха в Парламента молба за разрешително, а адвокатите на Каупъруд — насрещна молба за линиите, които той искаше да построи. Парламентът реши да отложи решаването на въпроса до ноември, което по същество означаваше победа на Каупъруд, тъй като той вече бе извършил огромна подготвителна работа. Дори се цитираха думите му, че не обича да се захваща с проект, за който няма силни съперници, и че ще се бори с Дрейк до последна капка кръв, тъй като в любовта и на война всички средства са позволени.

Но необходимостта да започне схватка на живот и смърт с Каупъруд събуди също и интереса на Станфорд Дрейк. Тъй като разполагаше с огромни капитали, той предложи на Каупъруд пет милиона долара за правото да ползва станцията на Пикадили Съркъс, която принадлежеше на Каупъруд и бе свършено необходима на Дрейк за неговата мрежа. Същевременно бе готов да му даде още два и половина милиона, за да изтегли армията си от адвокати, които се канеха да провалят молбата му за разрешително в парламента. Каупъруд естествено отказа и двете предложения.

Съществуваше и една друга фирма — Обединената лондонска компания, — която смяташе да строи линия от Хайд Парк Корнър до Шепърдс Буш и вече бе завършила предварителните преговори за своя проект. Представителите ѝ се обърнаха към Дрейк е предложението да се обединят и съвместно да поискат от общината разрешение за прокарване на линията. Предложиха му също да се заеме с експлоатацията на новата линия, когато тя бъде завършена, което не се знаеше кога ще стане. Дрейк отказа. Тогава го помолиха да не им пречи да експлоатират линията си. Той отново им отказа. Наложиха се да предложат линията си на Каупъруд, макар че за момента още нямаша разрешение за нея. Той ги посъветва да се обърнат към bankerската

къща „Спайър и К°“, която имаше клонове не само в Англия и Америка, но и в цяла Европа. Като разгледаха въпроса, „Спайър и К°“ разбраха, че това предложение е изгодно не само за Каупъруд, но в крайна сметка и за тях самите, и решиха да изкупят всички права на компанията, след което веднага пристъпиха към комплектоване на контролния пакет от акциите ѝ. На едно съвещание на Парламентарната комисия по подземните железници по други въпроси адвокатът на банкерската къща помоли да не бъде разглеждана молбата на Обединената лондонска компания за разрешително. А това нанесе сериозен удар на плановете на Дрейк, лишавайки го от възможността да обезпечи след една година цялостна мрежа в Лондон. Дрейк се обърна към парламента с нова молба за разрешително, този път за участъка на Обединената лондонска компания. Но тъй като този пункт не се съдържаеше в първоначалната молба и такъв проект не бе внасян за разглеждане пред комисията, адвокатът на Каупъруд протестира и молбата на Дрейк бе отхвърлена. С това бе погребан и целият му план.

Драматичният епилог на тази борба между двамата силни съперници бе отразен с най-големи подробности както в английските, така и в американските вестници. Съветът на лондонското графство, който държеше да има железопътна мрежа, удобна за жителите на всички части на града, възторжено приветства победата на Каупъруд, като го обяви за умен човек с неоценими качества, който заслужава да бъде приет добре навсякъде.

Възползвайки се от тези настроения, Каупъруд побърза да направи широка реклама на своето огромно предприятие, като заяви, че по неговата мрежа ще се превозват около двеста милиона пътници годишно, всички вагони ще бъдат една и съща класа и цената също ще бъде еднаква — пет цента. И тъй като всички линии са свързани една с друга, пътникът ще може да прекоси целия Лондон, без да излиза изпод земята. С други думи, той предлага бърз и редовен транспорт на ниски цени.

Делата му вървяха така добре, че той си позволи да не мисли само за акции и печалби. Затова реши, пак с рекламна цел обаче, да купи „Светлини над Темза“ на Търнър. Картината му струваше седемдесет и осем хиляди долара и той я закачи в кабинета си.

ГЛАВА LII

И така Каупъруд се радваше на успеха си и не подозираше каква голяма опасност го заплашва от страна на Ейлийн.

Тя се бе върнала в Париж и отново бе подета от вихъра на развлеченията, уреждани от Толифър и неговите приятели. Но скоро Маригоулд Брейнърд забеляза, че Ейлийн твърде много се е увлякла по Толифър и може да стигне дотам, че да се омъжи за него, затова реши, че трябва да сложи край на тази връзка, и тъй като много добре знаеше, че Каупъруд стои зад всичко, се зае да отстрани от пътя своята съперница. Защото Толифър се бе понапил една нощ на яхтата и й бе признал истината. Маригоулд реши да не губи нито миг.

На една вечеря, организирана от Толифър в ателието на негов приятел по случай завръщането им в Париж, Маригоулд пи повече, отколкото можеше да носи, и като видя как Ейлийн флиртува весело с Толифър, я нападна със следните думи:

— Ако знаете за нашия приятел това, което знам аз, нямаше да се радвате толкова, че върви навсякъде по петите ви — подхвана тя язвително.

— Но щом знаете нещо, което ще ми е толкова неприятно, защо не ми го кажете веднага, вместо да правите намеци? — попита Ейлийн. — Или просто вече не се сдържате от ревност?

— Ревност ли? Аз да ревнувам Толифър от вас? Просто знам защо той ви обсипва с такова внимание!

Изненадана и разгневена от тези неочаквани слова, Ейлийн възкликна:

— Какво точно намеквате? Защо не ми кажете? Ако няма нищо, по-добре си изберете друг обект за ревността си!

— Ревност ли? Глупости! Сигурно и през ум не ви минава, че вашият усърден поклонник ходи по петите ви далеч не заради черните ви очи! Освен това откъде, мислите, взима всички тези пари, които пръска по вас? Аз го познавам от години и да знаете, че никога не е имал и пукнат грош.

— Не, не зная. Но, моля ви се, кажете каквото имате да казвате — настоя Ейлийн.

— Попитайте мистър Толифър или пък най-добре съпруга си. Той сто на сто може да ви осветли — заключи Маригоулд и я остави сама.

Силно развълнувана, Ейлийн излезе от стаята, грабна си наметката и веднага се върна в апартамента си, като не преставаше да мисли за разговора с Маригоулд. Толифър! Колко внезапно и решително бе нахлул в живота ѝ! Гол като пушка, а пръска толкова много! И защо Каупъруд така охотно поощряваше връзката им, дори прескачаше до Париж, за да присъства на вечерите, организирани от Толифър! И изведнъж я осени най-страшната истина, която се таеше в намеците на Маригоулд: мъжът ѝ бе използвал този човек, за да я отстрани от живота си! Не, тя трябва веднага да разбере всичко, да го установи със сигурност.

Не мина и час и Толифър, забелязал изчезването ѝ, се обади по телефона. Тя настоя той веднага да дойде в апартамента ѝ, защото искала да говори с него. А щом Толифър се яви, се изви същинска буря. Чия е идеята той да я покани в Париж, да ѝ обръща толкова много внимание и да пръска по нея толкова много пари? Негова или на съпруга ѝ?

Каква нелепост! Защо той ще пръска пари за нея, ако тя не му се харесва? На което Ейлийн отговори — много добре знае, че Толифър няма и никога не е имал и пукнат грош. И наистина с какво всъщност си изкарва хляба той, ако не с поклони пред определена категория хора, които биха искали да се развличат, но не и да се занимават с уреждането на забавленията си. Тези думи го оскърбиха до кръв, защото тя го поставяше наравно с прислугата.

— Не е вярно — каза Толифър вяло.

Но тонът му беше такъв, че Ейлийн изобщо не му повярва и изпадна в ярост. Нима е възможно човек да падне толкова ниско, да поеме такъв ангажимент! А тя, съпругата на Франк Алджърнън Каупъруд, да стане жертва на долните интриги на мъжа си! И всички да разберат, че не е любима жена и при това толкова неприятна на мъжа си, та той да наеме човек, за да се отърве от нея!

Но почакайте! Още сега или най-късно утре тя ще им даде да разберат, че не може да я излагат така! И на този търтей и мошеник, и

на мъжа си! На Толифър ще заяви, че от този миг нататък повече няма да се ползва от услугите му. А на Каупъруд ще изпрати телеграма, че знае за долната му интрига и скъсва с него завинаги; връща се в Ню Йорк и ще си живее в дома и ако той само се опита да я последва, ще го даде под съд и ще го разобличи във вестниците; веднъж завинаги ще се отърве от неговите лъжи, измени и тормоз!

След което се обърна към Толифър и му заяви:

— Вървете си. Нямам повече нужда от вашите услуги. Аз се връщам незабавно в Ню Йорк и само смейте да ми се мернете пред очите или да ми досаждате. Веднага ще се погрижа всички да ви разберат какво представлявате. Тичайте сега при мистър Каупъруд — може пък да ви намери някаква по-достойна работа!

С тези думи тя отиде до вратата и му я отвори.

ГЛАВА LIII

И докато в Париж ставаха тези събития, Беренис за голяма своя изненада започна да получава в Прайърс Коув всякакви покани за обеда, вечери и балове, на някои от които отиваше. Там се запознаваше с много хора, които горещо я одобряваха. Всичко това далеч надхвърли очакванията ѝ. И макар да смяташе, че дължи част от този успех на Каупъруд, същевременно много добре знаеше — Стейн е толкова влюбен в нея, че се старее да я въведе в кръга на своите високопоставени познати.

Тъй като Ейлийн бе в Париж, Каупъруд реши, че може да си позволи да приеме поканата на Стейн да заминат с Беренис на пътешествие с яхтата му „Айола“. Освен те двамата бяха поканени лейди Клифърд от Чадли, чийто мъж бе от един от най-старите аристократични родове в Англия, херцогиня Марлбъро, близка приятелка на Стейн и любимка на кралицата и сър Уиндам Уитли, дипломат с големи връзки в двора.

Когато яхтата хвърли котва в Каус, Стейн ги уведоми, че кралицата, която в момента пребивавала там, ги кани всичките на чаша чай. Това съобщение развълнува всички, а най-вече Беренис, за която бе много важно какво ще пишат после вестниците. Кралицата се държа изключително любезно и тази неофициална среща очевидно ѝ достави голямо удоволствие. Тя особено се интересува от Беренис и ѝ зададе доста въпроси. Ако ѝ беше отговорила искрено, Беренис щеше да се окаже в немилост. Но тя не го стори, в резултат на което кралицата изрази желание да се видят отново в Лондон и надеждата, че Беренис ще е свободна да дойде на следващия прием в двора. Любезността на кралицата порази Беренис и укрепя вярата ѝ в собствените ѝ сили — колко далеч можеше да отиде, стига само да пожелаеше.

След приема любовта на Стейн още повече се разпали. Каупъруд от своя страна започна сериозно да се страхува от него.

Но когато се върна в апартамента си в Лондон, го чакаше още по-голяма тревога — писмо от Ейлийн, пуснато, преди тя да отплава за

Ню Йорк. в което пишеше:

„Най-сетне узнах истината. Поставил си ме в много унизително положение. Какъв срам, наел си този лакей Толифър, за да се отървеш от мен и спокойно да се отдадеш на разврат. Това ли ми е отплатата за дългогодишната вяност! Но бъди спокоен — вече си свободен, ходи където щеш с твоите проститутки. Защото днес аз заминавам за Ню Йорк и най-сетне ще се отърва от твоите измени и безпътството ти. Не смей да ми се мяркаш пред очите, защото иначе ще ви дам под съд, теб и твоите любовници, и ще ви разоблича във вестниците в Ню Йорк и в Лондон.

Ейлийн“

Това свирепо обвинение накара Каупъруд доста да се замисли за евентуалните последици. Стори му се най-разумно да се върне веднага в Ню Йорк и да се опита с всички сили да предотврати публичния скандал. Защото трябваше да внимава много и за Беренис. Ако Ейлийн изпълнеше закана си, щеше да провали бъдещето на Беренис. А това той в никакъв случай не можеше да допусне.

Първата му работа беше веднага да отиде при Беренис, която го посрещна весела, пълна с честолюбиви планове и надежди. Но щом той ѝ каза за писмото на Ейлийн и за заплахите ѝ, усмивката изчезна от лицето ѝ, защото тя веднага схвана, че опасността е сериозна. Интересно какво е накарало Толифър да си признае, зачуди се Беренис.

— Та той имаше интерес да мълчи — каза тя неспокойно.

— Не само него, и лейди Ейлийн не мога да разбера, скъпа — отвърна Каупъруд иронично. — Тя не е човек, който ще обмисли всичко от начало до край. Не, тя изпада в ярост и говори какво ли не, като вреди и на себе си, и на всички останали. Така се разгневява, че може да накара човека всичко да си признае, пък дори то да е гибелно и за двамата. Сега остава само едно — да замина за Ню Йорк с най-бързия кораб и дори, ако успея, да пристигна преди нея. Междувременно вече телеграфирах на Толифър веднага да се връща в

Лондон. Ще продължа да му плащам, за да мълчи. А ти какво ще кажеш, Беви?

— Прав си, Франк — заяви тя. — Смятам, че трябва веднага да се върнеш в Ню Йорк и да се опиташ да я усмириш. След като поговориш с нея, сигурно ще разбере колко излишен е този скандал. Защото е знаела и преди за мен, че и за други — тук Беренис му се усмихна иронично. — Напомни ѝ го. В края на краищата не си ѝ сторил нищо лошо. Нито пък Толифър, ако е въпросът. Та ти си ѝ осигурил най-добрия гид, за да се развлича в Париж. А междувременно — това също ѝ го кажи — тук си затънал до гуша в работа. Струва ми се, че това доста ще я поуспокои — покажи ѝ вестниците, в които пише за твоята дейност, за твоите успехи.

Каупъруд съзнаваше колко мъдър е съветът ѝ. Сега вече го измъчваше само едно, заяви той — че не Стейн, а той трябва да се раздели с нея.

— Не се бой, мили — успокои го Беренис. — Твърде си голям, за да те съсипе една такава история. Сигурна съм, че ще се върнеш победител както винаги. И знай, непрекъснато ще бъда духом с теб — и тя обви ръцете си около шията му и го погледна усмихната в очите.

— Ако е така, знам, че всичко ще се оправи — каза ѝ той уверено.

ГЛАВА LIV

Преди да отплува за Ню Йорк, Каупъруд говори с Толифър, който му обясни, че не е виновен за случилото се, и го увери, че и занапред ще мълчи и ако изобщо си отвори устата, то ще е, за да каже това, което Каупъруд иска от него.

Пет дни по-късно Каупъруд пристигна в Ню Йорк, където бе посрещнат от цяла армия репортери и бе обсипан с въпроси, които стигаха за малък справочник. Защо се връща — за да осигури още капитал за нови линии на лондонското метро или за да разпродаде окончателно онова, което му е останало от трамвайната мрежа в Щатите? Какви картини е купил в Лондон? Вярно ли е, че неотдавна е купил „Светлини над Темза“ на Търнър за седемдесет и осем хиляди долара? И още нещо — вярно ли е, че си е поръчал портрет при един художник за двадесет хиляди долара, а щом го получил, платил

тридесет хиляди? И сега вече какво може да каже за деловите похвати на англичаните?

От всичко това Каупъруд разбра, че все още се интересуват от него като от бизнесмен, и то повече отпреди, и че засега не мирише на скандал. Затова той още по-охотно се зае да отговаря на въпросите, като избра дипломатично тези, с които нямаше да си навреди.

Каза, че деловите му неща в Лондон вървят гладко. Дори изпитва законна гордост, защото до януари 1905 година ще може да електрифицира лондонското метро и да го пусне в експлоатация. Ще бъдат положени релси с дължина сто и четиридесет мили, а капиталът на компанията ще възлиза на осемдесет и пет милиона долара. Вярно е също, че в момента строи най-голямата електроцентрала в света, а когато я завърши, Лондон вече ще има най-хубавото метро на света. Що се отнася до деловите качества на англичаните, според него те проявяват повече интерес от американците към крупни начинания като неговото, в смисъл че схващат огромното значение на една толкова мащабна строителна програма и ако дават разрешителни, то те не са за ограничен срок, а за вечни времена, и тогава хора със замах могат да създават големи и трайни неща.

Колкото за картините, вярно е, че е купил няколко, откак се е върнал последния път в Лондон. Сега ги носи със себе си — една на Вато, една на Джошуа Рейнолдс („Портрет на лейди О’Брайън“) и една на Франс Хале Да, платил е на въпросния художник тридесет хиляди за своя портрет, макар че е дължал само двадесет хиляди. Но художникът му върнал десетте хиляди с молба да ги използва за благотворителни цели, което накара репортерите да ахнат от възторг.

Вестниците така разтръбиха хубавите новини за Каупъруд, че Ейлийн, която бе пристигнала само два дни преди него, за кой ли път се възхити от мъжа си. Въпреки големия си гняв сега тя се замисли дали наистина да постъпи така, както се бе заканила. В такъв случай какво щеше да стане с картините,, които той купува? Ейлийн си спомни как неотдавна Каупъруд ѝ бе говорил за възможността да направи пристройка към нюйоркския им палат, за да има къде да сложи новите произведения на изкуството. Ако тя го разобличиеше публично и го заплашеше с развод, той сигурно щеше да промени плановете си в полза на друга жена. Ейлийн бе поставена пред същата дилема преди няколко години, когато пак бе загубила.

Разтревожен не на шега от заканите на жена си, Каупъруд сметна за по-благоуразумно да отседне в хотел „Уолдорф—Астория“, а не в дома си на Пето Авеню. Оттам неведнъж се опита да се свърже по телефона с Ейлийн, но безуспешно. Тя бе твърдо решена да не му позволи да идва да ѝ се оправдава за това свое непростимо според нея престъпление, дори стигна дотам, че се свърза с един нюйоркски адвокат. Но докато четеше вестниците, които продължаваха да отразяват делата му, гневът ѝ постепенно започна да утихна. Ейлийн естествено се гордееше с успехите му, но същевременно го ревнуваше, защото усещаше, че някъде се е спотаила една от любовниците му, несъмнено Беренис, с която той истински споделя най-бляскавия период от живота си. А самата Ейлийн така обичаше да блести и да бъде обект на всеобщото внимание. Понякога съвсем, по детски реагираше на някое сензационно съобщение за Каупъруд, било то хвалебствено критично, или безпристрастно. Снимката във вестниците на огромната електростанция, която Каупъруд строеше в Лондон, така я възхити, че бе готова да забрави несретите си. И макар че самата тя заплашваше да я разобличи в пресата, доста се разгневи от една яростна нападка срещу него в някакъв вестник.

Ейлийн непрекъснато следеше безбройните отзиви и поздравления за него и постепенно гневът ѝ се примеси с известно възхищение. Тъкмо в такова променливо настроение я свари Каупъруд, когато една сутрин влезе невъзмутимо в хола на нейния апартамент. Ейлийн лежеше на шезлонга, а край нея бяха пръснати вестниците, които явно бе чела. Щом го видя, тя веднага скочи и се опита да събуди у себе си така скъпоценния, си гняв.

— Както виждам, следиш новините, скъпа — каза ѝ той, като се усмихна весело и непринудено. — Добри са, нали?

— Ти! — почти изкрещя Ейлийн. — Каква наглост!. Хората не те знаят какъв си! Само аз те знам! Какво лицемерие! Каква жестокост!

— Слушай, Ейлийн — продължи Каупъруд, като се опитваше да говори спокойно. — Поспри малко и си помисли — нима съм ти сторил нещо лошо? Ако прочетеш тези вестници, ще видиш, че откак съм се заел с лондонското } метро, съм работил по двадесет и четири часа на денонощие. А що се отнася до Толифър, нима може да има подобър гид в град като Париж? Доколкото си спомням, навремето в Париж ти неведнъж се оплакваше, че не ходим с теб да се развличаме.

А аз просто нямах време.. Така че щом се появи. Толифър, който и без това заминаваше за Париж, пък, и ти доста го хареса — си помислих, защо да не отидеш и ти и. да не си осъществиш някогашните желания, без да ангажираш мен. Тъкмо затова и за нищо друго се появи Толифър. И ти много добре го знаеш!

— Лъжи, лъжи, лъжи! — яростно закрещя Ейлийн. — Пак лъжи! Но този път няма да минат. Поне ще разкажа на целия свят що за стока си и как си се отнесъл с мен. Тогава за теб ще излязат съвсем различни статии, да знаеш.

— Чуй ме, Ейлийн — прекъсна я той. — Бъди разумна. Знаеш, че винаги съм задоволявал всичките ти материални нужди. Нещо повече, сега възнамерявам да те направя изпълнителка на завещанието ми. Да вземем например тази къща, с която ти толкова се гордееш. Както знаеш, имам намерение да направя пристройка, от която тя ще стане още по-хубава. Каня се също да купя и съседната къща, за да разширя зимната градина и да направя още една галерия за картините и статуите. Смятах да я поверя на теб. Разчитам на вкуса ти.

Но потаен както винаги, той пропусна да й каже, че още преди да тръгне от Лондон, вече е купил въпросната къща.

— Защо не извикаме Пайн да предложи няколко скици — продължи Каупъруд, — които да обсъдим?

— О, да — отвърна Ейлийн тъжно. — Ще бъде интересно.

Но Каупъруд реши да не губи време.

— Що се отнася до това, че живеем разделено, просто е нелепо, Ейлийн, да го твърдиш. Първо, ние с теб доста отдавна сме заедно и въпреки някои превратности все още не сме се разделили. Аз съм се посветил изцяло на работата си, която ми изсмуква силите и не ми оставя време за личен живот. Пък и не съм вече млад и ако ти останеш до мен, ще гледам рано или късно да приключа с лондонското метро, след което с радост ще се върна в Ню Йорк и ще заживея с теб тук.

— С мен и с още шест други? — попита тя язвително.

— Не, държа на думата си. Сигурно разбираш, че все някога ще трябва да се оттегля от бизнеса. И тогава ще заживеем с теб мирно и спокойно.

Ейлийн тъкмо се канеше да направи още някоя саркастична забележка, когато вдигна поглед към него и видя на лицето му толкова умора и дори потиснатост, каквито никога не бе забелязвала у него. И

желанието ѝ да го уязви премина в неочаквана симпатия. Може би наистина бе съсипан и имаше нужда от почивка, защото не беше вече млад, а не спираше да работи. Отдавна не бе мислила за него с такава топлина.

В този момент обаче прислужничката ѝ влезе и ѝ съобщи, че адвокатът ѝ мистър Робъртсън е на телефона. Тя помръдна смутено, но отвърна доста предизвикателно:

— Кажи му, че съм излязла. Каупъруд веднага разбра всичко.

— Говорила ли си вече с някого за нашите проблеми? — попита я той.

— Не, още не съм — отговори тя.

— Отлично! — каза ѝ Каупъруд сърдечно.

След това ѝ обясни, че трябва да замине за Чикаго по работа за няколко дни, и изтръгна от нея обещанието да не предприема нищо, докато той на се върне. А тогава двамата ще се опитат да уредят нещата така, че всички да останат доволни.

И тъй като Ейлийн бе готова засега да изчака, Каупъруд си погледна часовника и заяви, че има време да хване влака и че ще се видят, когато се върне. Ейлийн, вече доста поуспокоена, го изпрати до вратата и се върна да си дочете вестниците.

ГЛАВА LV

Посещението в Чикаго бе важно, тъй като Каупъруд трябваше да склони местните бизнесмени или да му дадат заем, или да вложат в предприятието му пет милиона долара. Освен това трябваше да се срещне със Сипънс и да изслуша отчета му за постепенната разпродажба на тамошната му недвижима собственост.

В Чикаго го чакаше още един проблем. Акционерите на голямата местна транспортна компания я бяха дали под съд заради загубите си. Навремето Каупъруд бе построил и експлоатирал две надземни железници, които преминаха в ръцете на тази компания, и след като той се оттегли от Чикаго и се зае с лондонското метро, не само престанаха да носят предишните огромни печалби, но понеже се управляваха лошо, достигнаха такъв дефицит, че акционерите вече не получаваха никакви лихви за своите акции. Дори се говореше, че в историята на железопътното дело не е имало такъв голям провал. И тъй като за него обвиняваха Каупъруд, той трябваше да обясни на акционерите, че това е несправедливо — виновни са тези, които са талк от него линиите и са ги експлоатирали неправилно. След това пояснение започнаха да го наричат „финансов вълшебник“, а не както преди — „мошеник“, тъй като стана съвсем ясно, че не негово време акционерите са получавали дивиденди от осем до дванадесет процента. Така че той не само си осигури необходимите пет милиона, но и значително подобри репутацията си.

Но пътуването до Чикаго не мина и без изненади — там Лорна Меърис, узнала от вестниците за пристигането му, го потърси с надеждата, че той ще поднови връзката си с нея. Но трябваше дълбоко да се разочарова, тъй като Каупъруд вече се беше променил, бързаше да се върне в Ню Йорк, а оттам — при Беренис. По дрехите на Лорна забеляза, че успехът вече я напуска, затова я разпита за живота ѝ. От думите ѝ разбра, че славата си отива, а заедно с нея и охолството. Каупъруд я остави с впечатлението, че е загрижен за нея, като обеща да ѝ открие банкова сметка, откъдето да може редовно да тегли

определени суми, а също така да я свърже с някой театрален режисьор, за да ѝ помогне в кариерата. Благоеданията му съживиха у нея стария оптимизъм и веселост.

Но когато влакът тръгна, а Лорна остана на гарата да му маха тъжно за довиждане, а сигурно и за сбогом, Каупъруд се размисли колко измамно се преплитат човешките съдби и страсти. Ето и той — чикагските акционери го нападат, вестниците следят всяка негова крачка, същото правят и Ейлийн в Ню Йорк, а и красивата Беренис в Лондон, която съвсем основателно не му вярва повече, отколкото Ейлийн. И защо е всичко това? Заради влюбчивостта му чувствеността му към другия пол, но нима той е създал или измислил тези чувства?

Трака-трак, трака-трак, тракаха колелата о релсите. Ту-у-т, ту-у-т, свиркаше локомотивът. Пред очите му се нижеше равният пейзаж, безспирен като времето, а той гледаше през прозореца и размишляваше унесено за живота, времето и промените.

ГЛАВА LVI

Когато Каупъруд се върна в Ню Йорк и навести Ейлийн, там го чакаше приятна изненада: в негово отсъствие жена му бе обмислила предложението му за разширяването на къщата, тъй като особено ѝ бе допаднала идеята тя да направи промените по свой вкус. Вече бе наредила на архитекта да подготви няколко варианта в цветни скици, бе ги разгледала и сега искаше и той да ги види.

Каупъруд остана много доволен — Реймънд Пайн, американският архитект, който бе направил проекта на дома им, сега предложи промени, които съчетаваха старата къща с новото. Ейлийн оживено му съобщи, че ѝ харесват тази и тази скица, а също така и онази, която пък носи съвсем друга идея. Каупъруд реши да се види с Пайн и да го посъветва да не бърза. Скоро си тръгна, като остави Ейлийн с впечатлението, че тя ще се занимае с нещо особено значимо, с нещо, в което двамата ще вплътят художествения си вкус, а също така ще покажат на хората, че са в добри отношения.

Но този път Каупъруд не се приспособи така лесно към Ню Йорк и Америка. Пребиваването му в Лондон доста бе променило възгледите му. Не че англичаните се бяха оказали по-неловки или необиграни, когато трябваше да защитават интересите си, не, но откак се запозна със Стейн, Джонсън и техните сътрудници, Каупъруд се убеди, че те почти несъзнателно успяват да съчетаят отдиха и развлеченията с деловите си работи, били те търговия или финанси, докато тук, у дома, бизнесът си беше бизнес, както се казва.

Още е пристигането си в Ню Йорк той се залози за работа и за миг не се спря. Нищо друго не го интересуваше тук и по тази причина мисълта му непрекъснато се връщаше към Беренис и Прайърс Коув. И все пак Каупъруд реши, че трябва да обиколи всички големи градове, където можеше да намери капитали, и започна напрегната обиколка по целите Източни щати, която изчерпа силите му. За пръв път в живота си той помисли, че може би вече остарява; за щастие все още не го чувствуваше остро. Една бърза телеграма от Джонсън сложи край на

това положение — известни групи се опитвали да упражнят влияние в парламента и се налагало да присъства в Лондон.

Той показа телеграмата на Ейлийн. След като я прочете, тя го погледна и отбеляза, че има твърде уморен вид и не бива да забравя, че здравето е най-важно, Ако трябва, дори да приключи деловите си работи в Европа и да се оттегли от активния бизнес. Каупъруд ѝ отговори, че вече си е мислил за това. А докато го няма, не иска да ѝ създава грижи с галерията, затова е помолил мистър Кътбърт да наглежда картините му, защото е човек с вкус и на него може да се разчита.

Междувременно Беренис вече се чудеше кога той ще се върне. Дните минаваха, а тя се чувствуваше все по-самотна без него. Макар че лорд Стейн я водеше на какви ли не вечери и балове, дори в двора и я запознаваше с приятелите си, странната, необяснима мъка по Каупъруд не я напускаше. Той беше всичко в живота ѝ, силата на неговата личност затъмняваше блясъка на висшето общество, в което я водеше Стейн. И макар че Стейн бе приятен и интересен компаньон, щом се прибереше в Прайърс Коув, тя веднага се връщаше в мислите и чувствата си към Каупъруд. Какво ли правеше той, с кого се виждаше? Дали нямаше пак да се увлече по Лорна Меърис? Или по някоя друга? Щеше ли да се върне при нея такъв, какъвто бе тръгнал — така страстно влюбен? И дали Ейлийн щеше да пристигне с него, или той бе успял да я залъже така, че тя да го остави да си почине?

Какво нещо е женската ревност! Нейната собствена ревност, насочена към него!

И то след всичко, което бе направил за нея! Не само за нея, но и за майка ѝ! Той плати образованието ѝ, след което ѝ подари красивата къща в Ню Йорк на модното Парк Авеню.

По нагласа и начин на мислене Беренис бе по-скоро хладна и практична. Преди Каупъруд да се върне в Ню Йорк, заставен от заплахите на Ейлийн, тя реши, че ако и този път ревнивата съпруга не ѝ навреди, няма да е лошо да почне да се отнася малко по-мило със Стейн. Защото той явно бе много влюбен в нея и както ѝ се струваше, дори не бе далеч от мисълта за брак.

Колко жалко, че не го обичам, мислеше ся тя. Само да не беше той толкова подчинен на условностите, да не бе англичанин до мозъка на костите си! Беренис знаеше, че няма закон в Англия, който да

забранява на мъжа да се разведе с жена, встъпила в брак, скривайки миналото си. И тази опасност я караше да бъде сдържана със Стейн по време на отсъствието на Каупъруд, защото ако Ейлийн решише да действува, щеше да нанесе непоправим удар върху репутацията ѝ.

Но лондонската преса мълчеше и Беренис постепенно се успокои, още повече че получи и писмо от Каупъруд, в което той ѝ разказваше за трудностите и най-вече за влошеното си здраве, като изразяваше желание по-скоро да се върне в Англия, за да си почине и да я види отново. И тя си помисли дали няма да е зле да предприемат пътешествие до някой спокоен и красив край, далеч от напрежението и суетата на деловия свят. Но къде има такива места? Сигурно вече ги е посещавал и са му омръзнали, защото той е пътувал много — в Италия, Гърция, Швейцария, Франция, Австро-Унгария, Германия, Турция, Светите земи.

А в Норвегия? Не си спомняше да е говорил за нея. Реши непременно да го убеди да заминат заедно в тази необикновена страна, различна от всички други. Дори купи книга за нея, за да се запознае с красотите и забележителностите ѝ. Разгръщаше възторжено страниците и разглеждаше снимките на мрачни, високи скали. Планини и високи плата се издигаха отвесно на стотици метри над пропастите, прорязани от природа, която сякаш е била в жестоко, неумолимо настроение; отгоре се спускаха водопади, а под тях се простираха тихи красиви езера. А малките ферми се притискаха о високите планини като корабокрушенци към спасителен сал. Беренис прочете и за странните норвежки богове: Один — бога на войната, Тор — на гръмотевицата. А Валхала бе раят, където отиваха душите на загиналите в бой.

След като прочете книгата и разгледа илюстрациите, Беренис се убеди, че в тази страна няма и следа от промишленост. И тъкмо такова място бе нужно на Каупъруд за да си почине.

ГЛАВА LVII

Когато се върна в Англия, Каупъруд имаше доста уморен вид, но Беренис бързо успя да го зарази с ентузиазма си за Норвегия, която, кой знае защо, той наистина не бе посещавал.

Скоро Каупъруд поръча на Джеймисън да намери и наеме яхта. Но още преди той да е изпълнил задачата, някой си лорд Тилтън, узнал от Стейн за намерението на Каупъруд, много любезно настоя да му послужи със собствената си яхта „Пеликан“. И така в разгара на лятото Каупъруд и Беренис плавно се носеха край западното крайбрежие на Норвегия, към фиорда Ставангер.

Яхтата бе много красива, капитанът, норвежецът Ерик Хансен, си разбираше от работата. Беше здраво сложен, макар и среден на ръст, с румено лице и гъста коса с пясъчен цвят, която закриваше цялото му чело. Очите му бяха стоманеносини и сякаш хвърляха предизвикателства към морето и бедите, които можеха да дойдат от него. Вървеше така, сякаш се бори с вечна буря дори когато е на сушата. Явно живееше в неразривен ритъм с морето. Цял живот бе прекарал по корабите и истински обичаше тези крайбрежни води, пресечени от лабиринтите на тайнствените планини, които се издигаха на стотици метри над водата и се спускаха на още толкова под нея. Едни разправяха, че те са се формирали от свличане или пропукване на земната кора, други — от застиналата лава на вулканите. Но Ерик знаеше, че са били изсечени от мечовете на древните викинги, които били толкова силни, че сами си прокарали пътя през всякакви прегради, за да стигнат до чужди земи.

Но като гледаше тези стръмни склонове, Беренис не можеше да си представи как местните хора слизат до брега, до минаващите корабчета и се качват пак горе, до колибите си. И защо ли го правят? Всичко ѝ се струваше така странно. Тя не бе запозната с алпинистките умения, които норвежецът волю-неволю усвоява, като гледа как козите му прескачат от скала на скала.

— Каква необикновена земя — каза Каупъруд. — Така се радващ че ме доведе тук, Беви. Но колкото и да е красива тази страна, все пак климатът ѝ е такъв, сякаш природата е сторила някаква грешка. Има твърде много светлина през лятото и твърде малко — през зимата. Твърде много романтични заливи и фиорди и твърде много урви. И все пак ми се струва страшно интересна.

Беренис вече бе забелязала, че тази страна го привлича. Той непрекъснато звънеше на техния почтителен капитан и го засипваше с въпроси.

— С какво се прехранва населението на тези градчета? Само с риба ли? — питаше Каупъруд Ерик.

— Е, мистър Диксън — под това име пътуваше Каупъруд, — и с много друга неща. Отглеждат кози и продават козе мляко. Имат кокошки, а значи и яйца. И .крави гледат. Дори често броят на кравите определя колко е богат човекът. Също така бият масло. Този народ е упорит и работлив, няма да повярвате каква реколта получават от някакви си пет акра. Вярно, че не разбирам от селско стопанство и не мога да ви кажа кой знае какво, но те живеят по-добре,, отколкото предполагате. И още нещо — продължи той, — повечето местни младежи се обучават на корабоплаване и стават капитани, помощник-капитани или готвачи на стотиците съдове, които пристигат в Норвегия и заминават оттам за всички големи градове и пристанища на света.

Тук Беренис забеляза:

— В тази страна всичко е малко по количество, но го компенсират с качество.

— Права сте, госпожо — съгласи се капитанът. — Тъкмо това исках да ви кажа — и продължи въодушевено: — Всъщност на нас, норвежците, ни стига да общуваме помежду си. Но познаваме и света, и то не само от книгите. Учен народ сме, ценим високо образованието. Почти нямаме неграмотни и ако щете вярвайте, в Норвегия има повече телефони, отколкото в Испания или Полша. Славим се и с такива прочути имена в литературата и музиката като Григ, Хамсун, Ибсен, Бьорнсон.

Каупъруд слушаше тези имена мълчаливо и съзнаваше колко малко е участвала литературата в живота му. Това го накара да поиска от Беренис някоя от книгите, които тя четеше.

А тя, като видя колко е замислен, отсъди, че сигурно сравнява този чуден свят с онази лудница, в която живееха, реши да смени темата и да го поразведри.

— Капитан Хансен, дали ще видим лапландци, когато отидем още по на север?

— О, да, госпожо — отвърна капитанът. — Минем ли на север от Трондхайм, винаги можем да ги срещнем. Вече почти сме там.

От Трондхайм яхтата пое на север към Хамерфест, където слънцето не залязваше. На няколко пъти спираха и слизаха на сушата, веднъж, за да разгледат скалистите възвишения, наречени Грото. Там имаше китобойна станция — десетина къщи от камък, покрити със слама и глина.

Китоловците от Грото често купуваха от минаващите кораби въглища или дърва. И сега неколцина се приближиха към яхтата. И макар че нямаха излишни въглища, Каупъруд нареди на капитана да им даде няколко тона, защото му се стори, че животът далеч не е щедър към тези хора.

Капитан Хансен слезе на брега след закуска, а щом се върна, съобщи на Каупъруд, че от далечния север са пристигнали група лапландци и са си построили лагер на около половин миля от Грото. Били повече от стотина, водели и кучетата и децата си, а също така и стадо от хиляда и петстотин елени. Като чу за тях, Беренис изрази желание да ги види. Тогава капитан Хансен спусна лодка и заедно с помощник-капитана ги закара до лагера.

Те слезоха на сушата и видяха стадото, което бе пръснато между многото палатки. Капитанът, който знаеше няколко лапландски думи, поговори с хората, които ги посрещнаха дружелюбно, като се здрависаха и ги поканиха в палатките си. В една от тях над огъня висеше голям котел. Помощник-капитанът помириса храната и обяви, че е кучешко задушено, но се оказа, че лапландците готвят хубава, тлъста, сочна мечка, с която ги гостиха.

Друга палатка бе претърпана с рибари и хора от околните ферми. Тук те провеждаше нещо като годишен панаир, на който лапландците продаваха произведенията си от еленовъдството и купуваха продукти за зимата. Изведнъж една лаиландка си проби с лакти път през тълпата, поздрави капитан Хансен като стар приятел, а той от своя страна осведоми Каупъруд, че тя била една от най-богатите в племето.

След това започнаха да пеят и танцуват и всички опитаха да се включат. Каупъруд и компанията му също пийнаха, хапнаха, смяха се много и най-сетне се сбогуваха и се върнаха на „Пеликан“.

Под лъчите на незалязващото слънце яхтата зави и пое на юг. Изведнъж се появиха десетина гренландски (кита и капитанът нареди да вдигнат платната, така че яхтата се провря леко между тях. Пътниците и екипажът с вълнение разглеждаха китовете. Но Каупъруд се интересува повече от ловкостта на капитана, отколкото от необичайното зрелище.

— Виждаш ли? — каза той на Беренис. — Всяка професия, всеки занаят, всеки вид труд изисква внимание и умение. Ето капитанът например изцяло владее яхтата си и това само по себе си е постижение.

Тя му се усмихна, но нищо не отговори, а той се замисли отново за този удивителен кът, в който бе попаднал. Колко различен бе северът от целия останал свят, колко чуждо му бе всичко, свързано с промишлеността, с банките, как човек с характер и стремежи като него е излишен тук. Огромният океан даваше риба на местните жители и ги изхранваше, пак в него те намираха работа, за да могат след това да си построят сносни домове и да преживеят спокойно старините си. И все пак му се струваше, че тези хора получават от живота повече, отколкото той — те имаха тази чиста и красива природа, прости удобства и прелестни нрави и обичаи. Нима той можеше да се похвали е нещо подобно? Той или хилядите като него, които така ненаситно трупат пари? А ето вече остарява, най-хубавите му години вече са отминали. Какво ли го чака? Някое ново метро? Нова картинна галерия? Скандали и злостни нападки във вестниците?

Вярно, почина си по време на това пътуване. Но сега с всеки изминал час се връщаше към едно съществуване, което далеч не бе мирно. И ако продължи така, го чакат само нови разпри, адвокати, вестникарски клевети и раздори в къщи. Каупъруд се усмихна иронично на собствените си разсъждения. Няма какво да му мисли толкова. Ще приема нещата такива, каквито са, и ще гледа да се възползва от тях. В края на краищата светът му бе дал много повече, отколкото на другите, и той не трябваше да бъде неблагодарен. Напротив, дори беше благодарен.

Няколко дни по-късно, като се прибираха през Осло, той предложи на Беренис да не рискуват. По-добре тя да слезе от яхтата и да се върне с параход до Ливърпул, а оттам до Прайърс Коув е съвсем близо. Зарадва се, че Беренис така спокойно и делово се съгласи, макар че много добре знаеше как тя мрази всички обстоятелства, които неизбежно ги разделят.

ГЛАВА LVIII

След почивката в Норвегия Каупъруд се чувстваше отлично и умираше от нетърпение да се залови отново за работа, за да може до януари 1905 година да постигне набелязаната цел: компанията му да натрупа капитал от сто осемдесет и пет милиона долара, да прокара сто и четиридесет мили релси и да електрифицира цялата мрежа. И той бе така въодушевен от желанието си да завърши своето дело и да покаже на целия свят колко важно е то, че почти не си позволи почивканието в Прайърс Коув, нито където и да било другаде.

И така следващите няколко месеца бяха пълни със съвещания с директорите, със заинтересовани и влиятелни акционери, с разрешаване на всякакви технически проблеми, както и с частни, неофициални преговори с лорд Стейн и Елвърсън Джонсън, които се водеха главно вечер. Освен това се наложи Каупъруд да отиде до Виена, за да пробва някакъв електромотор, изобретен от един човек на име Ганц, който твърдеше, че с него щял да намали значително разходите при експлоатацията на метрото. Каупъруд видя как работи моторът, убеди се в неговата рентабилност и веднага извика с телеграма неколцина свои инженери да дойдат във Виена, за да проверят неговото заключение.

На връщане за Лондон отседна в хотел „Риц“ в Париж. Първата вечер срещна във фойето един свой стар колега — Майкъл Шанли, който навремето бе работил в чикагската му фирма. Шанли предложи да отидат на концерт в Парижката опера. Тогава много бе нашумяло името на един поляк на име Шопен. Щяха да изпълняват негови произведения. Каупъруд само смътно си спомняше, че е чувал някъде това име, а Шанли — още по-малко, но все пак отидоха. Музиката обаче очарова Каупъруд. Той прочете в програмата, че Шопен е погребан на „Пер Лашез“, и предложи да посетят на другия ден прочутото гробище.

И така сутринта те се отправиха към „Пер Лашез“, Там си наеха водач на английски, който им разказа какво ли не, докато се

разхождаха между кипарисите от двете страни на гробищните алеи. Така те узнаха, че тук, под този обелиск, лежи Сара Бернар, която навремето в Чикаго така бе обаяла Каупъруд с дивния си глас. Малко по-нататък бе гробът на Балзак, за чиито произведения той знаеше само едно — че били велики. Спираше се тук и там, разглеждаше и разбираше, че твърде много се е занимавал с бизнес и не му е оставало време да се запознае с произведенията на мнозина велики люде. Минаха край гробовете на Бизе, Дьо Мюсе, Молиер и най-сетне стигнаха до мястото, където Шопен бе намерил вечен покой. На гроба имаше букети от рози и лилии, вързани с панделки.

— Гледай ти! — възкликна Шанли. — Вярно е, че е велик музикант, но е умрял преди половин век. А гробът му е обсипан с цветя. По дяволите, много добре знам, че никой не би го сторил за мен!

Каупъруд също се замисли дали и неговият гроб ще бъде покриван с цветя дори до една година след смъртта му. Но вместо да се натъжи, той по-скоро се разведри: колкото и да се блъска човек, гробовете на малцина са обсипвани с цветя след толкова много години.

Но преди да излязат от „Пер Лашез“, ги чакаше още една изненада. Като завиха на юг към изхода, попаднаха на прекрасния гроб на Абелар и Елоиз. Водачът им разказа известната трагедия на тази зловещна двойка. Елоиз и Абелар! Единадесети век. Младото момиче се влюбило в учения монах въпреки забраните на неумолимия ѝ и жесток баща, член на епископалния съвет на местната катедрала! Каупъруд не знаеше историята на влюбените. Но докато слушаха разказа на водача, край тях мина изискана красива жена с кошница цветя в ръце, приближи се до гроба и почна да го засипва с най-различни цветове. Каупъруд и Шанли бяха така поразени, че свалиха шапки, а щом срещнаха погледа ѝ, ѝ се поклониха почтително. Тя им отвърна с едно: „*Merci beaucoup, messieurs*“^[1] и отмина.

Но този ярък и трогателен епизод събуди у Каупъруд размишления за миналото, когато нещо го бе свързвало с Ейлийн. Защото в края на краищата, когато той бе хвърлен в затвора във Филаделфия, само тя се опълчи срещу всичките му врагове, между които беше и баща ѝ, посещаваше го редовно, уверяваше го в своята неизменна любов и се опитваше да облекчи участието му. Също като Елоиз бе искала само него и никого друго и продължаваше да го иска и сега, както той много добре знаеше.

Внезапно го осени мисълта да построи гробница за тях двамата, красив дом, в който те да намерят покой. Да, ще наеме архитект, сам ще избере проекта и ще вдигне прекрасна гробница, за да се знае, че и той някога е обичал Ейлийн така, както тя го обичаше до ден днешен.

[1] Много ви благодаря, господа (фр.). — Бел, прев. ↑

ГЛАВА LIX

Когато Каупъруд се върна в Лондон, Беренис не на шега се изплаши от вида му. Той изглеждаше безкрайно уморен и бе доста отслабнал. Тя му се скара, че не си гледа здравето и че толкова малко се среща с нея.

— Скъпи Франк — започна Беренис ласкаво, — защо отдаваш на тези неща толкова време и енергия? Изглеждаш много напрегнат и неспокоен. Дали не трябва да те види лекар, и то да ти направи основен преглед?

— Мила Беви — каза той, като я прегърна през кръста, — не се безпокой. Знам, че се преуморявам, но скоро всичко ще свърши, в най-близко бъдеще, и няма вече да си блъскам главата над целия този бизнес.

— Но как се чувстваш, здрав ли си?

— Да, скъпа. Мисля, че ми няма нищо. Но тъкмо сега е много важно сам да следя как се развиват нещата.

Но още докато го казваше, се присви като от остра болка. Тя се хвърли към него с думите:

— Франк, какво има? Какво ти стана? За пръв път ли ти става така?

— Да, скъпа — отвърна Каупъруд. — И едва ли е нещо сериозно. Сигурен съм. — Той вече превъзможваше болката. — Разбира се, трябва да има някаква причина. Защо не се обадиш на доктор Уейн да дойде да ме прегледа?...

При тези думи Беренис хукна към телефона.

Когато докторът пристигна, се стресна от измъчения вид на Каупъруд. Прегледа го, написа рецепта, която да бъде изпълнена веднага, и го помоли да дойде на следващия ден за основен преглед с изследвания. Каупъруд се съгласи. След около седмица го прегледаха и други двама много добри специалисти, извикани от Уейн. Тримата стигнаха до заключение, че Каупъруд страда от тежка болест на бъбреците, която много скоро може да доведе до трагичен край.

Доктор Уейн нареди на Каупъруд да почива и да взима лекарства, които трябваше да спрат развитието на болестта.

Когато след няколко дни влезе за преглед в кабинета на доктор Уейн, Каупъруд заяви, че се чувства много по-добре и апетитът му се е възвърнал.

— Там е работата, мистър Каупъруд — каза му доктор Уейн тихо, — че тази болест е много особена. Болката може да опре за известно време. Но това не означава, че пациентът се е излекувал или състоянието му се е подобрило. Болките се връщат и тогава специалистите често слагат категорично тежката си диагноза, обаче невинаги познават. Случва се пациентът да се закрепни и да живее години. Или пък състоянието му се влоши рязко и тъкмо за това тази болест е така трудна за лечение. Сигурно разбирате, че тъкмо по тази причина не бих могъл да ви кажа нищо определено, колкото и да искам.

Тук Каупъруд го прекъсна.

— Струва ми се все пак, че имате какво да ми кажете, доктор Уейн. Бих искал да знам каква точно диагноза са поставили специалистите. Добра, лоша, искам да я знам. Зле ли съм с бъбреците? Органично заболяване ли имам, такова, което ще ме довърши?

Доктор Уейн го погледна право в очите.

— Специалистите казаха, че ако не се преуморявате и почивате много, ще изкарате година, година и нещо. Може и по-дълго, ако полагате изключителни грижи за себе си. Имате хроничен нефрит или болестта на Брайт, мистър Каупъруд. Но както ви казах, и лекарят може да сгреси.

Каупъруд изслуша спокойно и мълчаливо този добре обмислен отговор, макар че за пръв път в живота си този човек с цветущо здраве научи, че е болен от нещо, което може да се окаже фатално. Смърт! Дават му не повече от година! Край на всичките му градивни усилия! Но щом така е писано, така и ще стане и той трябва да се стегне и да го приеме.

След като излезе от кабинета, Каупъруд се замисли не толкова за собственото си състояние, а за съдбата на тези, с които е бил свързан през живота си: Ейлийн, Беренис, Сипънс, сина си, Франк Каупъруд-младши, първата си жена Лилиан, Ана (сега мисис Уийлър) и тяхната дъщеря Лилиан Ана, която не бе виждал от години, но бе обезпечил за

много време напред. Имаше и други хора, на които се чувствуваше задължен.

По пътя към Прайърс Коув същия ден той непрекъснато мислеше как да сложи в ред всичките си неща. Първо трябваше да направи завещанието си, въпреки че специалистите могат и да грешат. Да обезпечи всички, които са му били близки. После трябваше да се погрижи за скъпоценната си художествена галерия, която щеше да бъде открита за широката публика. И толкова много му се искаше да построи болница в Ню Йорк. Щеше да се опита да направи нещо и по този въпрос. След като реши какво се полага на всички наследници и на другите, които смяташе да облагодетелства, останаха достатъчно средства за една болница, където да се лекуват бедни хора, които няма къде другаде да отидат.

Освен това трябваше да се погрижи и за гробницата, която щеше да издигне за себе си и за Ейлийн. Щеше да се посъветвах архитект и да го накара да направи проект за красив и достоен мавзолей. Така ще компенсира на Ейлийн поне отчасти дългогодишното пренебрежение.

А Беренис? Очевидно не можеше да я спомене открито в завещанието си. Не искаше да я подлага на въпросите на любопитните журналисти и на хорската завист. Щеше да уреди нещата по друг начин. Вече ѝ бе открил сметка в банката, а сега смяташе да превърне в налични пари част от своите облигации и акции от различни корпорации и да ѝ прехвърли сумите. Така щеше да я обезпечи за дълги години напред.

Файтонът вече бе пристигнал в Прайърс Коув и тревожните му мисли бяха прекъснати от появата на Беренис, засмяна и нетърпелива да чуе какво са казали лекарите. Но Каупъруд остана верен на своя независим, стоически нрав и я заблуди:

— Нищо сериозно, скъпа — каза той. — Леко възпаление на пикочния мехур, вероятно от преяждане. Докторът ми написа рецепта и ме посъветва да не се преуморявам.

— Знаех си аз! Откога ти разправам. Трябва да почиваш повече, Франк, и да не работиш като вол.

Но Каупъруд бързо успя да смени темата.

— Щом работя като вол — каза той, — дали ми се полагат няколко пържени гълъбчета и от онова специално вино, за което говореше сутринта?

— О, ти си непоправим! Фени сега ще сложи масата. Ще обядваме на терасата.

Той я хвана за ръка с думите:

— Виждаш ли, бог пази честните и трудолюбивите...

Весели, хванати за ръка, те влязоха в къщата.

ГЛАВА LX

Макар уж да се наслаждаваше на обяда с Беренис, Каупъруд не спираше да мисли за едно и също. Разсъжденията му се въртяха в кръг, в който се включваха, от една страна, търговските и финансовите му дела, а от друга — хората, мъже и жени, които му бяха помагали за осъществяването на проекта му — строежа на голямата железопътна мрежа. Мъжете му бяха опора в бизнеса, жените го бяха развличали и отморявали. И всички те му бяха подарили едни колоритни тридесет години. И сега, макар да не вярваше особено на лекарската диагноза — може би болестта му нямаше да е фатална, — все пак знаеше, че краят му не е чак толкова далеч. И като се радваше на този прекрасен миг с Беренис тук, край Темза, и на тази мека ливада, която се простираше пред тях, усещаше остро преходната красота на живота и неговата мимолетност. Защото той го бе преживял пълноценно и драматично. Какви паметни години! И едва сега, когато всеки миг можеше да се лиши от всичко, изпълващо дните му, от всичко, което му се струваше неотменна част от него самия, Каупъруд усещаше истинската ценност на живота и неговите радости. Беренис — колко умна, млада и весела бе тя! Ако всичко минеше благополучно, тя щеше да остане с него дълги години. Тъкмо за същото си мислеше и момичето сега, пълно с надежди и желание да му бъде полезно. И за пръв път мисълта за преходността на живота наруши обичайната му невъзмутимост. Той усети особено остро поезията на тези мигове, тяхната мимолетност, която носи със себе си мъка и само мъка.

Но нищо в поведението му не издаваше тези тежки размисли, защото Каупъруд вече бе решил, че трябва да се преструва, да играе. Щеше да продължи да си върши работата както преди до часа, когато се сбъднат предсказанията на лекарите, ако изобщо се сбъднеха. Затова на другата сутрин той пое към кантората си както обикновено и се зае с текущите си задачи със същото спокойствие и точност, с които винаги взимаше решенията и разработваше плановете си. Само че сега знаеше, че трябва да задвижи всички необходими механизми, за да

може в случай на внезапна смърт ни едно от желанията му да не остане неизпълнено.

Едно от тях бе да вдигне гробница за себе си и разочарованата от него Ейлийн. За целта извика секретаря си Джеймисън и го помоли да направи списък на най-добрите архитекти в Англия или Европа, които са се прочули със строежи на мавзолеи. Искал тези сведения за свой приятел, при това възможно най-бързо. Като свърши с това, Каупъруд се зае с любимото си занимание — художествената галерия. Искаше да я попълни с такива нови творби, че тя да стане една прочута колекция. За тази цел писа на различни хора, които купуваха и продаваха шедьоври, и успя да си осигури няколко ценни платна: „Нашествие в царството на Купидон“ от Бугро, „Пътеката към селото“ от Коро, „Портрет на жена“ от Франс Хале, „Възкресението на свети Лазар“ от Рембранд. Всичките картини бяха изпратени с кораб за Ню Йорк.

Същевременно трябваше да се занимава с текущите задачи по строежа на метрото — спорове, искове, конфликти, сблъсъци с конкуренти, дребни съдебни дела. Мина време. Каупъруд не само успя да се справи с всички изисквания на новосъздаденото положение, но дори се почувствува доста по-добре и започна да мисли дали не се е уплашил твърде много от онази болка, която го бе накарала да потърси лекарска помощ. Всъщност сега бъдещето му се струваше далеч по-розово, отколкото в деня, когато пристигна в Лондон. Дори Беренис реши, че старата му физическа издръжливост отново е надделяла.

Междувременно лорд Стейн, останал поразен от неизчерпаемата творческа енергия на Каупъруд, която намираще израз в неизброими нови и оригинални идеи, реши, че вече е време да устрои в негова чест прием в Трегасол, прекрасното имение на брега на морето, където можеше да посрещне поне двеста гости. И така, след като списъкът на важните гости бе дълго обмислян и най-сетне съставен, Стейн определи датата и се зае с подготовката на Трегасол с неговите прекрасни паркове и огромна зала за танци, където полилеите се мереха по блясък с Луната.

Застанал до главния вход, лорд Стейн поздравяваше пристигащите гости. Като видя как Беренис влиза, хванала под ръка Каупъруд, остана поразен от красотата ѝ — тя бе облечена в проста бяла рокля с шлейф, стегната в гръцки стил на кръста със златен шнур, а червената ѝ коса ѝ стоеше като златен венец. Радостта му преля,

когато тя се приближи, погледна го и му се усмихна така, че той можа само да каже:

— Беренис! Колко сте красива! Същинска прелестна мечта!

Каупъруд, който междувременно бе спрял да размени няколко думи с неколцина важни акционери, не чу тези слова.

— Обещавате ли ми втория танц? — попита лорд Стейн, като ѝ задържа ръката за миг. Тя му кимна грациозно.

След Беренис той приветства най-сърдечно Каупъруд, своя почетен гост. Те разговаряха толкова дълго, че Стейн успя да го представи на много висши служители на метрото и техните съпруги.

Скоро обявиха вечерята. Гостите насядаха и поведоха оживени разговори, като отпиваха от редките вина и специалното шампанско, което — Стейн бе напълно уверен в това — щеше да задоволи и най-изтънчения вкус. Смехът и разговорите ставаха все по-шумни, като се примесваха с меките звуци на музиката, която се носеше от съседната стая.

Беренис бе настанена почти начело на масата; от едната ѝ страна бе лорд Стейн, а от другата — лорд Бракън, много привлекателен младеж, който още преди края на третото ястие я умоляваше да му запази третия или четвъртия танц. Но макар това да я интригуваше и ласкаеше, тя не изпускаше от погледа си Каупъруд, който седеше на другия край на масата и оживено разговаряше с изключително привлекателната брюнетка от едната си страна, като не пренебрегваше и поразяващата красавица от другата. Беренис се радваше, че той си почива и се весели, тъй като отдавна не го бе виждала такъв.

Но вечерята продължи твърде дълго, а шампанското се лееше като река и тя се притесни за Каупъруд, защото забеляза, че от шампанското думите и жестовете му стават все по-поривисти. И когато най-сетне лорд Стейн обяви, че всички желаещи могат да минат в залата за танци, и Каупъруд дойде развеселен да я покани, Беренис се разтревожи още повече. И все пак той успяваше да се държи така, сякаш не е прекалил с пиенето. Когато се понесоха заедно под звуците на валса, Беренис му прошепна:

— Щастлив ли си, скъпи?

— Както никога досега — отвърна той. — Нали съм с теб, красавице моя!

— Скъпи! — прошепна Беренис.

— Нима не е чудесно, Беви? Ти, този дом, тези хора! Цял живот се боря за това!

Тя му се усмихна ласкаво, но изведнъж усети как той леко залита, спира и слага ръка на сърцето си с думите:

— Въздух, въздух, искам да изляза навън!

Беренис го хвана здраво за ръката и го изведе през отворената врата на балкона с изглед към морето. Настани го на една пейка, където той се отпусна тежко и безсилно. Тя вече бе ужасно разтревожена и се хвърли към минаващия слуга с поднос в ръка:

— Моля ви се! Помогнете ми! Повикайте някого да го занесем в някоя спалня. Той е много зле.

Уплашеният слуга веднага извика икономата, който разпореди да настанят Каупъруд в свободна спалня на същия етаж, след което уведоми и Стейн. Пристигайки, лордът бе така стреснат от отчаянието на Беренис, че нареди да преместят Каупъруд в собствените му покои на втория етаж и веднага извика своя лекар, доктор Мидълтън. Икономът трябваше да се погрижи слугите да не раздухват случая.

Междувременно Каупъруд се размърда и когато доктор Мидълтън влезе, вече бе в състояние да разсъждава и дори предупреди Стейн, че това трябва да се запази в тайна. Най-добре да кажат, че се е спънал и паднал. Бил сигурен, заяви той, че утре сутринта ще е здрав. Но доктор Мидълтън бе на друго мнение. Даде му успокоително, след което посъветва болния да остане там още някой и друг ден, за да се види дали няма да има никакви усложнения. Защото, както заяви той само пред Стейн, работата е далеч по-сериозна от обикновен припадък.

ГЛАВА LXI

На другата сутрин Каупъруд се събуди в покоите на Стейн съвършено сам, ако не се смятаха слугите, които почтително влизаха и излизаха и вършеха нещо. Той се опита да си спомни с подробности тревожните събития от миналата вечер. Защото бе доста сплашен от това, че тъкмо сега, когато бе престанал да се опасява за здравето си, болестта отново се е обадила.

Нима наистина е станал жертва на тази фатална болест, болестта на Брайт? По време на посещението на доктор Мидълтън още не беше съвсем на себе си, за да попита каква е причината за припадъка. Сега си припомни, че в един миг не му е достигнал въздух, след което го обзе такава физическа слабост, че не можеше да се държи на крака. Дали беше от болестта в бъбреците, за която му бе говорил доктор Уейн, или просто бе преял и препил? Сега си спомни предупреждението на лекаря да не пие нищо освен вода и да се храни умерено.

За по-сигурно реши да накара Беренис да извика от Ню Йорк стария му приятел и личен лекар доктор Джефърсън Джеймс. Само този верен другар можеше да му каже какво всъщност му има.

И докато Каупъруд бавно и някак спокойно обмисляше положението, на вратата се почука. Влезе лорд Стейн — весел и любезен.

— Значи така! — възкликна той. — Така е, като прекалихте с хубавите момичета и шампанското. Замислете се малко! Не ви ли е неудобно? — Каупъруд се засмя широко. — Впрочем — продължи Стейн — ще трябва да ви наложа сурово наказание поне за едно денонощие — никакво шампанско! Само вода! Нито зрънце хайвер, само един тънък резен говеждо, и то пак с вода! А ако отново решите да припаднете — този път от глад, — ще получите купичка рядка каша и още вода!

Каупъруд седна в леглото.

— Това е върхът на жестокостта! — възкликна той. — Но може би ще споделите трапезата ми — водата и кашата. Междувременно и под секрет бихте могли да ми поверите какво ви каза доктор Мидълтън.

— Е — отвърна Стейн, — какво ми е казал, — че забравяте, дето годинките си текат и хайверът и шампанското изобщо не са по силите на храносмилателната ви система. А също така и танците до зори. Затова и припаднахте върху излъскания ми паркет. Скоро ще дойде доктор Мидълтън, за да види как се чувствате, макар че той не откри нищо сериозно, сигурно просто сте се преуморили, а за това има лек. И трябва да ви кажа, че чаровната ви повереница, която беше така добра да приеме гостоприемството ми за тази нощ, скоро ще слезе. Няма защо да подчертавам, че тя е разтревожена не по-малко от мен, независимо какво казва доктор Мидълтън.

— Нищо страшно не е станало — заяви Каупъруд окуражен. — Може да не съм чисто нов, но не съм и развалина. А що се отнася до бизнеса, винаги ще се справя с всички трудности. Впрочем вие сам можете да съдите за това от досегашните резултати в съвместната ни работа.

В тона му имаше едва доловим упрек и Стейн го усети.

— Резултатите са потресаващи — каза той. — Мога само да се възхищавам на човек, който пристига тук с предложение като вашето и успява да осигури двадесет и пет милиона долара от американски вложители. И аз много се радвам да изразя благодарността си, както и признателността на нашите акционери за вашия труд. Но там е работата, Каупъруд, че всичко лежи на вашите широки американски рамене и зависи от вашите здраве и сили. А това е много важно.

В този миг на вратата се почука и влезе Беренис. След като се поздравиха и поговориха непринудено, Стейн предложи на двамата да останат в дома му колкото желаят, и седмица, и месец. Но Каупъруд чувствуваше необходимостта от крайно уединение и покой и те решиха да си тръгнат скоро. След като Стейн излезе, той се обърна към Беренис:

— Не че се чувствам толкова зле, скъпа, но не трябва да даваме поводи за клюки. Затова бих искал да си тръгнем колкото се може по-скоро и ако може, за Прайърс Коув, а не за хотела. Моля те, поговори с лорд Стейн да заминем още утре сутринта.

— Добре, скъпи — отвърна Беренис, — щом така искаш. И аз ще съм по-спокойна, ако си при мен.

— Има още нещо, Беви — продължи Каупъруд. — Кажете на Джеймисън да телеграфира в Ню Йорк на доктор Джефърсън Джеймс. Той ми е стар приятел и личен лекар. Помолете го да дойде в Лондон. Кажете на Джеймисън да изпрати телеграмата шифрована и да не казва на никого. Може да му пише чрез Нюйоркското медицинско дружество.

— Значи все пак не си добре? — в гласа ѝ звучеше тревога.

— Не че съм толкова зле, но както виждаш, не съм съвсем сигурен какво точно ми има. Вярно, че снощи попрекавих с яденето и особено е шампанското, но все пак никога не ми се е случвало така да ми прилошее. Помисли си какво ще кажат хората, особено акционерите ми, а това не е без значение за деловите ми работи. Затова ми се иска да ме прегледа Джефърсън. Той ще ми сложи точна диагноза и ще ми я каже.

— Франк — прекъсна го Беренис, — дали доктор Уейн не ти е съобщил нещо последния път, което ти не си ми казал? Каква беше диагнозата на специалистите?

— О, доктор Уейн каза, че онази болка може да е предизвикана от болестта на Брайт, но никак не беше сигурен, защото според думите му тя се проявявала в хронична и остра форма. Моето не било нито едното, нито другото. Трябвало да мине време и да се види дали няма да се появят по-сериозни симптоми и тогава специалистите можели да поставят точна диагноза.

— Щом е така, наистина няма да е зле да извикаш доктор Джеймс. Ще се обадя на Джеймисън да му телеграфира утре. А докато докторът не реши, че си добре, мястото ти е в Прайърс Коув.

Беренис отиде до прозореца, пушна щорите и помоли Каупъруд да полежи и да си почине, докато тя направи всичко необходимо за заминаването им на другия ден. Започна да я измъчва мисълта — как ще свърши всичко това за Франк? И макар да запазваше спокойствие, вътрешно цялата трепереше.

— Съвсем права сте, скъпа — забеляза Стейн, когато тя му съобщи решението им да заминат за Прайърс Коув. — Ще му подейства добре, както и на мен толкова пъти досега. Освен това майка ви е там и ще може да ви помага. Ако разрешите, аз сам ще ви закарам

утре сутринта. Твърде високо ценя мистър Каупъруд, за да не направя всичко възможно за неговото удобство и по-скорошно оздравяване.

ГЛАВА LXII

След около две седмици в Прайърс Коув пристигна доктор Джеймс. Като видя Каупъруд, изтегнат удобно в спалнята с изглед към Темза, той забеляза на врата, а:

— Е, Франк, май не си чак толкова болен, че да не се наслаждаваш на красивата гледка през тези прозорци. Ще ми се да те изпратя тебе в Ню Йорк, а аз да се изтегна тук и да си почина от уморителния път. Умирам за ваканция вече години наред.

— Не беше ли приятно пътуването? — попита Каупъруд.

— Много. Доста добре ми дойде промяната на обстановката. Морето бе спокойно, а на кораба имаше трупа певци, които непрекъснато ни развличаха. Представяш ли си; пътуваха за Виена. Половината негри.

— Същият си си, Джеф — забеляза Каупъруд. — Така се радвам да те видя. Колко пъти ми се е искало да си тук, за да ти покажа какви чудаци са англичаните.

— За нищо не стават, нали? — развеселя се Джеймс. — Но я сега по-добре ми разкажи всичко отначало. Къде си бил, какво е станало и защо си арестуван тук?

Бавно и внимателно Каупъруд му разказа какво му се е случило, откак се е върнал от Норвегия, като не пропусна и диагнозата на доктор Уейн и специалистите.

— Затова исках да дойдеш, Джеф — заключи той. — Знам, че ти ще ми кажеш истината. Специалистите твърдят, че сигурно е болестта на Брайт. Дори казват, че може да не изкарам и година, макар доктор Уейн да ме успокои малко — заключенията на специалистите не били винаги верни.

— Така е! — потвърди доктор Джеймс с жар.

— Доверих се на доктор Уейн и явно твърде много се успокоих — продължи Каупъруд, — защото скоро след това на приема у лорд Стейн се позабавлявах доста добре и се случи това, за което ти разказах. Изведнъж не можех да дишам и трябваше да ме изведат от

залата. Затова доста се усъмних в диагнозата на доктор Уейн. Но сега ти си вече тук и аз се надявам да ми кажеш истината и да ми посочиш правия път.

Доктор Джеймс пристъпи напред и сложи ръцете си на гърдите на Каупъруд.

— Я дишай дълбоко — каза той и след като Каупъруд направи, каквото можа, добави: — А, ясно, имаш леко разширение на стомаха. Ще ти предпиша нещо за това.

— Какво, страдам ли от фаталната болест, Джеф?

— Не бързай, Франк. Трябва да ти направя изследвания. Но едно нещо мога да ти кажа: вече са те гледали двама лекари и трима специалисти и от тях знаеш, болестта ти може да е смъртоносна, а може и да не е. Сам знаеш колко голяма е разликата между възможното и невъзможното, между сигурното и несигурното, между болестта и здравето. Но сегашното ти състояние е такова, че във всеки случай ще изкараш още няколко месеца, а може би и няколко години. Дай ми време да помисля кое е най-добре за теб. А утре сутринта доста рано ще дойда да ти направя основен преглед,

— Чакай малко! — възкликна Каупъруд. — Аз се разпоредих да останеш при нас тук, при мен, при моята повереница мис Флеминг и майка ѝ.

— Много мило от твоя страна, Франк, ала днес не мога. Трябва да ти намеря някои лекарства в Лондон. Но до единадесет ще се върна и тогава вече ще мога да остана при вас поне дотогава, докато не оздравееш, ако не и да поуменееш. А сега никакво шампанско, изобщо никакъв алкохол поне за известно време и никакво ядене освен кремсупи и мътеница, много мътеница.

В тези момент влезе Беренис и Каупъруд ги запозна. След като ѝ подаде ръка, Джеймс се обърна към него:

— Как може да боледуваш при този лея от всички болести, който да се грижи за теб? Да знаете, че в такъв случай утре ще подраня.

След това с професионален тон обясни на Беренис, че тогава ще му трябват гореща вода, кърпи и жарава от горящата камина, която е забелязал в съседната стая.

— Гледай ти, аз бия път от Ню Йорк да го лекувам, а неговият лек си бил тук — каза ѝ той засмян и добави: — Смешна работа.

Като видя колко е мъдър и весел, Беренис го хареса веднага и си помисли как Каупъруд неизбежно привлича все такива силни и интересни хора.

След като си поговори още малко с Каупъруд, той замина за Лондон, но преди това успя да му внуши, че такъв огромен проект като неговия е жива болест.

— Всички тези проблеми с метрото те измъчват, Франк — каза му лекарят сериозно. — Мозъкът е мислещ, съзидателен и управляващ орган, който може да ти причини не по-малко страдания, отколкото която и да е фатална болест. А притеснението също е такава болест и аз мисля, че ти сега си болен тъкмо от нея. Моята задача е да те убедя в това, за да разбереш, че животът ти е далеч по-ценен от десет метрополитен на. Ако продължаваш да поставяш работата си на първо място, всеки фелдшер ще ти каже, че на тази възраст може и да умреш. Така че сега задачата ми е да те отвлека от мисълта за метрото, за да си починеш истински.

— Ще се постарая с всички сили — каза Каупъруд. — Но не е толкова лесно да се отърва от това бреме. От мен зависят интересите на стотици хора, които са ми се доверили, да не говорим за милионите лондончани, които до ден днешен могат да пътуват само до съседните квартали. А когато се осъществи моят проект, ще пресичат цял Лондон за някакви си два пенса и най-сетне ще опознаят родния си град.

— Едно си знаеш, Франк! А какво ще правят тези твои лондончани, ако вземеш, че умреш?

— Нищо няма да правят, ако преди това успея да задвижа нещата. Да, Джеф, боя се, че наистина работата за мен е най-важна. Но знаеш ли, този проект е така огромен, че вече не зависи от един човек, нито дори от мен, макар че аз имам още доста работа по него, стига да съм жив.

ГЛАВА LXIII

Доктор Джеймс бе доста загрижен за болестта на Каупъруд и от това, че тежката работа руши здравето му. И макар лондонските лекари да предсказваха бърз и фатален изход от болестта на Брайт, той знаеше случаи, когато болните изкарват дълги години. Но състоянието на Каупъруд бе тежко — това разширение на стомаха, тези остри болки, които го нападаха периодично. А като се прибавят и вечните неприятности в работата, опасността ставаше твърде голяма. На всичкото отгоре Каупъруд се безпокоеше много за миналото си — за първата си жена, сина си, Ейлийн и разни други връзки, за които вестниците не пропускаха да пишат.

Какво да направи той, Джеймс, за този човек, който му бе така скъп? Кой лек, а не лекарство щеше да го възстанови, макар и за определено време! Мозъкът! Мозъкът! На него ако можеше да въздейства така, както въздействаше на тялото! Само тогава можеше да го спаси! Изведнъж го осени чудесна идея — ще укрепи силите на Каупъруд дотолкова, че той да се съгласи на пътуване в чужбина. Промяната на обстановката не само щеше да го разведри, но и да предизвика сензация в Англия и Америка. Всички щяха да си кажат: „Но този човек изобщо не е болен! Щом може да пътува и да се забавлява!“ А това сигурно щеше да ободри Каупъруд, да се отрази благоприятно на разстроените му нерви и да го убеди, че е добре или поне има подобрене.

За свое собствено учудване, докато избираше маршрута на пътуването, докторът на няколко пъти се спира на Ривиерата и Моите Карло, големия център за хазарт. Щеше да е много добре пресата да отрази присъствието на Каупъруд тъкмо там, край рулетките, сред величествени херцози и азиатски принцеси! Този ход щеше да укрепи в съзнанието на хората позициите му като финансист. Хиляда към едно, че щеше да ги укрепи!

На другия ден, след като се върна в Прайърс Коув и прегледа основно Каупъруд, докторът направи своето предложение:

— Франк — започна той, — смятам, че след около три седмици ще си достатъчно добре, за да заминеш на някое приятно пътешествие. Затова ти предписвам следното — да се махнеш за известно време оттук, като заминеш в чужбина с мен.

— В чужбина ли? — запита Каупъруд удивен.

— Да, и знаеш ли защо? Защото вестниците веднага ще гръмнат, че си в състояние да пътуваш. Нали това искаш.

— Точно така! — отвърна Каупъруд. — Къде заминаваме?

— Ами... Париж, да речем. А може би Карлсбад, най-отвратителните минерални бани, но пък са изключително полезни за здравето ти.

— Боже господи! А после?

— Е — каза Джеймс, — избирай между Прага, Будапеща, Виена и Ривиерата, както и Монте Карло.

— Какво! — възкликна Каупъруд. — Аз в Монте Карло!

— Да, ти в Монте Карло, колкото и болен да се смяташ. Появата ти в Монте Карло сега непременно ще произведе ефекта, който ти е нужен. Стига само да се явиш в някоя от залите и да загубиш няколко хиляди долара, и целият свят ще разбере. Ще заговорят, че си там и че пет пари не даваш колко ще пръснеш на рулетките.

— Стига! Стига! — извика Каупъруд. — Ако имам сили, ще заминем, но внимавай, ако не излезе така — тогава ще те дам под съд.

— Готово! — отвърна Джеймс.

Докторът се настани в Прайърс Коув и три седмици лекува и наблюдава Каупъруд, докато той не се почувствува по-добре. Тогава доктор Джеймс реши, пациентът му е укрепнал достатъчно, за да поемат на път.

Беренис бе много щастлива от подобрението на Каупъруд, но мисълта за пътешествието я тревожеше. Тя знаеше много добре, че слуховете за фаталната му болест ще се отразят зле на проекта му, но го обичаше твърде много и се боеше да не би това пътешествие да се окаже далеч не така полезно, както смятаха доктор Джеймс и Каупъруд. Но той я увери, че сега се чувствува много по-добре и че планът им е идеален.

Заминаха в края на следващата седмица. И лондонската преса веднага побърза да съобщи, че Франк Каупъруд, когото до неотдавна смятаха за тежко болен, сега е толкова добре, че си позволява да

предприеме пътешествие из Европа. По-късно имаше и други съобщения — от Париж, Будапеща, Карлсбад, Виена и Монте Карло, приказния Монте Карло. Вестникарите изразиха удивлението си от последната новина: „Несъкрушимият Каупъруд, който неотдавна бе болен, е решил да се развлича и почива в Моите Карло.“

Но когато се върнаха в Лондон, въпросите на репортерите бяха твърде откровени:

— Верен ли е слухът, че сте били тежко болен, мистър Каупъруд?

— Вижте какво, млади човече — отвърна Каупъруд, — преуморих се и имах нужда от почивка. Един мой приятел, лекар, ме придружаваше. Двамата попътувахме из Европа.

Той се разсмя от все сърце, когато кореспондентът на „Уърлд“ го попита вярно ли е, че е завещал безценната си колекция на музея на изкуствата „Метрополитън“.

— Ако някой иска да узнае какво пише в завещанието ми — каза Каупъруд, — ще трябва да почака, докато ме заровят в черната земя. Надявам се тогава милосърдието на тези хора да не отстъпва на любопитството им.

Беренис и доктор Джеймс се засмяха, когато прочетоха тези отговори, седнали на голямата ливада в Прайърс Коув. И макар докторът да не забравяше, че трябва да се върне към своята практика в Ню Йорк, обичта на Каупъруд и Беренис към него го задържаше тук все повече и повече. Защото и двамата му бяха извънредно благодарни за грижите, които върнаха на Каупъруд здравето и силите. И когато все пак дойде време Джеймс да си замине, и тримата се развълнуваха много и не им се искаше да се разделят.

— Какво да ти кажа, Джеф — започна Каупъруд, докато двамата с Беренис изпращаха доктора до мостчето на парахода. — Стига да поискаш нещо, веднага ще го сторя за теб. Но за едно се моля: дано нищо не наруши старото ни приятелство.

— Няма какво да ме възнаграждаваш, Франк — прекъсна го Джеймс, — Да те познавам толкова години — кова ми е наградата. Като се върнеш в Ню Йорк, мини да ме видиш. Доскоро! — и той си взе куфара. — Е, приятели, да тръгвам, параходът не чака.

Джеймс им се усмихна, тримата си стиснаха пак ръцете и той изчезна в тълпата, която се качваше на кораба.

ГЛАВА LXIV

След като доктор Джеймс замина, Каупъруд установи, че в негово отсъствие му се е натрупала доста работа, за която му бяха необходими месеци напрегнати усилия и внимание. Имаше да урежда и лични неща — Ейлийн му бе писала, че ремонтът на двореца им е в пълен ход под ръководството на Пайн, архитекта, но е добре Каупъруд да се върне в Ню Йорк веднага, за да огледа пак целия план и да направи някои изменения, преди да е станало твърде късно. Не била сигурна, че в новата галерия ще има място за всички картини, които е купил напоследък. И макар да уважавала мнението на мистър Кътбърт като познавач на изкуството, понякога ѝ се струвало, че Франк в никакъв случай не би се съгласил с него, ако е в Ню Йорк.

Каупъруд реши, че трябва да обърне внимание и на този въпрос. Но сега едва ли бе в състояние да пътува до Ню Йорк. Твърде много въпроси, свързани със строежа на метрото — и важни, и незначителни, изискваха неговото присъствие тук. Разбира се, лорд Стейн, който често го посещаваше, непрекъснато го уверяваше, че сега всичко ще върви гладко — лордът сам бе заинтересован от успеха на делото и не жалеше усилия, за да заглади противоречията между различните страни. Когато узна за оздравяването му, Стейн въздъхна облекчено.

— Е, Каупъруд — каза му той още първата сутрин след завръщането, — изглеждате като нов. Как го постигнахте?

— Заслугата не е моя — отвърна Каупъруд, — а на стария ми приятел Джеф Джеймс. Той и преди ме е лекувал, но сега ме изцери и от финансовата криза.

— Съвсем прав сте — съгласи се Стейн. — Великолепно измамахте всички.

— Тази блестяща идея хрумна на Джеймс. Той не само ме накара да заминем, за да предотвратим подозренията и мълвата, но и ме излекува пътъом — каза Каупъруд.

Сега той имаше още една задача — да обсъди проекта за гробница с Рексфорд Линуд, един от тримата американски архитекти,

препоръчани от Джеймисън. Неотдавна той бе спечелил конкурс за най-добра гробница и надгробна статуя на един губернатор от южните щати, починал наскоро. На едната страна бе изобразена колибата, където покойният се е родил и която бе разположена под огромен, покрит с мъх дъб, а пред нея се издигаше статуята на коня, който той е яздил по време на Гражданската война. Когато Каупъруд видя макета, остана поразен от патоса и простотата на замисъла.

Седнал срещу Линуд от другата страна на масивното бюро, той изучаваше с възхита класическите черти на лицето му, дълбоко поставените очи и високата ъгловата фигура. Този човек веднага му бе харесал.

Каупъруд му обясни какво иска — гробница в стила на гръцко-римската архитектура, но не в класически вид. Добре би било да се добавят някои нови, оригинални детайли. Желателно е да е голяма — винаги е обичал простор — и съградена от качествен тъмносив гранит. На една от стените да има тесен прозорец и място за два саркофага. Вратите на гробницата да са тежки и от бронз. Линуд одобри неговата идея и явно остана много доволен, че ще осъществи такъв проект. Докато Каупъруд му обясняваше, той нахвърли няколко скици, които бяха веднага одобрени. Уговориха се за условията на договора. Линуд трябваше незабавно да пристъпи към изпълнението му. Докато събираше скиците и ги прибираще в чантата си, Линуд спря за миг и погледна Каупъруд.

— Е, мистър Каупъруд — каза той на тръгване, — както ви гледам, гробницата няма скоро да ви потрябва. Искрено се надявам да е така.

— Много ви благодаря — отвърна Каупъруд. — Но не разчитайте на това.

ГЛАВА LXV

Дните му минаваха в приятното очакване на вечерта, когато се прибираще при Беренис в Прайърс Коув. За пръв път от години се наслаждаваше на простите, но истински радости от дома — мястото, където благодарение на Беренис всичко — от играта на дама до кратките разходки край Темза — бе пълноценно и приятно. Искаше му се това да продължава вечно. Дори остаряването нямаше да е такова изпитание, ако живееше по този начин.

Но един следобед, пет месеца след като се бе завърнал към работа, както си седеше в кантората и пишеше писмо на Ейлийн, изведнъж го проряза такава остра болка, каквато досега не бе изпитвал. Сякаш някой бе забил наточен нож в левия му бъбрек и го бе завъртял. Сетне болката отскочи към сърцето. Каупъруд се опита да стане от стола, но не можа. Също като в Трегасол не му достигаше въздух и той не беше в състояние да мръдне. След няколко минути го поотпусна. Каупъруд протегна ръка към бутона, за да извика Джеймисън. Но размисли и се отказа — може би това бе просто остър пристъп на болестта му, за каквато го бяха предупредили лекарите, който обаче не бе смъртоносен. Затова остана още малко на стола, сломен от мисълта, че не се е излекувал и сигурно така ще свърши. И най-лошото — нямаше на кого да се довери. Само да се разчуеше и всичко щеше да е пак така, както преди да заминат с доктор Джеймс из Европа. А Беренис? А Ейлийн? А Стейн? Вестниците! И дни наред в леглото!

Преди всичко, отсъди той, трябваше да се върне в Ню Йорк. Там доктор Джеймс щеше да го наглежда, а и Ейлийн го чакаше, за да решат проблемите със строежа. Ако му бе писано да мре, трябваше да уреди някои неща. Щеше да обясни на Беренис, че му се налага да се върне, без да ѝ казва за последния пристъп, и щеше да я помоли да го придружи.

След като взе това решение, той се надигна много внимателно от стола и след няколко часа вече беше в Прайърс Коув, където се

правеше, че всичко е наред. Но след вечеря Беренис, която бе в особено добро настроение, го попита как му вървят нещата,

— Не кой знае как — отвърна Каупъруд. — Получих писмо от Ейлийн, има проблеми със строежа. Смята, че няма къде да се закачат новите картини, които купих. Някои специалисти, с които се е консултирала, също смятат така, макар че Пайн е на друго мнение. Струва ми се, че трябва да отида там не само за това, а и във връзка с няколко иска, които са ми предявени по заемите от последния път.

— Ще имаш ли сили за такова пътуване? — попита тя, като го погледна тревожно.

— Да — отвърна Каупъруд. — От месеци не съм се чувствал така добре. А и не мога да се откъсвам задълго от Ню Йорк.

— А аз? — попита Беренис смутено.

— Ще дойдеш с мен и за по-удобно ще отседнеш в „Уолдорф“, разбира се, инкогнито.

Безпокойството изчезна от лицето на Беренис.

— С друг кораб, нали? Както обикновено?

— За съжаление така е най-разумно. Много добре знаеш, скъпа, че не трябва да даваме повод за клюки.

— Да, знам. Разбирам какво ти е. Замини, щом трябва. Аз ще се кача на следващия кораб. Кога тръгваме?

— Джеймисън каза, че имало кораб в сряда. Ще се подготвиш ли дотогава?

— Ще се подготвя до утре, ако трябва — отвърна Беренис.

— Скъпа! Винаги си готова да ми помогнеш така охотно... Не знам какво щях да правя без теб...

При тези думи Беренис се приближи, прегърна го и прошепна:

— Обичам те, Франк. Защо да не правя всичко, за да ти помагам...

ГЛАВА LXVI

На борда на кораба Каупъруд се почувствува самотен, много самотен. За пръв път в живота си разбра, че нито той, нито някой друг знае нещо за живота или за неговия Творец. Защото усещаше, че е на прага на промяна, която ще повдигне пред него завесата на една велика и красива тайна, чакаща да му се разкрие.

Изпрати на доктор Джеймс телеграма да го посрещне на пристанището и веднага получи следния отговор: „Добре дошъл в Ню Йорк. Ще те чакам. Твой — Джеф от Монте Карло.“ Каупъруд се разсмя с глас. Тази нощ спа спокойно. Но преди да си легне, взе мастило и хартия и написа телеграма до Беренис, която пътуваше под името Катрин Трент на кораба „Крал Хокон“: „Дели ни само един ден, но той ми се струва по-дълъг от десет години. Лека нощ, вълшебнице, твоят дух е с мен и ме теши и успокоява.“

В неделя сутрин се събуди съвсем слаб. Прислужникът му помогна да се облече и той съзна, че силите му са доста намалели. Наложил се да остане целия ден в леглото, В началото спътниците му, Джеймисън, неговият помощник мистър Хартли и прислужникът Фредериксън, не се разтревожиха, защото решиха, че си почива. Но късно следобед той накарал Джеймисън да извика корабния лекар, защото се почувствува съвсем зле. Доктор Камдън го прегледа и му каза, че е много болен, че температурата му е 39,7° и е добре личният му лекар да го чака сутринта на пристанището е „Бърза помощ“.

Джеймисън се зае да телеграфира на Ейлийн, че (мъжът ѝ е много болен, че ще го натоварят от кораба на болнична кола, и поиска от нея указания как да действа по-нататък. Ейлийн веднага отговори, че тъй като сега в дома на мистър Каупъруд се прави ремонт и разширение, за да се увеличи картинната галерия, шумът и бъркотията там са твърде големи, затова е най-добре той да бъде закаран в „Уолдорф — Астория“, където ще му бъдат осигурени необходимите грижи и той ще се чувствава далеч по-удобно.

След като доктор Камдън облекчи пациента си с инжекция морфин, Джеймисън му прочете телеграмата на Ейлийн.

— Да, така е по-добре — каза Каупъруд едва-едва. — Запазете ми стая.

Плановете му се провалиха и мислите, които го измъчваха сега, можеха само да го уморяват. Къщата му! Галерията! Болницата, която искаше да изгради! Нали смяташе да се върне в Лондон и да продължи работата по метрото! Изведнъж му се отця да мисли за каквото и да било друго освен за Беренис.

Така лежа до другата сутрин, когато корабът влезе в нийоркското пристанище. По шума и суматохата той разбра, че вече пристигат.

Още преди това доктор Джеймс бе наел лодка, бе се качил на борда на „Императрица“ и бе обсъдил положението с доктор Камдън и Джеймисън. Чак тогава влезе в каютата на Каупъруд.

— Здравей, Франк! Аз съм Джеф! — обяви той. — И искам съвсем точно да знам как се чувстваш. Сега ще ти дам едно лекарство и ще ти мине. Ти не бери грижа. Остави на мен, на стария си другар от Монте Карло.

— Знаех си, че щом дойдеш, Джеф, всичко ще е наред — каза със слаб глас Каупъруд и стисна с обич ръката на доктора.

— Уредихме да те закарат в „Уолдорф“ с „Бърза помощ“ — продължи Джеймс. — Нали нямаш нищо против? Така ще е по-добре.

— Не — отвърна Каупъруд. — Нямам нищо против. Само гледай да ме опазиш от репортерите, поне до хотела. Не съм сигурен, че Джеймисън ще може да се оправи с тях.

— За това разчитай на мен, Франк. Аз ще се заема с тях. Ти сега само почивай и мълчи, а аз отивам да се погрижа за всичко.

В този миг влезе Джеймисън.

— Хайде, Джеймисън — каза доктор Джеймс. — Първата ни работа е да поговорим с капитана.

Двамата излязоха заедно.

След три четвърти час една линейка, която чакаше на улицата, влезе на заден ход в изход 4, който бе празен, макар че пътниците все още слизаха от кораба. Двама санитарии с носилка последваха Джеймисън в каютата на Каупъруд и го натовариха в чакащата кола. Вратите се затвориха, чу се тромбата на линейката и тя отпътува,

докато изненаданите репортери, които чакаха недалеч, започнаха да се питат възбудено:

— Ти знаеш ли нещо? Измамиха ни май. Кой беше?

Опитите им да разберат кой е бил толкова болен, че да бъде откаран с линейка, бяха неуспешни, докато един от тях не се сети, че познава една медицинска сестра на кораба. След като се върна, той им съобщи, че болният е бил самият Франк Алджърнън Каупъруд, известният финансист. Но от какво е болен? И къде са го закарали? Някой предложи да се обадят на мисис Каупъруд и неколцина веднага хукнаха към най-близките телефони, за да питат Ейлийн дали мъжът ѝ е бил откаран от кораба „Императрица“ с линейка и ако това е вярно, къде е той сега. Вярно било, отговори Ейлийн, той наистина е бил болен. И е щял да бъде откаран в дома си, ако в момента сградата не била в ремонт — правели разширение, за да бъдат изложени новите картини и статуи, като цялата колекция след време щяла да стане собственост на град Ню Йорк. Засега мистър Каупъруд предпочел да се настани в „Уолдорф—Астория“. Там щял да получи необходимите грижи и спокойствие, които тя не можела да му осигури в къщи в момента.

В един часа същия ден новината за пристигането, болестта и възстановяването на Каупъруд излезе във всички следобедни вестници, макар доктор Джеймс да нареди на трите сестри да не пускат никого при болния без писмено разрешение от него.

Каупъруд се сети, че Беренис може да узнае за болестта му от вестниците и да се разтревожи, затова помоли доктор Джеймс да ѝ изпрати следната телеграма на кораба: „Съобщенията за моята болест крайно преувеличени. Действуй, както се разбрахме. Доктор Джеймс се грижи за мен. Ще ти каже какво да правиш. С обич — Франк,“

Въпреки лошата новина Беренис се утешаваше, че той все пак е бил в състояние да ѝ телеграфира, за да я успокои. Но мисълта за неговата болест въпреки това я измъчваше. Каквото и да станеше, реши тя, мястото ѝ беше до него.

Но привечер, като минаваше през големия салон, тя видя на таблото за съобщения следната новина: „Франк Каупъруд, прочутият американски финансист и железопътен магнат, собственик на лондонското метро, внезапно заболя на борда на кораба «Императрица» и бе откаран в «Уолдорф — Астория».“

Сломена и наскърбена от студените думи в черно и бяло, Беренис намери известно утешение само във факта, че той ще бъде в хотела, а не у дома си. Тя имаше запазен апартамент и можеше да се грижи за него. Разбира се, ако се засечеше с Ейлийн, щеше да бъде крайно неприятно както за нея самата, така и за Каупъруд. И все пак той ѝ бе казал да отседне в хотела, значи бе намерил изход от това положение. Но колко опасно и двусмислено бе сега положението ѝ! Колко различно от това в Прайърс Коув! Тя не знаеше ще ѝ стигнат ли смелостта и силите, за да се справи с всичко. Но въпреки трудностите и опасностите чувствуваше, че трябва да е до него независимо от последиците. Защото той имаше нужда от нея и тя бе длъжна да му помогне.

Взела това решение, тя слезе на другата сутрин от кораба, мина през митницата, отиде в хотела и се настани там спокойно под името Катрин Трент. Но щом остана сама в апартамента си, се замисли. Какво да прави? Ейлийн може би сега бе при него. Но докато се чудеше какво да предприеме, доктор Джеймс ѝ се обади и ѝ съобщи, че Каупъруд иска да я види. Апартаментът му бе в номер 1020. Тя му благодари сърдечно и каза, че идва веднага. Доктор Джеймс добави, че макар сега Каупъруд да е във от опасност, той все пак е наредил да не пускат никого освен нея — болният имал нужда от почивка и спокойствие за няколко дни.

Когато влезе в апартамента, Беренис завари Каупъруд да седи, облегнат на възглавници, много блед и някак отсъстващ. Но щом я видя, живна. Беренис се наведе и го целуна.

— Скъпи мой! Колко ми е мъчно. Знаех си, че това пътуване ще те сломи. И аз не бях с теб! Но доктор Джеймс ми каза, че не е сериозно. От първия пристъп се оправи, защо не и от този, ако се пазиш. Ох, защо не мога да съм непрекъснато с теб. Скоро бих те поставила на крака!

— Беви, скъпа — каза Каупъруд, — само като те гледам, ми олеква. Ще уредим как да ме виждаш. Много шум се вдигна за моята болест и колкото по-малко те замесвам, толкова по-спокоен ще съм. Но аз обясних положението на Джеф. Той всичко разбира и ни съчувства. Нещо повече, ще намира време и възможност да те пуска при мен. Само от един човек трябва да се пазиш много. Знаеш кой. Но ти дръж

връзка е доктор Джеймс и всичко ще мине добре, докато съм тук. Убеден съм.

— Толкова си смел, скъпи. За мен е такава радост да съм край теб. Ще бъда особено предпазлива. Обичам те и непрекъснато се моля за теб.

И тя се наведе и го целуна.

ГЛАВА LXVII

Новината за внезапното тежко заболяване на Каупъруд, появила се първо в нийоркските вестници, скоро прерасна в международна сензация. Тя засягаше интересите и капиталовложенията на хиляди хора и най-вече на техните банки и банкери. Още на следващия ден кореспонденти на най-големите вестници в Англия, Франция и много страни в Европа интервюираха чрез агенциите Юнайтед прес и Асошиейтед прес не само Джеймисън и доктор Джеймс, но и зададоха на известни американски финансисти въпроса, какви могат да бъдат последствията от смъртта на Каупъруд.

Някои акционери проявиха толкова голямо неспокойствие и изразиха такива опасения, че повечето директори на лондонското метро се принудиха да дадат изявления за евентуалните последици от болестта на Каупъруд. Мистър Лийкс, изпълняващ длъжността председател на управителния съвет на Районната линия, а също така близък на Каупъруд, подчерта: „Отдавна са взети всички необходими мерки, в случай че мистър Каупъруд се разболее. В директорския съвет на цялото метро съществува пълно съгласие по всички въпроси. Бъдещето на тази огромна мрежа е осигурено. Бих искал да подчертая, че в момента няма и следа от паника или безпорядък.“

Уилям Едмъндс, директор на Компанията за строеж на метрото и оборудване в Лондон, заяви: „Всичко върви по вода. Организацията е толкова добра, че болестта на мистър Каупъруд или неговото кратко отсъствие не ѝ се отразяват.“

Лорд Стейн направи следното изявление: „Метрото е в отлично състояние. Още от началото самият мистър Каупъруд го е организиран така, че отсъствието му, наложило се сега, не нарушава неговото функциониране. Мистър Каупъруд е твърде голям бизнесмен, за да допусне такова голямо предприятие да зависи само от един незаменим човек. Естествено ние всички се надяваме, че той скоро ще се оправи и ще се върне при нас, защото присъствието му ни радва.“

Колкото и да се стараеше доктор Джеймс да скрие от Каупъруд всички тези отзиви, все пак не успя. Имаше хора, които не можеше да не допусне до Каупъруд, и това бяха дъщеря му Лилиан и синът му Франк Каупъруд-младши, които той не бе виждал от години. От разговора с тях Каупъруд усети реакцията на обществеността и беше най-малкото поласкан.

След това дойде Ейлийн, която бе крайно разтревожена от състоянието му, защото той изглеждаше зле и се чувстваше много слаб. Доктор Джеймс настоя Ейлийн да отложи обсъждането на някои належащи проблеми, тя прояви разбиране и стоя много малко.

След като си отиде, Каупъруд бе принуден да се размисли за ред практически и финансови проблеми, възникнали във връзка с болестта му — трябваше да ги реши, а дали щеше да успее? Трябваше първо да си намери заместник, който временно да изпълнява задълженията му по строежа на метрото. Първо си помисли за лорд Стейн, но се отказа — Стейн имаше твърде много други сериозни ангажименти. Може би Хорас Албъртсън, председателят на Електротранспортната компания в Сейнт Луис, един от най-способните бизнесмени в тази област, когото Каупъруд познаваше от съвместната им работа преди години. Албъртсън му се стори най-подходящият човек, на когото да се облегне в такъв критичен момент. И веднага нареди на Джеймисън да замине за Сейнт Луис, да се срещне с него и да му обясни как стоят нещата. Нека Албъртсън сам да определи възнаграждението си.

Но той отказа, като заяви, че за него е голяма чест, но е твърде зает с личните си дела и в момента не може и да мисли за напускане на Америка. Каупъруд остана разочарован, но много добре го разбираше. Тревогата му продължи до момента, когато получи телеграма от Стейн и директорите на лондонското метро, които му съобщаваха, че са назначили временно на негово място сър Хъмфри Бабс, когото той познаваше добре. Освен тази телеграма дойдоха още няколко — от колегите му в Лондон, между които и Елвърсън Джонсън. Всички изразяваха голямото си съжаление по повод болестта му и горещо му желяеха скоро да оздравее и да се върне в Лондон.

Въпреки техните хвалебствия Каупъруд се тревожеше все повече и повече — нещата се усложняваха, ставаха дори опасни. Ето Беренис, преданата му любима, рискуваше толкова много за рядката възможност да го види преди нощта или призори с помощта на доктор

Джеймс. А Ейлийн, която никога не е разбирала живота с неговите необясними повратности, също го навестяваше понякога, без да подозира за присъствието на Беренис. Каупъруд чувствуваше, че трябва да се опита да живее, но въпреки всички усилия усещаше как губи почва под краката си, и то дотам, че един ден, когато беше сам с доктор Джеймс в стаята, заговори за това.

— Джеф, вече четири седмици боледувам и ми се струва, че съм все по-зле.

— Стига, Франк — отвърна доктор Джеймс припряно, — не говори така. Опитай се да се справиш и ще видиш, че ще успееш. Имал съм пациенти, които са били далеч по-зле и са оздравявали.

— Знам — каза Каупъруд на приятеля си. — Ти естествено искаш да ме окуражиш. Но аз все пак чувствам, че няма да оздравея. Затова, моля те, извикай Ейлийн. Искам да обсъдя с нея някои въпроси по имуществото. Отдавна се каня да го направя, но сега ми се струва, че не трябва повече да отлагам.

— Както кажеш, Франк — отвърна Джеймс. — Но си избий от главата тези мисли, че няма да оздравееш. Зле ти се отразяват. Пък и аз смятам точно обратното. Опитай, а? Заради мен.

— Ще опитам, Джеф, но, моля те, извикай Ейлийн.

— Разбира се, Франк, само не води дълги разговори.

Джеймс се върна в стаята си, обади се по телефона на Ейлийн и я помоли да дойде да се види с мъжа си.

— Ще ви бъде ли удобно днес следобед към три часа? — попита той.

Тя се поколеба за миг, после отвърна:

— Да, разбира се, доктор Джеймс.

В уречения час Ейлийн се яви смутена, учудена и доста тъжна.

Като я видя, Каупъруд усети онази някогашна досада, която го бе преследвала дълги години, досада не толкова от вида ѝ, колкото от нейния дух, Ейлийн не притежаваше онази душевна извисеност, която го бе привлякла у Беренис. Но все пак Ейлийн му беше съпруга и той трябваше да се отнася с нея с уважение, тъй като тя бе така предана и добра към него навремето, когато това му бе толкова необходимо. Спомените го предразположиха към нея и когато Ейлийн доближи леглото му и го поздрави, той взе ръката ѝ в своята.

— Как си, Франк? — попита тя.

— Е, Ейлийн, цял месец вече съм тук и макар докторът да ми разправя, че се оправям, аз усещам, че губя сили. Извиках те, защото отдавна трябваше да поговорим за някои неща. Имаш ли да ми казваш нещо за ремонта?

— Да, има това-онова — започна тя колебливо. — Но защо сега? Нека да се справиш.

— Виж какво, Ейлийн, аз едва ли ще се оправя. Тъкмо затова исках да се видим днес — каза ѝ той меко.

Ейлийн млъкна, тъй като не знаеше какво да отговори.

— Почти цялото си имущество завещавам на теб, Ейлийн — продължи Каупъруд. — Оставил съм по нещо и на други — на сина си, на дъщеря си. Но всички грижи ще се стоварят върху теб. Става дума за огромни суми и бих искал да зная дали смяташ, че ще се справиш. И ако е така, дали ще изпълниш точно указанията в завещанието ми.

— О, да, Франк, ще направя всичко, което кажеш. Той въздъхна облекчено и продължи:

— В завещанието ти възлагам всички права върху имуществото си. Тъкмо затова смятам за нужно да те предупредя да не се доверяваш на всички. Знам, че щом си отида, веднага ще те обсадят всякакви просители, които ще ти искат пари за това или онова, за всякакви дела и институции. Взел съм необходимите мерки — изпълнителите на завещанието ми не могат да предприемат нищо без твое одобрение. Ти ще решаваеш коя молба да се приеме и коя — да се отхвърли. Както знаеш, един от изпълнителите е доктор Джеймс. На неговата преценка мога напълно да разчитам. Той е не само опитен лекар, но и добър и порядъчен човек. Казал съм му, че може да имаш нужда от неговия съвет, и той обеща да ти помага, доколкото му стигат силите и опитът. Джеймс е толкова почтен, че когато му казах за сумата, която съм му оставил от благодарност за всички направени ми от него услуги, той отказа да я приеме. Съгласи се само да бъде твой съветник. Така че ако изпаднеш в затруднение и не знаеш какво да правиш, преди всичко се обърни към него и чуй какво ще ти каже.

— Да, Франк, ще направя каквото искаш. Щом ти му вярваш, няма защо да не му вярвам и аз.

— Разбира се — продължи той, — в завещанието ми има няколко по-специални точки, с чието изпълнение ще се заемеш, след като всички наследници получат частта си. Едната е завършването на

ремонта и съхраняването на художествената ми галерия. Искам къщата да се запази такава, каквата е сега, и да се превърне в обществен музей. И тъй като съм оставил достатъчно пари за поддръжката ѝ, твой дълг е да следиш всичко да е както трябва. Всъщност, Ейлийн, ти разбираш ли колко важен бе за мен този дом? В него съм разрешавал успешно безкрайните си практически проблеми. Когато го строих и купувах статуите и картините, исках да внеса в моя живот и в твоя онази красота, която няма нищо общо с градската суета и бизнеса.

Докато го слушаше да говори, Ейлийн най-сетне осъзна, поне до известна степен и може би за пръв път, колко важно е било това за него, и отново обеща да направи всичко така, както той иска.

— Има още нещо — продължи Каупъруд. — Болницата. Знаеш колко отдавна искам да я построя. Не е необходимо да е в скъп квартал. Дори напротив, някъде към Бронкс, защото тя ще е не за тези, които могат да си позволят да се лекуват другаде, а за бедните, за всички ония, които ще бъдат приемани без разлика на раса, вероизповедание или цвят на кожата.

Той замълча. Ейлийн също не каза нищо.

— И още нещо, Ейлийн. Преди не съм ти го казвал, защото не знаех какво ще си помислиш. Поръчал съм да построят гробница в гробището „Грийнуд“. Скоро ще е готова. Представлява великолепно копие на старогръцка гробница с два бронзови саркофага — един за мен и един за теб, ако решиш да те погребат там.

Тя потръпна неспокойно — той уреждаше бъдещата си смърт делово като истински бизнесмен.

— Къде казваш, че е, в „Грийнуд“? — попита Ейлийн.

— Да — отвърна Каупъруд тържествено.

— И вече е готова?

— Почти готова. Ако умра скоро, ще може да ме погребете там.

— Франк, ти си най-странният човек на света. Да ти хрумне да си построиш гробница... за теб и за мен... откъде знаеш дали няма да оздравееш от...

— Но тази гробница, Ейлийн, няма да мръдне хиляда години — каза той малко приповдигнато. — Пък и всички ние все някога ще умрем, така че защо да не почиваме заедно в мир. Ако искаш.

Тя плачеше.

— Е, това е — каза Каупъруд накрая. — Реших да е за двама ни, така я поръчах. Но ако ти не искаш...

Тук тя го прекъсна.

— О, Франк, нека да не говорим сега за това. Ако искаш да ме погребат там, така да е. Ти ме познаваш... — гласът ѝ потрепна от едва сдържано ридание.

В този миг вратата се отвори, доктор Джеймс влезе и заяви, че болният не трябва да води дълги разговори. Ейлийн можела да дойде друг път, но да му се обади предварително. Тя стана, хвана Каупъруд за ръката и му каза:

— Утре ще дойда пак, Франк, за малко. Ако имаш нещо да ми поръчваш, нека доктор Джеймс ми се обади. Но ти трябва да оздравееш. Трябва да повярваш в това. Чакат те още такива дела. Опитай...

— Добре, добре, скъпа, ще се постарая — каза той, като ѝ помахна е ръка и добави: — До утре.

Тя се обърна и излезе. Запъти се към асансьора, замислена тъжно за разговора си с Каупъруд. Вратата на асансьора се отвори ѝ оттам излезе някаква жена. Ейлийн се взря в нея и се вцепени — беше Беренис. Двете застанаха една срещу друга като хипнотизирани, след това Беренис пресече хола, отвори някаква врата и изчезна по стълбата за долния етаж. Ейлийн, въвн от кожата си, се обърна, за да се върне в апартамента на Каупъруд, но се отказа и пое в обратна посока към асансьорите. Направи няколко крачки и пак спря. Беренис! Значи е тук, в Ню Йорк. Явно по молба на Каупъруд. Разбира се, че по негова молба. А той ще ѝ се прави, че умира! Няма ли граница това негово вероломство? И ще я моли утре да дойде пак! Ще ѝ говори за гробница, където да почивали двамата в мир! С него! Е, стига! Не желае повече да го вижда, ако щат и по хиляди пъти на ден да я викат! Ще нареди на слугите да не я свързват, ако се обажда мъжът ѝ или неговият съучастник, доктор Джеймс, или който и да е друг по тяхно поръчение.

Тя влезе в асансьора, а в душата ѝ се изви буря. Яростта ѝ клокочеше и бушуваше като морски вълни. Ще разкаже във вестниците за този негодник, как е оскърбявал и унижавал една съпруга, която е направила толкова много за него! Тъпкано ще му го върне!

Излезе от хотела, веднага взе такси и нареди на шофьора да кара накъдето ще, само по-бързо. Седеше вътре и прехвърляше в ума си като зърна на предълга броеница всички злини, които ще стовари върху главата му. Таксито продължаваше, а стрелите на нейната ярост вече се насочваха към Беренис.

ГЛАВА LXVIII

Междувременно Беренис се добра до стаята си и седна вдървена, неспособна да мисли — толкова голям бе страхът ѝ за Каупъруд и за нея самата. Ами ако Ейлийн се е върнала в апартамента му? Колко ужасни можеха да са последиците от един скандал сега! Можеха дори да го убият! И колко лошо, че тя, Беренис, не е в състояние да стори нищо, за да му помогне! Накрая реши да отиде при доктор Джеймс и да се посъветва с него какво да правят с Ейлийн, която е изпаднала в толкова злостно, безжалостно настроение. Но страхът, че пак ще я срещне, я задържа. Сигурно още беше в хола или в стаята на доктор Джеймс! Постепенно чакането ѝ стана толкова непоносимо, че тя се сети какво да прави — ще се обади на доктора по телефона. За голямо нейно облекчение той вдигна слушалката.

— Доктор Джеймс — започна тя, като се запъваше, — Беренис се обажда. Много ви моля да дойдете веднага в стаята ми. Случи се нещо ужасно и аз съм така разтревожена и разтърсена, че трябва да говоря с вас!

— Разбира се, Беренис, сега идвам — отвърна той.

Тогава тя добави с треперещ глас:

— Ако видите мисис Каупъруд в хола, моля ви, не допускайте да ви последва тук.

Гласът ѝ съвсем изчезна и Джеймс, усетил опасността, веднага остави слушалката, взе си лекарската чанта, отиде до апартамента ѝ и почука на вратата. Беренис прошепна, преди да отвори:

— Сам ли сте, докторе?

Едва след като я увери, че е сам, тя отвори вратата и той влезе.

— Какво има, Беренис? Какво е станало? — попита доктор Джеймс рязко, като не откъсваше очи от побледнялото ѝ лице. — Защо сте така ужасена?

— О, докторе, и аз не зная — тя цялата трепереше от страх. — Мисис Каупъруд, видях я в хола, когато идвах. И тя ме видя.

Изражението ѝ бе толкова свирепо, че се боя за Франк. Знаете ли дали се е върнала при него? Боя се, че може да го направи.

— Не, разбира се — каза Джеймс. Току-що идвам оттам. Франк е добре, вън от всякаква опасност. Но вие вземете това — и той извади няколко малки бели хапчета от чантата си и ѝ даде едно. — Сега не говорете нищо. Нека първо нервите ви се поуспокоят и тогава ще ми разкажете всичко. — Настани се на канапето и ѝ даде знак да седне до него. Постепенно тя се успокои. — Чуйте ме, Беренис — добави той, — знам, че сте в много трудно положение още откак се настанихте тук, така че защо се тревожите сега? Нима очаквате мисис Каупъруд да се нахвърли отгоре ви?

— Не, аз не се страхувам за себе си — отвърна Беренис поспокойно. — Страхувам се за Франк. Сега той е толкова болен, слаб и безпомощен и се боя, че тя може да каже и да направи нещо ужасно, да убие волята му за живот. А Франк винаги е бил така толерантен и добронамерен към нея. И тъкмо сега, когато му е необходима любов, а не омраза, след всичко, което е направил за нея, тя няма да се спре пред нищо... може така да го нарани, че той да получи нов пристъп. И преди ми е казвал, че Ейлийн загубва контрол над себе си, когато го ревнува.

— Знам — отвърна Джеймс. — Той е велик човек, който се е оженил за неподходяща жена. Да ви кажа истината, боях се от нещо подобно. Смятах, че е неблагоприятно и вие да отседате в същия хотел. Но любовта е голяма сила, а аз видях колко много се обичате, когато бях в Англия. Не само аз знаех, че отношенията му с мисис Каупъруд никак не го задоволяват. Между другото вие говорихте ли с нея?

— Нито дума не разменихме — отговори Беренис. — Тъкмо излизах от асансьора, тя ме позна и я обзе такъв бяс, че аз го усетих с цялото си тяло. Стори ми се, че е способна да извърши нещо отчаяно, стига то да ни причини болка. И най-много се боях да не се върне пак в апартамента му.

Доктор Джеймс я посъветва да остане в стаята си, докато премине бурята, и да чака той да ѝ се обади. И най-вече да не казва нито дума на Каупъруд за случилото се, когато отиде пак при него. Твърде болен е, за да го понесе. Междувременно, обясни доктор Джеймс търпеливо, той ще се обади на мисис Каупъруд и ще си навлече нейния гняв, но поне ще разбере дали смята да предприеме

нещо. С тези думи Джеймс остави Беренис и се върна в стаята си, за да обмисли положението.

Но преди да успее да се обади на Ейлийн по телефона, една от сестрите влезе в стаята му и го помоли да дойде да види мистър Каупъруд — бил станал доста по-неспокоен. Намери го да се върти в леглото, сякаш то не му е удобно. Когато го попита как е минало посещението на Ейлийн, Каупъруд отговори уморено:

— О, добре, струва ми се. Във всеки случай поговорихме по най-важните въпроси. Но сега се чувствам някак много уморен и изтощен от този дълъг разговор.

— Така си и знаех. Следващия път не говорете толкова много. А сега вземи това, ще ти помогне да си отпочинеш — и той му даде прахче с чаша вода, което Каупъруд изпи, докато доктор Джеймс му казваше: — Е, добре. Следобед ще намина пак.

Върна се в стаята си и звънна на Ейлийн, която вече се бе прибрала. Щом чу от прислужницата името му, тя веднага грабна слушалката. Доктор Джеймс ѝ каза с най-любезен тон, че би искал да знае как е минало посещението при съпруга ѝ и дали може да направи нещо за нея.

Ейлийн кресна злобно в слушалката:

— Да, доктор Джеймс, можете, и то е да не ми се обаждате повече, защото току-що узнах какво се е вършело през цялото време — в Лондон и тук. Мис Флеминг е живяла е така наречения ми съпруг там и продължава същото тук пред собствените ви очи и очевидно не без вашето благосклонно съдействие. А вие искате да знаете дали съм доволна от срещата с него! Когато тази жена се крие в същия хотел! Нищо по-гнусно не съм чувала през целия си живот. И да знаете, че всички ще научат тази възмутителна история. Бъдете сигурен! — Тя почти губеше гласа си от ярост, но добави: — И това ми било лекар! Един лекар трябва да се грижи за запазване на приличието, а вие...

Джеймс, усетил, че Ейлийн изпада в бяс, все пак успя да я прекъсне и да ѝ каже спокойно, но властно:

— Мисис Каупъруд, моля ви, не хвърляйте необосновани обвинения. В случая аз съм лекар, а не съдник за отношения, за които нямам вина. И вие нямате право да ме съдите за моите постъпки, след като твърде малко ме познавате. Ако искате, вярвайте, но мъжът ви е тежко болен, много тежко болен и вие ще направите ужасна грешка,

ако предизвикате скандал във вестниците. Ще навредите много повече на себе си, отколкото на него или на човек, свързан е него. Не забравяйте, че той има не само силни приятели, но и почитатели, хора, които ще застанат зад него, ако предприемете такива действия. Ако умре... което е напълно възможно, помислете, си в какво положение ще се озовете вие, след като сте предизвикали публичен скандал.

Тези остри думи припомниха на Ейлийн собствените ѝ прегрешения в не така далечното минало и гласът ѝ вече не трепереше така, когато тя каза:

— Не желая да обсъждам личните си въпроси с вас или с когото и да било, доктор Джеймс, така че бъдете любезен да не ми звъните повече, не искам да знам нищо повече за мистър Каупъруд, каквото и да става. Нека мис Флеминг се грижи за моя съпруг и го утешава. Моля ви, не ми се обаждайте повече. Омръзна ми този нещастен брак. И това е последната ми дума, доктор Джеймс — и тя затвори.

На лицето на доктор Джеймс се появи лека усмивка. От дългогодишната си практика с истерични жени знаеше, че гневът ѝ е стихнал за няколкото часа, откак е видяла Беренис. Защото в края на краищата той много добре знаеше и че това не е нещо ново за Ейлийн. И бе почти сигурен, че от суетност тя няма да предизвика публичен скандал. Не го е правила преди в подобни случаи, няма да го направи и сега. Затова доктор Джеймс се поуспокои и отиде при Беренис, която го чакаше неспокойно.

С усмивка ѝ обясни, че Ейлийн е куче, което лае, но не хапе и макар да ги бе заплашила, че ще разкрие всичко, след разговора с нея той е убеден, че гневът ѝ е стихнал и тя едва ли ще предприеме нещо безразсъдно. А сега, след като Ейлийн е заявила, че не иска повече да види мъжа си, той е длъжен да помоли Беренис да поеме грижата за болния, за да се опитат двамата да го измъкнат от лапите на смъртта. Тя може да дежури при него вечер, от четири до дванадесет часа.

— О, чудесно! — възкликна Беренис. — Ще съм щастлива да направя всичко, което е по силите ми, за да му помогна. О, докторе, той трябва да живее. Да се оправи и да завърши делото, което е започнал. А ние сме длъжни да му помогнем.

— Много съм ви признателен. Знаем, че той силно ви обича — каза доктор Джеймс — и ще се чувства много по-добре, ако вие се грижите за него.

ГЛАВА LXIX

Каупъруд всячески се опита да внуши на Ейлийн какво огромно значение има богатството, което ще премине в ръцете ѝ след неговата смърт, и колко необходимо е тя да успее да реши практическите въпроси, както неизбежно ще възникнат пред нея като изпълнител на завещанието, но вместо да срещне нежност и разбиране, остана е впечатлението, че си е загубил времето. Ейлийн просто не разбираше колко важни са тези неща за него, а и за самата нея. Тя не беше добър психолог и когато него вече го нямаше, кое щеше да гарантира изпълнението на желанията му, залегнали в завещанието? И тази мисъл, вместо да му вдъхне жажда за живот, съвсем го обезкуражи. Той бе не само уморен, но и донейде отегчен, дори почна да се съмнява дали си струва да живее човек.

Колко странно — макар и в дразги, бяха преживели тридесет години заедно- В началото, когато тя бе на седемнадесет, а той на двадесет и седем години, бе силно влюбен в нея. Малко по-късно разбра, че тази красива, цветуща жена не е достатъчно умна и чувствителна, не разбира и не цени неговите способности и положение във финансовия свят, но същевременно смята, че той ѝ е вечна собственост и няма право да поглежда в посока, които не е нейната. И въпреки всички бури, последвали и най-малкото му отклонение от правия път, те пак бяха заедно и Ейлийн след толкова години все така нищо не разбираше и не ценеше сегашното богатство.

А ето най-сетне той бе намерил жена, която с цялото си същество го караше остро да чувства вкуса към живота. Откри Беренис, а тя откри него. Те си помогнаха един на друг да разберат самите себе си. Чудотворната ѝ любов се усещаше в гласа ѝ, очите, думите, докосването. Ето тя се навежда над него и казва: „Скъпи мой! Любими! Нашата любов не е за ден-два, тя е вечна. Тя ще живее в теб, където и да си. В мен също. Няма да я забравим. Почивай, скъпи, и бъди щастлив.“

Тези копнения бяха прекъснати от влизането на самата Беренис, облечена като медицинска сестра. Когато чу познатия глас, той се размърда и се вторачи в нея, без да разбира какво виждат очите му. Престилката удивително подчертаваше необикновената ѝ красота. Въпреки че беше доста слаб, Каупъруд повдигна с усилие глава и възкликна:

— Ти! Афродита! Богиня на морето! Цялата в бяло!

Тя се наведе и го целуна.

— Богиня! — прошепна той. — Какви златисточервени коси! Какви сини очи! — Каупъруд стисна ръката ѝ и я притегли към себе си. — Сега си е мен, моя си. Помня те как излизаш от морската пяна, от синьото Егейско море!

— Франк! Франк! Искам завинаги да съм твоята богиня!

Беренис разбра, че той бълнува, и се опита да го успокои.

— Каква усмивка! — продължи Каупъруд. — Усмихни ми се пак. Като слънчев лъч. Подръж ръцете ми в своите, моя морска Афродито!

Беренис седна на края на леглото и се разплака тихо.

— Не ме оставяй, Афродито! Имам нужда от теб! — и той се притисна към нея.

В този миг в стаята влезе доктор Джеймс и като видя в какво състояние е Каупъруд, веднага се зае с него. На Беренис каза:

— Бъдете горда, скъпа! Един гигант ви поздравява. Но сега ни оставете за минутка. Трябва да му помогна. Той няма да умре.

Тя излезе от стаята, а докторът му даде хапче за възстановяване. След няколко минути Каупъруд престана да бълнува и попита:

— Къде е Беренис?

— Ще дойде, Франк, но сега ти трябва да почиваш — каза Джеймс.

Но Беренис чу гласа му, влезе, седна на столчето край леглото му и зачака. Скоро той отвори очи и заговори:

— Знаеш ли, Беренис — каза ѝ Каупъруд, сякаш продължаваше някакъв разговор, — много е важно дворецът да се запази такъв, какъвто е, за да се излагат там моите картини и скулптури.

— Да, знам, Франк — отвърна Беренис тихо и съчувствено. — Ти толкова много го обичаш.

— Винаги съм го обичал. Прекрачваш прага, оставяш асфалта на Пето Авеню зад гърба си и след десет секунди се озоваваш в палмова

градина, разхождаш се сред цветя и растения, посядаш да починеш, чуваш плясъка на водата. Потокът бълби и се стича във вирчето и се чува водна музика, сякаш ручей ромоли в тихата прохлада на зелен лес...

— Знам, скъпи — прошепна Беренис. — Но сега трябва да почиваш. Спи, аз ще съм до теб. Ще ти бъда милосърдна сестра.

Тя се грижи неотклонно за него тази вечер, както и следващите, и остана поразена от нестихващия му интерес към делата, които вече не можеше да види.. Каупъруд говореше ту за картинната галерия, ту за метрото, ту за болницата.

Нито Беренис, нито доктор Джеймс подозираха, че му остават още само няколко дни. В нейно присъствие той се ободряваше, но поговореше ли няколко минути, усещаше умора и му се доспиваше.

— Оставяйте го да спи колкото иска — посъветва я доктор Джеймс. — Той просто си съхранява силите.

Тези думи съвсем обезкуражиха Беренис. Тя дори попита няма ли какво друго да се прави, за да му помогне.

— Не — отвърна Джеймс. — Сънят сега е най-доброто лекарство за него. Току-виж прескочил трапа. Давам му най-добрите общоукрепващи хапчета, които знам, но можем само да чакаме. Дано се оправи.

Но Каупъруд не се оправи. Две денонощия преди да умре, състоянието му се влоши толкова рязко, че доктор Джеймс съобщи на сина му, Франк А. Каупъруд-младши, и на Лилиан, дъщеря му, сега мисис Темпълтън. Но не и на Ейлийн, както забелязаха с пристигането си дъщерята и синът. Когато попитаха защо я няма мисис Каупъруд, доктор Джеймс им отговори, че по някакви свои съображения тя е отказала да посещава мъжа си.

Макар децата на Каупъруд да знаеха колко отчуждени са Ейлийн и баща им, нейното отсъствие край леглото му в такъв момент ги смути и те се почувстваха длъжни да ѝ съобщят за състоянието му. Веднага намериха автомат и ѝ позвъниха, но за голямо свое учудване разбраха, че тя не желае да обсъжда нищо с тях. Ейлийн им заяви, че Каупъруд е възложил на доктор Джеймс и мис Флеминг да се грижат за него, без да се съобразява с нейните желания, и тя е убедена, че те ще се справят. Отказа им категорично да дойде.

Зашеметени от нейната жестокост, на Лилиан и Франк ме им оставаше нищо друго, освен да се върнат при баща си и да чакат изхода от кризата. Доктор Джеймс, Беренис и Джеймисън стояха безпомощни и изплашени около болния и съзнаваха, че нищо не могат да направят. Чакаха часове наред, вслушваха се в тежкото му дишане, което от време на време замираще, докато внезапно, след още двадесет и четири часа, Каупъруд се размърда, сякаш искаше да се отърве от тази ужасна умора, понадигна се на лакът, като да се огледа наоколо, и изведнъж падна рязко назад и не мръдна.

Смърт! Смърт! Ето я пред тях — неудържима и сурова!

— Франк! — извика Беренис, вцепенена, вперила в него широко отворените си, изумени очи. Тя се приближи до леглото и падна на колене, като стискаше влажните му ръце и криеше лицето си в тях. — О, Франк, скъпи мой, не! — извика пак Беренис и се свлече бавно на пода в несвяст.

ГЛАВА LXX

Смъртта на Каупъруд ги изправи пред толкова много проблеми, някои от които трябваше да се свършат незабавно, а други по-нататък, че те останаха известно време вцепенени, като ударени от гръм. Доктор Джеймс запази самообладание и най-напред помоли делово Джеймисън да преместят Беренис на една кушетка. След това му предложи да се обади веднага на мисис Каупъруд и да я попита какво ще нареди за погребението.

Когато позвъни, Джеймисън за огромна своя изненада установи, че Ейлийн е неумолима. Двамата с доктор Джеймс се разтревожиха много, защото това ѝ поведение щеше да доведе до огромен скандал.

— Защо питате мен? — отвърна тя. — Питайте доктор Джеймс и мис Флеминг. Те се занимават с неговите неща и тук, и в Лондон.

— Но, мисис Каупъруд — каза Джеймисън смаян. — Той ви е мъж. Нима наистина не искате да го пренесем в дома ви?

Ейлийн отвърна рязко:

— Мистър Каупъруд изобщо не ме зачиташе, мамеше ме заедно с лекаря си и любовницата си. Нека те да се погрижат за всичко — да изпратят тялото в някое погребално бюро и оттам да уредят погребението.

— Но, мисис Каупъруд — Джеймисън повиши глас от вълнение. — Това е нечувано. Вестниците ще узнаят. Нима ще ви бъде приятно да причините скандал с такава видна фигура като мъжа ви?

Като чу тези странни думи, доктор Джеймс взе слушалката.

— Мисис Каупъруд, обажда се доктор Джеймс — каза той хладно. — Както знаете, аз съм лекар. Мистър Каупъруд ме извика, когато се върна тук. Той не ми е роднина, но аз се грижих за него, както бих се грижил за всеки друг пациент, включително и за вас. Но ако вие продължавате да упорствате и не промените недостойното си отношение към праха на човека, който ви е бил съпруг и ви е завещал имуществото си, ще се опозорите до края на живота си. Трябва да си давате сметка за постъпките си.

Той почака малко, но тя мълчеше.

— Не ви моля за услуга, мисис Каупъруд — продължи доктор Джеймс. — На мен не ми трябва нищо. Но помислете за себе си. Разбира се, можем да пренесем тялото на мъжа ви в някое погребално бюро и оттам да тръгнем за гробището, ако това е, което искате. Но добре си помислете. Вестниците ще научат от мен или от погребалното бюро какво е станало с тленните останки. Затова още веднъж, за последен път и заради вас самата ви моля да помислите. А ако не промените решението си, ще се погрижа още утре цялата тази история да гръмне във вестниците.

Той млъкна и зачака с надежда, че ще получи по-човешки отговор. Но чу щракане и разбра, че Ейлийн е затворила. Тогава каза на Джеймисън:

— Тази жена в момента не е на себе си. Просто трябва да вземем всичко в свои ръце и да действаме вместо нея. Всички слуги на мистър Каупъруд го обичаха много и аз съм сигурен, че ще можем да се уговорим с тях тайно да внесем тялото в дома му и оттам да тръгне едно прилично погребение. Можем и сме длъжни да го направим. Няма да допуснем такова безобразие.

И доктор Джеймс си взе шапката и излезе, като преди това нагледа Беренис, която се бе посъвзела, и я помоли да се върне в стаята си и да чака вест от него.

— Не се отчайвайте, Беренис. Повярвайте, ще уредим всичко както трябва и без излишен шум — и той ѝ стисна ръката приятелски.

Следващото, което направи, бе да пренесат тялото на Каупъруд в едно погребално бюро близо до хотела. След това поговори с Джеймисън за слугите му, за това, дали някои от тях ще се съгласят да им помогнат. Защото доктор Джеймс бе убеден, че не трябва да се примири с Ейлийн. Сигурно бе превишил правата си, но друг изход нямаше. Много отдавна бе наясно с техните отношения. Знаеше, че Ейлийн бе много влюбена в мъжа си, но бе толкова ревнива, че следеше всяка негова стъпка и отдавна бе превърнала мечтата си за щастие в безкрайна болка.

За голяма изненада на Джеймисън тъкмо в този тежък момент му се обади някой си Бъкнър Кар. Оказа се, че е старши иконом в дома на Каупъруд и служи там още от Чикаго. Той звънял не само за да сподели мъката и отчаянието си от смъртта на мистър Каупъруд, но и

защото чул случайно телефонния разговор с мисис Каупъруд, нейните несправедливи обвинения и ужасното ѝ решение да не допуска тялото на мъжа си в собствения му дом. Кар предложи услугите си, за да бъде избегнат такъв позор.

Когато доктор Джеймс се върна в хотела, свари там Кар с Джеймисън и им обясни какво е намислил. Вече наредил в бюрото да подготвят тялото за погребение, да го сложат в подходящ ковчег и да чакат нови нареждания. Сега най-важният въпрос бе кога да го пренесат в дома му и дали може да се разчита на слугите да го приемат тайно и безшумно и да го внесат в най-подходящата стая, без мисис Каупъруд да усети нещо, поне до другата сутрин. Смята ли Бъкнър Кар, че ще успеят? Той отговори, че сега трябва да се върне в дома на Каупъруд за час-два, да поговори със слугите, след което ще се обади на Джеймс и Джеймисън и ще ги уведоми дали планът на доктора може да се изпълни. Икономът си тръгна, а след два часа звънна и им съобщи, че най-подходящото време е между десет вечерта и един през нощта. Всички слуги били готови да помогнат, а къщата щяла да тъне в тишина и мрак.

В един часа през нощта, както се бяха уговорили, ковчегът с тялото на Каупъруд бе внесен в дома му, докато Кар патрулираше по пустата улица. Преданите слуги бяха приготвили залата на втория етаж и сложиха там богато украсения ковчег, в който лежеше господарят им — един от тях стоеше на пост пред вратата на Ейлийн, за да пази.

Така в тишината на нощта погребалната процесия с тялото на Франк Алджърнън Каупъруд влезе без парадни церемонии в дома му и Ейлийн отново се оказа под един покрив с мъжа си.

ГЛАВА LXXI

Утринната светлина събуди Ейлийн рано. Нощта бе преминала без тревожни мисли или сънища, които да ѝ подсказват какво се е вършело в дома ѝ. Макар че тя обикновено се излежаваше до късно, сега стана, защото чу някакъв странен звук от долния етаж, сякаш нещо тежко пада на пода. Ейлийн си помисли дали не е скъпоценната гръцка статуя, купена неотдавна и поставена там временно, и слезе долу. Огледа се внимателно, като мина край големите двойни врата на хола, и отиде при статуята, която се оказа цяла и невредима.

Но докато се връщаше, нещо в тази зала привлече вниманието ѝ. Ейлийн замръзна, като видя в средата на стаята голям продълговат сандък, драпиран в черно. Обля я хладна пот, тя не можеше да мръдне от мястото си. Сетне се обърна, сякаш за да побегне, но се спря и отново застана на вратата, поразена, с широко отворени очи. Ковчег! Господи! Каупъруд!. Съпругът ѝ! Студен, мъртъв труп! Дошъл е при нея, макар тя да отказа да го посети, когато беше жив!

Разтреперана, разкаяна, Ейлийн пристъпи напред и се взря в студеното му, усмирено от смъртта тяло. Високото чело! Благородната красива глава! Гладките кестеняви коси, все още не започнали да побеляват! Тези внушителни черти, които ѝ бяха така близки! Целият този облик, излъчващ сила, мисъл, гениалност, които светът така охотно му признаваше от самото начало! А тя бе отказала да отиде при него! Ейлийн стоеше като вкаменена, обзета от съжаления — за неговите грешки и за своите собствени. И за тези безкрайни, почти нечовешки бури, които се бяха развихряли помежду им. И все пак сега той бе пак тук, у дома. У дома!

Изведнъж я обзе силен гняв — интересно, странно как така той се е оказал тук въпреки волята ѝ? Кой го е внесъл и как? По кое време? Нали снощи тя бе наредила на слугите да заключат всички врати? А ето го сега тук! Явно не нейните, а неговите приятели и слуги се бяха сговорили, за да му направят тази услуга. И очевидно сега чакаха тя да отстъпи и Каупъруд да бъде погребан с всички почести, конто се

полагат на такава видна личност. С други думи, той пак щеше да победи. Щеше да излезе, че тя пак е отстъпила и се е примирила с постъпките му, при които той винаги се е ръководел само от собствените си желания. Но не, тя нямаше да им се даде. Никога! Да я обиждат и побеждават до самия край! И все пак, въпреки непокорството, което си обеща да прояви, Ейлийн го погледна как лежи пред нея и в същия миг чу стъпки зад гърба си. Обърна се и видя Кар, иконома, който ѝ подаде някакво писмо с думите:

— Госпожо, за вас е. Току-що го донесоха.

И макар Ейлийн да махна с ръка, за да го отпрати, щом икономът се обърна, тя възкликна:

— Дай ми го!

Скъса плика и прочете:

„Ейлийн, аз умирам. Когато това писмо стигне до теб, мен вече няма да ме има, Зная, че съм виновен. Знам в какво ме обвиняваш, знам всичките си грехове. За всичко виня само себе си. Но не мога да забравя онази Ейлийн, която ми помогна в тежките дий в затвора във Филадельфия. Няма смисъл сега да ти казвам, че съжалявам — на никого от нас няма да ни стане по-леко. Но въпреки всичко ми се струва, че в дълбините на своето сърце ти все пак ще ми простиш, когато вече ме няма. За мен е утешение да знам, че си осигурена. Както знаеш, уредил съм всичко. А сега прощавай, Ейлийн! Твоят Франк няма вече да ти причинява болка, никога вече!“

Краят на писмото тласна Ейлийн към ковчега. Тя взе ръцете на Каупъруд и ги целуна. Сетне се взря в него, обърна се и си тръгна.

Няколко часа по-късно Кар трябваше да се посъветва с нея за погребението, тъй като мнозина бяха изявили желание да присъстват и се бяха обадили на Джеймисън и на други близки на Каупъруд. И тъй като техният брой бе голям, Кар се принуди да направи дълъг списък и да го представи на Ейлийн. След като го прегледа, тя заяви:

— О, нека дойдат! Какво лошо има? Мистър Джеймисън и синът и дъщерята на мистър Каупъруд да уредят погребението така, както искат. Аз ще си остана в стаята, защото не ми е добре и не мога да им помогна.

— Мисис Каупъруд, нима няма да повикаме свещеник, за да произнесе надгробното слово? — попита Кар. Това предложение бе направено от доктор Джеймс, но икономът веднага го прие, защото бе религиозен.

— О, да, покани някого. Няма да навреди — каза Ейлийн и си спомни колко дълбоко вярващи бяха нейните родители. — Но нека на панихидата няма много хора, около петдесетина, не повече.

Кар веднага се свърза с Джеймисън и децата на Каупъруд и им каза, че могат да постъпят така, както намерят за добре. Щом узна това, доктор Джеймс въздъхна с облекчение и веднага се зае да съобщи за предстоящата церемония на многото почитатели на Каупъруд.

ГЛАВА LXXII

Много приятели и познати на Каупъруд дойдоха на поклонение в дома му същия ден и на другата сутрин. Но само тези, които бяха в списъка на Кар, бяха допуснати до тялото, което бе изложено в големия хол на втория етаж. На останалите казаха, че могат да присъстват на погребението в гробището „Грийнуд“ в Бруклин в два часа следобед на другия ден.

Междувременно синът и дъщерята на Каупъруд се бяха обадили на Ейлийн и се бяха уговорили да пътуват заедно в първата карета за опечалените. По това време нийоркските вестници с едър шрифт напечатаха съобщението за ненадейната смърт на Каупъруд, който се бе върнал в Ню Йорк само преди месец и половина. Тъй като той е имал много приятели, се казваше в съобщенията, на погребението ще присъстват само най-близките. Но това не попречи на мнозина да отидат на гробището.

И така на другия ден по обед пред дома на Каупъруд започна да се събира погребалната процесия. По съседните улици се струпяха групи хора, за да наблюдават зрелището. След катафалката вървеше каретата с Ейлийн, Франк А. Каупъруд-младши и дъщерята на Каупъруд Лилиан Темпълтън. След тях се подредиха другите карети и всички поеха по пътя под надвисналото оловно небе, докато стигнаха до вратата на грийнудското гробище. По хълма се виеше широка алея, покрита с чакъл. От двете ѝ страни имаше огромни дървета, а между тях се виждаха какви ли не надгробни камъни и паметници. Наклонът продължаваше около четвърт миля, след това алеята завиваше надясно и на още няколко мили, между големите дървета се извисяваше гробницата — тържествена и величествена.

Беше някак самотна — на около петнадесет метра наоколо нямаше други паметници освен това сиво сурово северно подобие на гръцки храм. Четири изящни колони в стил, подобен на йонийския, образуваха входа и крепяха триъгълния фронтон — съвършено гладък, без никакви украшения или религиозни символи. Над вратите на

гробницата с огромни букви бе изписано името: ФРАНК АЛДЖЪРНЪН КАУПЪРУД. Трите широки гранитни стъпала бяха обсипани с цветя, а масивната двойна бронзова врата бе отворена в очакване на именития покойник. Всеки, който виждаше мавзолея за пръв път, усещаше, че се намира пред забележително произведение — строго и внушително, което със своята величествена простота затъмняваше всичко наоколо.

Когато видя гробницата от прозореца на каретата, Ейлийн за пореден и последен път оцени умението на съпруга си да внушава почителност у околните. И тя веднага затвори очи, за да си представи отново Каупъруд, но не такъв, какъвто го бе видяла за последен път, а властен и пълен с живот. Каретата спря и почака катафалката да стигне до вратите на гробницата. Внесоха тенекия бронзов ковчег и го поставиха между цветята, пред мястото за свещеника. Опечалените излязоха от каретите и се струпаха в сянката на опънатото пред гробницата платно, където бяха наредени пейки и столове.

В една от каретите Беренис седеше мълчаливо до доктор Джеймс, вперила неподвижен поглед в гробницата, която щеше да погълне завинаги нейния любим. В очите ѝ нямаше сълзи и тя не искаше да плаче. Защо да се противопоставя на лавина, която вече е отнесла всичко важно в живота ѝ? Така си мислеше тя. И си повтаряше непрекъснато една-единствена дума: „Търпи! Търпи! Търпи!“

След като всички приятели и роднини се настаниха, един свещеник от епископалната църква, преподобният Хауард Креншоу, зае мястото си, почака няколко минути, за да стихнат всички, и започна тържествено да чете надгробното слово:

— Аз съм възкресението и животът; който вярва в мен, и да умре, ще оживее...

Сетне носачите вдигнаха ковчега, внесоха го в гробницата и го поставиха в саркофага. Свещеникът коленичи и започна да се моли. Тъй като Ейлийн отказа да влезе, и другите опечалени останаха с нея. Скоро след това свещеникът излезе, тежките бронзови врати се затвориха и церемонията по погребението на Франк Алджърнън Каупъруд завърши.

Свещеникът се приближи до Ейлийн, за да ѝ каже няколко утешителни слова. Близките и приятелите започнаха да се разотиват и скоро всичко наоколо опустя. Само доктор Джеймс и Беренис, която не

искаше да си тръгва с останалите, постояха под сянката на голямата бреза, след това поеха бавно надолу по виещата се пътека. На около стотина метра тя спря, обърна се и погледна още веднъж мястото, където нейният любим бе намерил покой — гробницата се извисяваше надменно в своята анонимност, тъй като оттам името вече не се виждаше. Висока и надменна, но все пак малка в сравнение с огромните брястове, които я закриляха е клоните си.

ГЛАВА LXXIII

След болестта и смъртта на Каупъруд Беренис се почувствува много зле и реши да се премести в дома си на Парк Авеню, затворен по време на пребиваването им в Англия. Сега, когато не знаеше какво ѝ чертае бъдещето, тя искаше поне временно да намери там убежище от досадните местни репортери. Доктор Джеймс одобри решението ѝ — сега можеше да казва, че е заминала, и да не съобщава точно къде. Така успяха да заблудят пресата — доктор Джеймс на няколко пъти заяви, че не знае за местопребиваването ѝ повече, отколкото самите вестници. Накрая го оставиха на мира.

И все пак от време на време журналистите споменаваха за изчезването на Беренис и гадаеха къде ли се намира. Дали се е върнала в Лондон? Или живее в имението Прайърс Коув? Лондонските вестници решиха да проверят това, но безрезултатно — намериха само майка ѝ, която заяви, че не знае какви са намеренията на дъщеря ѝ и засега нищо не може да им съобщи. Преди това обаче мисис Картър бе получила телеграма от Беренис, в която тя молеше майка си засега да не съобщава нищо за нея.

Макар да остана много доволна, че е надхитрила журналистите, Беренис се чувствуваше твърде самотна в дома хи и прекарваше вечерите в четене. В един нюйоркски неделен вестник обаче се появи цяла стадия, посветена на нея и на отношенията ѝ с Каупъруд, която много я възмути. Въпреки че авторът я наричаше негова повереница, целият тон на материала създаваше впечатлението, че тя е ловка авантюристка, която се; е възползвала от красотата си, за да се обезпечи материално и да си осигури достъп до светски развлечения. Такова тълкуване на чувствата и постъпките ѝ не само я раздразни, но ѝ причини и голяма болка. Беренис знаеше, че винаги се е ръководела от усета си към красотата, от желанието да опознае и да изпита всичко прекрасно в живота. А такива статии сигурно щяха да се появят и в други вестници не само в Америка, но и в чужбина, защото някои хора очевидно искаха да я превърнат в романтична героиня на драма.

И какво можеше да стори тя? Къде да отиде да живее, за да се спаси от нападките в пресата?

Развълнувана и объркана, Беренис се разхождаше из библиотеката в къщи, сред множеството книги, които отдавна не бе поглеждала. Наслуки извади от лавицата една, отвори я и погледът ѝ падна върху следните слова:

*Какво са греховете, та с тях човек пропада?
Не се укриват в бездна, но водят те към ада.
Добрият, ако следва каквото върши злият,
Характера си губи — погубва се самият^[1].*

Заинтригувана, Беренис погледна корицата. Книгата се казваше „Адипарва“. Спомни си как веднъж на един обяд у Стейн в градската му къща някакъв лорд Севърънс им разказваше интересни неща за йогите. Бе ѝ направило особено дълбоко впечатление живото описание на пребиваването му в Индия. Той живял там дълго недалеч от Бомбай като монах и учил при един гуру. Беренис не бе забравила колко я развълнува тогава разказът му и как ѝ се поиска самата тя да замине някой ден за Индия и да направи същото. А и сега, когато обществото заплашваше да я изолира, тя почувствува още по-силно желанието да потърси убежище другаде. Това наистина можеше да бъде изход от сегашното ѝ объркано положение.

Индия! Защо не? Колкото повече си мислеше за тази възможност, толкова повече ѝ харесваше.

Според една друга книга за Индия, която Беренис намери на лавицата, там имало много свами и гуру, или учители и тълкуватели на тайнствата на живота или бога, те живеели в ашрами, уединени убежища в горите и планините. И всички, паднали духом, всички, които искат да разгадаят смисъла на това тайнство — съществуването, — се обръщали към тях в мигове на скръб и униние. Учителите им помагали да намерят духовни сили вътре в себе си, за да могат да се изцелят от мъката си. Нима не можеше някой да посвети и нея в тези велики истини, за да намери тя светлина и душевен мир и да

разсее окръжаващия я мрак на самотата, който заплашваше да я погълне?

Ще замине за Индия! Реши — ще напусне Прайърс Коув и ще отплава за Бомбай от Лондон заедно с майка си, стига тя да поиска.

На другата сутрин се обади на доктор Джеймс да се посъветва с него. За голяма нейна изненада докторът горещо одобри плана ѝ. Той самият много се интересувал от тези неща, но не бил така свободен като Беренис, за да се занимае с тях. Така тя ще си отдъхне от преживяното, ще смени обстановката, а тъкмо това и е най-необходимо сега. Дори имал няколко пациенти, които по най-различни лични и обществени причини страдали от нервни разстройства; изпратил ги при някакъв индус — свами, който живеел тогава в Ню Йорк, и след известно време те се явили при него съвършено здрави. Защото, отбеляза доктор Джеймс, когато човек се опитва да обхване мисълта за необятния свят, забравя за своето ограничено, собствено „аз“. Така тези болни надмогват собствените си мъки и скоро оздравяват.

Одобрението на доктора окуражи Беренис. Тя веднага се разпореди как да се грижат за дома ѝ в Ню Йорк по време на отсъствието ѝ и замина за Лондон.

[1] Част от „Махабхарата“, превод Марко Ганчев. — Бел. ред. ↑

ГЛАВА LXXIV

Смъртта на Франк Алджърнън Каупъруд предизвика много догадки, свързани най-вече със състоянието му — колко е голямо, кой ще го наследи, по колко ще получи всеки от наследниците. Преди да бъде отворено завещанието, се пусна мълвата, че Ейлийн ще получи минимална сума, а по-голямата част от имуществото е оставено на двете деца на Каупъруд. Говореше се също, че той щедро е възнаградил лондонските си фаворити.

Не мина и седмица след смъртта на Каупъруд и Ейлийн се отказа от услугите на неговия адвокат и нае някой си Чарлс Дей да защитава интересите ѝ.

В завещанието си, дадено пет седмици след смъртта му за легализиране във Върховния съд на окръг Кук, Каупъруд оставяше различни дарения — по две хиляди долара за всеки от слугите, петдесет хиляди на Албърт Джеймисън и сто хиляди за обсерваторията на името на Франк А. Каупъруд, която той бе построил за Чикагския университет преди десет години. В списъка имаше десет лица и институции, сред които и двете му деца. Общата сума, оставена в дар на хора и учреждения, възлизаше на около половин милион долара.

Ейлийн бе обезпечена с дохода от останалото имущество. След смъртта ѝ художествената галерия — колекцията от картини и скулптури на стойност около три милиона, трябваше да премине в собственост на град Ню Йорк, за да радва и възпитава висок вкус у хората. Около седемстотин и петдесет хиляди долара бяха оставени на разположение на изпълнителите на завещанието за поддържане на галерията. Освен това Каупъруд нареждаше да бъде купен парцел в Бронкс и там да бъде построена болница на стойност не повече от осемстотин хиляди долара. Останалата недвижима собственост — част от дохода от нея трябваше да се издържа болницата — се предаваше в ръцете на изпълнителите на завещанието: Ейлийн, доктор Джеймс и Албърт Джеймисън. Болницата трябваше да носи неговото име — „Франк А. Каупъруд“ — и да приема пациенти независимо от

тяхната раса, цвят на кожата или вероизповедание. Ако нямаха средства да си платят, щяха да ги лекуват безплатно.

Сега, след като Каупъруд вече го нямаше, Ейлийн започна свято да зачита волята му, като съсредоточи цялото си внимание върху болницата. Дори даде интервюта във вестниците, като очерта своите планове, които включваха и приют за оздравяващите, където да не се чувства типичната болнична атмосфера. Едно от интервютата си тя завърши с думите: „Ще хвърля всичките си сили, за да изпълня желанията на моя съпруг. Тази болница се превърна в смисъл на живота ми.“

Но Каупъруд бе направил една сериозна грешка — не бе отчел начина, по който функционират всички американски съдилища, начина, по който те раздават правосъдие или го нарушават, протакането, на което бяха способни американските юристи.

Първият удар по състоянието му бе решението на Върховния съд на САЩ да ликвидира неговата Чикагска обединена транспортна компания. Тя гарантираше четирите и половина милиона долара, които той бе вложил в акции на Единната транспортна компания. Сега щяха да минат години в съдебни разпри, за да се установи не само стойността им, но и кой ги притежава. На Ейлийн това ѝ дойде твърде много, тя се отказа да бъде изпълнителка на завещанието и възложи всичко на Джеймисън. Минаха още близо две години, но въпросът не се реши. Тогава започна паниката от 1907 година и Джеймисън, без да извести нито съда, нито Ейлийн, нито нейния адвокат, предаде спорните акции на комисията по реорганизация на компанията.

— Няма смисъл да ги разпродаваме, защото сега те не струват нищо — обясни Джеймисън. — А комисията по реорганизацията се надява да създаде план за спасяването на Единната транспортна компания.

След това комисията по реорганизацията заложи акциите в Среднозападното кредитно дружество — банката, която искаше да обедини всички чикагски железопътни линии в една голяма компания. Хората започнаха да се питат: „Какво ли е спечелил Джеймисън от всичко това?“

И докато чикагският съд не бързаше да легализира завещанието на Каупъруд, в Ню Йорк също не се правеше нищо по този въпрос. Дружеството за застраховка „Живот“ държеше ипотечка върху онези

двеста двадесет и пет хиляди долара, платени за пристройката към картинната галерия на палата на Пето Авеню; към тази сума се прибавяха седемнадесет хиляди за неиздължени лихви. Дружеството даде наследниците под съд. Без да уведомяват Ейлийн и нейните адвокати, сътрудниците му се споразумяха с Джеймисън и Франк Каупъруд-младши и продадоха на търг пристройката заедно с окачените в нея картини. Получените пари едва стигнаха, за да се удовлетворят исканията на дружеството и да се платят данъците и сметките за вода на нюйоркската община, които възлизаха на тридесет хиляди долара. Тогава Ейлийн и адвокатите ѝ се обърнаха към съда с молба Джеймисън да бъде отстранен като изпълнител на завещанието.

Ейлийн заяви пред съдията Севъринг:

— Откак мъжът ми е починал, чувам само празни приказки, а пари няма. Мистър Джеймисън го бива да дава обещания и да говори мило, но аз не съм видяла пари от него. Когато му исках, той отговаряше, че няма. Престанах да му вярвам, дори го подозирам.

И Ейлийн разказа на съда как той без нейно знание е предал на комисията по реорганизацията четири и половина милиона долара, как е уредил да се продаде на търг картинната галерия за двеста двадесет и седем хиляди долара, когато тя е оценявана на четиристотин хиляди, как е поискал от нея комисиона от хиляда и петстотин долара, макар да е получил хонорара си като изпълнител на завещанието, как не е допуснал нейния адвокат до счетоводните книги за имуществото на Каупъруд.

— Когато мистър Джеймисън ми предложи да продам своя дом и художествената колекция — заключи тя — и да му заплатя шест процента за сделката, аз просто му отказах. Той ме заплаши, че ще ми почерни живота.

Съдията отложи гледането на делото за още три седмици.

— Така е, когато жена се захваща с работи, от които не разбира — отбеляза Франк А. Каупъруд-младши.

И докато Ейлийн се опитваше да отстрани Джеймисън като изпълнител на завещанието в Чикаго, той след три години бездействие в Ню Йорк изведнъж се обърна към съда с молба за изпълнителски права там. Но тъй като Ейлийн вече го бе дала под съд, трябваше да се изясни дали е способен да изпълнява тази роля, затова съдията Монахан отложи гледането на делото с петнадесет дни, за да се реши

този въпрос. Междувременно в Чикаго Джеймисън отговори на съдията Севъринг по обвиненията на Ейлийн, че не е нарушавал интересите ѝ и не е получил нито цент незаконно, дори напротив, направил е много за опазването на имуществото.

Съдията Севъринг отказа да отнеме на Джеймисън правата на изпълнител, но заяви:

— Разбира се, когато един изпълнител е получил от наследството полагаемото му се възнаграждение и пак иска от вдовицата да му изплати процент за оформянето на нейната част от завещанието, което и без това е негово задължение, той би трябвало да загуби правата си като такъв. Но аз се съмнявам дали мога да го отстраня като изпълнител на завещанието само по тази причина.

Ейлийн реши да обжалва това решение във Върховния съд.

По това време обаче Компанията на лондонското метро се обърна към Нюйоркския окръжен съд с молба да получи дължимите ѝ осемстотин хиляди долара. Те не поставяли под съмнение платежоспособността на вдовицата, макар да знаели от сигурен източник, че вследствие на няколкото дела вече са се изпарили около три милиона от имуществото на Каупъруд. Съдът назначи за съдебен изпълнител Уилям Кънингам, който, независимо че Ейлийн бе болна от пневмония, веднага сложи охрана около палата на Каупъруд на Пето Авеню и три дни по-късно уреди тридневна разпродажба на картините, килимите и гоблените в дома, за да се изплати дължимата на лондонската компания сума. Пазачите бяха на поста си денонощно и следяха зорко да не изчезне нещо от имуществото, което щеше да се разпродава. Те непрекъснато се разхождаха из къщата, всяваха навсякъде безпорядък и нарушаваха правото на неприкосновеност на дома и собствеността.

Чарлс Дей, един от адвокатите на Ейлийн, веднага обжалва решението на съда и заяви, че тази процедура е сред най-ужасните примери за съдебен произвол, който някога е бил извършван в страната — става дума всъщност за истински заговор с цел да се проникне в дома по незаконен път, за да може той да бъде продаден насилствено заедно с картините и по такъв начин да се провали намерението на Каупъруд да остави на широката публика този палат и произведенията на изкуствата в него.

И докато нюйоркските адвокати на Ейлийн с всички сили се стараеха да отменят този заповест, адвокатите ѝ в Чикаго се бореха да бъде назначен съдебен изпълнител на цялото имущество на Каупъруд.

Тъй като никой не се сети да се възползва от правото да купи ипотеката върху пристройката към картинната галерия, продадена заради иска на Дружеството за застраховка „Живот“, след четири месеца то даде под съд изпълнителя Кънингам и Компанията на лондонското метро, които категорично отказаха да изкупят ипотеката. На всичко отгоре, докато комисията по реорганизацията, състояща се от чикагски капиталисти, разработваше съвместно с представители на банкерската къща на Брентън Дигс своя план, акционерите на три дъщерни компании на Чикагската обединена транспортна настояха да се започне дело за лишаване на комисията от правото да изкупи въпросните ценни книжа. Адвокатите на Ейлийн заявиха, че право да се разпорежда о имуществото на Каупъруд има само съдията на окръг Кук, докато апелативният съд на окръга няма това право. Съдията на споменатия апелативен съд донякъде го призна, като декларира, че ще се оттегли веднага щом Джеймисън поеме задълженията си върху нюйоркското имущество на Каупъруд.

Но пет месеца след като Ейлийн се обърна към апелативния съд на САЩ, този съд с два гласа за и един против взе решение да обяви за постоянни пълномощията на съдебния изпълнител Уилям Х. Кънингам. Впрочем съдията, който не бе съгласен с това решение, заяви, че федералният съд не може да се меси в дела по завещания, които са от компетенцията на щатските съдилища. Другите двама, които бяха гласували „за“, смятаха, че изпълнителят не трябва да се сменя, докато не мине достатъчно дълъг период от време — по преценка на апелативния окръжен съд, — за да могат кредиторите да се обърнат към съда по делата за наследство с молба да назначи разпоредител, на когото да се предаде цялото имущество. Наред с това бе отменено временното решение, забраняващо на Джеймисън да кандидатства за изпълнител на завещанието за нюйоркската собственост.

Безкрай продължаваха отлаганията, делата, исковете, решенията, които трябваше да се вземат. И всичко това се стовари върху главата на вдовицата, а тя нямаше юридически познания и харчеше непрекъснато оставените ѝ от съпруга ѝ пари за установяване на правата си, които се

оказаха доста трудно защитими. Тя се поболя, разби си напълно здравето, а и средствата ѝ застрашително намаляха.

При това положение адвокатите на Ейлийн трябваше да се споразумеят с адвокатите на Джеймисън и на Компанията на лондонското метро тя да получи осемстотин хиляди долара, за да се откаже от правата върху полагащата ѝ се част от наследеното недвижимо имущество. Чикагският съд по наследствените дела трябваше да потвърди тази спогодба.

Четири години след смъртта на Каупъруд чиновникът, определящ размера на данъка върху наследството, оцени останалото от него имущество на 11 467 370 долара и 65 цента. Последва ново дело, на което председател бе съдията Робъртс — Ейлийн настояваше чиновникът да преразгледа оценката си. Адвокатът ѝ мистър Дей заяви, че ако съдията Севъринг потвърди законността на споразумението ѝ с Джеймисън и Компанията на лондонското метро, не остава нищо друго, освен имуществото да се продаде. Дей възрази, че оценката е твърде висока — колекцията от картини не струва четири милиона, а от цялото обзавеждане на дома не могат да се вземат и хиляда долара.

Тогави Джеймисън се обърна към съдията Хенри, за да получи правата на изпълнител на завещанието за нюйоркската собственост на Каупъруд. Горедолу по същото време, когато Ейлийн загуби делото против него, съдията Севъринг потвърди законността на споразумението, постигнато между адвокатите им: след като се изплатят всички дългове, тя трябваше да получи осемстотин хиляди долара и полагащата ѝ се като на вдовица една трета от личното имущество на Каупъруд. Ейлийн пък бе длъжна да предаде на съдебния изпълнител Кънингам къщата, галерията, картините, конюшната и всичко останало за разпродажба, а Джеймисън, четири години след като започнаха делата по наследството в Чикаго, получи правата да се разпорежда с имуществото в Ню Йорк. Той можеше да спре разпродажбата на нюйоркската собственост, но не го стори. Галерията съдържаше триста картини на стойност около милион и половина долара, между които творби на Рембранд, Хобема, Тенирс, Райсдал, Холбайн, Франс Хале, Рубенс, Ван Дайк, Рейнолдс и Търнър.

Междувременно в Чикаго адвокатите на Джеймисън заявиха пред съдията Севъринг, че единственият начин да бъде избягната

разпродажбата на имуществото поради неплатежоспособност е бил акциите на Единната транспортна компания на стойност 4 494 000 долара да се предадат на комисията по реорганизацията, след което да се създаде нова компания. Адвокатите на Ейлийн твърдяха, че това е било извършено тайно, без одобрението на съда. Съдията Севъринг обяви, че не може да вземе каквото и да било решение, докато страните не се споразумеят. И така делото бе отложено за неопределено време, за да могат адвокатите да преговарят.

Отлагане! И пак отлагане! И пак отлагане!

Искове от корпорациите! И нови искове! И нови!

Решения! Решения! Решения!

Съдилища! Съдилища! Съдилища!

Така минаха пет години. В края на краищата всичко, което бе принадлежало на Франк Каупъруд заедно с недвижимата му собственост, бе продадено на търг и възлезе на 3 610 150 долара!

ГЛАВА LXXV

Пет години се скита Ейлийн из джунглата на закона: съдилища и съдии, адвокати и корпорации я оставиха с мъчителното убеждение, че каквото и да предприеме, то е обречено на провал. И до какво доведоха всичките ѝ усилия през тези години? Живееше сама, нямаше нито един истински приятел, загуби едно след друго всички дела и не можа да защити правата си., Най-сетне тя разбра, че мечтата за величие, олицетворявана от двореца, вече е изчезнала като дим. Останаха ѝ само осемстотин хиляди долара и една трета от личната собственост, която се полагаше на вдовицата, след като се платят всички дългове. В замяна на това трябваше да предаде на съдията изпълнител Кънингам палата, галерията, картините и всичко останало. Законът, корпорациите и съдебните изпълнители я бяха гонили като гладни вълци по петите, докато не я настигнаха — сега тя трябваше да излезе от собствения си дом, за да може той да се продаде на търг на чужди хора.

Дори не бе успяла да се пренесе в апартамента, който си бе избрала на Мадисън Авеню, когато в двореца нахлуха посредниците за търга, които започнаха да оглеждат всяка вещ и да ѝ слагат етикети с каталожен номер. Пристигнаха и фургони, които да откарат картините — около триста платна — в Галерията на свободното изкуство на Двадесет и трета улица. Явиха се какви ли не колекционери, разхождаха се из стаите, оглеждаха вещите, оценяваха ги. А Ейлийн, болна и потисната, трябваше да изслушва Кънингам, който ѝ обясняваше, че е длъжен да направи пълна инвентаризация на къщата и галерията и да я представи на съда.

Във вестниците се появиха съобщения за търга, който трябваше да започне идната сряда и да продължи три дни. Щяха да се продават мебели, бронз, скулптури, пана и всякакви произведения на изкуството, включително голяма библиотека. Адрес: Пето Авеню № 864. Акционер: Дж. Л. Донахю.

И докато в къщата цареше невероятен безпорядък, Ейлийн обикаляше от стая в стая, за да си събере личните вещи, които малкото

останали ѝ верни прислужници да пренесат в апартамента.

С всеки изминал ден растеше броят на желаещите да присъстват на търга и търсенето на входни билети бе толкова голямо, че организаторите не можеха да ги удовлетворят. Цената на билета за оглед на вещите и произведенията на изкуството, както и за самия търг, бе един долар, но това не възпря любопитните.

В деня на търга залата на Галерията на свободното изкуство бе претъпкана. Някои от шедьоврите, обявени за продан, бяха посрещани е аплодисменти. Бе невъзможно да се стигне до двореца на Каупъруд. В каталога се съдържаха повече от хиляда и триста предмета. В деня на търга Пето Авеню и Шестдесет и осма улица бяха задръстени от автомобили, таксите и карети. Бяха дошли колекционери милионери, прочути художници и светски лъвици, които никога досега не бяха идвали тук, но сега се трупаха да влязат вътре и да докопат някоя красива вещ, собственост на Ейлийн и Франк Каупъруд.

Златното легло, което някога е принадлежало на белгийския крал и Франк бе купил за осемдесет хиляди долара, ваната от розов мрамор в банята на Ейлийн, която струваше петдесет хиляди, фантастичните копринени килими от джамията в Ардебил, изделията от бронз, червените африкански вази, позлатените кушетки в стил Луи Четиринадесети, големите свещници от шлифован кристал с аметистови и топазови висулки в същия стил, изящният порцелан, стъкло, сребро и всякакви дребни предмети — камеи, пръстени, карфици, огърлици, скъпоценни камъни и статуетки — всичко бе разпродадено.

Купувачите следваха от зала в зала аукциониста, чийто глас отекваше в огромните помещения. „Амур и Психея“ на Роден бе продадена пред очите им за петдесет и една хиляди долара. Един от тях предложи хиляда и шестстотин за платно на Ботичели, но се отказа, когато друг даде хиляда и седемстотин. Някаква едра, внушителна жена в морави дрехи, която почти през цялото време стоеше до аукциониста, предлагаше за всяка вещ по триста и деветдесет долара, ни повече, ни по-малко. След това тълпата така се спусна към зимната градина, за да види една статуя от Роден, че аукционистът трябваше да ги предупреди да пазят палмите.

По време на търга по Пето Авеню два-три пъти мина двуместна карета, в която седеше сама жена. Тя оглеждаше автомобилите и

каретите, пристигащи пред входа на двореца на Каупъруд, и хората, струпали се по стъпалата на къщата. Това зрелище означаваше за нея твърде много — края на борбата, последно сбогом с честолюбивите ѝ мечти. Преди двадесет и три години тя бе една от най-големите красавици на Америка. И досега бе запазила част от някогашната си жизнерадост и смелост. Бе победена, но не и смазана, още не. И все пак мисис Франк Алджърнън Каупъруд не присъства на търга. Само видя как чужди хора изнасят най-скъпоценните ѝ вещи и чу как аукционистът вика: „Някой ще даде ли повече? Някой ще даде ли повече? Някой ще даде ли повече?“ Накрая почувствува, че няма да издържи повече, и нареди на кочияша да я закара на Медисън Авеню.

След половин час Ейлийн вече стоеше мълчаливо в спалнята си. Трябваше ѝ само тишина. Всичко бе изчезнало без следа, като с вълшебна пръчка. Сега тя вече щеше да е сама. Каупъруд дори и да поискаше, вече никога нямаше да се върне при нея.

Една година по-късно Ейлийн отново се разболя най-неочаквано от пневмония и напусна този свят. Преди да умре, писа на доктор Джеймс: „Много Ви моля, бъдете така добър и се погрижете да бъда погребана до съпруга си, както той пожела. Ще можете ли да ми простите за грубостта, която съм проявявала към Вас? Тя бе предизвикана от страдания, които не съм в състояние да опиша.“

Странно нещо е този живот, помисли си Джеймс, като сгъваше машинално писмото, и си каза: „Добре, Ейлийн, ще го сторя.“

ГЛАВА LXXVI

По времето, когато състоянието на Каупъруд се стопи, а Ейлийн почина, Беренис постепенно стигна до твърдото убеждение, че трябва отново да намери своето място в живота, и реши, че ще успее, стига да промени своя ум и душа така, че да отхвърли решително материализма на Запада, за който единственият бог са парите и луксът. Отначало този стремеж да промени светогледа си се появи под влияние на мъката, която след смъртта на Каупъруд за малко не я сломи. Но в един момент, случайно или може би не, тя попадна на малка книжка, известна като „Бхавардгита“, в която сякаш бе събрана и кондензирана цялата хилядолетна религиозна мисъл на Изтока:

*Който познае Атмана,
разбира какво щастие
поражда чистото познание,
радостта от сатва.
Бездънна е радостта му
от строгото самоучение.
Първо тежък труд,
но после какво блаженство
и край на мъката.
Кой тръгва да дири
таз съвършена свобода?
Само един-единствен
сред многото хиляди.
Кажми ми сега колцина от тези,
които намират свободата,
познават цялата тайна
на моя живот.
Само един може би.*

Като си повтаряше тези древни песнопения, Беренис все повече се замисляше дали да не изучи тази философия и да не познае истината за живота. Реши, че си струва да се заеме с това.

Но преди да тръгне за Индия, където да се учи, тя замина за Англия, за да вземе майка си. Само няколко часа след пристигането ѝ в Прайърс Коув се яви лорд Стейн. Беренис му каза, че заминава за Индия и смята сериозно да се заеме с индуската философия. Стейн бе удивен и дори шокиран. Години наред той бе слушал за тази страна от англичани, които са били там по правителствени и други дела, и смяташе, че Индия не е място за красиви млади момичета.

Стейн вече добре знаеше, че Каупъруд не е бил само настойник на Беренис и че майка ѝ има тъмно минало, но продължаваше да я обича и му се струваше, че въпреки всичко, въпреки неустановеното ѝ обществено положение той ще е много по-щастлив, животът му ще е много по-пълнен, ако редом с него е Беренис с нейните широки, разумни възгледи. И с радост щеше да се ожени за такава обаятелна и изискана жена.

Но когато Беренис му обясни какви мисли се въртят в главата ѝ през последните седмици след смъртта на Каупъруд и как е стигнала до убеждението, че само там, далеч от западния свят и неговия груб материализъм, може да намери душевно равновесие, Стейн реши да отложи разговора за чувствата си дотогава, докато чрез новите си преживявания тя не стигне до някаква яснота в противоречивите желания и чувства, които я бяха обладали. Затова той не спомена нищо за своята любов и само изрази надежда, че Беренис няма да пренебрегне съветите на добрия му приятел лорд Севърънс, който, както тя много добре знаеше, бе наясно с условията в Индия и с радост щеше да ѝ послужи. Тя обеща с удоволствие да се възползва от съветите и помощта на Севърънс, макар да е убедена, че има някаква сила, която сама ще я доведе до целта:

— Нещо ме тегли нататък като магнит. Чувствам, че нищо не може да ме отклони от пътя.

— С други думи, Беренис, вие вярвате в съдбата — каза Стейн. — Е, то и аз ѝ вярвам донякъде, но вие притежавате необходимата сила и убеденост, за да осъществите сама желанията си. Остава да се

надявам, че ще се обръщате към мен, ако имате нужда от нещо, и че ще ми пишете от време на време и ще ме осведомявате за успехите си.

Беренис му обеща.

След този разговор лорд Стейн се зае да уреди всичко, свързано с пътуването на двете жени до Индия, като осигури и няколко препоръчителни писма от лорд Севърънс. И тъй като Беренис реши да замине първо за Бомбай, лордът извади паспортите, купи билетите и изпрати момичето и майка му на далечен път.

ГЛАВА LXXVII

Приближавайки към Бомбай, Беренис и майка ѝ бяха поразени от красотата на откритата се панорама. Корабът навлезе в широк, изпъстрен с гористи острови пролив, който водеше към града. Отляво се издигаха величествени сгради, а отдясно се простираше нисък бряг, осеян с палми, който постепенно се надигаше и някъде в далечината преминаваше във върховете на Западните Гати.

Писмото на лорд Севърънс до управителя на хотел „Мажестик“ им осигури най-любезен прием и великолепно обслужване през цялото време на пребиваването им в Бомбай, който толкова им хареса, че решиха да останат няколко седмици и да се запознаят с контрастите на този голям град, така различен от западните, И наистина събраха много и богати впечатления. Какво ли нямаше тук — широки улици, по които се тътреха волски каруци, натоварени с всякаква стока, шумни базари с огромно разнообразие и изобилие, гъмжащи с хора от всякакви раси, вероизповедания и цвят на кожата — от светлокафяво до черно, боси и полуголи: афганистанци, сикхи, тибетци, цейлонци, багдадски евреи, японци, китайци и какви ли още не. И повечето от тях бяха бледни и изпити, слаби, с хлътнали гърди и караха рикши из града, покрай красиви сгради, пищно украсени храмове и университета, по улиците, обточени с дървета: кокосови, финикови, индийски палми, акации и каучукови дървета, всичките натежали от плодове. С една дума, невиджани дотогава хора и тропически пейзажи, които поглъщаха цялото внимание на Беренис и майка ѝ, докато най-сетне те решиха да се разделят с Бомбай и да заминат с влак за град Нагпур, разположен на изток, по пътя за Калкута.

Следваха съвета на лорд Севърънс, който им бе казал да потърсят гуруто Бородандадж. Лордът го окачестви като Разрушител на материята и Властелин на енергията — той живееше край Нагпур, а редките му посетители отсядаха в огромна къща със старинна архитектура на площада в центъра на града.

Веднага щом се настаниха, Беренис тръгна, следвайки упътванията на лорд Севърънс, за да намери час по-скоро този гуру. Излезе на шосето, пресичащо Нагпур от север на юг, и щом стигна до някаква стара и полусрутена сграда, която приличаше на изоставена мелница, пое надясно, както я бяха упътвали. Вървя около половин миля край изоставено памуково поле и стигна до горичка с високи черни мангрови и тикови дървета, израсли така нагъсто, че ярките лъчи на слънцето не проникваха през листата им. Беренис помнеше подробните описания на Севърънс и разбра, че тук живее гуруто. Спря се нерешително, огледа се, видя тясна пътека, която криволичеше във вътрешността на гората, и пое по нея. Стигна до голяма квадратна полуразрушена дървена къща, която, както тя узна по-късно, някога е била лесничейство. В стените бяха пробити дупки, които никой не си бе направил труда да запълни, и през тях се виждаха и полуразрушените стаи. Пак по-късно Беренис научи, че сградата е била предоставена на гуру Бородандадж за часовете му по медитация, пак там той показваше как чрез йога човек може да овладее и контролира цялата си физическа вътрешна енергия.

Тишина и мрак царяха под сянката на надвисналите над Беренис огромни дървета. Тя пристъпи смирено напред. Може би тук щеше да намери така необходимите ѝ самота и покой, тъй като светът, който оставяше зад гърба си, бе чужд и неприемлив. Когато се приближи към една от постройките в двора, насреща ѝ излезе смугла възрастна индуска, която ѝ даде знак да мине под арката и да пресече дворчето. В дъното му се виждаше още една сграда. Индуската ѝ каза:

— Ела тук. Учителят те чака.

Беренис я последва, минаха през полуразрушена стена, край няколко изпочупени глиненни съда и греди, които явно служеха за пейки. Индуската отвори голяма, тежка врата, Беренис се събу и пристъпи прага.

Висок, мургав човек с тясно, дълго лице седеше в йогийска поза на бяло парче плат в средата на стаята. Ръцете му бяха отпуснати между коленете — изглежда, се бе молил. Той не мръдна и не промълви дума, само насочи към Беренис дълбоките си, почти черни проницателни и изпитателни очи. И чак тогава каза:

— Къде беше досега? Четири месеца, откак е умрял мъжът ти, а аз все те чакам.

Смутена от въпроса и от вида му, Беренис неволно се дръпна няколко крачки назад.

— Не се бой — каза ѝ гуруто. — Брахманизмът, дето учи на тези истини, които ти искаш да узнаеш, не познава страха. Ела тук, дъще, седни.

С дългата си и тънка ръка той посочи на Беренис крайчеца на белия плат. Тя седна и той заговори:

— Изминала си дълъг път, за да намериш покой. Ти търсиш самадхи — единение с бога. Нали така?

— Да, Учителю — отвърна Беренис, изумена и изпълнена е благоговение. — Така е.

— И смяташ, че си страдала много от злините на този свят — продължи той. — И сега си готова за промяна.

— Да, Учителю, готова съм. Защото сега ми се струва, че може би аз съм причинила зло на света.

— И сега си готова да изкупиш вината си, ако можеш?

— О, да, да! — каза тя тихо.

— А готова ли си да посветиш на това дълги години, или интересът ти ще премине?

— Готова съм да посветя години за изкупление на вината си. Искам да изправа злините, които съм сторила. Искам да знам как. Длъжна съм да се науча.

Гласът ѝ трепереше от вълнение.

— Но знай, че от теб ще се искат търпение, труд и самодисциплина. Ще станеш всесилна, ако се подчиняваш на това, което учи брахманизмът.

— О, ще направя всичко, което е необходимо — каза Беренис. — С тази цел съм дошла. Знам, че трябва да се науча да се съсредоточавам и да съзерцавам. Тогавя ще стана толкова мъдра, че да се отплатя на света и дори да изкупя вината си.

— Само този, който се отдава на съзерцание, може да стигне до истината — каза гуруто, като продължи да изучава Беренис. Накрая добави: — Да, ще те взема. Твоята искреност ти осигури място сред моите ученици. Ела утре за занятията по дишане. Ще узнаеш какво е дълбоко дишане, средно дишане, пълно дишане на йогите, носово дишане. Задържането на дъха е задържане на живота в тялото. То е първата крачка. На тази основа ще построиш целия си нов свят. Чрез

него ще успееш да се откъснеш от всичко. Ще се освободиш от страданието, пораждано от желанието.

— Учителю, бих се отказала от много неща, за да достигна душевен мир — заяви Беренис.

Гуруто помълча малко, след което започна някак тържествено:

— Ако човек се откаже от красивия си дом, от красивите си дрехи и вкусната храна и отиде в пустинята, това още не значи, че се е отрекъл от света. Единственото му притежание, собственото му тяло, може да стане всичко за него и по-нататъшният му живот ще се превърне в борба за запазването на това тяло. Всъщност аскетизмът няма нищо общо с нашето вечно тяло. Той е възможен само за духа. Човек може да седи на трон и пак да се е отрекъл от всичко, а друг — уж е облечен в парцали, а е зает изцяло със себе си. Но който притежава дара на духовната прозорливост и е озарен от светлината на Атмана, всичките му съмнения се разсейват. Той е готов да прави неща, които не са му приятни, и не копнее за тези, които му доставят наслада. Никое човешко същество не може да живее в пълно бездействие, но който се откаже от плодовете на действието, се е отрекъл от всичко.

— О, Учителю, да можех да овладеем поне зрънце от тази мъдрост — каза Беренис.

— Всяко познание, дъще моя — продължи той, — е дар на духа. Само пред онези, които могат да бъдат духовно благодарни, то се разтваря като венчелистчетата на лотоса. От твоите учители на Запад ще получиш познания за науката и изкуството, а източните ще ти помогнат да откриеш тайната на мъдростта. Истински просветен е не образованият, а който владее тази скрита истина. Защото тя взима мъртвите факти и им вдъхва живот. Тя внушава на човешкото сърце да използва знанието в служба на другите. Чрез сърцето, а не чрез ума можем да познаем бога. Прави добро заради самото добро. Само така ще успееш да се отречеш от всичко.

— Ще се постарая да усвоя всички дихателни упражнения, Учителю — каза Беренис. — Знам достатъчно за учението на йогите, за да разбера, че това е основата на прозрението. Зная, че диханието е живот.

— Не непременно — каза гуруто. — Ако искаш, мога да ти покажа, че има живот без дихание.

Той взе малко огледалце, даде ѝ го и нареди:

— Като спра да дишам, сложи това огледалце пред устата и носа ми, за да видиш дали ще се покрие с влага.

Гуруто затвори очи, малко по малко тялото му започна да става все по-неподвижно и изпънато, дори заприлича на статуя, сякаш се вкамени. Беренис, без да откъсва очи от него, приближи ръка до ноздрите му. След няколко минути усети, че дишането му става все по-леко, докато в един момент за нейна голяма изненада съвсем спря. Нямаше и следа от ритъма, който би трябвало да го съпровожда. Тя зачака. После извади огледалото и го държа няколко секунди пред носа и устата му. То не се овлажни. Сега тя знаеше, че гуруто не диша, бе заприличал на каменен идол. Минаха цели десет минути, докато най-сетне Беренис забеляза признаци на дишане, което постепенно се нормализира. Тогава гуруто с много изморен вид отвори очи, погледна я и се усмихна.

— Какво чудо! — възкликна Беренис.

— Мога да задържам дъха си цели часове — каза гуруто. — А други йоги могат да не дишат и с месеци. Има и случаи, когато йоги са били затваряни за седмици наред в гробници, където няма въздух, и са излизали оттам живи и здрави. Освен това — продължи той — има още едно подобно изпитание — да подчиниш на волята си биенето на сърцето. Аз мога да спра моето напълно, защото връзката между кръвта и дишането е много тясна, както сигурно знаеш. Но това ще ти го покажа друг път. Постепенно ще разбереш, че дишането е проява на онази неуловима сила, която е невидима и се крие в жизненоважните органи. Когато тя напусне тялото, подвластното ѝ дишане спира и настъпва смърт. Ала подчиниш ли дишането си, тогава успяваш донякъде да подчиниш и тази невидима сила. Но искам да те предупредя, че това е предмет на изучаване на Раджа йога, до която ще стигнеш само ако усвоиш първо Хата йога. А сега ми се струваш малко уморена, върви си и ела утре, за да започнем занятията.

Беренис разбра, че за днес срещата ѝ с този необикновен човек е приключила. Тръгна си неохотно, усещайки, че се отдалечава от недокоснат и неизчерпаем кладенец с познания. Пое по същата камениста пътечка, по която бе дошла, и ускори крачка, защото знаеше, че индийската нощ се спуска внезапно по петите на вечерта, че няма

дълги залези като в Европа и Америка. По-скоро тъмнината бързо покрива всичко с плаща на самотата.

Приближавайки отново Нагпур, Беренис изведнъж спря, поразена от красотата на свещения хълм Рамтек с неговите искрящобели храмове, които властваха над всичко наоколо. Замисли се за изтънчената красота на тази гледка, омагьосана от далечните монотонни звуци на индуските мантри, които бавно се издигаха и се носеха из прозрачния въздух. Знаеше, че пеят монасите от Рамтек, събрали се в края на деня, за да огласят всичко наоколо със свещените си химни. Първо гласовете им звучаха като бавен шепот — нежен и приятен, но когато Беренис се приближи, звукът се усили, докато най-накрая започна да ѝ напомня за ритмични удари по гигантски тъпан. И тогава сърцето ѝ сякаш промени пулса си и го нагоди към туптенето на тази велика, устремена към господата страна, където духът бе над всичко. Беренис съзна, че тук най-сетне ще намери покой.

ГЛАВА LXXVIII

През следващите четири години тя усвои различните степени на йогийското учение; научи се първо да заема стойка на йога — с изправен гръб и неподвижно тяло, така че човек да не го усеща, когато медитира. Защото Дхиана, или медитация, както учат йогите, значи да забравиш за всичко. А когато гръбнакът е изправен, свитата на кълбо Кундалини (триъгълна по форма и разположена в основата на гръбнака) се пробужда и се устремява през Сусумна нагоре по гръбнака към седемте сплита, или центрове на съзнанието, докато най-сетне стигне до Сахаерара, висшата точка, или с други думи — мозъка, този лотос с хиляда венчелистчета. Според йога, който стигне тази най-висока степен на съзнанието, се причислява към Самадхи, или свръхсъзнанието. Но независимо дали Кундалини ще стигне до тази най-висока точка или не, все пак рамките на човешкото възприятие се разширяват според степента на нейното издигане.

Беренис усвои Пранаяна — как да подчинява жизнените сили на тялото си, Пратиахара — способността на съзнанието да се самосъзерцава, Дхарана — как да се съсредоточава, Дхиана — как да медитира. Тя често сравняваше записките си с тези на другите ученици, които също посещаваха занятията — един англичанин, един млад и много интелигентен индус и две индуски. С течение на времето изучи различните видове йога — Хата, Раджа, Карма, Жнана и Бхакти. Разбра, че Брахма — или действителността — е висшето проявление на бога. То никога не може да се определи или изрази. В древните трактати — Упанишадите — се казва, че Брахма е съществуване, познание и блаженство, тю те не са негови атрибути. Не може да се каже, че Брахма съществува, то е самото Съществуване. Брахма не е мъдрост или щастие, а абсолютно Познание, абсолютна Радост.

„Безкрайното не може да се раздели на части и да се ограничи в крайното.“

„Цялата Вселена е изпълнена с мен, с моето вечно аз, което е недостъпно за човешките сетива. Макар да ме няма в нито едно

отделно създание, всички създания съществуват в мен. Това не значи, че те съществуват в мен физически. И тук се крие моята божествена тайна. Ти трябва да се опиташ да я разгадаеш. Моето Същество поддържа живота във всички живи създания, поражда ги, но няма физически контакт с тях.

Но ако човек ме обожава, размишлява за мен съсредоточено и ми посвети всеки свой миг, аз ще удовлетворя всичките му нужди и ще запазя притежанията му. Дори тези, които се покланят на други божества и им принасят жертви с вяра в сърцата си, всъщност се покланят на мен, макар да са сбъркали пътя. Защото аз съм единственият, който ще възликува, единственият бог, комуто се принасят всички жертви. И все пак тези хора са обречени само на земното, защото, не са прогледнали за истинската ми същност.

Който принасят жертви на различни божества, ще отидат при тези божества. Който се покланят на предците, ще отидат при предците си. Който се покланят пред природните стихии и духове, ще отидат при тях. А моите поклонници ще дойдат при мен.“

Както ѝ обясни гуруто един ден:

— Самият въздух, който дишаме, ни казва с всеки свой полъх: „Ти си и това!“ И цялата Вселена със своите неизброими слънца и луна прогласява с устата на тези, които могат да говорят: „Ти си и това!“

Беренис си спомни хубавото стихотворение на Емили Бронте, „Сетни редове“, което толкова отдавна обичаше и което завършваше така:

*Смърт няма и не ще умре
ни атом, ни прашилка малка.
Щом Ти си тук, светът ще грей,
със Теб ще се въздига вечен.*

Друг път гуруто я попита:

— Има ли някъде човек, който не е ти? Ти си душата на Вселената. Ако човек дойде на прага ти, излез и срещни себе си. Защото всичко е едно. Мисълта за самостоятелност и отделност е

халюцинация. Ти мразиш. Ти обичаш. Ти се боиш. Всичко е халюцинация. Невежество и заблуда.

Единственото зло са мисълта и словото, отслабващи Духа.

Ако слънцата залязат, а луните се натрошат на прах и всички светове бъдат подложени на унищожение — теб какво те засяга? Стой непоколебим като скала — ти си непобедим.

За безсмъртието той заяви:

— Частицата енергия, която преди няколко месеца е била в Слънцето, сега може да е в човешкото създание.

Няма нищо ново в този свят. Едни и същи явления се сменят и редуват като спиците на колело. Всички промени във Вселената се извършват еднакво, като последователно издигане и падане. Световите се сменят един след друг, възникват от нещо по-малко, развиват се, приемат по-големи форми и отново се стапят, сякаш се връщат при извора. Така е с всичко живо — възниква и после се превръща в това, от което е възникнало. Кое изчезва тогава? Формата. В известен смисъл дори тялото е безсмъртно. В известен смисъл телата и формите са вечни. Да вземем например няколко зара и да ги хвърлим. Да речем, че се паднат 5, 6, 3 и 4. Хвърляме заровете пак и пак. Все някога ще се падне същата комбинация.

И атомите, съставляващи Вселената, са като тези зарове, които непрекъснато биват хвърляни в различни комбинации. И все някога идва време, когато същата комбинация ще се повтори и ти пак ще си тук, и всички предмети ще имат тази форма, и ще водим този разговор, и тази кана например ще си стои тук. Безкрай много пъти е било така и безкрай много пъти ще бъде.

Ние никога не се раждаме и никога не умираме. Всеки атом е живо същество, което води свой независим живот. Атомите се обединяват в групи и притежават, докато съществуват, определено съзнание; тези групи на свой ред се обединяват и образуват по-сложни тела, служещи за носители на по-висши форми на съзнанието. Когато физическото тяло е поразено от смърт, клетките се разделят и разпръсват — това ние наричаме разлагане. Силата, която ги е обединявала, е изчезнала, и всяка клетка поема своя път и образува нови комбинации. Смъртта е просто едно от проявленията на живота, а унищожението на някоя материална форма — само прелюдия към възникването на Друга.

За обратното развитие той каза:

— Семето става растение, песъчинката — никога. Бащата става дете, но парчето глина никога не може да стане дете. Откъде се управлява развитието — това е въпросът. Какво е било семенцето. Също като дървото. Всички възможности на бъдещото дърво са скрити в това семенце; всички възможности на бъдещия мъж са в бебето; всички възможности на всеки живот са в зародиша. Какво означава това? Ето какво: всяка еволюция предполага инволюция. Нищо не може да се развива, ако не съществува. И тук съвременната наука ни идва на помощ. Математиката учи, че общото количество вселенска енергия винаги е неизменно. Не можеш да отнемеш на материята един атом или енергията на една единица от нея. Щом е така, еволюцията не възниква от нищо. Откъде идва тогава? Идва от инволюцията, която я предхожда. Детето е зрелият мъж в миналото, а зрелият мъж — развитото се дете. Семето е дървото в миналото, а дървото — развитото се семе. Всички жизнени възможности са в зародиша. Въпросът става малко по-ясен. Добави към това и идеята за продължителността на живота. Той е единен — от най-низшата протоплазма до най-висшето човешко същество. Семето носи в себе си това, което ще стане, още преди да е приело каквато и да е определена форма.

Един ден Беренис попита:

— Какво мислите за милосърдието?

Гуруто отговори:

— Когато помагаш на бедните, не се изпълвай с гордост. Бъди признателен за възможността да даваш. В благоденствието се проявява вярата ти — така че защо ще се гордееш? Нима ти не си цялата Вселена? Радвай се, че си срещнал бедняк, защото, като го дариш, помагаш на себе си. Благословен е не този, комуто се дава, а този, който дава.

Тя го попита и за красотата. Толкова много хора обожават красотата във всичките ѝ форми, дори са нейни роби.

Гуруто отвърна:

— Дори и в най-низшите влечения е заложена частица от божествената любов. Едно от имената на бога на санскрит е Хари, а това означава: този, който привлича всичко към себе си. И единствено той е достоен да привлича към себе си човешките сърца. Че кой ли

друг може да плени душата? Само той. Когато видиш как човек е привлечен от някое красиво лице, нима си мислиш, че той се стреми само към шепа молекули, подредени по определен начин? Ни най-малко! Зад тези материални частици трябва да има — и има — някакво божествено влияние, божествена любов. Невежият не го знае, но съзнателно или не е привлечен от тази искра на прекрасното. Така че дори най-низшите влечения са породени от самия бог. „Ни една жена, любими мой, не е обичала съпруга си заради него самия, а заради Атмана, заради всевишния, заключен в него.“ Бог е големият магнит, а всички ние сме като метални стружки, непрекъснато се стремим към Него, борим се да го достигнем, да съзрем лика на Брахма, отразен във всички форми и очертания. Мислим си, че обожаваме красотата, докато всъщност обожаваме лицето на Брахма, което прозира през нея. Действителността зад привидното.

И още: Раджа йога знае — природата е устроена така, че душата да придобие опит, а целият опит на душата цели тя да осъзнае своята вечна отделност от тялото. Човешката душа трябва да разбере и да осъзнае, че тя е дух, а не материя във вечността; че съединението ѝ с материята е само временно. Раджа йога достига до най-тежката отреченост — той осъзнава от самото начало, че цялата тази видима природа е само илюзия. Той трябва да разбере, че всяко проявление на сила в природата се поражда не от самата природа, а от духа. Трябва да знае от самото начало, че всяко познание и целият опит произлизат от духовното начало, а не от плътта, затова трябва незабавно с цялата сила на разума си да скъса всички връзки с плътта.

Но от всички отречености най-известната е тази, на която учи Бхакти йога. Тук няма никакво насилие, няма нужда да се откъсваш от нищо, с нищо не е нужно да се разделяш насилствено. Отречеността на Бхакти йога е лесна, гладка и естествена като нещата около нас. Човек обича родния си град, после започва да обича страната си и силната му любов към неговия градец изчезва неусетно и естествено. А когато се научи да обича целия свят, любовта към родината, неговия силен, фанатичен патриотизъм, отмира безболезнено, от само себе си, без всякакво насилие. Непросветеният обича чувствените наслади най-много, но колкото по-културен става, толкова повече го влекат духовните радости, той започва да обича интелектуалните удоволствия повече от чувствените.

За да се постигне отречеността, необходима на Бхакти, не е нужно да убиваш нищо; то се извършва естествено, също както до светлината на по-силна лампа по-слабите бледнеят и постепенно изчезват, така любовта към чувствените и интелектуалните наслади отмира в сянката на любовта към самия бог. Тя самата непрекъснато расте и приема форма, която се нарича Пара бхакти, тоест съвършено преклонение. За човека, познал тази любов, формите изчезват, ритуалите губят смисъл, престават да съществуват книгите, светините, храмовете, черквите, религиите и сектите, страните и националностите — всички тези дребни ограничения, всички окови на условностите отпадат от само себе си. Не остава нищо, което да обвързва човека и да ограничава свободата му. Както корабът, изведнъж приближил се до магнитна скала, която привлича железните му болтове и скоби и ги измъква, дъските се разпадат, а вълните ги подеват и отнасят, така и висшето начало изтръгва всички болтове и скоби от душата и тя се освобождава. При това отричане, близко до поклонението, няма жестокост, борба или усмиряване Бхакти йога не потиска нито едно от чувствата си, по-скоро ги развива и насочва към бога.

Отречи се от този видим лъжовен свят и ще получиш щастие, като виждаш бог във всичко- Имай каквото искаш, но обожествявай всичко. Не притежавай нищо. Обичай бог във всичко. И тогава ще живееш така, както учи и християнството: „Търсете първо царството господне.“

Всевишният живее в сърцето на всички живи същества. Той ги върти отново и отново на колелото на своята илюзия Майа. Потърси прибежище само при него. Неговата благодост ще ти даде душевен покой и никакви промени няма да те докоснат.

Когато изтече определеното време, или цикъл, наречен Калпа, Вселената се разпада на прах и преминава в потенциално състояние — в състояние на семе — и така очаква новото си раждане. Този период на образуване на новата форма е наречен от Кришна „деня на Брахма“, а потенциалното състояние — „нощта на Брах-ма“. Съществата, които населяват този свят, ту се възраждат, ту отново се разпадат на прах заедно със смяната на космическия ден и нощ. Това разпадане обаче не трябва да се смята за „завръщане към всевишния“. Просто съществото, загубвайки своята форма, преминава във властта на Брахма, който го е

създал на този свят, и остава там дотогава, докато не дойде време за новото му превъплъщение,

Индуизмът приема и признава много превъплъщения на бога — Кришна, Буда и Христос, и допуска, че ще има и други такива.

*Във всеки век се връщам аз
светите да спася.
Грехът на грешния да спра
и праведност да възцаря.*

Най-сетне настана денят, когато Беренис чу последните напътствени слова на гуруто, тъй като той знаеше, че тя вече е призвана и е време да го напусне.

— Научих те на тази мъдрост, която е тайна на тайните — каза ѝ той. — Мисли внимателно за нея. След това действай така, както намериш за добре. Защото според Брахма този, който се е освободил от заблужденията и познава в мен съвършената реалност, знае всичко. И затова ме освобождава от цялото си сърце. Тази е най-святата от всички истини, на които съм те научил. Който я разбере, става истински мъдър и тогава е достигнал целта на живота си.

ГЛАВА LXXIX

Следващата година Беренис и майка ѝ пътешестваха из Индия, защото искаха да се запознаят по-добре с тази удивителна страна. Макар че бе посветила четири години от живота си на изучаването на индуската философия, тя все пак доста ясно виждаше как живеят местните хора — един изостанал и заблуден народ, за който искаше да узнае колко се може повече, преди да се върне в родината.

И така те посетиха Джайпур, Канпур, Пешавар, Лахор, Равалпинди, Амритсар, Непал, Ню Делхи, Калкута, Мадрас, а също и южната граница на Тибет. И колкото по-далеч отиваха, толкова по-потресена оставаше Беренис от ужасяващата бедност, от жалкото съществуване и ограничеността на милионите хора, населяващи тази необикновена, удивителна земя. Тя се чудеше как една страна може да развие такава благородна и дълбоко религиозна жизнена философия и същевременно да породи и да поддържа такава жестока и потисническа обществена система, при която шепа хора живееха царски, а милиони не можеха да си осигурят дори насъщния. На Беренис ѝ бе трудно да прумее този рязък контраст, който дълбоко я разочарова.

Защото навсякъде тя виждаше улици и пътища, покрай които се тълпяха мръсни, голи или дрипави хора с очи, пълни с отчаяние. Някои от тях просеха милостиня за своите учители — светите пилигрими. Беренис попадеше на места, където хората бяха достигнали и последния предел на духовно и физическо падение. Едно село бе поразено от чумата, която косеше всички жители поред. Никой не им оказваше помощ и те бяха оставени на произвола на съдбата. В много селца се случваше да види по тридесет души да обитават една малка стаичка. Те естествено страдаха от болести и глад. И въпреки това, ако някой се опитваше да направи дупки в стените, хората веднага ги зазиждаха.

Най-страшното зло ѝ се стори обичаят да бъдат омъжвани малки момичета. Много от тези нещастници биваха докарвани до такава

физическо и умствено падение, че смъртта, която обикновено ги спохождаше твърде рано, бе по-скоро избавление за тях.

Беренис се сблъска и с Друг страшен местен проблем — кастата на „недосегаемите“ — и се интересува как е възникнал той. Разказаха ѝ, че когато светлокожите предци на сегашните индуси дошли в Индия, намерили тук местно население — дравидите, — които, имали по-тъмна кожа и малко по-груби черти на лицето. Те били издигнали големите храмове на юг. Жреците на пришълците им забранили да смесват кръвта си с туземците и обявили дравидите за нечисти, „недосегаеми“. Така расовата вражда, породила трагедията на тези хора.

Но, както Беренис узна, Ганди е казал по този въпрос: „Недосегаемостта в Индия отмира бързо, въпреки всички усилия да бъде запазена. Този нечовешки обичай унижава индусите, тъй като те трябва да се отнасят с «недосегаемите» по-зле, отколкото с животните. Дори сянката на тези хора сякаш осквернява името на бога. Аз осъждам този предразсъдък решително и дори още по-решително, отколкото британските методи на управление, наложени в Индия. Явлението «недосегаемост» за мен е дори по-нетърпимо, отколкото британското владичество. Ако индуизмът настоява «недосегаемите» да се запазят като отделна каста, значи той отдавна не съществува, отдавна е мъртъв.“

Беренис неведнъж бе виждала млади майки от „недосегаемите“ с хилави бебета в ръце, но те винаги се държаха на разстояние и я наблюдаваха тъжно, когато се спираше да разговаря с някой индуски проповедник. И винаги ѝ правеше впечатление колко чувствителни лица имаха те. Всъщност изглеждаха така, както щеше да изглежда всяко обикновено, но привлекателно и интелигентно американско момиче, ако е израсло в мръсотията, мизерията и изолацията, на която бяха осъдени те. Впрочем Беренис узна, че пет милиона от тях са се спасили от това проклятие, като са станали християни.

На всичкото отгоре Беренис бе принудена непрекъснато да вижда безброй изгладнели деца, толкова отслабнали от недояждане и болести, че не можеха да вървят, а пълзяха. За тях нямаше спасение. Сърцето ѝ се разкъсваше от жал, когато тя си спомни уверенията на гуруто, че богът Брахма е навсякъде и представлява безпределно блаженство. Ако е така, къде е Той? Тази мисъл я преследваше, докато

не стана непоносима, и изведнъж Беренис бе осенена от идеята, че трябва да се бори с тази нищета. Нима не бе Всевишният този, който я напътстваше да помага на нещастните и да променя живота им, докато това му проявление на земята не се смени и не се превърне от зло в добро? Тя с цялото си сърце желаше да стане така.

Най-сетне дойде времето, когато Беренис и майка ѝ, потресени и измъчени при вида на толкова много бедствия, поискаха да се върнат в Америка, за да имат повече време и покой да размислят върху всичко, което бяха видели, и да се опитат да помогнат, доколкото могат, за изкореняването на това зло.

И ето един ясен и топъл октомврийски ден параходът им „Холиуел“ пристигна в Ню Йорк направо от Лисабон и по река Хъдсън навлезе до пристанището на Тридесет и трета улица. Той се движеше бавно и двете жени видяха отново как нюйоркските небостъргачи закриват небето. Беренис се замисли колко различен е животът, който бе живяла няколко години в Индия. Тук имаше чисти улици, високи скъпи сгради, могъщество, богатство, всякакви материални удобства, сити и добре облечени хора. Усети, че тя самата вече не е същата, но още не знаеше каква точно е промяната. Бе видяла глада в най-уродливите му форми и не можеше да го забрави. Не можеше да забрави и израженията на някои лица, особено на детските — сякаш я гледаха погнати животни. Можеше ли да се направи нещо, за да се промени това?

И все пак тук е нейната страна, нейната родна земя, която тя обича повече от всяка друга на света. И тъкмо затова сърцето ѝ се разтупкваше и при най-баналните гледки като например безкрайните реклами, хвалещи с гигантски разноцветни букви достойнствата на стоките, които те сигурно не притежаваха; тълпата вестникарчета, които крещяха пронизително; дрезгавите клаксони на такситата, колите и камионите, суетата и показността на средния американски пътешественик, които често нямаха покритие.

Като приключиха с формалностите в митницата, Беренис и майка ѝ решиха да отседнат поне за няколко седмици в хотел „Плаза“ и се качиха в таксито с радостното усещане, че най-сетне са си у дома. Щом се настаниха в апартамента, първото желание на Беренис бе да се обади на доктор Джеймс. Копнееше да си поговори с него за Каупъруд,

за себе си, за Индия, за всичко, което е останало в миналото, а също така и за бъдещето си.

Срещнаха се в неговия кабинет в дома му на Осемнадесета западна улица. Беренис се зарадва много, че той я посрещна топло и сърдечно и прояви голям интерес към разказа ѝ за техните пътешествия и преживявания.

Същевременно доктор Джеймс усещаше, че тя се интересува какво е станало със състоянието на Каупъруд. И колкото и неприятно да му беше да си спомня цялата тази непочтена история, все пак се чувстваше длъжен да ѝ обясни точно какво се е случило по време на нейното отсъствие. Първо ѝ каза за Ейлийн, която бе починала преди няколко месеца. Тази новина потресе Беренис, която се бе надявала, че Ейлийн ще изпълни желанията на Каупъруд във връзка със състоянието му. Веднага си спомни за болницата, която бе една от съкровениите му мечти.

— А какво стана с болницата, която смяташе да построи в Бронкс? — попита тя загрижено.

— О, нищо — отвърна доктор Джеймс. — Твърде много лешояди се нахвърлиха върху наследството на Франк под прикритието на закона. Налетяха отвсякъде с исковете си, с насрещните си икове, с ипотеките си. Водиха се дела дори за състава на изпълнителите на завещанието. Акции на стойност четири и половина милиона бяха обявени за обезценени. Трябваше да се плащат проценти върху ипотеките, всякакви съдебни разноски и така накрая от това грамадно състояние оцеля само една десета.

— А художествената галерия? — попита Беренис с тревога.

— Свърши се с нея — продадох я на търг. Палатът бе продаден, за да се покрият неизплатени данъци и всякакви други икове. Ейлийн бе принудена да се премести в апартамент. Тогава хвана пневмония и умря. Всички тези тревоги и огорчения несъмнено са ускорили смъртта ѝ.

— Ужасно! — възкликна Беренис. — Колко мъчно щеше да му стане, ако узнаеше! Франк хвърли толкова труд, за да създаде всичко това.

— Да, така е — съгласи се доктор Джеймс. — Но никой не вярваше в добрите му намерения. Дори след смъртта на Ейлийн във вестниците се появиха статии, които говореха за него едва ли не като за

престъпник само защото „милионите, му се разсеяха като дим“, както се изразиха те. Дори една статия беше озаглавена „Каквото посееш...“ и в нея пишеше, че Франк е претърпял пълен крах. Да, имаше много зловни приказки, и то защото след смъртта му благодарение на всякакви служители на закона богатството му почти се стопи.

— О, доктор Джеймс, колко ужасно — всички хубави неща, които бе замислил, няма да се осъществят.

— Да, от него останаха само една гробница и спомените.

По-късно Беренис му разказа за своите занимания е източната философия и за вътрешната промяна, извършила се в нея. Нещата, които някога бе смятала за особено важни, сега бяха загубили притегателната си сила. Вече не се тревожеше например, че ако връзката ѝ с Каупъруд се разчуче, това ще се отрази на репутацията ѝ. Много по-важни за нея сега бяха ужасното положение на индийския народ и тегобите му: бедността, недохранването, гладът, неграмотността и невежеството, голяма част от които се дължаха на суеверието, на някогашни религиозни и социални предразсъдъци. С една дума, тази страна си нямаше и понятие от социалния, техническия и научния прогрес в света. Джеймс я слушаше внимателно, като от време на време възкликваше:

— Ужасно! Поразително!

Когато Беренис свърши, той ѝ каза:

— Всъщност, Беренис, това, което ми разказахте за Индия, е вярно. Но се боя, че обществото в Америка и Англия също не е безукорно. И тук, в нашата страна, има немалко злини и бедствия. Ако дойдете някой ден с мен на една малка обиколка из Ню Йорк, ще ви покажа големи райони, населени с хора, които живеят също така мизерно, както вашите индийски просяци, и изоставени деца — обречени, лишени от възможността да се развият нормално умствено и физически. Родени в немотия, те почти всички свършват пак така, а годините между раждането и смъртта им също не могат да се нарекат живот в истинския смисъл на думата. А в бедняшките квартали на нашите фабрични градове условията за живот са също тъй непоносими, както и в други части на света.

Беренис изрази желание да отиде с него в районите на Ню Йорк, за които ѝ говори той, защото през целия си живот тя не бе чувала или

виждала подобно нещо тук. Доктор Джеймс ѝ отвърна, че това не го изненадва, защото жизненият ѝ път далеч не е бил трънлив.

Тя постоя още малко при него и си тръгна. По пътя не преставаше да мисли за разказа на Джеймс, за това, как богатството на Каупъруд се е стопило. Много мъчно ѝ беше, че желанията му не са били изпълнени. Пълен провал! Не преставаше да мисли и за любовта му към нея, за пълната му зависимост от нея — духовна и физическа. Беренис също го бе обичала. Тъкмо тя му бе повлияла да замине за Лондон и да се заеме с метрото. И ето канеше се да отиде на другия ден на гроба му, да види и гробницата — тази последна материална останка от всичко, което някога ѝ се бе струвало така прекрасно и необходимо, но сега, след преживяванията ѝ в Индия, вече нямаше стойност.

Следващият ден бе почти същият като този, в който погребат Каупъруд. И сега сивото небе бе надвиснало ниско над главата на Беренис, която, приближавайки се към гробницата, я видя като огромен каменей пръст, вдигнат нагоре към оловния свод. Тя се приближаваше е огромен букет цветя по чакълестата пътека, когато видя името ЕЙЛИЙН БЪТЛЪР КАУПЪРУД под ФРАНК АЛДЖЪРНЪН КАУПЪРУД и изпита радост, че Ейлийн най-сетне е намерила своето място да мъжа, по когото бе страдала така жестоко и когото бе загубила приживе. А тя, Беренис, уж го бе спечелила, но само за малко, защото също бе страдала и накрая го бе загубила.

Като стоеше и гледаше замислено мястото, където Каупъруд бе намерил вечен покой, Беренис сякаш отново чу звучния глас на свещеника, който четеше надгробното слово: „В мига, в който ги пометеш, те сякаш потъват а сън и внезапно посърват като трева. Ката третата сутрин са зелени и растат, ала вечер помръкват, изсъхват и се спаружват.“

Но сега тя не мислеше за смъртта така, както преди пътуването до Индия. Там смъртта се смяташе за продължение на живота, а унищожението на една материална форма — за преход към появата на друга. „Ние никога не се раждаме и никога не умираме“ — казваха там,.

Като слагаше цветята в бронзовата урна на стъпалата на гробницата, Беренис си мислеше: сега вече Каупъруд сигурно е узнал нещо, което не е разбирал преди — че неговото преклонение пред

красотата във всичките ѝ превъплъщения и най-вече пред женската; хубост не е било нищо друго освен стремеж, да се приобщи към висшето начало зад всички тези форми да види лицето на Брахма, което прозира зад тях. Колко хубаво щеше да е, ако той бе споделил с нея всички тези мисли, когато бяха заедно, каза си тя и си спомни думите:

*От Брахма обладан,
царува той в света.
Един е Брахма тук,
на нашата земя.
Все същият, от злото недокоснат,
Той — наш единствен дом.*

А какво ѝ беше казал гуруто за милосърдието? „Бъди признателна за възможността да даваш на другите. Бъди признателна за това, че помагайки на някой бедняк, ти помагаш на себе си. Защото не си ли ти самата Вселена? Ако някой човек дойде до прага ти, излез и срещни себе си.“

Сега Беренис се опитваше да си спомни дали някога през живота си е била милосърдна. Дали е направила нещо, за да помогне на ближните си? Какво изобщо е сторила, за да оправдае правото си на съществуване? Ето Каупъруд — не само бе замислил тази болница за бедните, но и бе направил всичко, което бе по силите му, макар и да не бе излязло нищо. А тя... тя имала ли е някога желание да помага на бедните? Не си спомняше такова нещо. Сега съзна, че целият ѝ живот — с изключение на последните няколко години — е прекаран в търсене на удоволствия и борба за положение в обществото. Но вече знаеше — човек трябва да живее не само за себе си, трябва да се опитва да помогне на многото нуждаещи се и да се откаже от тщеславието и благополучието на онази шепа хора, към които тя самата принадлежеше. Какво можеше да направи? Как да помогне?

И изведнъж отново се сети за болницата, която Каупъруд искаше да построи. Защо да не я основе тя? Нима той не ѝ бе оставил солидно

състояние, хубав дом, пълен е ценни произведения на изкуството, които можеха да ѝ донесат добри пари, ако ги продадеше? Като прибавеше и сумата, която имаше в банката, щеше поне да положи началото. Щеше да убеди и други да помогнат. Доктор Джеймс сигурно щеше да се съгласи.

Каква прекрасна мисъл!

ПРИЛОЖЕНИЕ

Предишната глава съдържа последните редове, написани от Теодор Драйзер един ден преди смъртта му — на 28 декември 1945 година. Но той е оставил бележки за още една глава и резюме на трите книги от трилогията: „Финансист“, „Титан“ и „Стоик“. Мисис Драйзер изтъква, че резюмето е щяло да бъде написано във форма на монолог, който съвсем ясно да представи на читателя схващанията на писателя за живота, силата и слабостта, богатството и бедността, доброто и злото.

Следващият текст е подготвен от съпругата му въз основа на неговите бележки:

На път от „Грийнуд“ към дома Беренис обмисляше в каретата възможностите да създаде болница, като си даваше ясна сметка за практическите — технически и медицински, проблеми, с които ще има да се справя. Трябваше да ангажира богаташи, склонни към благотворителност, а също и хора с технически познания и умения, за да може добре да организира такова голямо начинание. Реши да продаде къщата си на Парк Авеню с всичко в нея, като се надяваше да получи най-малко четири хиляди долара. Щеше да добави към тях и половината от сегашното си състояние и с тези пари да положи едно скромно начало. Разбира се, най-подходящ за главен лекар и директор на болницата беше доктор Джеймс, но дали той щеше да се съгласи? Беренис не спираше да обмисля различните възможности във връзка с болницата, докато най-сетне отново се видя с доктор Джеймс, който я покани да го придружи по време на обиколката му из един от най-бедните райони на нийоркския Ист Сайд.

За Беренис, която никога не бе ходила в бедни, просешки и изоставени части на града, това първо посещение на улиците в Ист Сайд бе болезнено откровение. Бе израсла под грижите на майка си, която я бе закриляла до онази съдбоносна вечер в трапезарията на един от нийоркските най-големи хотели, когато Беренис узна истината за

нея, за Хати Стар от Луисвил, и за пръв път разбра колко ужасно е да те изолират от обществото!

Но Беренис бе оцеляла. Ценностите ѝ, както по-късно самата тя узна, се бяха изменили неизмеримо. Някогашните ѝ амбиции за успех в обществото бяха изчезнали. В Индия у нея се бе породило желание да надникне по-дълбоко в същността на живота, да наблюдава и изучи по-отблизо онези жизнени сили, до които — както вече ѝ ставаше ясно — тя никога не се бе докосвала. Сега, вместо да се бори да си осигури удобно място в обществото, Беренис съзна, че по-скоро си търси достойно място.

И така, когато те двамата с доктор Джеймс посетиха един дом, чиито обитатели той познаваше, Беренис бе така потресена от ужасните условия, от вонята и мръсотията, че ѝ призля. Та там дори нямаше легла! Нощем слагаха на пода сламеници, а денем ги струпваха в ъгъла. Шестима възрастни и седем деца живееха в една стая три и половина на четири и половина метра, свързана с друга, която беше три на три и половина. Прозорци нямаше. Но от големи отвори в стените влизаше светлина, колкото да се види, че стаята се обитава и от плъхове.

Когато най-сетне излязоха на чист въздух, Беренис каза на доктор Джеймс, че сега си поставя само една цел — да построи болницата „Каупъруд“, за да помогне на тези нещастни деца, които току-що е видяла. С радост ще даде половината от имуществото си, за да осъществи този план.

Доктор Джеймс, развълнуван от промяната в нея, разбра, че това далеч не е същата Беренис, която бе напуснала Америка преди няколко години. А тя, усетила неговото одобрение, го попита дали ще ѝ помогне да набави необходимите суми и дали е готов да поеме ръководството на болницата. Доктор Джеймс отдавна знаеше колко необходимо е едно такова заведение в района на Бронкс и горещо желяеше да бъде построена болницата, затова се съгласи на драго сърце и заяви, че за него е чест да стане неин директор и главен лекар.

Шест години по-късно планът бе осъществен. Доктор Джеймс пое ръководството на болницата. Беренис изкара курсове за медицински сестри и за своя голяма изненада откри, че притежава дълбок майчински инстинкт, недокосван досега. И тъй като обичаше децата, пое ръководството на детското отделение. Както забеляза

доктор Джеймс, привързваше се силно към тези безпризорни хлапета. Те също отвърщаха на любовта ѝ.

В отделението имаше две слепи дечица, попаднали там кой знае как. Не виждаха от рождение. Едното, крехко русо петгодишно момиченце на име Патриша, бе дъщеря на отрудена млада жена, която нямаше време за детето си. Бе го държала часове наред в малък люлеещ се стол, без никой да се занимава с него, и детето бе изостанало в своето развитие. Майката се чувствуваше много виновна. Когато Беренис видя това дребосъче, така се влюби в него, че се зае да му помогне — започна да го учи на различни неща. Но Патриша хареса най-много пързалката на детската площадка. Часове наред се качваше и спускаше с възторг, удивена от новото преживяване, щастлива от тази си независимост.

Другото дете бе Дейвид, също около петгодишен — сляп по рождение. Той бе по-облагодетелствуван от Патриша — имаше любяща и интелигентна майка — и не бе изостанал толкова в развитието си. Беренис го научи да се изкатери на едно дърво, да сяде сред горните клони и да пее там „Привечер, по здрач“, като поклаща глава, обърнал слабичкото си чувствително личице към слънцето, както всички слепи деца. Един ден, като минаваше край големите прозорци над детската площадка, доктор Джеймс се спря да погледа как Беренис долу се занимава с децата. Виждаше се колко искрена радост излъчва тя. Сподели това със старшата сестра мис Слейтър, която минаваше край него. И двамата се съгласиха, че Беренис далеч е надхвърлила очакванията им и заслужава щедра похвала. Същата вечер, когато тя си тръгваше, мис Слейтър и доктор Джеймс ѝ казаха колко доволни са от работата ѝ с децата и как всички я ценят и обичат много. Беренис им благодари мило, като изрази своята признателност, че има възможността да направи нещо за тези нещастни деца.

Но докато се прибираше тя си помисли каква малка роля играе в огромната панорама на живота. Само точица човешка доброта в морето от нужда и отчаяние! Спомни си бедните гладни деца в Индия, измъчените им личица. Колко бе жесток светът към тях, колко мъчително безразличен към тежката им съдба.

„Какво изобщо представлява този свят? — попита се Беренис. — Защо милиони дечица се раждат в него само за да се мъчат, да умират от нищета, студ и глад?“ Но поне сега тя се опитваше да направи

всичко възможно, за да облекчи страданията на малцината, които са имали щастието да попаднат в нейната болница. А онези хиляди дечица, останали извън нея? Как живеят те? Капка в морето бе нейното дело. Само една капка.

Сега Беренис премисляше цялото си минало. Спомняше си за Каупъруд и за ролята, която бе играла в неговия живот. Колко дълго и яростно се бе борил той — и за какво? Богатство, власт, разкош, влияние, обществено положение? Къде са те сега, тези замисли и стремежи, които не му даваха покой и го тласкаха напред? А колко много се бе отдалечила тя от всичко това за толкова кратко време! Как внезапно бе съзнала колко грозен е животът, след като години наред бе водила безгрижно и осигурено съществуване. Така и нямаше да може да го оцени, ако не бе решила внезапно да замине за далечна Индия, където контрастите се набиваха в очи на всяка крачка така, че бе изключено да не ги забележиш.

Тогава за пръв път я бе озарило духовното просветление, което до този миг ѝ даваше възможност да вижда по-ясно. Тя знаеше, че трябва да продължи делото си, да развива мисленето си, за да постигне, ако е възможно, истинско и дълбоко разбиране на смисъла на живота и духовната му значимост.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.